

รายงานการประชุมสภาผู้แทน

ครั้งที่ ๑๘/ ๒๔๘๒ (สามัญ) ชุดที่ ๑

วันพฤหัสบดีที่ ๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๘๒

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๑๕ นาฬิกา

ประธานสภาผู้แทน : ฉันทน์เสถียร มาประชุม ๘๐ คน ขวบน
องค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดการประชุมต่อไป ระบียบการประชุม
ฉันทน์เสถียร เรื่องที่จะแจ้งให้ที่ประชุมทราบ ระบียบวาระที่ ๑ คือ เรื่องศาลขอ
อนุญาตคำวินิจฉัยการพิจารณาคดีนายอนันต์ ชันชะฮองระ ด้มาชิกสภาผู้แทน
นครราชสีมา ขอให้เลขาธิการอ่าน

เลขาธิการรัฐสภา : เนื่องด้วยได้รับหนังสือแจ้งจากกรมเลขาธิการ
คณะรัฐมนตรีมีความว่า ทางศาลได้ขออนุญาตคำวินิจฉัยการพิจารณา
คดีนายอนันต์ ชันชะฮองระ ด้มาชิกสภาผู้แทนจังหวัดนครราชสีมา เนื่อง
จากเป็นระหว่างสมัยประชุมตามความในรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๑๙ ในคดี
อาญาระหว่างพระองค์ เกษศรีคิดปลการ โจทย์ และนายอนันต์ ชันชะฮองระ
จำเลย

นายทองคำ อิศราขวัน (เชียงใหม่) : ในระหว่างเปิดสมัยประชุม
ในเวลานี้ ซึ่งด้มาชิกสภาผู้แทนได้ถูกเปลี่ยนต้องทำในคดีอาญานี้ ข้าพเจ้า
เห็นเป็นการไม่ควรรอช้ายิ่ง ในระหว่างสมัยประชุมจะให้มีการพิจารณาคดี
อาญารายนี้ ทั้งนี้เพื่อรักษาประเพณีของสภาผู้แทนของเรา เพราะทุกครั้งที่
ที่ปรากฏอยู่ด้ว่าในสมัยระหว่างเปิดการประชุม ฉันทน์เสถียร มาชิกสภาผู้แทนของ
เราจะไม่ถูกทางศาลไปพิจารณาในกรณีใด ๆ เลย ทั้งนี้ข้าพเจ้าจึงขอเสนอ

จำยังไม่ควรที่จะเปิดโอกาสให้ทางศาลได้พิจารณาคดีมาอีก ในระหว่างที่ยัง
เปิดสมัยประชุมอยู่

นายเกษม ไชยนิรันทน (ตลก) : คือตามที่เดชะข้าราชการจึงมา
ดำเนินขอนัด ขึ้นระชงนะ คงหากคดีอาญาตามมาตรา ๑๑๘ นั้น ยังไม่
ทราบเรื่องละเอียดกว่ากล่าวหากันด้วยเรื่องอย่างไรบ้าง และมีข้อหนักเบาแค่ไหน
ไหน ขอให้เสนาธิการแถลงให้แจ่มแจ้งสักหน่อย เพื่อประกอบกรพิจารณา

ประธานสภาผู้แทน : เรื่องนี้เป็นคดีหมิ่นประมาท ขอลานัก
ประชมน่าจะให้อ่านฟ้องหรือไม่

นายทองดี อิศราวิชวิน (เขียงใหม่) : ฝ่ายหมิ่นประมาทนั้นอยู่คดี
ในคดีอาญาเป็นคดีหมิ่นประมาท เพราะฉะนั้นเพื่อรักษาเกียรติของสภาผู้แทนซึ่ง
เรา ข้าพเจ้าเห็นไม่ควรจะต้องอ่าน คดีดังขอพูดในที่ประชุมจะคดีเสียอีก

นายสวัสดิ์ ศาโรสลัน (ถาญจนบุรี) : ข้าพเจ้าขอประณตหรือขึ้น
ตามดำริของนายชมนัด ขึ้นระชงนะ ได้ก็จงหรือเปิด แต่ฝ่ายชมนัด
ขึ้นระชงนะ ไม่ได้ถูกข่งแล้ว การพิจารณาของศาลก็เห็นว่าไม่จำเป็น รอ
อีกได้ เพราะยังมีอีกหลายมาประชุม ในเมื่อเราพยายามที่จะรีบขึ้นพิจารณา
ให้ไม่ตรงกับสมัยประชุมก็แล้วกัน

พระมนุภาณวรมิตศาสตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
รัฐบาลขอแถลงว่าอย่างนี้ คือจากคดีศาลได้ได้ส่งมอบฟ้องเสร็จแล้ว อันว่า
เดชะหน้าของศาลคือไปกักขัง ประทับฟ้อง ออกหมายเรียกจำเลยมาศาล
แล้วจำเลยอาจจะขอประกันคดี ในระหว่างพิจารณา เดชะจะได้กำหนดการ
พิจารณา แต่เนื่องด้วยเป็นคดีที่รชงงมาชกถึงสามชั้นซึ่งศาลจะพิจารณ
นั้นไม่ได้ จำเป็นจะต้องมาขออนุญาตสภาผู้แทนจึงจะทำได้และเรื่องมีตาม
จรรยาตคดีย่างงดาให้จำเลยนั้นขอประกันมีหลักฐานอะไรสมควรจะเรียกให้
ประกันเป็นจรรยาตค และเจตนาศาลก็ขยับจะตัดสินจำเลยไม่ได้ จึงเรียกไป
ซึ่งหวังก็ออกหมายอะไรก็ยังไม่ได้

นายसानนท์ สายสว่าง (นครปฐม) : เรื่องเด็กหรือใหญ่ก็ตาม หรือจะให้ประกันหรือไม่ก็ตาม เป็นเอกสิทธิ์ของศาล ซึ่งเป็นอำนาจของตุลาการ แต่ว่าความผิดคดี ข้าพเจ้าเห็นว่าในสมัยประชุมนั้น ผู้แทนที่เขาได้รับสิทธิเดียวจากประชาชนนั้นขอรับรองกฎหมาย และ เสนอเพื่อประชาชน เพราะฉะนั้นในสมัยประชุมนี้แล้ว ถ้าเขาไม่โอกาสจะใช้สิทธิและเสียงควบคุมกิจการของประเทศชาติ ถ้าเช่นนั้นเสียงของประชาชนทบทวนมาให้ผู้แทนเขามากเสียไป เมื่อเดินไปแสดงหนักอึ้งสิทธิของประชาชนเป็นจำนวนมากกว่าเหลือผู้แทนเขามาก เมื่อก่อนรัฐมนตรีรวมจะแสดงว่าใครผิดก็ฐานอะไรเพียงพอแต่ศาลจะให้ประกันไปนั้น เป็นกรรมาธิการแต่ไม่ถูกต้องการผิดของประชชนโดยเด็ดในสมัยประชุมนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าควรระงับสิทธิและสิทธิอื่นนี้ คือไม่ไปแต่ต้องให้เขาต้องเสียสิทธิไป เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยที่จะปล่อยให้สมาชิกผู้แทนไปในสมัยประชุม เห็นว่าถ้าหากไม่กลัวร้อนมาให้

นายวงศ์ ศศิบุตร (นพทร) : ตามที่ท่านรัฐมนตรีรวมได้แจ้งให้สมาชิกทราบแล้ว แต่อย่างไรก็ตามเมื่อศาลได้ตัดสินแล้ว จะเรียกจำเลยมาอยู่ในอำนาจ ศาลจะพิจารณ ให้จำเลยมีประกันหรือไม่เป็น เอกสิทธิ์ของ ศาล เพราะฉะนั้นในการพิจารณคดีของมาอยู่ในอำนาจของศาล ก็มีอำนาจของจำเลยนั้นได้ตามกฎหมาย เมื่อเป็นเช่นนั้น ในระหว่างสมัยประชุมจึงได้ขอมา เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าเมื่ออยู่ในสมัยประชุมแล้วในรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๑๘ ก็บัญญัติไว้ว่า "ในกรณีที่มีการฟ้องสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนในคดีอาญา ไม่จำเป็นต้องฟ้องหรือในสมัยประชุม ศาลจะพิจารณาคดีนั้นในระหว่างสมัยประชุมนี้ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากสภาผู้แทนเป็นสมาชิก แต่กระนั้นการพิจารณาคดีก็ไม่เป็นกลางชัดแจ้งตามที่สมาชิกผู้แทนมา เราประชุมสภา" เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว ในฐานะที่ว่าในเวลานี้สมาชิกผู้แทน เขาก็จำเป็นต้องพิจารณคดี ซึ่งวงเล็บของสภาผู้แทนไปเพื่อเป็นเกียรติของสมาชิก

คต ๆ ไป เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นจำไม่ควรยอมให้ฟ้องร้องจำเลย ในระหว่ง
สมัยประชุม

นายถำ จรัสเนตร (นครศรีธรรมราช) : ปัญหานี้เป็นปัญหา
ที่เคยมีมาแต่ก่อน ไม่น่าจะอภิปรายกันให้เสียเวลา เพราะเราไม่ทราบ
อยู่แต่อย่างว่าบรรดาสมาชิกจะอุทธรณ์คดีใด ๆ แม้จะเป็นเหตุโทษก็ตามถ้าสม
คองที่เราจะตั้งเขาว่าวิจารณ์ หรืออภิปรายกันให้มากมายเสียเวลาโดย
ไร้เหตุ โดยเฉพาะปัญหาเรื่องของคุณอนันต์ฯ นั้นก็เป็นปัญหาที่เราเคย
ปฏิบัติกันมาแต่ในอดีต ถ้าเหตุใดแล้วเราจะไม่รักษาประชาธิปไตยที่เป็นมาแต่
อดีตเพื่อประชาชน อย่างปัญหารัฐมนตรีเกษตรวิธาน รัฐมนตรีเกษตรวิธาน
ให้มาก ซึ่งในประชุมสภาผู้แทนราษฎร รัฐมนตรีเกษตรวิธานมีคดีเป็น
อย่างไร เราถึง.....

ประธานสภาผู้แทน : ออกประเด็นไปเถิด ขอให้พูดแต่อย่างควร
จะให้หรือไม่ให้

นายถำ จรัสเนตร (นครศรีธรรมราช) : เพราะฉะนั้นในฐานะ
ข้าพเจ้าเป็นพุทธพรรค ไม่ยอมให้ท่านคนไปพิจารณา ยิ่งกว่านั้นคือ
น่าจะว่าอีก.....

ประธานสภาผู้แทน : ขอให้พูดเฉพาะในประเด็นที่ว่าเราจะให้ศาล
พิจารณาทริศไม่แทนที่เถิด

นายถำ จรัสเนตร (นครศรีธรรมราช) : เพราะฉะนั้นเมื่อ
รวมความสำคัญ ข้าพเจ้าเห็นสมควรเห็นว่าไม่ควรจะให้ศาลรับพิจารณา และ
ศาลน่าจะว่าอีกในปัญหาให้เป็นที่บรรทัดฐานต่อไป

นายเพทาย โชติชูชีพ (ธนบุรี) : สำหรับกรณีนี้ ถ้าท่าน
นำข้อสังเกตของสมาชิกผู้ใดสัก เพราะฉะนั้นขอให้สงมติ
มีสมาธิกับเรื่อง

ประธานสภาผู้แทน : มีมติเห็นชอบให้สงมติ ผู้ใดมีความเห็น
เป็นอย่างอื่น

ไม่มีสมาชิกผู้ใดมีความเห็นเป็นที่ยกย่อง

ประธานสภาผู้แทน : ถ้าอย่างนั้นก็ขอให้ลงมติ ท่านผู้ใด
เห็นควรอนุญาตให้ศาลดำเนินการพิจารณาคดีเรื่องนี้ได้ โปรดชี้มติน

มีสมาชิกรายกมือ ๑ คน

ประธานสภาผู้แทน : ผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดชี้มติน

มีสมาชิกรายกมือ ๔๘ คน

ประธานสภาผู้แทน : เห็นกันว่าถ้าไม่อนุญาตให้ศาลดำเนินการ
พิจารณาวินิจฉัยระเบียบวาระที่ ๒ ระเบียบวาระงานการประชุมครั้งที่ ๑๖,๑๗ และ
๑๗/๒๔๘๒ (สามัญ) ชุดที่ ๑

ที่ประชุมรับรองรายงานทั้ง ๓ ครั้ง

ประธานสภาผู้แทน : เมื่อไม่มีผู้ใดทักท้วงหรือคัดค้าน ข้าพเจ้า
ถือว่าประชุมอนุมัติรับรองรายงาน

ระเบียบวาระที่ ๓ กระทั่งถาม กระทั่งของนายสวดทองโรจน์ เรื่อง
การขอชดเชยเงินให้ถ่านหิน และการตั้งกลต่อนำข้าวออกนอกประเทศ ถาม
กระทรวงมหาดไทย

นายสวดทองโรจน์ (มหาสารคาม) : ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้
ค้อนถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ดังต่อไปนี้

๑. กระทรวงมหาดไทยรับเงินจากกานันท์ให้ยืมมาเป็นค่าตั้งซื้อข้าว
ป่นกระบอกละ ๖๐๐ บาท มาแสดงต่อพระวรวงศ์เธอเป็นเงินหลายล้านบาท
จนบัดนี้ถึงเงินมอบมายังไม่ได้รับชดเชยตั้งซื้อจนบัดนี้ ท่านจะให้เจ้าของ
เงินได้รับชดเชยคืนเมื่อไร ในราคากระบอกละเท่าใด

๒. เรื่องเจ้าหน้าที่กรมรถไฟส่งขงหุดตัวรถ นำข้าวออกโดยไม่ได
รับอนุญาตจากรัฐบาล จนเป็นเหตุให้มีเรื่องใส่ถ่านหินในระหว่างเจ้าหน้าที่
ผู้ตรวจกับเจ้าหน้าที่รถไฟขณะ ท่านรู้หรือเปล่า ท่านได้จัดการไปแล้วแต่ไหน

เพียงไร เรื่องความมั่งคั่งพลั่งใหญ่ในรัฐบาลสมัยต้นของพระเจ้าตาก จะ
โอนคดีขายเช่ามาชำระกันที่กรุงเทพฯ อีกด้วย จึงแจ้งประกาศไว้

พลโท มังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย :
กระทรวงมหาดไทยขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกวุฒิสภาว่าดังนี้

๑. กำหนด ใหญ่บ้านที่ได้อั้งเงินค่าเช่าอาวชนปิ่นมาแล้ว จะได้อั้งอาวชน
ปิ่นตั้งชื่อในงวดแรกจำนวน ๕,๕๐๐ กระบอกลง คือจะได้รับ ๓,๐๐๐ กระบอกลง
ในเดือนหน้าอีก ๒,๕๐๐ และจะได้รับทยอยๆ กันต่อไปจนเสร็จสิ้นในเดือน
เมษายน ๒๕๒๓

ส่วนราคาปิ่นนั้น จะช่วยให้กำหนด ใหญ่บ้านในราคาทุน คือราคา
กระบอกลง ๕๒๓ บาท ๘๕ สตางค์ ทั้งนี้จะต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายในการส่งเงิน
และค่าขนส่งในการนำอาวชนปิ่นไปให้แก่เจ้าของเพียงเท่าที่ได้ใช้จ่ายจริง เงินที่
เหลือจากค่าปิ่นส่งไว้เท่าใด ตลอดจนดอกเบี้ยอันเกิดจากเงินฝากไว้ใน
ธนาคาร กรมมหาดไทยจะได้คืนแก่เจ้าของจนครบถ้วน

๒. เนื่องจากในวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๒๒ เวลา ๑๖.๐๐ น. เศรษฐ
นายจ้าง คนดีเสีย ปัตติยา เกษชนตรอาสาเถี่ยวยอดกับพวกครองพรรค
ชนนายจ้างต่างออกนอกเขตห้ามชุมนุมฯ ที่จังหวัดนครราชสีมาโดยไม่ได้
รับอนุญาตเป็นจำนวนชาวดำ ๓,๐๐๐ กิโลกรัม จึงได้ทำการจับกุมและ
สอบสวน และปรากฏว่านายสมถวิล ศิริ นายสถานีหัวยอด นายถวิลดี ทองมั่ง
เต็มยศสถานีหัวยอด นายมีน ชูสูงเนิน นายสถานีบ้านนางหงษ์ นายดำดี
ลักษณะวรวิ ฝูช่วยพนักงานรักษารถ นายฉัตร ปัจจุสำนันท พนักงานรักษาร
รถ เป็นผู้เกี่ยวข้องของต้องหาในคดีนี้ เหตุเกิดที่สถานีหัวยอด สถานีหัวยอด
จังหวัดสระบุรี พนักงานสอบสวนได้ดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่แล้ว ไม่
ปรากฏว่ามี ม้อคชพลั่งใหญ่ในรัฐบาลสมัยต้นของพระเจ้าตาก และยังไม่มี
ปรากฏว่าการขอโอนคดีเข้ามาชำระกันที่กรุงเทพฯ กระทรวงมหาดไทยได้
สั่งให้เจ้าพนักงานประจำจังหวัด เขาใจได้ควบคุมการดำเนินคดีรายนี้ต่อไป โดย
ยกคดีขึ้นแล้ว

นายชวลิต ทองโรจน์ (มหาสารคาม) : ข้าพเจ้าใคร่อยากจะ
ซักในเรื่องปิ่น ในจำนวน ๕,๕๐๐ กระบอกจนเป็นปิ่นในจังหวัดมหาสารคามมี
บ้างหรือไม่นั้น ควรจะได้รับ ในงวดแรกหรือเป็นปิ่นของจังหวัดแต่ละอำเภอได้
เท่าใด

ประการที่สอง ขอเรียนถามว่าเรื่องปิ่นนั้นหลายบริษัทขึ้นประมูลและ
กันจำนวนที่จะขอขายปิ่นจำนวนนั้น บางบริษัทมีเงื่อนไข บางบริษัทไม่มีเงื่อนไข
ใด แต่ท่านได้พิจารณาตกลงให้บริษัทหนึ่ง ซึ่งมีราคาแพง ปรากฏว่ากระบอก
ละ ๓๐ บาท เมื่อท่านไปตกลงราคาแพงเช่นนี้ข้าพเจ้าจะทราบเรียนตามว่า
ตั้งนราศการมีเดือนใดเดียวกับบริษัทที่ตั้งปิ่นเขามาด้วยหรือไม่เท่าไร เหตุใด
กรรมราคาทั่วโลกต้องถ่วงของอีก เหตุใดถึงได้ตกลงราคาแพง มีคุณภาพ
ต้องหย่อนกว่ากันอย่างไรกับราคาถูก

ประการที่สาม ขอยกจะขอรบกวนเรียนตามว่าท่านจะคิดดอกเบี้ยเงินที่
ให้แก่เขาซึ่งเงินซึ่งส่งมาจำนวนปีเศษนั้น จะได้ คิดดอกเบี้ยส่งมาเดือนปี
เศษนั้นเท่าไร และราคาขายจริงเมื่อตอนเก็บมากระบอกละ ๒๐๐ บาท
แต่ปรากฏว่าการประมูลรับซื้อในราคา ๕๐๐ บาทเศษนั้น ท่านจะคิดค่าอะไร
คืออะไรไม่บอก มันจะไม่เกินกระบอกละ ๒๐๐ บาทไปอีกหรือ หรือหากว่าคิด
ราคาเพียงกระบอกละ ๕๐๐ บาทเศษ ตั้งที่ท่านได้เคยแสดงต่อท่านสมาชิก
ผู้มเกียรติเคยยกมาแต่ในกรณีเรื่องข้าวส่งออก ได้ทราบว่ามีผู้มอทธิพล
อันยิ่งใหญ่ทางกระทรวงคิดดอกเบี้ยการจังหวัดจริง ให้รับบริการฟ้องของ
บุคคลที่ช่วยเหลือ ในกรณีนาข้าวออกจนจำวน และปรากฏว่าส่งฟ้องแต่พวก
งานผู้รักชาติรถไฟเท่านั้น นอกจากนั้นขอการไม่ส่งฟ้องหมดจริงแท้ประการใด

ประการที่ ๒ ขอยกจะทราบเรียนในกรณีข้างต่อไปอีกว่า เมื่อท่าน
ได้จับได้ในกรณีแรกนั้น พนักงานก็ได้หรือพนักงานได้เช่นไม่ว่าจะออกในกรณี
เช่นนี้ไปต้องประเทศมีประมาณอีกเท่าไรหรือหรือไม่ ท่านจะคิดต่อเรียนไป
โดยอีกตั้งลักษณะ แค่นั้นเพียงไร รัฐบาลก็ควรหนักอึ้งแล้วว่าพี่น้องของเรา
ภาคใดใน ๕ จังหวัดนั้นออกออก เมื่อท่านเห็นจำราคาจำวนพนักงานระดับนั้น

ออกนอกประเทศซึ่งได้ออกไปว่าจะแทนเป็นชาวทอลกไปเพียงเล็กน้อยแล้ว
แต่ก็จำนวนที่ท่านไม่รู้นั้นจะมีประมาณอีกเท่าไรก็หาทราบไม่ ชอนทานจะ
เอาใจใส่แต่ไหนเพียงไร ผู้ที่สมัครเป็นใจก็มีผู้หน้าข่าวออกนอกประเทศนั้น
ย่อมเป็นนัยอย่างมหาศาลแก่ประเทศชาติและส่วนรวม

ประธานสภาผู้แทน : ท่านรัฐมนตรีได้ค้นคว้าเรื่องจริงแล้ว ก็
ขอขอบคุณจะขอในข้อเท็จจริง ที่ท่านรัฐมนตรีขอไม่ใช้ข้อความเห็นอะไร
หรือให้รัฐมนตรีออกความเห็นอะไร

นายฮวด ทองโรจน์ (มหาสารคาม) : ท่านจะมีโอกาส
กรรมการไปตั้งข้างห้องส่วนเรื่องนี้ให้กระทรวงศึกษาธิการหรือไม่ และการ
ข่าวออกเล็กๆ น้อยๆ อย่าง ท่านมีต้นคิดเดียวกับผู้นำข่าวออกนอกประเทศได้
บ้างหรือไม่ ขอเรียนถาม

พลโท มังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย :
ท่านสมาชิกผู้ใดก็ตามหลายอย่าง ที่จับประเด็นใดก็จะตอบเป็นข้อๆ
ไป คือว่าราคาป่านได้ตอบกับท่านผู้ แทนครุเชิงใหม่ไปแล้วในครั้งที่ ตาม
เมื่อคราวประชุมในสัปดาห์ที่แล้ว เพราะฉะนั้นไม่ตอบซ้ำอีก เรื่องดอกเบี้ย
ที่เงินเช่าฝากก็ได้ ความจริงเรื่องนทางรัฐบาลขแรงเรื่องดอกเบี้ย ท่าน
สมาชิกถามขึ้นมาอีก คือเงินยืมที่ธนาคารเท่าไร เหตุผลฝากค่าใช้จ่ายในการ
ราคาป่านังไปตั้งกำหนดผู้ใหญ่มาแล้ว ก็เป็นอันว่าราคาตามนั้น ส่วน
ที่ถามท่านผู้ใหญ่ถามมหาสารคามนั้นควรจะได้ เรื่องหน้าได้มากแต่ตาม
จังหวัดทุกจังหวัด จะขอเอาจังหวัดมหาสารคามนั้นไม่ได้ ต้องเฉลี่ยกัน
ไป ส่วนค่าส่งหรือค่าอะไรก็ตรงใจแล้ว แต่ได้ถามว่า นักได้เรียนแล้ว
ในการที่ราคาจะนำเอาไปตั้งคงคอยู่ รวม เรืองชาว เรืองใหม่มีผู้ มีหรือ
อะไรให้หนักหลังตั้งตามที่ใดก็ตามกับท่านสมาชิกด้วย ที่ท่านถามว่าราคาใคร
เป็นผู้ตั้งขึ้นนั้น ขอเท็จจริงก่อนแล้วค่อยได้จับข้อดีถึงขอทราบ และ
ได้นำคไปตั้งเรื่องต่อไป เพราะฉะนั้นจะเอาคอก่อนไปตั้งเรื่องไม่ได้ และ

ไม่มีเรื่องมาส่งคืนอย่างไร นอกจากรบแล้วกระทรวงมหาดไทยได้พยายาม
ติดตามเอาใจใส่เต็มที่ ในการที่จะมี ผลกลับชดเชย นอกจากนั้นจะถามว่า
ข้าพเจ้ามีส่วนเกี่ยวข้องหรือรู้เห็นอะไรในนี้ ข้าพเจ้าไม่มี

นายสวดี ทองโรจน์ (มหาสารคาม) : ในเรื่องปิ่น ข้าพเจ้า
ขอเรียนตามคำสั่งหัวหน้าหาตำรวจว่ามีเงินเฉลี่ยจะได้ไปสักกี่กระบอก ท่าน
ก็ไม่กรุณาตอบ ท่านบอกว่าจะกรุณาเฉลี่ยให้ทั่ว ๆ ไป ความจริงข้าพเจ้า
ได้รับจดหมายจาก ท่านนี้ผู้ใหญ่มานั่งใน จังหวัดของ ข้าพเจ้าจนนับนับไม่ถ้วน
แต่รัฐบาลก็เคยได้ตกลงและได้ส่งเงินทักไปยังข้าหลวงประจำจังหวัด ก็ไม่
อาจทราบทั่วถึงกันได้ ท่านจะกรุณาแจ้งไปยังข้าหลวงและนายอำเภอให้
ทราบในเรื่องนี้สักครั้งโดยละเอียดจะออกจะได้หรือไม่ และขอได้โปรด
ตอบว่าความที่ท่านจะเฉลี่ยให้แก่แต่ละจังหวัด และแก่แต่ละตำบลหรืออำเภอใน
ในจังหวัดของข้าพเจ้ามีส่วนจะได้สักกี่กระบอกบ้างไหม ข้าพเจ้าใคร่อยากจะ
ทราบเรียนตามชยวงน แต่ขอเรียนว่าท่านนักการทางมณฑลยกราชวงศ์
แต่พนักงานรักษารถคนเดียวใช้ใหม่ นอกนั้นก็หมดหมดใช้ทิ้งไป

พลโท มังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย :
ท่านก็ทักไปว่าเจ้าเขาจังหวัดมหาสารคามเอาเงินส่งไปบอกทักดี ในเงินไป เรื่อง
แจ้งไปไม่ชัดของว่าปิ่นนั้นจะได้ในไม่ช้า ทั้งงวดแรกจะถึงเดือนธันวาคม ศก
นี้ จะเอาให้มากจังหวัดท่าน จังหวัดอื่นจะต้องว่าทำไมถึงจังหวัดมหาสารคาม
มาก ทางกระทรวงมหาดไทยจะให้ที่ที่สุดสำหรับจังหวัดของท่าน นอก
จากนี้แล้วในการที่ท่านว่าฟ้องแต่พนักงานรักษารถและคนอื่นปล่อย ในเรื่อง
นี้ตอบแล้วว่ามีผู้ตักตักมาได้ นอกนั้นก็ปล่อย ศักดิ์เป็นเรื่องของอัยการ ศักดิ์
มีผิดหรือไม่ ถ้าไม่มีผู้ปล่อยไป มีผิดฟ้อง เป็นเรื่องของอัยการ ทาง
กระทรวงมหาดไทยจะไปบังคับเขาอย่างไรไม่ได้ แต่ขอเท็จจริงก็ทราบว่า
จะปล่อยใครฟ้องใคร เพราะฉะนั้นเขาจึงเป็นหนี้ของอัยการตามสมัย
กฎหมายที่ปรากฏอยู่แล้ว

ประธานสภาผู้แทน : กระทู้ต่อไปของนายสำนัค สายสว่าง เรื่องชาวเชื่อมคุณภาพที่ทางการอนุญาตให้ตั้งไปขายยังต่างประเทศ ตามกระทรวงพาณิชย์

นายสำนัค สายสว่าง (นครปฐม) : เรื่องนี้ตรงกับกระทู้ของคุณเพ่งว่า รัฐบาลได้ตอบแล้ว ออกนอก

ประธานสภาผู้แทน : กระทู้ต่อไปเรื่องการตั้งให้คณะกรรมการจังหวัดนครปฐมให้อนุญาตขนถ่ายออกนอกเขต ของนายสำนัค สายสว่าง ตามกระทรวงพาณิชย์

นายสำนัค สายสว่าง (นครปฐม) : เมื่อถึงภาคหมายความว่าราษฎรจะได้รับความสะดวกอื่น แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่ายังไม่สะดวกจึงออกนอก

ประธานสภาผู้แทน : กระทู้ต่อไปการใช้เครื่องซึ่งต้องจัดหย่อนมาตรฐานของนายทองดี อิศราวัฒน์ ตามกระทรวงพาณิชย์

นายทองดี อิศราวัฒน์ (เชียงใหม่) : ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ก่อนถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ดังต่อไปนี้

ท่านทราบหรือไม่ว่า ในขณะที่ราษฎรส่วนมากที่ไปติดอยู่ในกรณีซื้อขายสินค้าได้มีความไม่เป็นธรรมจากพ่อค้า โดยพ่อค้าใช้วิธีการพลิกแพลงและคิดแปลงแก้ไขเครื่องซึ่งต้องจัดให้ผิดแลงไป จากมาตรฐานที่รัฐบาลได้กำหนดไว้ ซึ่งเป็นการเขาเปรียบในทางเชิงการค้าทุจริต และทำให้ราษฎรเฉพาะอย่างยิ่งชาวไทยเป็นส่วนใหญ่ได้รับความเสียหายและเดือดร้อนเป็นอย่างยิ่งทั้งนี้จึงขอทราบเรียนถามว่า ทงนี้เพมิให้ผลประโยชน์ของราษฎรสูญเสียไปในการฉ้อโกงของพ่อค้าหน้าเลือด ท่านจะมีนโยบายป้องกันมิให้พ่อค้าเหล่านี้ใช้เครื่องซึ่งต้องจัด ซึ่งหย่อนกว่ามาตรฐานที่รัฐบาลได้กำหนดไว้ได้อย่างไรหรือไม่

นายกเทศ โชนันชิต รัฐมนตรี : กระทรวงพาณิชย์ขอตอบดังนี้ คือ ในการควบคุมการใช้เครื่องซึ่งต้องจัดของร้านค้านี้ กระทรวงพาณิชย์

มีเจ้า หน้าที่เรียก ว่านาย ตรวจมาตราซึ่ง ตรวจวัดตำหรับ ออกสำรวจ ตรวจตรา เครื่องซึ่งตรวจวัด ไซ ในท้องตลาดคือไม้เดือ เครื่องซึ่งตรวจวัดไม้ที่ตรวจพบว่า ตลาดเคลื่อนไม่ตรง นายตรวจจากปิดตราห้ามไซหรือยัด หรือจับกุมฟ้องร้องแต่ผู้ตรวจความผิด

ว่าโดยเฉพาะเครื่องซึ่งตรวจดินนี้ เมื่อไซไปกตาคัดเคลื่อนสักหรือทำ ให้พลิกคยตราผิดไป ได้ตามธรรมชาติของการ ไซอย่างหนึ่ง กับ พ้อคากอชชากร วิถีพลกแพง ในการ ไซ ซึ่งเป็นเรื่อง ที่ใครก็ป้องกันไม่ได้โดยออย่างหนึ่ง ดังนี้ นายตรวจซึ่งตรวจน้อย ก็ย่อมจะไปคอยควบคุมดูแลอยู่ทุกแห่งให้ทั่วถึงไม่ได้ เมื่อไปตรวจคงหวอดนักต้องเงินจูงหวอดนี้ หรือไปตรวจตลาดนักต้องเงิน ตลาดนี้ จึงเป็นเรื่องที่ราษฎรควรจะคอยระวังช่วยคิดเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเอาม้าง เช่น ระวังเครื่องซึ่งตรวจวัดเวลาไซ หรือเมื่อเห็นพ้อคาวรายใดที่จกักกวดแรงคือเจ้าพนักงานซึ่งตรวจวัดที่กระทรวงพาณิชย์ หรือคือตำรวจให้จับกุมในทันทีทันใด

นายทองดี อิศราชวน (เขยงใหม่) : ข้าพเจ้าขอชักท่านรัฐมนตรี ด้งราชการกระทรวงพาณิชย์ดังต่อไปนี้

ตามที่ท่านเจ้าพนักงานหรือนายตรวจเครื่องซึ่งตรวจวัดออกตรวจตรา ด้งเครื่องซึ่งตรวจวัดต่าง ๆ ที่หย่อนความมาตรฐาน ท่านอาจบอกความอยู่ ที่ ข้าพเจ้าก็ขอกราบเรียนถามว่าเมื่อเจ้าหน้าทน้อยแสดงท่านจะรับนโยบายของเพม เจ้าหน้าท ให้มากช่นหรือไม บางที่ท่านอาจจะอ้างว่าเกยอกับงบประมาณก เป็นได้ และนอกจากนี้ท่านทราบหรือไม่ว่าบรรดาเจ้าหน้าทนายตรวจเครื่อง ซึ่งตรวจวัดนั้นเป็นกวดัดกเบุทไปด้มยหมกบพิคก่า คือโดยเฉพาะชาวต่างด้าว ท่านข้าพเจ้าได้ประด้บขอเท็จจริงมาแล้วในจังหวัดของข้าพเจ้า เวลาที่ลักรชาวดงนชาวกวไรไคนี้เขาไปยาเวชเรียนไปชามให้กตามมียา ทนเครื่องซึ่งงน เป็นเครื่องซึ่งใหญ่ ท่านประธานทเคอร์พ ข้าพเจ้าขออภิปรายขอเท็จจริง นิดหน่อย มลกดวงอัยคยทหนึ่ง ตกกดวงนหมนเกิดอวดได้ แต่ตกด้ง นพ้อคากนเห็นเล็ดตงนเอาตักกระก่ไปกดวงเขาเพอ ให้มีนาหนัก ข้าพเจ้าขอ

เรียนถามรัฐมนตรีว่าท่านจะพิจารณาต่อคดีนี้ เพื่อให้มีผลประโยชน์
 ส่วนรวมซึ่งชาวไร่ชาวดอนชายฝั่งต่างนามา จะได้มีผลคุ้มค่าที่ไ้
 กระทำไป จะดีหรือไม่ นอกจากนั้นเมื่อท่านบอกจำนวน ชาวเจ้าก็ไม่
 เที่ยงว่าเจ้าหน้าที่น้อย ชาวเจ้าก็ได้ทราบเรียนถามแต่บอกว่าท่านจะเพิ่มจำนวน
 เจ้าหน้าที่ให้มากกว่าก่อนจะดีหรือไม่ และนอกจากนี้ชาวเจ้าขอเรียนถาม
 ว่าถึงต้องหรือจะเป็นตระกรากเหมือนกัน มีพวกพ่อค้าที่จึกได้ทำให้เคบเขา
 เวลาต้องจะขายออกไปทำให้ขนาดเด็กชน แต่เวลาจะซื้อเขาก็ขายให้โต ๆ
 อย่างนี้ ท่านจะให้เจ้าหน้าที่ ไม่เฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ของชาวเจ้าหรือ
 ชาวเจ้าขอ ให้เจ้าหน้าที่ ให้ความเป็นธรรมต่อคดีของทั่วทุกจังหวัดในประเทศไทย
 จะดีหรือไม่

นายเทพ โชตินชิต รัฐมนตรี : ข้อข้อข้อ ๓ ท่านกร แต่ขอ
 จะคงขอประมาณ ความจริงมีจำนวนจากคดีอย่างว่า และเราไปถึง
 ๓๖ จังหวัด ศาลก็มีหลายพันศาล เจ้าหน้าที่จะต้องมีเท่าไรนั้นก็ ได้ จะ
 ขอประมาณในศาลก็คงไม่ได้มากมายนัก คงจะให้เท่าที่จะได้ เพราะว่า
 แต่นายตรวจข้างตองวัดเลย ก็คงมีจำนวนเท่าที่พอเท่านั้นเอง

ปัญหาข้อ ๒ ทหานว่านายตรวจข้างตองวัดเป็นด้วยเองนั้น ความ
 จริงข้อนี้กระทรวงพาณิชย์ ไม่ปฏิเสธ อาจจะบ้างเป็นธรรมดา เพราะว่า
 เจ้าพนักงานของเราทั้งหลายประเภทด้วยกัน และที่เขาทำงานโดยสุจริตก็มี ที่
 อาจจะเป็นอย่างทหานว่าก็อาจจะเป็นได้ อย่างนั้นไม่รับรองว่าเป็นเช่นนั้น
 แต่อย่างไรก็ตามข้อเท็จจริงคดีนั้นดูเหมือนว่าท่านเห็นเอง ปัญหาเรื่องนี้
 ทำให้ท่านไม่ร้องเรียนตำรวจ ทำให้ท่านไม่ให้เจ้าหน้าที่จึกกร ถ้าหากว่า
 ชาวเจ้าขอเรียนต่อท่านว่าต่อไปข้างหน้าโปรดกรุณาด้วย คือถ้าท่านเห็นเอง
 โปรดกรุณาแจ้งให้เจ้าพนักงานเครื่องซึ่งตองวัดทราบจะรอบคอบไม่น้อย เพราะ
 ฉะนั้นขอเรียนท่านอย่างนี้ ก็ได้โปรดกรุณา เพราะท่านเองก็ไม่เอาข้อเท็จจริง
 นะ ปัญหาข้อ ๓ ทหานถามถึงเขาแบบระคิม ก็คดีปัญหาใหญ่ไปเถิดข้อ เด็ก

ไปเวลาจะขาย ซึ่งได้ครบแล้ว เพราะเจ้าพนักงานเรานั้นน้อย และถ้าเจ้าตรวจ
เห็นก็จะไปคุมขังไปตามหน้าที่คงได้ครบแล้ว

นายทองดี อีสราชีวิน (เชียงใหม่) : เท่าที่ทราบรัฐมนตรีกล่าว
มาเมื่อก่อนว่า ข้าพเจ้าบอกข้าพเจ้าได้พบด้วยตาของตนเองทำไมไม่
แจ้งให้ตำรวจทราบ ความจริงข้าพเจ้าแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบอยู่ เหมือน
กัน เพราะข้าพเจ้าเห็นว่าผลประโยชน์ส่วนรวมของราษฎรอย่างใหญ่หลวง
แจ้งแสดงเจ้าหน้าที่บอกตำรวจดีกว่า ผลสุดท้ายไม่จับกุมจะให้ข้าพเจ้า
ทำอย่างไร แต่ข้าพเจ้าเองเป็นคนเห็นผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติไว้ ชาวสวน
เพราะฉะนั้นท่านจะถามเจ้าหน้าที่ไปจับกุมหน้าที่โดยชัดแจ้ง โดยไม่เปิด
ทาง ไม่ไกล ไม่เกินกับพอกพอดค้าจะได้หรือไม่

ข้อที่ ๓ ข้าพเจ้าขอทราบเรียนถามท่าน รัฐมนตรี ถึง ราชการกระทรวง
พาณิชย์ว่า บรรดาเครื่องซึ่งคงจะจัด ท่านได้กำหนดระยะเวลาานเท่าใด
จึงจะปลดชำระ เครื่องซึ่งคงจะจัด ใช้ตั้งรับทดลองเมื่อยอนกำลังแล้ว ท่าน
ได้กำหนดระยะเวลาหรือไม่ว่า ภายในกี่ปีจะปลดชำระ โปรดกำหนดอายุ
นี้ ข้าพเจ้าขอถามเป็นข้อ ๑

ข้อข้อ ๔ เครื่องซึ่งใกล้หมดอายุ ๆ เครื่องซึ่งของจีน เคมีของตกตาย
เป็นเศษไทย เป็นขวด เป็นเมตร ท่านจะตั้งให้พอกพอดค้าใช้เครื่องที่
เลอะเลือนจะได้หรือไม่ ต้องใช้ของที่ใหม่เต็มมาจะได้หรือไม่ เพื่อประโยชน์
ของชาวไทยเรา

นายเทพ โชติณัฐ รัฐมนตรี : ข้อข้อข้อที่ ๓ ของท่าน ท่านบอก
ว่าท่านแจ้งตำรวจแล้ว นั่นก็เป็นเรื่องเท็จจริงว่าท่านแจ้งและก็เชื่อว่าท่านแจ้ง
เช่นนั้นข้าพเจ้าเข้าใจตำรวจคงจะจับกุมแล้ว ถ้าความนั้นงานตามนั้น ก็เป็นข้อ
เท็จจริงที่ข้าพเจ้าเข้าใจอย่างนั้น เพราะท่านบอกแจ้ง ข้าพเจ้าก็ไม่ได
คำนวณงาน ก็เป็นข้อเช่นนี้ว่าท่านว่า ส่วนตัวท่านบอกว่าจะตั้งคำถามกับเรา
คำนวณตามนั้นจะได้หรือไม่ ผมทราบว่าความจริงผู้บังคับบัญชาฝ่ายผู้จะถาม

กาหาให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ๆ ไปปฏิบัติหน้าที่ของเขาโดยเคร่งครัด เป็นเรื่อง
ซึ่งเราเห็นนโยบายต่อสถานการณ์ หรือแม้การปฏิบัติต่อกองคนก๊ก เราพยายาม
เป็นชอย่างมาก เมื่อข้างบนบังคับบัญชาอย่างนั้น ข้างล่างก็ทำดีเมื่อเราพูดถึง
เพราะการบังคับบัญชามีมากมายนึก รอง ๆ ก็มากกว่าของพยายามอย่าง
มากที่ของอุตสาหกรรม วิทยายามยังอื่น ข้อ ๒ ทักถามว่าเครื่องซึ่งคงจะคิด
เติมคุณภาพหรือใช้ไม่คุ้มขายเท่าไรจึงขาย ขอประทานโทษตอบว่าแล้ว
แต่ผู้ใช้เครื่องเดียวกัน ชนิดเดียวกัน ถ้าใช้ในเวลาที่ต่างกันหรือใช้ไม่
เป็นก๊กหรือเขาของหนักซึ่งในสิ่งของการเบากเสียแล้ว ขอตอบท่านว่า
รัฐมนตรีจึงตอบไม่ได้ แล้วแต่ผู้ใช้ เป็นไม่ เป็นขอเรียนอย่างนั้น ข้อ ๓
ปัญหาข้อที่ว่าเครื่องซึ่งทะเลาะเถียงกันจะทำให้ใครได้หรือไม่ั้น ปัญหาหนัก
เห็นว่าถ้าใช้ไม่ใคร่หรือมีข้อใช้แล้ว เจ้าพนักงานก็แนะนำให้เปลี่ยนเสียคงคิด
อยู่ ทั้งต้องจ่ายก็ยังไม่ค่อยได้ ทะเลาะเถียงกันไปเรื่อย ถ้าสามารถได้ก็ยังไม่
ได้ ถ้าเปลี่ยนใหม่หมดก็เคยตรอน พอคำก็จะมาร้องต่อรัฐบาล เป็น
การเคอะเขิน เป็นเรื่องลำบากใจอยู่เหมือนกัน ถึงจะทะเลาะเถียง เครื่องซึ่ง
ยังคือยกใช้ใคร ทั้งต้องจ่ายกันไปตามกันไป ไม่ใช่เอาใจแต่พอลำ ต้อง
เอาใจผู้ซื้อเพราะเป็นผลเมืองของประเทศด้วยกันทั้งต้องจ่าย

นายทองดี อีสวาชีวัน (เชียงใหม่) : ข้าพเจ้าขอชี้กาทาน
รัฐมนตรีถึงราชการกระทรวงพาณิชย์ออกตั้งหน่วยหนึ่งว่า ทักถามข้อว่าเครื่อง
ซึ่งทะเลาะเถียงและการซึ่งนำหนักยกใช้โดยยูนัน ทักถามหาความไม่ว่าจำนวน
รถที่ทะเลาะเถียงหรือตัวทะเลาะเถียงไปนั้น ท่านใดคิดหรือไม่ว่าบรรดาพ่อค้า
โดยเฉพาะผู้ที่หน้าเลือดหรือหัวรั้นเขาอาจเค็มตัวทะเลาะไรก็ได้ ตามปกติ
เป็นเลข ๒ อาจจะไปเขียนเป็นเลข ๓ ก็ได้ ท่านอย่าถามว่าราชการของเรา
ทั้งทั้งประเทศฉลาด ขอประทานโทษ เหมือนอย่างท่านรัฐมนตรีทุกคนก็ไม่
ได้ ราษฎรชาวไร่ชาวด่วนวิสัยดังอย่างใดต่อการศึกษาบ้าง ก็นว่าพเจ้าขอ
ทราบจากทะเลาะเถียงนั้น ท่านจะบังคับให้บรรดาพ่อค้าเขียนเสียใหม่ใหม่ชนิด
เงินเงินแจ้งจะได้หรือไม่ ข้าพเจ้าหมายความว่าอย่างนั้น ท่านประธาน และ

นอกจากนี้ปัญหาอีกอันหนึ่งที่ข้าพเจ้าได้ร้องเรียนกับข้าวจนเห็น ทาง
 ทานรัฐมนตรีกรไม่ทราบ แต่ความจริงข้าพเจ้าก็เห็นว่าปัญหาข้อเท็จ
 จริง แต่ทว่าข้าพเจ้าขอยืนยันด้วยเกียรติของข้าพเจ้าได้ร้องไปทางตำรวจจริง
 แต่ตำรวจไม่จัดการ ในที่สุดข้าพเจ้ากลับไปจังหวัด ราษฎรมาร้องทุกข์
 อีก อย่างนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอเรียนชักถามเป็นครั้งสุดท้าย
 ว่า บรรดาเจ้าหน้าที่ทางด้านกฎหมายจะติดต่อคดีให้ได้อย่างเข้มงวดกวดขัน
 ให้ปฏิบัติตามคดีที่ตนจะทำได้หรือไม่ ข้าพเจ้าขออย่าออกคำสั่งทรงหนง เพราะ
 มีคดีอย่างมาแฉ้ว ท่านประธานที่เคารพ ข้าพเจ้าขออธิบายเพิ่มเติมคือไป
 หนอย มีเรื่องจำรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรกรรมได้ส่งไปทางอธิบดีกรมป่า
 ไม้ อธิบดีกรมป่าไม้ส่งไปทางป่าไม้เขต ป่าไม้เขตไม่ประกาศคำสั่งของ
 ท่านอธิบดี เรื่องเป็นอย่างนั้น ข้าพเจ้าเป็นห้องเหลือเกิน เป็นห้องมาก
 เพราะฉะนั้นจึงขอชักถามท่านจะมีบังคับโดยเด็ดขาดจะได้หรือไม่

ประธานสภาผู้แทน : ข้าพเจ้าเคยครั้งหนึ่งติดต่อคดี และ
 รัฐมนตรีก็ตอบแต่ว่าเป็นระเบียบวินัยของข้าราชการที่จะดูแลอยู่แถว ไปรด
 อยาให้รบกวนนัก กระที่หน้าจะใคร่รับบ้าง

นายทองดี อีสราวิช (เชียงใหม่) : ขอบคุณท่านประธาน
 ข้าพเจ้าขอยืนยัน เพราะข้าพเจ้าเคยครั้งจะได้รัฐมนตรี โทรวง

นายเทพ โชคินชิต รัฐมนตรี : กระทรวงพาณิชย์ขอตอบเป็น
 ครั้งสุดท้าย ข้อ ๑ ท่านบอกจากโต๊ะเถื่อน ข้าพเจ้าก็ตอบไปแล้ว ถ้ายังพอ
 เขาได้ใคร่ทง ๒ ฝ่ายหมายควายว่าคบหากันไม่ได้ คือทั้งผู้ซื้อและผู้ขายยังเขา
 ใจกันน้อยแต่ก่อนโดยมีฉนวนให้ไป เพราะว่าจะให้เครื่องหมายกตงทำไม่ได้
 รอแต่ให้หาหนกคงที่เป็นใช้ได้ ถ้าเถื่อนไปจึงกตงข้อให้พอกำหาเสียใหม่
 อย่างทว่า ขงเจ้าพนักงานจะคองปัญหาคือขงนั้น

ปัญหาข้อ ๒ ท่านบอกตำรวจแล้ว ตำรวจไม่จัดการนั้น ข้าพเจ้า
 เชื้อเกียรติผู้แทนคิดว่าท่านแจ้งจริง และเพื่อให้เรื่องนี้เป็นผล ข้าพเจ้า
 ชกให้ท่านได้โปรดแจ้งทางกระทรวงมหาดไทยกตง ทางกระทรวงพาณิชย์กตง ถึง

ขอเท็จจริงว่าในเวลาใดซึ่งมีผู้ใดเกิดเรื่องใหม่ คำร้องของท่านแจ้งคือใคร
ถ้าทำโดยขายน่าจะช่วยบ้านเมืองอีกมาก ข้าพเจ้าเข้าใจว่ารัฐบาลของ
ปฏิบัติตาม และปัญหาเรื่องต้อต้องนั้น ท่านประธานก็ได้ชี้ที่ท่านแล้ว
ก็ระพยายามต้อต้องอย่างที่ท่านต้องการ ให้เกิดชาติขงขึ้นไป

ประธานสภาผู้แทน : กระทั่งไปของคณะรัฐมนตรี เรื่อง
ราษฎรจังหวัดหนองคายขาดแคลนข้าว กรมวิมลนครจัดการกระทรวง
มหาดไทย

นายชน รวีวรรณ (หนองคาย) : ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม
กรมวิมลนครจัดการกระทรวงมหาดไทยดังต่อไปนี้

ด้วยราษฎรจังหวัดหนองคายมีข้าวไม่พอบริโภค เพราะทำนาไม่
ผล ต้องอาศัยข้าวจากจังหวัดอุดรและจังหวัดนครพนมมา ต่อมาเมื่อ
ประมาณเดือนมิถุนายนค.ศ. ข้าพหวงจังหวัดหนองคายได้ตกลงให้แม่ค้าราย
หนึ่ง นำข้าวไปขายได้แต่ผู้เดียว และตั้งกวดขันราษฎรที่นำข้าวจากต่าง
จังหวัดดังกล่าวขงขึ้น ในขณะที่กวดขันราคาข้าวในจังหวัดหนองคายก็ตั้ง
ขึ้น ราษฎรได้รับความเดือดร้อนและกตัญญอกเป็นอันมาก ต่อมากระทรวง
พาณิชย์ ในฐานะประธานกรรมการสำรวจและห้ามกักกันข้าว ได้ส่งไปยังคณะ
กรรมการจังหวัดอุดรและจังหวัดนครให้ออกหนังสืออนุญาตให้ผู้ที่จะนำข้าวไปยัง
จังหวัดหนองคายได้ โดยไม่ต้องมีเงื่อนไขใดๆ และไม่จำเป็นจะไปฟ้องบริโภค
หรือจำหน่าย ก็ความและกระทรวงพาณิชย์ ได้แจ้งเรื่องนี้ให้คณะกรรมการจังหวัด
หนองคาย ข้าพหวงตรวจราชการมหาดไทยภาค ๓ และกระทรวงมหาดไทยทราบ
แล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ค.ศ. กรมต้อมาเมื่อวันที่ ๓ ถึงวันที่ ๖
เดือนนี้ มีพ่อค้านำข้าวจากจังหวัดอุดรเขาไปยังจังหวัด หนองคายเพื่อจำหน่าย
ในราคาต่ำกว่าของแม่ค้า ซึ่งข้าพหวงได้อนุญาตให้จำหน่ายได้แต่ผู้เดียวนั้น
ข้าพหวงจังหวัดหนองคายกลับขัดขวางไม่ยอมให้จำหน่าย โดยส่งจากกระทรวง
พาณิชย์อนุญาตให้นำข้าวจากจังหวัดอุดรเขามาจำหน่ายในหนองคาย และตีพิมพ์

อื่น ๆ ระหว่างตองจังหวัดกับกรุงเทพฯ ในจังหวัดหนึ่งคงขายเป็นการยาก ถ้าหาก มาก เพราะนอกจากจะซื้ออนุญาตจากท่านและเขตผู้ศุลกากรแล้ว ก็ต้องซื้ออนุญาตจาก ราชโองม่อีกด้วย จึงจะขนย้ายไปได้ แต่เรือที่ขนย้ายนั้นจึงจะออกจากท่าได้ ทำให้ไม่ได้รับความสะดวกและราคาตั้งของแพงมาก โดยเฉพาะอำเภอเมืองกาฬ ซึ่ง เป็นอำเภอที่อยู่ห่างไกลจากจังหวัด ราษฎรได้รับความเดือดร้อนในเรื่อง ขาดทุนเป็นอันมาก และขณะนั้นปรากฏว่าขาดแคลนข้าวเป็นอย่างมากข้าพเจ้า จึงขอเรียนตามว่า

๑. พุทธการณที่ชาห์ตองจังหวัดหนึ่งคงขายกระทำมานั กระ ทรงมหาศ ไทยจะจัดการอย่างไรดีหรือไม่

๒. จากการค้า แคน ข้าว อย่าง มาก ของราษฎร ข้า เกษ มัง กภาพ นัน รัฐบาลมีทางช่วยเหลือโดยค่อนอย่างไรดีหรือไม่

พดโท มังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย : กระทรวงมหาดไทยขอตอบกระทู ของท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องดังนี้

๑. พุทธการณที่ชาห์ตองประจำจังหวัดหนึ่งคงขายตามกระที่ นี้ เป็น ข้อเท็จจริงได้สอบถามไปแล้ว หากเป็นการเดือดร้อนจริง ก็ให้รับจัดการ แก้ไขและรายงานมาโดยค่อน เมื่อข้อเท็จจริงเป็นประการใดก็จะได้พิจารณา ถิ่นต่อไป

๒. เมื่อมีการขอชดหยากชนักขอมเป็นหนาทของทางการจะคองช่วยเหลือ เช่นในกรณีนี้ จังหวัดใดให้อำเภอขึ้นเงินทดรองเพื่อซื้อ ข้าวไปบรรเทา ความขาดแคลนด้วย

นายช่น รวีวรรณ (หนองคาย) : ข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจเป็น ยิ่งที่จะต้องกล่าวในที่นี้ โดยเหตุที่ข้าพเจ้ากตเวทินเป็นกรการต่างกับบุคคล ภายนอกซึ่งไม่สามารถจะมาได้หยงกับข้าพเจ้าได้ แต่ถึงกระนั้นกดี เพื่อ ความสุขเป็นสุขของประชาชน จึงขอเรียนถึงขอขอ และขออภัยทั้งการ

ควบคุมของรัฐบาล ข้าพเจ้าจะขอแจ้งพฤติการณ์ของข้าหลวงประจำจังหวัด
คนเพื่อประกอบกับประเด็นที่ข้าพเจ้าได้ตั้งกระทู้ก่อนตามมานี้คือไป

อันพฤติการณ์ที่ส่งข้าหลวงคนนั้นไปปกครองหนองคายนั้น ปรากฏ
ข่าวว่าได้ปกครองเพื่อหาเงิน.....

ประธานสภาผู้แทน : คุณชื้น

นายชื้น รวีวรรณ (หนองคาย) : กำนันจะเข้าประเด็นเดียวกัน
แล้ว ปรากฏเช่นอย่างนี้ถ้ายกมีคำร้องมาว่าพ้องพันการเมือง แล้วปรากฏ
ว่าได้ทราบข่าวว่าได้นำเงินมาขุดให้แก่มูลยังใหญ่ในกระทรวงมหาดไทย แล้ว
เรื่องก็หายไป เรื่องนี้ประชาชนสนใจและประหลาดใจเป็นอย่างยิ่ง ประการที่ ๑
แล้วประการที่ ๒ ก็ได้สั่งให้นายอำเภอ ๆ หนึ่ง ในจังหวัด คืออำเภอ
โพธิ์ชัย เกณฑ์เงินราษฎรคนละ ๖-๘-๑๐ บาท เป็นเงิน สามหมื่น ตลอด
ปี พ.ศ. ๒๔๘๓

ประการที่ ๓ ก็คือ ตามที่กระทู้ ของข้าพเจ้าได้เรียนถามมาแล้ว คือ
การกักกันไม่ให้เรือออกนอกท่า เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากข้าหลวงประจำ
จังหวัด แม้เจ้าของเรือจะได้ขออนุญาตมาทางเจ้าหน้าที่สุดถาวรกรุงเทพฯ
แล้วก็ตาม อันเหตุจะเป็นเหตุให้เรือตามอำเภอต่าง ๆ ได้รับความเดือดร้อน
มาก เรือจะเดินก็ต้องเสียเวลา และก็ต้องขออนุญาตจนจนถึงสิ้นคำ
ซึ่งอย่างส่งตามการณแต่ละภูมิภาคอย่างเดียวกัน เช่นจังหวัดนครพนม
ตลอดปี ๒๔๘๑ เขาทำไม่ได้ตลอดมา แต่จังหวัดหนองคายไม่ได้รับรายงาน
อันทำให้ราษฎรเดือดร้อนมาก ข้าพเจ้าอยากทราบว่ามีกรมมหาดไทย
ว่าพฤติการณ์ที่กล่าวมาแจ้งตามกระทู้ ของข้าพเจ้าขอ ๑ นั้น ท่านจะได้คัด
การกับข้าหลวงคนประการใดหรือไม่ ท่านก็ไม่ได้บอกข้าพเจ้า ข้าพเจ้า
จึงขอคำปรึกษาจากท่านและจากเจ้าจังหวัดต่าง ๆ ตามที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมานี้

พลโท มังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย :

ตามที่ท่านสมาชิกวุฒิสภาได้ถามว่า ทางกระทรวงมหาดไทยจะได้จัดการ
อย่างไรกับท่านราชเลขาประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา ในเรื่องทางกระทรวงมหาดไทย
ก็ได้ตอบกระทู้ ท่านแล้วว่า การที่ท่านตั้งกระทู้ มาอย่างนี้ ทางกระทรวง
มหาดไทยก็ได้ตอบแล้ว ส่วนจะให้ทำอย่างไรขอตอบว่าเรื่องดังกล่าวนี้
ส่วนจะให้ข้าพเจ้าตอบท่านว่าเรามีความผิดอย่างไรได้ ข้าพเจ้าจึงขอตอบท่าน
ดังนี้

ในเรื่องราว ท่านก็ได้มาพบปะกับข้าพเจ้าที่กระทรวงมหาดไทยข้าพเจ้า
ก็ได้ให้ความสะดวกแก่ท่าน ตลอดจนหนังสือจากกระทรวงมหาดไทย ข้าพเจ้า
อนุญาตนำข่าวเรื่อดังกล่าวและนกรพนมได้สะดวก ข้าพเจ้าก็ได้มอบหมายให้
ท่านแล้ว คราวนี้ในเรื่องการที่จะตั้งกองคดีในเรื่องแพ่งต่าง ๆ ที่จะออกจาก
ศาล ในเรื่องซึ่งกล่าวว่าจะทำการตั้งกองนำข่าวออกไปได้ และราชเลขา
มีความระมัดระวังอยู่มากเหมือนกัน คือถ้าปลัดอยู่มากเกินไปอาจจะให้ลง
ไปถึงไหนก็ได้ เพราะฉะนั้นความคึกคักว่าเป็นที่ราชเลขาประจำจังหวัดจะต้อง
ระมัดระวังด้วย ตามกพรของข้าพเจ้าเห็นว่าฝ่ายปกครองผู้บังคับบัญชาจะต้อง
การจำกัลดอก ในข้อที่ท่านสมาชิกวุฒิสภาถามเนือที่นั้น ราชเลขา
ควรจะตอบคุณให้แน่ชัด เมื่อใดก็ตามที่ประการใดแล้วจะได้ปฏิบัติตามระเบียบ
วินัยข้าราชการพลเรือนท้อยแล้ว

นายชน วิวรรณ (หนองคาย) : ข้าพเจ้ามีความเข้าใจจะต้อง
ถามท่านรัฐมนตรีคือไปกล่าว ที่ว่าท่านลงไปแล้วนั้น ท่านลงไปอย่างไร
โดยโทรตรงบอกไปทางราชเลขาให้ราชเลขาตอบมา อย่างนี้เป็นวิธีการดำเนินการ
การสอบสวนของท่านใช้หรือไม่ ออกประการหนึ่งตามข้อเท็จจริงข้าพเจ้าอาจมา
หน้าเป็นการผิดหรือไม่ ข้าพเจ้าขอถามคำสั่งของกระทรวงมหาดไทยที่
ราชเลขาตั้งถกนครโดยขอ ซึ่งถึงราชเลขาตั้งถกนครแล้วตั้งถกนครให้ถกนคร
รัฐมนตรีฟังว่าจะเป็นการผิดหรือไม่ หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่
ประจำจังหวัดหนองคาย คำสั่งมาถึงราชเลขาหนองคายและอธิบดีว่า "ถ้า

มผู้ ขน ข้าย จากหนองค้ายขอ ใหพินกวางถอนผน ออกหนิง ด้อโต โดยไม่ต้องม
 เจอมไฮโตๆ” นเปันหนิงด้อทงข้าทลองหนองค้าย แะยอขหนามว่า “ไคแบม
 ดำนาหนิงด้อตง คณกรมการ จงหวัด อุดรธานี แะ จงหวัดสกลนคร มา เพื่อ
 ทราบพรอิมกบหนิงด้อนถวด” ทนหนิงด้อทง ๒ จงหวัดคิงทกถาวมาถวดม
 ว่า “เพราะฉะนเมือ ผู้ขออนุญาตค้อคณกรมการจังหวัด หรือ คณกรมการ
 ข้าเกอเพื่อรณายชาวจากจังหวัดนไปจังหวัดหนองค้าย ก้อมอบ ให ข้าทลอง
 ประจ่าจังหวัดหรือผู้รักษารทณ และ นายข้าเกอ หรือผู้รักษารทณซึ่งเปัน
 เจ้าหนาท” ตามพระวราชบัญญัติดำวจแะห้ามกถกนชาว ออกหนิงด้อใหโต
 โดยไม่ต้องกำหนดเจอนไฮโตๆ เช่นไม่ต้องขอทลฐานดำมะไคครวเปันคิน
 แะไม่ต้องจาเปันไคขออนุญาตขายเพื่อบริโภคแะจำหน่ายเช่นน กวทขาทลอง
 ปฏิบคินเปันการขคกนหนิงด้อหรือไม ถ้าทกรฐบาลไมจคการ ข้าเจ้าขอ
 เรยนหนิงด้อขอขยนยหาเหตุผลทางหนองค้ายของข้าเจ้าเปันอยางไร ข้าเจ้า
 เคยพดในสภานมาถวดไมนอยกว ๒ ครั้งถวด ฉาข้าราชการบางคิงทปคกรของ
 คินแตนภาคอด้ำนเขาถอฉ่าปลครวงขชา บมคินางประการ บมคินเอางน
 ทงเองยควของเขา บางทงตั้งใหพอกของเขานในกรงทพๆ กมี ข้าเจ้าเคย
 พดในสภามาถวดไมนอยกว ๒ ครั้ง ควอยางมีเช่นน ทนในขอฎหมายขอ
 กฎหมายตามพระวราชบัญญัติควบคุมชาวกมปรางถอยฉ่า บคคคทฆชาว
 อยในควอบครองจะขายชาวในเมือปฏิบคโดยเจอนไฮคคองถวด เช่นฉ่าขอ
 อนุญาตศาวาเช นกมีฉ่านาจกจะขายชาว ในเมือปฏิบคคคคองถวด ฉ่า
 ขออนุญาตถวดทงชายด้งชายปลถ แะขายไมได้ นขอเทจจรงขอใหด้กา
 ของชวคพิการฉ่าฉ่าคยามเตอสรอนของจังหวัดของข้าเจ้าเปันอยางไร เพราะ
 ฉะนฉจงขอกรวณเรยนชคกนปฏิบคคคยไปก้กฉ่า

๑. ขอททานด้อมด้นนด้อมด้นนด้อโต การไคเรอไปถวมข้าทลอง
 นนเปันวิธด้อมด้นนด้อมด้นนด้อของทานเอง ข้าเจ้าขอททราบฉปฏิบควิธการ นขอ
 หนิง แะในเรองการคจะกถกนไมใหชอกนออก ข้าทลองประจ่าจังหวัดทาน
 จะส่งทลฐานหรือไม ขออนุญาตก้กเรคคานค้ดการแะเชคคานออกทหนิง

เพียงเท่านั้นจะได้หรือไม่ และขอ ๓ ข้าพเจ้าขอถามอีกว่า พฤติกรรมใน
ข้อเท็จจริงและร่องรอยหมายที่ข้าพเจ้ากล่าวมานั้น ท่านเห็นหรือเห็นชอบประการ
ใดแล้วหรือยัง ข้าพเจ้าขอทราบต่อไป

พลโท มังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย :
ตามที่ท่านสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องได้ซักถามเรียบร้อยแล้ว ทางกระทรวงมหาดไทยขอแจ้ง
ว่าเป็นดังนี้ ความเป็นจริงในเรื่องคำสั่งของกระทรวงทยอยมีให้เอาข่าวใน
จังหวัดคนโกตเคียงเช่นจังหวัดอุบลและสถลนครไปคืนนั้น ในคำสั่งมีปรากฏ
แต่เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ชาวกบฏแสดงตนถึงจังหวัด ๓ จังหวัด ๖ เดือน
นี้ เขาใจว่าในเรื่องนี้ ข้าหลวงประจำจังหวัดอาจยังไม่ทราบไปถึงก็ได้
เพราะฉะนั้นเมื่อกระทรวงได้ทราบตั้งแต่ ๑ ได้รับคำแนะนำของกระทรวง
พยานซึ่งกำลังรีบโทรเลขบอกไปยังข้าหลวงประจำจังหวัด ก็ดำเนินตามหนังสือ
ของกระทรวงพยานซึ่งทยอยแล้ว บุคคนกบฏที่รีบทยอยแล้ว นั้นเป็น
ระหว่างหัวเสียหัวคอ เขากบฏบิตไม่ได้อีก ขอให้ท่านสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง
เห็นออกเห็นใจ ทางกระทรวงมหาดไทยก็ได้บัญญัติโดยรับคณ ความจริง
ความทุกข์ร้อนของประชาชน ไม่ใช่ท่านสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ข้าพเจ้าเองและ
เจ้าหน้าที่กรมอยู่ด้วยเหมือนกัน พยายามทำทุกอย่างที่จะให้ประชาชนได้
รับความสะดวก เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอรับใช้เขา ก็พยายามทำให้เต็มที่ ในเรื่อง
ที่ท่านสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องได้ซักถามว่าจะเอาความผิดอะไรต่าง ๆ ในเรื่องกบฏ
ต้องจับคนก็ต้องทำตามลำดับ ระยะทางไกลก็ต้องต้องส่งขบวนขบวนมา ถ้า
ไม่เป็นทพอใจเราอาจจะสั่งให้เจ้าหน้าที่กระทรวงมหาดไทยไปช่วยด้วย ถ้า
เป็นเรื่องทราตรหรือปฏิวัติหน้าทบทพ้อง เห็นเป็นการสมควร ดังกรมการ
ด้วยด้วยนั้นก็คงต้อง เราต้องทำตามลำดับ แต่ก็ต้องระวังรักษาใจของผู้
แทน และต้องระวังรักษาใจทางฝ่ายปกครองด้วยเหมือนกัน ท่านผู้
สัมภาษณ์ข้าพเจ้าคิดว่าในข้อปฏิบัตินี้ เช่นนี้เป็นเรื่องทหนักถก รัฐมนตรี
และพนักงานเจ้ากระทรวงเป็นอย่างมาก ก็คงทำให้ไปตามเหมาะสม เรื่อง

นักได้พบกับท่านแล้ว ได้ประณมประนอมแล้ว เพราะพระนรินทร์จะสอบ

สวนอย่างไร จะทำอย่างไร ขอให้ไว้ใจกรมหลวงมหาไชยในเรื่องนั้นคือไป

นายชั้น รวีวรรณ (หนองคาย) : ข้าพเจ้าขออภัยคือไป ท่าน

รัฐมนตรียังคอยข้อซักถามของข้าพเจ้ายังไม่จบ ในหมื่นต้น คือเกี่ยวกับ

ข้อกฎหมาย เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ทั้งข้าพเจ้าได้อ่าน ไฟฟ้าแล้ว แต่

ท่านรัฐมนตรีได้ตอบว่าบางที่ข้าพเจ้าสงสัยไม่ได้รับหนังสือใด ในเรื่อง

ข้าพเจ้าได้วงเงินและขอเรื่องเพื่อนสมาชิกหลายท่าน เพื่อไปร้องขอกระทรวง

พาณิชย์ ข้าพเจ้าได้รับหนังสือกระทรวงพาณิชย์วันที่ ๒๖ กรกฎาคม แต่

นำไปรดควิน พบข้าหลวงประจำจังหวัดหนองคาย ข้าพเจ้าได้ยื่นต่อข้อมือ

ข้าพเจ้าเอง และได้พบข้าหลวงประจำจังหวัดอุดรธานีและข้าหลวงประจำ

จังหวัดอุดรฯ อีกด้วย และต่อมาข้าพเจ้าตามไปอีก ข้าพเจ้าได้สอบถาม

นายอำเภอจะไปประชุมที่อำเภอว่า เรื่องข้าพเจ้าจะคัดกรมเมืองก็ไม่ใคร

เลย ในเรื่องข้าพเจ้าเขียนภาพ ข้าพเจ้าเห็นใจวงเงินหาหะศาลาขอข้าพเจ้า

ในหนองคายหลายคนแล้วได้ ๒-๓ แห่ง ซึ่งช่วยเหลือคือได้ แต่ข้าพเจ้าคง

เคยก่อนเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ยังไปทำการประชุมที่งานผู้ใหญ่มาน ไปตั้ง

คำถามผู้ใหญ่มานว่าเขาเข้ามาได้ ๑๐๐ ก็โอเคแล้ว แต่ข้าพเจ้าจึงเดิน

ศาลาตั้งข้าพเจ้าในนามนายอำเภอถึงข้าพเจ้า แล้วพบตัวข้าพเจ้ามาอำเภอ

บอกอีก แล้วถามผู้ใหญ่มานว่าผู้แทนขออย่างไรแล้วผู้แทนผู้แทน

จังหวัดข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่ได้ เขามาเกิน ๑๐๐ ก็ได้โมโห นพฤตการณ์

เป็นเช่นนี้ พฤติการณ์ของฝ่ายบริหารที่เกิดขึ้นในจังหวัดของข้าพเจ้าเป็น

อย่างนี้ แล้วข้าพเจ้าก็รักแปลกใจที่รัฐบาลแต่งตั้งคือสภาวาระสนใจใน

การปราบปรามการทุจริต และสนใจในการลดค่าครองชีพ แล้วข้าพเจ้า

เสนอกระทรวงนี้ขอมาเพื่อจะได้เห็นผลในทางปฏิบัติไม่มีอะไรเลยไป ข้อเท็จ

จริงเป็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขออภัยตามคือไปอีก ๓ ในเรื่อง

เร็ว ในเรื่องการปล่อยเรือ ท่านยังไม่ได้อ่านข้าพเจ้า ขอให้อภัย และข้าพเจ้า

ขออภัยด้วย แล้วขอ ๒. ททท. รัฐมนตรีถามแทนได้มาพบกัน ข้าพเจ้าขอโทษ

ก่อนหนังสือของกระทรวงพาณิชย์ต่างหาก กระทรวงพาณิชย์ไม่ได้ออก
แล้วข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจที่จะเขียนโดยสดกานว่า ข้าพเจ้าใคร่เดชะจากหนองคาย
ถึงรัฐมนตรีพาณิชย์และมหาดไทยวันที่ ๖ และหนังสืออีกคือไม่ปรากฏการอย่างไร
ข้าพเจ้าก็ถามหา ซึ่งกระทรวงพาณิชย์ได้จัดการโทรเลขตอบและออกหนังสือ
สั่งตามข้าพเจ้าไปเรียบร้อยแล้ว ส่วนทางด้านกระทรวงมหาดไทย หนังสือ
นั้นหนังสือมาให้ ลงรับเมื่อวันที่ ๑๖ เดือนสิงหาคม แต่ไม่ปรากฏว่า
ส่งไปอย่างไรเลย ข้าพเจ้าจึงรู้สึกว้าวุ่นมากที่ท่านเขาใจได้โดย แต่เขาใจได้
อย่างยาวมาก ข้าพเจ้าจึงขอแจ้งขอเท็จจริงโทรทราบโดยด่วน และข้าพเจ้าขอ
ขักตามคือไปว่า

๑. เรียงปดอยเรียกข้าพเจ้าหรือรองท่านถึงไม่ตอบ
๒. ในเรื่องทักถวณ ขอเท็จจริงเป็นเช่นข้าพเจ้าขอทราบว่ากระทรวง
มหาดไทยจะตั้งกรมการไปทำการซ่อมสอนโดยที่มีผู้แพรวมเป็นกรรมการไป
ด้วยจะได้หรือไม่ ในเวลาไหน ขอทราบ
๓. ข้าพเจ้าขอชี้ว่า ในการที่จะซ่อมสอนนั้น จะซ่อมสอนโดยคนใด
หรือไม่
๔. เงินค่ากรรมการชำระเมื่อถึงพร้อมไปนั้น ไปชักชวนราคาแพง
ไปขายให้ราษฎรหรืออย่างไร

ข้าพเจ้าขอทราบ และถ้าท่านกรุณาตอบตามคำร้องขอของข้าพเจ้าแล้ว
ข้าพเจ้าจะรู้สึกขอบพระคุณอย่างยิ่ง และจะนับถือรัฐบาลตั้งต่อไป

พลโท มังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย :
ท่านสมาชิกได้ชกตามหลายข้อ จึงขอตอบดังนี้ ในการที่ท่านบอกได้ว่า
หนังสือไปให้ชาติของประจำหัวถนน ความเป็จริงราชของประจำจังหวัดก็ยัง
ไม่ปฏิบัติไปในทุกหัวถนน ก็คิดว่าควรจะเร่งหรือคำสั่งของกระทรวง
ออกครั้งหนึ่งก็อาจจะเห็นได้ ในเรื่องนการกระทรวงไม่ได้นงนอนใจเลย ได้ส่ง
ไปทางโทรเลขแล้วทำให้ปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงพาณิชย์ หนังสือโดยทันที
โดยโทรเลข ไปให้ส่งโดยทันที และเร่งโดยด่วนหนังสือจะเป็นการชกษา

ในข้อต่อไป ในการทบทวนคดีในข้อบทของของชาติของประจำ
จังหวัดนั้น ข้าพเจ้าได้แจ้งไปแต่ก่อนว่าเป็นคดีของส่วนราชการความประการ
ใดบ้าง ไม่ใช่ว่าจะทำไปตามอารมณ์หรือทำไปตามที่จำพอนเรื่องเกิดขึ้น
แล้ว โดยปราศจากการสอบสวน เพราะฉะนั้นคดีของส่วนไหนนั้นอันเสียก่อน
และในเรื่องการปล่อยเรือทหานให้ตกบนนั้น ในเรื่องหรือเรียนว่าเป็นระเบียบ
การปฏิบัติ และเรื่องนกระทรวงมหาดไทยจะสอบถามไปว่า อธิการเป็นอย่างไร
เพื่อให้ความสะดวกในการที่เรือไปมาค้าขายในที่นั้น และรับรองว่าจะได้จัดการ
ไปคดียนอกจากนี้แล้วทวนว่าจำเป็นหรือไม่ ในการที่จะตั้งกรมการสอบสวน
จะให้มีผู้แทนร่วมด้วย เรื่องนกรมการต่าง ๆ ก็เคยให้มีแทนราษฎรเป็น
กรรมการร่วมด้วยมัย ๆ เรื่องนข้าพเจ้าขอแจ้งว่าเราต้องถามเขาว่าเป็น
อย่างไร เหตุผลอย่างไร ควรจะตั้งกรมการสอบสวนหรือไม่ ก็ใครแจ้ง
เข้ามาผู้ใดก็ยกไปแต่ขอจะจัดการตามลำดับเพื่อ ให้เป็นการแน่นอน นอกจากนี้
เรื่องนดังกล่าวนี้ใครรับโทรเลขจากชาติของประจำจังหวัดหนองคาย โทรเลข
ที่ ๓๑๑๒ ว่าราษฎรชาติแกล่นชาว ทางจังหวัดให้เงินเงินทดของสองพันบาท
หรือสามพัน ๒ หรือ ๑๕๐ กระสอบ บรรเทาความขาดแคลนครั้งเดือนที่ ๒
ถึงวันที่ ๘ เดือนนี้ ขอแจ้งว่าไปช่วยเหลือด้วยตนเอง ได้เดินทางไปแล้ว
สำหรับทางบงกภาพกัมคงนแหละ ได้จัดการช่วยเหลือไปแล้ว

ประธานสภาผู้แทน : กระที่ คือไปของนายช่ออัน ข้าพหล ตาม
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

นายช่ออัน อำพล (สมุทสงครม) : ข้าพเจ้าขอตั้งกระที่ด้วย
นายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมดังต่อไปนี้

๑. เวลาที่ปรากฏว่า ทหารเป็นผู้ซึ่งหาว่ากระทำความผิดราษฎรก็
ประพฤติทุจริตต่อราษฎรก็ เวลาที่ตำรวจจับตัวได้ในฐานะเป็นผู้ซึ่งหาหมกม
นายทหารในกรมกองเจ้าสังกัด ของทหาร ผู้ต้อง หาารับผิด ไปโดยนัยเช่น
เพราะเป็นเวลาปกติมิใช่เป็นเวลาประจำให้กฏอหกรรมศักดิ์ จะเลิกการเขตรก

แห่ง ของนายทหารผู้บังคับบัญชาของทหารผู้ตั้งหาโดยไม่ต้องมารับตัวไต่หรือ
ใหม่ ?

๑. ทนายราชทัณฑ์คือกฤตกรจันทน์โคโษ เมื่อกรมกองเจ้าตั้งกั
รับตัวไปแล้ว ภายหลังแจ้งว่าทหารผู้นั้นได้หลบหนีไปเสียแล้ว ยังตามตัว
ไม่พบเช่นนี้ ขอถามว่า เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ทหารกำเริบโดยใช้เหตุ
ใครจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบหรือไม่ ?

๓. รัฐมนตรีได้เป็นผู้แถลงนโยบายไว้ว่า จะเป็นผู้รักษาความสงบ
อย่างดีที่สุด และจะให้ทหารมีสัมพรรคภาพยิ่งขึ้นเพื่อการ เชิดชอของประชาชน
ข้าพเจ้าขอทราบว่ามีเหตุทหารมีคดีต้องหาเกี่ยวกับราษฎร มีไรทหารคือ
ทหารเช่นนี้จะผิดกฏอย่างไร จะให้เด็กเถียงของแหวกแหงเพื่อให้ตัวรอด
ความในการสอบสวนจนถึงที่สุด ตามคดีให้ ขึ้นศาลพลเรือนเสียตั้งบทบัญญัติ
ไว้ในกฎหมายอาญาทหารไต่หรือไม่ ?

พลตรี ปัตต ปัตตปรีภักษ์ พยัคฆานวรัตน์ รัฐมนตรี :

กระทรวงกลาโหมขอตอบกระทงนี้ ๑. การที่ของจกนายทหารไปรับตัวทหาร
ผู้ตั้งหาในเมื่อถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมนั้น ไม่ใช่เป็นเรื่องของกรมทหารแหวกแหง
เพราะมีไต่ ทาไปนอก อำนาจหน้าที่ ในข้อกถถถระระเบียบ ของบังคับและกฏหมาย
ตรงกันข้าม จำเป็นที่จะต้องนำตัวทหารผู้กระทำความผิดซึ่งอยู่ในอำนาจศาลไปฟ้อง
ยังศาลทหารตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ๒๕๒๗ มาตรา ๓๐ เพื่อ
เป็นระเบียบเรียบร้อยและไม่กระทบกระเทือน จึงได้มีข้อตกลงระหว่าง
กระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย และระหว่างกระทรวงกลาโหมกับ
กรมตำรวจ วางหลักปฏิบัตการรับตัวทหารผู้ตั้งหาไว้โดยแน่นอน เมื่อมี
ความจำเป็นดังกล่าวนี้จะต้องปฏิบัติตามกันไป ข้อ ๒ ตามกระทง ข้อ ๒
เมื่อกรมกองเจ้าตั้งกัรับตัวไปแล้ว ภายหลังทำให้ทหารผู้กระทำความผิดหลบหนี
นั้น ในกรณีเช่นนี้ผู้กระทำความผิดของของหลบหนีจะต้องถูกฟ้องศาลตั้งโทษ
ฐานทำให้ผู้ตั้งตั้งหนีได้จะเจตนาหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ ตามกฎหมาย
กฏหมายอาญา มาตรา ๑๓๖, ๑๓๗, ๑๓๘, ๑๓๙, ๑๔๐, ๑๔๑, ๑๔๒, ๑๔๓, ๑๔๔, ๑๔๕, ๑๔๖, ๑๔๗, ๑๔๘, ๑๔๙, ๑๕๐, ๑๕๑, ๑๕๒, ๑๕๓, ๑๕๔, ๑๕๕, ๑๕๖, ๑๕๗, ๑๕๘, ๑๕๙, ๑๖๐, ๑๖๑, ๑๖๒, ๑๖๓, ๑๖๔, ๑๖๕, ๑๖๖, ๑๖๗, ๑๖๘, ๑๖๙, ๑๗๐, ๑๗๑, ๑๗๒, ๑๗๓, ๑๗๔, ๑๗๕, ๑๗๖, ๑๗๗, ๑๗๘, ๑๗๙, ๑๘๐, ๑๘๑, ๑๘๒, ๑๘๓, ๑๘๔, ๑๘๕, ๑๘๖, ๑๘๗, ๑๘๘, ๑๘๙, ๑๙๐, ๑๙๑, ๑๙๒, ๑๙๓, ๑๙๔, ๑๙๕, ๑๙๖, ๑๙๗, ๑๙๘, ๑๙๙, ๒๐๐, ๒๐๑, ๒๐๒, ๒๐๓, ๒๐๔, ๒๐๕, ๒๐๖, ๒๐๗, ๒๐๘, ๒๐๙, ๒๑๐, ๒๑๑, ๒๑๒, ๒๑๓, ๒๑๔, ๒๑๕, ๒๑๖, ๒๑๗, ๒๑๘, ๒๑๙, ๒๒๐, ๒๒๑, ๒๒๒, ๒๒๓, ๒๒๔, ๒๒๕, ๒๒๖, ๒๒๗, ๒๒๘, ๒๒๙, ๒๓๐, ๒๓๑, ๒๓๒, ๒๓๓, ๒๓๔, ๒๓๕, ๒๓๖, ๒๓๗, ๒๓๘, ๒๓๙, ๒๔๐, ๒๔๑, ๒๔๒, ๒๔๓, ๒๔๔, ๒๔๕, ๒๔๖, ๒๔๗, ๒๔๘, ๒๔๙, ๒๕๐, ๒๕๑, ๒๕๒, ๒๕๓, ๒๕๔, ๒๕๕, ๒๕๖, ๒๕๗, ๒๕๘, ๒๕๙, ๒๖๐, ๒๖๑, ๒๖๒, ๒๖๓, ๒๖๔, ๒๖๕, ๒๖๖, ๒๖๗, ๒๖๘, ๒๖๙, ๒๗๐, ๒๗๑, ๒๗๒, ๒๗๓, ๒๗๔, ๒๗๕, ๒๗๖, ๒๗๗, ๒๗๘, ๒๗๙, ๒๘๐, ๒๘๑, ๒๘๒, ๒๘๓, ๒๘๔, ๒๘๕, ๒๘๖, ๒๘๗, ๒๘๘, ๒๘๙, ๒๙๐, ๒๙๑, ๒๙๒, ๒๙๓, ๒๙๔, ๒๙๕, ๒๙๖, ๒๙๗, ๒๙๘, ๒๙๙, ๓๐๐, ๓๐๑, ๓๐๒, ๓๐๓, ๓๐๔, ๓๐๕, ๓๐๖, ๓๐๗, ๓๐๘, ๓๐๙, ๓๑๐, ๓๑๑, ๓๑๒, ๓๑๓, ๓๑๔, ๓๑๕, ๓๑๖, ๓๑๗, ๓๑๘, ๓๑๙, ๓๒๐, ๓๒๑, ๓๒๒, ๓๒๓, ๓๒๔, ๓๒๕, ๓๒๖, ๓๒๗, ๓๒๘, ๓๒๙, ๓๓๐, ๓๓๑, ๓๓๒, ๓๓๓, ๓๓๔, ๓๓๕, ๓๓๖, ๓๓๗, ๓๓๘, ๓๓๙, ๓๔๐, ๓๔๑, ๓๔๒, ๓๔๓, ๓๔๔, ๓๔๕, ๓๔๖, ๓๔๗, ๓๔๘, ๓๔๙, ๓๕๐, ๓๕๑, ๓๕๒, ๓๕๓, ๓๕๔, ๓๕๕, ๓๕๖, ๓๕๗, ๓๕๘, ๓๕๙, ๓๖๐, ๓๖๑, ๓๖๒, ๓๖๓, ๓๖๔, ๓๖๕, ๓๖๖, ๓๖๗, ๓๖๘, ๓๖๙, ๓๗๐, ๓๗๑, ๓๗๒, ๓๗๓, ๓๗๔, ๓๗๕, ๓๗๖, ๓๗๗, ๓๗๘, ๓๗๙, ๓๘๐, ๓๘๑, ๓๘๒, ๓๘๓, ๓๘๔, ๓๘๕, ๓๘๖, ๓๘๗, ๓๘๘, ๓๘๙, ๓๙๐, ๓๙๑, ๓๙๒, ๓๙๓, ๓๙๔, ๓๙๕, ๓๙๖, ๓๙๗, ๓๙๘, ๓๙๙, ๔๐๐, ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓, ๔๐๔, ๔๐๕, ๔๐๖, ๔๐๗, ๔๐๘, ๔๐๙, ๔๑๐, ๔๑๑, ๔๑๒, ๔๑๓, ๔๑๔, ๔๑๕, ๔๑๖, ๔๑๗, ๔๑๘, ๔๑๙, ๔๒๐, ๔๒๑, ๔๒๒, ๔๒๓, ๔๒๔, ๔๒๕, ๔๒๖, ๔๒๗, ๔๒๘, ๔๒๙, ๔๓๐, ๔๓๑, ๔๓๒, ๔๓๓, ๔๓๔, ๔๓๕, ๔๓๖, ๔๓๗, ๔๓๘, ๔๓๙, ๔๔๐, ๔๔๑, ๔๔๒, ๔๔๓, ๔๔๔, ๔๔๕, ๔๔๖, ๔๔๗, ๔๔๘, ๔๔๙, ๔๕๐, ๔๕๑, ๔๕๒, ๔๕๓, ๔๕๔, ๔๕๕, ๔๕๖, ๔๕๗, ๔๕๘, ๔๕๙, ๔๖๐, ๔๖๑, ๔๖๒, ๔๖๓, ๔๖๔, ๔๖๕, ๔๖๖, ๔๖๗, ๔๖๘, ๔๖๙, ๔๗๐, ๔๗๑, ๔๗๒, ๔๗๓, ๔๗๔, ๔๗๕, ๔๗๖, ๔๗๗, ๔๗๘, ๔๗๙, ๔๘๐, ๔๘๑, ๔๘๒, ๔๘๓, ๔๘๔, ๔๘๕, ๔๘๖, ๔๘๗, ๔๘๘, ๔๘๙, ๔๙๐, ๔๙๑, ๔๙๒, ๔๙๓, ๔๙๔, ๔๙๕, ๔๙๖, ๔๙๗, ๔๙๘, ๔๙๙, ๕๐๐, ๕๐๑, ๕๐๒, ๕๐๓, ๕๐๔, ๕๐๕, ๕๐๖, ๕๐๗, ๕๐๘, ๕๐๙, ๕๑๐, ๕๑๑, ๕๑๒, ๕๑๓, ๕๑๔, ๕๑๕, ๕๑๖, ๕๑๗, ๕๑๘, ๕๑๙, ๕๒๐, ๕๒๑, ๕๒๒, ๕๒๓, ๕๒๔, ๕๒๕, ๕๒๖, ๕๒๗, ๕๒๘, ๕๒๙, ๕๓๐, ๕๓๑, ๕๓๒, ๕๓๓, ๕๓๔, ๕๓๕, ๕๓๖, ๕๓๗, ๕๓๘, ๕๓๙, ๕๔๐, ๕๔๑, ๕๔๒, ๕๔๓, ๕๔๔, ๕๔๕, ๕๔๖, ๕๔๗, ๕๔๘, ๕๔๙, ๕๕๐, ๕๕๑, ๕๕๒, ๕๕๓, ๕๕๔, ๕๕๕, ๕๕๖, ๕๕๗, ๕๕๘, ๕๕๙, ๕๖๐, ๕๖๑, ๕๖๒, ๕๖๓, ๕๖๔, ๕๖๕, ๕๖๖, ๕๖๗, ๕๖๘, ๕๖๙, ๕๗๐, ๕๗๑, ๕๗๒, ๕๗๓, ๕๗๔, ๕๗๕, ๕๗๖, ๕๗๗, ๕๗๘, ๕๗๙, ๕๘๐, ๕๘๑, ๕๘๒, ๕๘๓, ๕๘๔, ๕๘๕, ๕๘๖, ๕๘๗, ๕๘๘, ๕๘๙, ๕๙๐, ๕๙๑, ๕๙๒, ๕๙๓, ๕๙๔, ๕๙๕, ๕๙๖, ๕๙๗, ๕๙๘, ๕๙๙, ๖๐๐, ๖๐๑, ๖๐๒, ๖๐๓, ๖๐๔, ๖๐๕, ๖๐๖, ๖๐๗, ๖๐๘, ๖๐๙, ๖๑๐, ๖๑๑, ๖๑๒, ๖๑๓, ๖๑๔, ๖๑๕, ๖๑๖, ๖๑๗, ๖๑๘, ๖๑๙, ๖๒๐, ๖๒๑, ๖๒๒, ๖๒๓, ๖๒๔, ๖๒๕, ๖๒๖, ๖๒๗, ๖๒๘, ๖๒๙, ๖๓๐, ๖๓๑, ๖๓๒, ๖๓๓, ๖๓๔, ๖๓๕, ๖๓๖, ๖๓๗, ๖๓๘, ๖๓๙, ๖๔๐, ๖๔๑, ๖๔๒, ๖๔๓, ๖๔๔, ๖๔๕, ๖๔๖, ๖๔๗, ๖๔๘, ๖๔๙, ๖๕๐, ๖๕๑, ๖๕๒, ๖๕๓, ๖๕๔, ๖๕๕, ๖๕๖, ๖๕๗, ๖๕๘, ๖๕๙, ๖๖๐, ๖๖๑, ๖๖๒, ๖๖๓, ๖๖๔, ๖๖๕, ๖๖๖, ๖๖๗, ๖๖๘, ๖๖๙, ๖๗๐, ๖๗๑, ๖๗๒, ๖๗๓, ๖๗๔, ๖๗๕, ๖๗๖, ๖๗๗, ๖๗๘, ๖๗๙, ๖๘๐, ๖๘๑, ๖๘๒, ๖๘๓, ๖๘๔, ๖๘๕, ๖๘๖, ๖๘๗, ๖๘๘, ๖๘๙, ๖๙๐, ๖๙๑, ๖๙๒, ๖๙๓, ๖๙๔, ๖๙๕, ๖๙๖, ๖๙๗, ๖๙๘, ๖๙๙, ๗๐๐, ๗๐๑, ๗๐๒, ๗๐๓, ๗๐๔, ๗๐๕, ๗๐๖, ๗๐๗, ๗๐๘, ๗๐๙, ๗๑๐, ๗๑๑, ๗๑๒, ๗๑๓, ๗๑๔, ๗๑๕, ๗๑๖, ๗๑๗, ๗๑๘, ๗๑๙, ๗๒๐, ๗๒๑, ๗๒๒, ๗๒๓, ๗๒๔, ๗๒๕, ๗๒๖, ๗๒๗, ๗๒๘, ๗๒๙, ๗๓๐, ๗๓๑, ๗๓๒, ๗๓๓, ๗๓๔, ๗๓๕, ๗๓๖, ๗๓๗, ๗๓๘, ๗๓๙, ๗๔๐, ๗๔๑, ๗๔๒, ๗๔๓, ๗๔๔, ๗๔๕, ๗๔๖, ๗๔๗, ๗๔๘, ๗๔๙, ๗๕๐, ๗๕๑, ๗๕๒, ๗๕๓, ๗๕๔, ๗๕๕, ๗๕๖, ๗๕๗, ๗๕๘, ๗๕๙, ๗๖๐, ๗๖๑, ๗๖๒, ๗๖๓, ๗๖๔, ๗๖๕, ๗๖๖, ๗๖๗, ๗๖๘, ๗๖๙, ๗๗๐, ๗๗๑, ๗๗๒, ๗๗๓, ๗๗๔, ๗๗๕, ๗๗๖, ๗๗๗, ๗๗๘, ๗๗๙, ๗๘๐, ๗๘๑, ๗๘๒, ๗๘๓, ๗๘๔, ๗๘๕, ๗๘๖, ๗๘๗, ๗๘๘, ๗๘๙, ๗๙๐, ๗๙๑, ๗๙๒, ๗๙๓, ๗๙๔, ๗๙๕, ๗๙๖, ๗๙๗, ๗๙๘, ๗๙๙, ๘๐๐, ๘๐๑, ๘๐๒, ๘๐๓, ๘๐๔, ๘๐๕, ๘๐๖, ๘๐๗, ๘๐๘, ๘๐๙, ๘๑๐, ๘๑๑, ๘๑๒, ๘๑๓, ๘๑๔, ๘๑๕, ๘๑๖, ๘๑๗, ๘๑๘, ๘๑๙, ๘๒๐, ๘๒๑, ๘๒๒, ๘๒๓, ๘๒๔, ๘๒๕, ๘๒๖, ๘๒๗, ๘๒๘, ๘๒๙, ๘๓๐, ๘๓๑, ๘๓๒, ๘๓๓, ๘๓๔, ๘๓๕, ๘๓๖, ๘๓๗, ๘๓๘, ๘๓๙, ๘๔๐, ๘๔๑, ๘๔๒, ๘๔๓, ๘๔๔, ๘๔๕, ๘๔๖, ๘๔๗, ๘๔๘, ๘๔๙, ๘๕๐, ๘๕๑, ๘๕๒, ๘๕๓, ๘๕๔, ๘๕๕, ๘๕๖, ๘๕๗, ๘๕๘, ๘๕๙, ๘๖๐, ๘๖๑, ๘๖๒, ๘๖๓, ๘๖๔, ๘๖๕, ๘๖๖, ๘๖๗, ๘๖๘, ๘๖๙, ๘๗๐, ๘๗๑, ๘๗๒, ๘๗๓, ๘๗๔, ๘๗๕, ๘๗๖, ๘๗๗, ๘๗๘, ๘๗๙, ๘๘๐, ๘๘๑, ๘๘๒, ๘๘๓, ๘๘๔, ๘๘๕, ๘๘๖, ๘๘๗, ๘๘๘, ๘๘๙, ๘๙๐, ๘๙๑, ๘๙๒, ๘๙๓, ๘๙๔, ๘๙๕, ๘๙๖, ๘๙๗, ๘๙๘, ๘๙๙, ๙๐๐, ๙๐๑, ๙๐๒, ๙๐๓, ๙๐๔, ๙๐๕, ๙๐๖, ๙๐๗, ๙๐๘, ๙๐๙, ๙๑๐, ๙๑๑, ๙๑๒, ๙๑๓, ๙๑๔, ๙๑๕, ๙๑๖, ๙๑๗, ๙๑๘, ๙๑๙, ๙๒๐, ๙๒๑, ๙๒๒, ๙๒๓, ๙๒๔, ๙๒๕, ๙๒๖, ๙๒๗, ๙๒๘, ๙๒๙, ๙๓๐, ๙๓๑, ๙๓๒, ๙๓๓, ๙๓๔, ๙๓๕, ๙๓๖, ๙๓๗, ๙๓๘, ๙๓๙, ๙๔๐, ๙๔๑, ๙๔๒, ๙๔๓, ๙๔๔, ๙๔๕, ๙๔๖, ๙๔๗, ๙๔๘, ๙๔๙, ๙๕๐, ๙๕๑, ๙๕๒, ๙๕๓, ๙๕๔, ๙๕๕, ๙๕๖, ๙๕๗, ๙๕๘, ๙๕๙, ๙๖๐, ๙๖๑, ๙๖๒, ๙๖๓, ๙๖๔, ๙๖๕, ๙๖๖, ๙๖๗, ๙๖๘, ๙๖๙, ๙๗๐, ๙๗๑, ๙๗๒, ๙๗๓, ๙๗๔, ๙๗๕, ๙๗๖, ๙๗๗, ๙๗๘, ๙๗๙, ๙๘๐, ๙๘๑, ๙๘๒, ๙๘๓, ๙๘๔, ๙๘๕, ๙๘๖, ๙๘๗, ๙๘๘, ๙๘๙, ๙๙๐, ๙๙๑, ๙๙๒, ๙๙๓, ๙๙๔, ๙๙๕, ๙๙๖, ๙๙๗, ๙๙๘, ๙๙๙, ๑๐๐๐

หาหรับ ข้อ ๓. ทหารมณฑลของเสนาธิการราชรัฐ ตำรวจทามิต ตำรวจกรม
 อำนาจสืบสวนจังหวัดชัยบุรี และ หนักข้อเท็จจริงจากกรรมาธิการสืบสวนของ
 ตำรวจปรากฏว่า ทหารกระทรวงมหาดไทยโดยพิง ตำรวจได้ตั้งด่านตรวจสืบสวน
 มาดำเนินคดีขังกำลังทหารตามความ ในมาตรา ๑๗ แห่ง พระราชบัญญัติรวม
 กฎศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๗๗ แต่ปรากฏว่า ทหารกระทรวงมหาดไทยรวม
 กับพลเรือนซึ่งอยู่ในอำนาจศาลอื่น คงจะไม่ขึ้นศาลทหาร ตามมาตรา ๑๗
 แห่งพระราชบัญญัติรวมกฎศาลทหาร พนักงานสืบสวน มีหน้าที่ตั้งด่าน
 ไปยังพนักงานอัยการดำเนินกรรมาธิการฟ้องร้องยังศาลพลเรือนต่อไป

นายชื่อน อ้อพล (สมุทสรสงคราม) : ข้าพเจ้า รู้สึกใจว่าระ
 ดงซึ่งจัดการทหารผู้สมัครเข้าใหม่ออกตั้งเกณฑ์ขย ทหารนอกจากการทนายทหาร
 เจ้าตั้งกรมบังคับทหารไปนั้นไม่เป็นการแทรกแซงนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่เป็น
 ความจริงอาจจะนำตั้งได้ตั้งตามตำรวจในพระนครหลายแห่ง เพราะเหตุว่า
 เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับราษฎรโดยทั่วไป แล้วเรื่องอะไร ทำไม่ถึงทางทหาร
 ไปรับตัว รับตัวให้ตั้งขึ้นไปโดยอะไร ไปขอให้นายเขายื่นผู้ใดรับความ
 เด็ดร้อน เด็ดหายนั้นถึง ๆ ก็ว่า เช่นเกิดเหตุแห่งกันตายทั้งนี้ สงคราม เป็นต้น
 แล้วอีกข้อหนึ่งเช่นบางคราวก็ขอความร่วมมือทหารสมัครกับพลเรือนโดยที่บุคคลจาก
 ราษฎร แต่ครั้งมาถึงแล้วก็แจ้งให้กองเจ้าตั้งรับรับแต่กรมบังคับไป รับตัว
 ไปแล้วก็ไม่เรียกตัวมาสืบสวน ยกกว่าหลบหนีไปตามคดีก็ไม่ปรากฏเลย
 จนบัดนี้ ข้อจัดการผู้สมัครเข้าใหม่ เพื่อให้ ผู้ต้องหาหลบหนีของมีความ
 ผิดตามกฎหมาย ศาลกฎหมายนี้กระทรวงมหาดไทย แต่ปรากฏว่าที่ไหน ๆ ก็ไม่
 ทราบเหตุเพราะเหตุนี้จากเจ้าตั้งตั้งเป็นผู้สมัครอย่างร้ายแรงทำให้ทหาร
 จากความเข็ดหลาบ ซึ่งเขาเองเป็นทหารแต่จากเจ้าตั้งตั้งทหารอย่างสมัย
 ข้าราชการไม่แจ้งอย่างระมัดระวังนัก ฉะนั้นจึง เห็นอย่างนี้ ข้าราชการเห็นว่าบุคคล
 ธรรมดา

ประสงค์ของราษฎร และ ให้ผู้สมัครเข้า

นายช้อน อ่ำพล (สมุทรสงคราม) : ข้าแต่

ประธานสภาผู้แทน : รัฐมนตรีขอรับคำถามคือบทกฎหมาย ท่าน
ถามข้อนี้ไว้ก็รักตามคำถามรัฐมนตรีขอรับมา

นายช้อน อ่ำพล (สมุทรสงคราม) : ข้าพเจ้าเรียนแล้วว่า
ตามตัวบทกฎหมายนั้นถูกต้องแต่การกระทำไม่ถูก ข้าพเจ้าประเด็นว่าถ้า
ทหารกระทำผิดเกี่ยวกับราษฎรโดยตรงอย่างนี้ ข้อใหม่คำสั่งห้ามไม่ให้
นายทหารผู้บังคับการของทหารมารับตัวผู้ถูกระหว่างนี้ จะได้หรือไม่
ให้เป็นหน้าที่ของตำรวจชั้นอำนาจคดีนั้นคดีจนได้ ถ้าการปฏิบัติอย่าง
อำนาจศาลใหญ่ ในฐานะที่ ข้าพเจ้าเป็นผู้แทนราษฎร ก็หวังให้ราษฎร มาก
กว่า เรื่องนี้ข้าพเจ้าตั้งกระทู้ถาม เพราะเรื่องจริง ไม่ใช่อย่างนั้น เพราะ
ฉนวนข้าพเจ้าขอถามว่า ถ้าหากว่าเรื่องนี้จะเกี่ยวกับทหารหรือเกี่ยว
กับราชการทหารเกี่ยวกับราษฎร ทำความผิดกฎหมายอาญา กฎวิธีคดี ราษฎร
ด้วยกัน ห้ามไม่ให้ทหารตั้งคดีกรมกองทหารจะมอบคดีเพราะได้หรือไม่ ถ้า
ใครมาปรกหนักให้เป็นไปตามระเบียบทางราชการ ใช้กฎหมาย อย่างนี้ จะ
ได้หรือไม่

พลตรี ปลัด ปลัดปรักษ์ พิศาลเกษม ตรี รัฐมนตรี : ข้าพเจ้า
ตอบแล้วว่ากระทู้ถามนั้น ทำไปตามระเบียบของกรมตำรวจนาย ซึ่งได้
วางไว้ ระเบียบการที่จะไม่ให้ไปรับตัวนั้น ประเด็นหนึ่ง
ถ้าจะให้อำนาจศาลทหาร ก็หมายความว่าผู้ถูกจับอยู่นั้นอยู่ในอำนาจศาล
ทหารแล้ว ถ้าจำเป็นก็ต้องไปรับตัวมาสอบสวน ส่วนนายทหารนั้นไป
กระทำการราษฎร ตามมาตรา ๔๗ แล้วข้าพเจ้าขึ้นไปตามนั้นจนศาล
พอเว้นคดีนั้นการฟ้องร้องต่อไป เช่น นาย ก.นั้น ไม่ได้มารับตัวเขาเลย
แต่ขอเท็จจริงจากตัวอาชื่อนั้นแล้ว ว่าเรื่องจริงไปแล้วจะไปไหนแล้วคดีนั้นไม่ได้
ปล่อยมาเป็นขอเท็จจริง อันนี้เป็นความผิดที่นายทหารผู้บังคับการจะขอไม่ได้
รักษากฎหมาย ถ้ามีขอเท็จจริงของนาย ก.แล้วจะต้องส่งต่อถึงชั้น
มาในเวลานั้นว่าทำไมทำอย่างนี้ ไม่ใช่เป็นคดีของศาล เป็นการตกลง

กัน เป็นคนว่า ผมจะยกตัวอย่างง่าย ๆ ว่า ทหารคนหนึ่งทำผิดตัวอาจได้ ส่วน เมื่อได้ส่วนเห็นจำต้องยกให้มารบตัวหรือให้มาฟังการได้ส่วนด้วย ซึ่ง มีระเบียบตกลงกันอย่างไรนั้น แต่มีข้อบังคับด้วย ก็ให้มา ไม่มีข้อบังคับใดเลย ก็ให้มารบผิดชอบไป การรบกันนั้นบังคับบัญชาต้องให้ นายทหารมารบตัวโดยมีบัตรเป็นต้นนอน เมื่อสู้หนักหนายไปก็ของรบผิด ชอบ นอกจากนั้นไม่ให้อาชนำศาสดาทหารหรือไม่ให้รบตัวกันคนหนึ่ง ข้อ บังคับของตำรวจมกเถยอพยไปถึรมาครา ๑๕๖ กฎหมายชฎา ถ้าไม่มีบัตร อย่างหนักหมายความว่าผิดมาตรา ๑๕๖ แห่งกฎหมายอาญาเหมือนกัน ทথাไป นั้นเป็นระเบียบด้วยแล้ว และถ้าจะไม่เอาตามมาตรา ๑๕๖ คือจำคุกอยู่ใน อำนาจศาลทหาร ไม่เอามาศาลทหาร และต้องเบกศาลพลเรือนซึ่งทหารต้อง ไป จะยังเหยงกันแค่นั้น และเบยเถยเป็นเคอนจรทักกันอย่างไร ส่วนคดี ประปน คือว่ามี อยู่ในอำนาจศาลทหารไปกระทำคดีความผิดร่วมกับผู้อื่น อยู่ใน อำนาจศาลพลเรือนแล้ว ทหารไม่ไคยงเถย บางทเป็นเพียงฟังการได้ ส่วนบ้าง อันนั้นพนักงานสอบสวนตั้งขัยการฟ้องร้องไป อย่าง ๒๖ กุมภาพันธ์ ไม่ไคยงอะไรเลย

นายชอน อีพด (สมุทรสงคราม) : ข้าพเจ้ายกจะซักถาม รัฐบาลต่อไปอีกว่า ด้วยเหตุที่ทานพูดเมื่อกัน ทว่ายังเข้าใจผิดในคำถาม ของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่ได้หมายความว่าศาลทหารจะตัดสินในราชกรทหาร หรือทหารซึ่งอยู่ในอำนาจทหารเพราะความผิดระหวางทหารกับทหาร ซึ่งอยู่ใน อำนาจศาลทหาร ข้าพเจ้าไม่ได้หมายความว่าให้ตัววงแถมมาเพื่อจะให้ พิจารณาได้ส่วนเพื่อชนศาลพลเรือน ข้าพเจ้าหมายความว่าเพียงว่าทหารมี คตงทหารที่ร้ายคือร้ายฎกคตหรือทจคตขมขมฎกคต เมื่อการพิจารณามา ได้แล้ว ทำไมจึงมีทหารในอนญาของเจ้าตั้งคตมารบตัวเขาไปอย่างหนึ่งขอ ณะความระเบียบทว่าด้วยการคตงรบกันนั้นเประเบียบมกตกลงกัน ไ้ระเบียบ อนนั้นข้าพเจ้าเข้าใจว่าเป็นระเบียบเมื่อครั้งสงคราม และเวเจานั้นประ ภาคไรกฎ ฎกคตคต และเจตนาสงครามไม่มั่งแล้ว กฎขัยการศึกก็เลิกไปแล้ว ระเบียบ

ท้าวเวถนาก็เปลี่ยนเป็นอย่าให้นายทหารเจ้าดังกล่าวมารับตัวทหาร ผู้ท้าวความ
ผิดคือพ่อเรือนนั้นจะใคร่หรือไม่ ข้าพเจ้าขอชกท่าน และเป็นความจริงที่
ข้าพเจ้าพดกันทางท้าวเวถนาคงแต่ตั้งว่าท่านไม่เชื่อข้าพเจ้า ในกรท้าว
ทหารไปแล้ว หันไปอย่างไร แล้วก็ไม่ใคร่จัดการลงโทษอย่างไรกัน ข้าพเจ้า
ขอท้าวว่า ๆ ท่านจะเอาไหม ข้าพเจ้าจะจัดวัน เดือน ปีเกิดเหตุมา แล้ว
ท่านจะยอมรับข้าพเจ้าได้หรือไม่ ในเมื่อข้าพเจ้านั้นเรื่องราวดามา

พลตรี ปลัด ปลัดประภักษ์ พิบูลภานุวัชร รัฐมนตรี : ข้าพเจ้า
เจ้าใจอกตามข้อถามของท่าน ข้าพเจ้าขอจะเรียนว่ากฎหมายธรรมนูญ
ศาลมาตรา ๑๖ นั้น ผู้ที่อยู่ในอำนาจศาลทหารไปกระทำผิดนั้น แม้จะ
จะทำผิดอย่างไรแต่ไม่ใช้มาตรา ๔๑ ซึ่งคดีปะปนแล้วของชั้นศาลทหาร แต่
ว่าคดีไม่ปะปนแล้วเอาไปเกาะ มันคงจะอยู่ในอำนาจของศาลทหาร เพราะ
ทำโดยดำพั้งไม่ได้รวมกับพลเรือน ข้าพเจ้าเจ้าใจอย่างนั้น เพราะฉะนั้น
มันจำเป็นคงไปชั้นศาลทหาร ถ้าไม่เช่นนั้นคงแก่มาทราบเสียใหม่ นั้น
เป็นอีกเรื่องหนึ่ง และเรื่องระเบียบที่ท่านว่าสร้างเพื่อประกาศกฎอัยการศึกสมัย
สงครามนั้น อาจจะมีเรื่องไปประกาศก่อนนั้น แต่ระเบียบของบังคับนั้น
ไม่ใคร่ไม่ได้กล่าวเมื่อประกาศกฎอัยการศึกเลย ความจริงเป็นอย่างนี้ เรา
ไม่ได้บังคับเลย เวลาที่เราทำงานปกติเราทำมาอย่างนั้นก่อนสงครามด้วยซ้ำ
เรื่องที่ท่านขอให้นั้นนั้น ค่ะมาก ขอให้ท่านเอารายละเอียดมาให้ได้ ถ้าจับ
ได้แล้ว สมควรจะให้ฟ้องศาลได้แล้วจะดีมาก

นายช้อน อ่ำพด (สมุทรสงคราม) : ข้าพเจ้าถามท่านหลาย
ครั้งแล้วว่า เรื่องจะให้ทหารรับตัวมาโดยไม่มีการประกันนั้น ท่านรัฐมนตรี
ใจตรงพอที่จะไม่ตอบข้าพเจ้า เมื่อไม่ตอบข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็ไม่พยายามถาม
ต่อไป เพราะท่านไม่พยายามพูด ๆ กับข้าพเจ้าแล้ว

พลตรี ปลัด ปลัดประภักษ์ พิบูลภานุวัชร รัฐมนตรี : ข้าพเจ้า
ขอท้าวพดด้วยเช่นกัน แต่เสียงมันดังไปหน่อย ข้าพเจ้าตบท่านด้วยทักก็

กฎหมาย เพราะกฎหมายมันอย่างนั้น ท่านจะให้ข้าพเจ้าตอบเรื่องที่ถูกว่าผิดกฎหมายไม่ได้

ประธานสภาผู้แทน : หมดวาระกระทู้ถามแล้ว คือไปพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ มีผู้เสนอญัตติหลายท่านด้วยกัน ขอเปลี่ยนระเบียบวาระ คือ

๑. นายทองดี อิศรางกูร ณ อยุธยา ขอเสนอให้เอาร่างพระราชบัญญัติค่าเช่านา พ.ศ. ๒๔๙๒ เป็นลำดับแรกเพื่อให้เอาญัตติที่กำหนดวัน เริ่มสมัยประชุมสามัญ ประจําปี

๒. คุณหลวงระงับประจันตคาม ขอให้เอาญัตติกำหนดวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจําปีเป็นลำดับแรก

๓. คุณเสรี อิศรางกูร ณ อยุธยา ขอให้เอา ร่าง พระราช บัญญัติ ประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญาฉบับมาเป็นลำดับแรก แล้วขอให้เอาญัตติ กำหนดวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจําปี แต่ถ้ร่างพระราชบัญญัติค่าเช่านา

๔. คุณเทียม ไชยน์ทน ขอให้เอา ร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติม วัตถุประสงค์ความอาญาเป็นลำดับแรก

๕. คุณสวนนท์ สายสว่าง ขอให้เอาร่างพระราชบัญญัติค่าเช่านาชน เป็นลำดับแรก

หลายท่านด้วยกัน ก็อยากจะฟังเหตุผลของผู้ เสนอ

นายทองดี อิศรางกูร (เชียงใหม่) : เท่าที่ข้าพเจ้าได้เสนอขอ ให้หาเอาร่างพระราชบัญญัติค่าเช่านาชนมาพิจารณาก่อนนั้น ความจริงครั้ง ก่อนข้าพเจ้าได้เสนอมาประมาณ ๒ ครั้งแล้ว แต่ดำได้ตกไป แต่ว่าคราวนี้ ขอถึงตอนให้ถึงแก่ผู้ แทนราษฎรของเรารัฐสภา ร่าง พระราชบัญญัติ ค่าเช่านา เป็นร่างพระราชบัญญัติที่ข้าพเจ้าเห็นว่าสำคัญที่สุด เพราะถ้าร่างพระราชบัญญัติ นี้เราให้ตกออกจากรัฐสภาของเราเรื่องเท่าไร ก็จะเป็นประโยชน์ แก่ ชาวอนาธิปไตยอันเป็นกระดูกสันหลังของประเทศไทยมากเท่านั้น ดังนั้น

ข้าพเจ้าจึงขอกราบเรียนสมเด็จพระสังฆราชผู้แทนผู้มีเกียรติทั้งหลายเพื่อขอความเห็น
ออกเห็นใจ ถัดกรชาวต่างชาติเป็นกระดุกดินหตงของ ชาตินาเราข้าพเจ้า ขอความ
กรุณาจากท่านผู้มีเกียรติโปรดรับรองเป็นเอกฉันท์ เสร็จแล้วพระราชบัญญัติ
คำเขานานชนพิจารณาออกเป็นลำดับแรก

นายเนน เกษสุวรรณ (กระบี่) : ข้าพเจ้ารู้สึกเห็นอกเห็น
ใจในการที่คณของค.ฯ ผู้แทนเชียงใหม่ ได้พยายามในการที่จะเสนอร่าง
พระราชบัญญัติคำเขานาน ให้ชาติผู้ระเบียบวาระของสภาเป็นลำดับแรก แต่ทว่า
โดยพฤกติกการณ์แล้ว ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยเลย เพราะคุณของค.ฯ ไม่ใช่
เจ้าของร่างพระราชบัญญัติ เป็นแต่คุณของค.ฯ ทำเพื่อโปรดหาเสียงเท่า
นั้น เพราะฉะนั้นไม่ควรไ้รับความเห็นใจจากสภานาน เอนแต่ค.ฯผู้เสนอเอง
จะขอ แต่ค.ฯผู้เสนอแล้วไม่ควรจะรับไว้พิจารณา

นายसानนท์ สายสว่าง (นครปฐม) : ความจริงร่างพระราช
บัญญัตินี้ข้าพเจ้าพยายามที่จะเสนอขึ้นมาเป็นลำดับแรก แต่ท่านสมเด็จพระ
สังฆราชคิดว่าพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช่ของคุณของค.ฯ อาจจะมีที่ พระราช
บัญญัติทุก ๆ ร่างที่เขาทำส่งสภานาน ไม่ใช่เป็นของใคร เป็นของสภานาน สมัชชิก
ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะเสนอได้ เพราะฉะนั้นขอพระราชทานโทษด้วย ที่
ว่าจะเป็นเรื่องใคร คนนั้นคนนี้ ในการที่จะขอให้เอาพระราชบัญญัติฉบับนั้นขึ้นมา
พิจารณาอีกเพราะเหตุว่าพระราชบัญญัติฉบับนั้น เป็นพระราชบัญญัติฉบับแรก
ที่มีความสัมพันธ์กับสิทธิกรรมของชาวต่างชาติและพระราชบัญญัติอื่น ๆ ไม่ใช่ว่าจะ
ไม่สำคัญพระราชบัญญัติทุก ๆ ฉบับนั้นสำคัญทั้งนั้น อย่างของคุณแล้ว และ
พระราชบัญญัติคำเขานาน เป็นพระราชบัญญัติที่สำคัญ หากว่าสภานานจะ
ไ้รับหลักการไปแล้ว คณะกรรมการก็จะตั้งกรรมการพิจารณาและ
จะตั้งใคร่ครวญหรืออาจหนักให้คิดดู ไม่ใช่ว่าจะออกดอง ๆ ไป และจะ
ต้องผ่านกรรมการ ในเขตไมใช่แล้ว ต้องมีเหตุผลมาก ถ้าหากว่าตกไปก็
แล้วไป จะพระราชบัญญัติฉบับนี้ทั้งหมด ๆ ก็ยอมรับหลักการไปแล้ว
ครึ่งหนึ่ง เพราะฉะนั้นควรจะพิจารณาอีก และจะโดยร่างให้คิดดูได้

ผล ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติฉบับแรกขอประธานโทม เอฟ. ซี. โอ. ก็ได้ให้
ข้อสังเกตว่าควรจะได้มีพระราชบัญญัติอย่างนี้ ซึ่งจะเป็นบริการแก่กษัตริย์
ของประเทศซึ่งชาวยุโรปเป็นอย่างไร ข้าราชการของความเห็นใจคือ

นายเทียม ไชยนิรันดร์ (ตาด) : ที่ข้าพเจ้าเสนอขอให้เอาร่าง
พระราชบัญญัติข้อพิจารณาความอาญาขึ้นมาพิจารณาเป็นลำดับแรก ก็เพราะ
ว่าเกี่ยวกับว่าในพระราชบัญญัตินี้ ในสมัยประชุมคราวก่อนสภาที่เคยรับ
หลักการมาแล้ว แต่คงกรมราชการไม่พิจารณาแล้วเสร็จแล้ว ซึ่งเคยเสนอ
สภาในวาระที่ ๒ ที่จะให้ผ่านไปแล้ว พอถึงสมัยประชุมสามัญใหม่ก็ออกมา
ก็เป็นอันว่ากลับไป ข้าพเจ้าก็เสนอเข้ามาในแบบเก่า เกี่ยวกับว่าข้าพเจ้า
ขอให้รับพิจารณาอีกชื่อว่า ข้าทูลวงภาคบ้าง ปลัดจังหวัดบ้าง ที่เพิ่มอำนาจ
ใหม่อำนาจต่อสวนคดี หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจบางตำแหน่งเขาต้องการ ให้มีการ
ปฏิบัติงานเกี่ยวกับข้าทูลวงภาค จะได้ต่อสวนข้าราชการทุจริตได้สะดวก
หน่อย เพราะที่เป็นอยู่นี้ไม่มีอำนาจที่จะไปต่อสวนนักก็ไม่ได้สะดวก แต่อีก
อย่างหนึ่งเกี่ยวกับอำนาจของปลัดจังหวัดที่จะออกหมายจับหมายค้น จะได้มีให้
ปฏิบัติได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น จึงได้เสนอมานี้ในลำดับแรก ส่วนในก่อน
ก็จะปลัดสมัยประชุมเสียแล้วเข้าไปไม่ได้เพิ่มเติมที่ จึงขอให้ไปตรวจพิจารณา
ในลำดับแรก

นายเสรี อีสรางกูร ณ อยุธยา (บุรีรัมย์) : ที่ข้าพเจ้าเสนอ
ขอให้เปลี่ยนระเบียบวาระนั้น และขัดแย้งกับมอดส่งมาซึ่งบทอภิปราย
เมื่อก่อน ข้าพเจ้าว่า ถ้าของข้าพเจ้านั้นจะได้เป็นญัตติที่ใดพิจารณาในวาระ
เพราะเหตุว่า ถ้าเขาประมวลกฎหมายพิจารณาความอาญา หรือรับเอา
ขึ้นมาในวาระนี้ ในสถานที่เราได้รับหลักการไปแล้ว แต่คงกรมราชการ
ไปแล้ว ถ้าพิจารณาประเด็นๆ คงจะได้ตั้งกรมราชการไปเสร็จๆ ต่อมา
ก็เอาพระราชบัญญัติข้อพิจารณา ความคุณเทียม ไชยนิรันดร์ ซึ่งส่งมา
รับหลักการไปแล้ว แต่คงกรมราชการไปเสร็จเรียบร้อยแล้ว คงจะไม่เป็น
อะไร ซึ่งตอนแสดงรายงานทงนั้น ต่อจากนั้นแล้วไปแสดงกับพระราชบัญญัติ

นายทองดี อีสราชวน (เชียงใหม่) : ข้าพเจ้ารักเด็กใจเหลือ
เกิน เมื่อก่อนท่านสมาชิกผู้หนึ่งได้อภิปรายท่านองเลียดข้าพเจ้า ทำ
ไม่ว่าท่านประธานไม่ทวง นี่เป็นการเด็ดดีโดยตรง แต่ท่านประธานก็เคารพ
ของข้าพเจ้า ท่านอย่าลืมว่าร่างพระราชบัญญัติทุก ๆ ฉบับ ทุก ๆ คนในที่
นี้เป็นเจ้าของ ไม่ใช่ของนายดำ จ้าวแสนควร นายไพฑูริ์ วิเศษโกสิน นายทิม
จันทร์ นายดำคร กัดนผลา นายมา เด็กรูศรี นายบุญมี ปารมวงศ์
เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอความกรุณาท่านประธาน ข้าพเจ้าไม่ใช่นายหาเสียง
ข้าพเจ้ามาหาเสียงทำไม ไม่ใช่จะมาหาเสียงแล้วไปสมัครจังหวัดของคุณ
เน่นว ด.ด. กระบี่ ข้าพเจ้าเป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ เพราะฉะนั้น
ข้าพเจ้าขอขียนร่างพระราชบัญญัติเข้าเป็นวาระแรก

ประธานสภาผู้แทน : เมื่ออภิปรายพอสมควรแล้ว และผู้เสนอ
ญัตติได้แถลงมาครบถ้วน ทางสภาได้ยื่นทักถ้อยแล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้า
ขอตามมติประชุมว่า เขาประเด็นแรกก่อน ท่านผู้ใดเห็นควรเปลี่ยนแปลง
วาระ ได้โปรดข่มขันธ์

สมาชิกยกมือ ๒๘ นาย

ประธานสภาผู้แทน : ผู้ใดไม่เห็นด้วยโปรดข่มขันธ์

สมาชิกยกมือ ๕ นาย

ประธานสภาผู้แทน : เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติให้เปลี่ยนระเบียบ
วาระได้

ตอนนี้ข้าพเจ้าขอให้ลงมติเป็นอัน ๆ ไปเพราะมตง ๕ อันด้วยกันแล้ว
ถ้าประมวลเข้าด้วยกัน ๓ อัน มี ๕ ญัตติด้วยกัน ท่านผู้ใดเห็นควรเอาร่าง
พระราชบัญญัติเข้าหา พ.ศ. ๒๔๘๒ ขนมาพิจารณาเป็นอันค้นแรก โปรด
ข่มขันธ์

สมาชิกยกมือ ๒๖ นาย

ประธานสภาผู้แทน : ผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น โปรดข่มขันธ์

สมาชิกมือ ๒๓ นาย

ประธานสภาผู้แทน : เป็นอันว่าร่างพระราชบัญญัติค่าเช่าภาค
ไป ทนต่อไป ท่านผู้ใดเห็นควรจะเอาญัตติเรื่องกำหนดสมัยประชุมสามัญ
ประจำปีเป็นอันดับแรก ไปประชุมมือชน

สมาชิกมือ ๒๗ นาย

ประธานสภาผู้แทน : ท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น ไปประชุมมือชน

สมาชิกมือ ๑๗ นาย

ประธานสภาผู้แทน : เป็นอันว่าญัตติกำหนดสมัยประชุมอันดับ
แรกยังคงอยู่ ยังไม่ตกไป เพราะฉะนั้นโดยมติญัตติของหลวงวงษ์
ประจักษ์คามาจนมาพิจารณาเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับสองลำดับอะไร ข้าพเจ้า
คิดว่าเมื่อเสร็จงานแล้วพิจารณาเลย

วันที่ ๑๓๓๓/๒๔๕๒ วันที่ ๑๗ ส.ค. ๕๒

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

ควน

สภาผู้แทน

๑๗ สิงหาคม ๒๔๕๒

เรื่อง ญัตติกำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปี

เรียน ประธานสภาผู้แทน

ด้วยสมัยประชุมสามัญประจำปี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๒

ให้สภาผู้แทนเป็นผู้กำหนดนั้น ยังมีได้กำหนด

ดังนั้น ข้าพเจ้าขอเสนอให้สภาผู้แทน สมัยประชุมสามัญประจำปี

ตามรัฐธรรมนูญดังกล่าวแล้ว เพื่อให้สมาชิกทราบ จะได้เตรียมการและเตรียม
ตัวสำหรับประชุมให้ในระบอบต่อไป

ทรงฯ เจ้าเสนาฯ โทดฯ เขาฯ วันที่ ๑ ตุลาคม เป็นวณคนประชุมทุกปี
เหตุมตละเอียตจะแสดงในสภา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) ระเบียบประจักษ์ตคาม ผู้เสนอ

(ลงชื่อ) โสภณ สุภชระ, จ. ศิริพันธ์ ชน ผู้รับรอง

๑๑.๕๗ น.

หลวงระเบียบประจักษ์ตคาม (นครราชสีมา) : ตามที่ข้าพเจ้า
เสนอญัตตินขนาพิจารณาฯ โดยรัฐธรรมนูมาตรา ๑๒ ได้กำหนดให้
สภาฯ กำหนดสมัยประชุมและวันเริ่มประชุม การที่จะกำหนดสมัยประชุม
และวันเริ่มประชุมฯ นั้นต้องเป็นไปตามมติของสภาฯ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึง
เสนอวันเริ่มสมัยประชุมกำหนดเขาในวณที่ ๑ ตุลาคมเป็นสามปี ทั้งนี้สภาฯ
พิจารณาฯ กันแล้วจะได้ประโยชน์ถึงสองทาง คือได้ประโยชน์ในทางทวจะ
ให้ทางรัฐบาศได้ทำงานประมาณให้เร่งมือเข้า จะได้มาพิจารณาฯ ในเดือน
ตุลาคม คือตามพระราชบัญญัติงบประมาณฯ นี้ เราอยู่เดือวคือ
พิจารณาฯ ทำได้ในเดือนพฤศจิกายน เพราะอาศัยวจะต้องรอ กรมสถิติ
การทำงานและรายได้ต่าง ๆ ในตอนปลายปี ถ้าเมื่อเวลาจะพิจารณาฯ ใน
เดือนตุลาคมแล้ว งบประมาณฯ จะได้เข้าดี สภาฯ จะได้เป็นประโยชน์
ให้งบประมาณฯ นี้ได้ตลอดออกมาเร็ว จะได้ใช้ประโยชน์บริหารกันกับต้นปี
ที่จะบริหารในเดือนมกราคม นี้เป็นประโยชน์ทางฝ่ายสภาฯ และรัฐบาศ แล้ว
ทั้งทางฝ่ายผู้แทนก็จะไปควบคุมกิจการ ที่รัฐบาศได้บริหารตาม
งบประมาณฯ นี้ให้ดีขึ้น คือในเดือนฝนตกเช่นอย่างเดือน พฤษภาคม
มิถุนายน ถ้าถึงเริ่มฤดูจะทำนา เราไม่คงจะมานั่งประชุมกันอยู่ เพราะ
เราจะได้ไปแต่เห็นฝนฟ้าว่าไหน ฝนฟ้าไม่มี นาทวขาด เราจะได้มาตัก
เดือนหรือขอในการสนับสนุนช่วยเหลือราษฎร เพื่อมาตักเดือนให้รัฐบาศ
ได้พิจารณาฯ ประโยชน์ให้ทั้งกันนั้น ๆ และเงินทองที่ได้ไปในท้องกันนั้น เช่น

อย่างไม่ไปทำทานมกดี ทำทางกดี รัฐบาลก็ทำไปตั้งประการใด เรา
 จะได้มีเวลาไปตรวจตราทอตั้งดีกว่าจะมาเปิดเอาถูกฟ้าถูกฝน แล้วแทนที่
 เราจะมาควบคุมรัฐบาล ในเวลาที่เปิดสภาเช่นนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่ามาคุม
 ใ้รัฐบาลทำงานไม่ใช่ว่ามาควบคุมฝ่ายรัฐบาล ควบคุมรัฐบาลทำงาน
 ตามนโยบายและทำตามงบประมาณ เพราะฉะนั้นจึงอยากขอให้เปิด
 สมัยประชุมสามัญในเดือนตุลาคม เพื่อ ให้เรารับใ้รัฐบาลได้มีเวลาเอา
 งบประมาณเข้าตั้งสภาเร็ว แต่เงินจะได้ไปตั้งท้องที่เร็ว ถ้าขอเปิดใน
 เดือนอื่นซึ่งเป็นถูกฟ้าถูกฝน ผู้แทนไม่ได้เห็นผล แต่ผู้บริหารคือรัฐบาล
 ก็ไปทำหน้าฝน มันไม่ได้ประโยชน์ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเสนอมาก็คือให้
 สมัยประชุมเป็นเดือนตุลาคม เช่นนี้แล้วจะเหมาะพอดีกับงบประมาณ
 จะเข้ามาตั้งก็พอเหมาะพอดีกับ ๑๐ วัน ถ้าหากว่าจะมีเรื่องอะไรใดอันหรือ
 เป็นพิเศษแล้วสมัยสามัญเราก็ได้ ห่วงจาทานสมาชิกผู้เกียรติในสภาน
 คงจะเห็นด้วยในการที่เราจะเปิดประชุมเช่นนั้น ก็คงจะได้ประโยชน์อันตก
 เราจะได้ไปปลุกกิจการทางบ้านประชาชนให้มากขึ้น ไม่เช่นนั้นแล้วเราจะไม่
 เป็นผลทางบริหารของรัฐบาล และจะไม่ได้ประโยชน์ ในทางของกัน
 ประชาชนซึ่งชาติผู้แทนไปติดคอจะไม่เห็นถึงกวาง ทั้งหลาย ข้าพเจ้าจึงได้นำ
 มาตั้งสภาเช่นนี้

๑๒.๐๐ น.

นายเสวี อิศรางกูร ณ อยุธยา (บุรีรัมย์) : ก่อนนั้นใคร
 จะเรียนให้ท่านสมาชิกสภาผู้ควบคุมรัฐบาลได้ทราบต่อ ข้าพเจ้าได้เสนอ
 ญัตติเข้ามาเหมือนกัน แต่ว่าท่านประธานได้บอกว่าเป็นการพร้อมกันพิจารณา
 พร้อมกันของทอดวงระงับว่า ข้าพเจ้าได้เสนอให้เป็นการประชุมสามัญใน
 เดือน พฤศจิกายน มีคุณนาย กรกฎาคม ทั้งนี้ก็ไว้จะเรียนให้พวกสมาชิก
 ได้ทราบบ้าง ถ้าหากว่าเราได้ตั้งสมัยการประชุมในเดือนตุลาคมเป็นต้นไป
 แล้ว เราก็จะไม่มีโอกาสควบคุมงานของรัฐบาลเลย ก็ในเดือนตุลาคม

หนึ่งพ่อตงพุดสี กายน รัฐบาลก็งามบประมาณเข้ามา เดือนตุลาคม
 พุดสี กายน งามวาคม ก็เดินไปตลอด เมื่อรัฐบาลทำตามความประสงค์
 ของรัฐบาลแล้ว รัฐบาลก็ไม่จำเป็นต้องเรียกการประชุมสามัญ เพราะ
 ฉะนั้นเราจึงเกิดให้คิดในป็นหนึ่งสามการประชุมครั้งเดียวกัน ๑ เดือน เมื่อมี
 ๓ เดือนแล้วเราจะมีโอกาสที่ใหม่มาควบคุมรัฐบาล เพราะฉะนั้นจึงเสนอ
 ให้เขาเป็นเดือนพุดสี กายน มีคุณายน ทรกฏาคม เป็นการประชุมสามัญ
 สามัญ เพราะว่าในระยะเราจะได้นำทำการควบคุมรัฐบาล เป็นคนว่า
 ออกกฎหมายตั้งกระทู้ ตามรัฐบาลอะไรเหล่านี้เป็นคน สำหรับการประชุมป็น
 เราจะเห็นได้ว่า ญัตติต่าง ๆ ซึ่งเข้ามาซึ่งถ้าผู้แทนเสนอเข้ามาจำนวนถึง ๑๔
 ญัตติ เป็นกฎหมายถึง ๑๓ กฎหมาย รัฐบาลเสนอกฎหมาย ๒ กฎหมาย
 เท่านั้น เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าได้มีการประชุมเพียง ๓ เดือน ก็ดีตุลาคม
 พุดสี กายน งามวาคม แล้วตั้งสมาชิกไม่ต้องทำอะไร ๆ กัน นอกจาก
 จะทำ ในเรื่องงบประมาณเท่านั้น เรื่องกระทู้ก็เกือบไม่มีเดจาจะถามรัฐบาล
 เราจะเห็นว่าการประชุมทุกอัน เราได้ตั้งกระทู้ ยี่สิบยี่สามเดือนหนึ่ง ๆ เยอะอะ
 รัฐบาลยังตอบไม่หมด เพราะฉะนั้นถ้าจะตั้งสามัญในเดือนตุลาคมก็ด้วย
 เปรียบ เราจะไม่ได้ควบคุมรัฐบาล จะไม่รักคุมส่งมีกับราษฎรได้เดออกงบเรา
 ขันมาให้ควบคุมรัฐบาล ถ้าเป็นเดือน พฤษภาคม มีคุณายน ทรกฏาคม ก็
 เหมาะและเป็นที่พอใจ เหมาะกับสามัญอยู่แล้ว ส่วนการประชุมสามัญเป็น
 หน้าที่ของรัฐบาลจะเรียกประชุม เมื่อไรก็ได้ เพราะฉะนั้นเมื่อรัฐบาลจะเสนอ
 งบประมาณก็เรียกประชุมสามัญตามธรรมดาต้องเดือนเดี๋ย เราจะมี
 โอกาสไปเยี่ยมราษฎรได้ ข้าพเจ้ามีความเห็นอย่างนี้ ในแง่เป็นสมาชิกสภา
 ผู้แทนคือว่าจะส่งหนังสือขอเราในการควบคุมตัวรัฐบาล ทั้งนี้ใครจะแจ้งให้
 สมาชิกทราบว่างบประมาณของเราตั้งเดือนพุดสี กายน ที่ได้เสนอเข้ามา
 นี้แหละที่ได้ออกไป พวกเราจะรู้สึกว่าจะดีที่เราได้ใช้จ่ายในการบูรณะประเทศ
 ได้กระทำไปไม่หมดสิ้น เพราะเขาอุดหนุนเป็นจำนวนมาก เป็นคนรัฐบาลของ
 งบประมาณไปสำหรับสร้างโรงเรียน สร้างทาง ในที่สุดก็สร้างไม่สำเร็จ ต้อง

เรียกเขาเงินถั่งคั้นไป ^๕ ทนความจำเรียกเอาถั่งคั้นไปเป็นเงินคงคลัง ๓-๔
ร้อยล้าน โดยทำไม่สำเร็จ ถ้าประชุมสามัญในเดือนพฤษภาคม มีกฎหมาย
กรกฎาคม ก็เป็น ประโยชน์มาก การประชุมมี ๓ เดือนเท่านั้น จะเป็น
ฝ่ายเดียวเปรียบ เหตุผลมีเท่านี้ แล้วแต่ท่านสมาชิกจะเห็นอย่างไร

นายเทพ โชตนะชิต รัฐมนตรี : เพื่อให้รอบรัดเข้า และสมาชิก
๒ คน เท่าที่พึงเลี้ยงกินละเดือนอยู่แล้ว ปัญหาในมาตรา ๑๒๒ ในรัฐธรรมนูญ
มีว่าในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญของรัฐสภาสมัยหนึ่งหรือหลายสมัยแล้วแต่
สภาผู้แทนจะกำหนด ^๕ หรืออาจจะยกออกไป เพื่อให้รอบรัด ขอเสนอว่าขอให้ก
ดงเสียด้วยว่าเราจะสมัยเสียก่อนแล้วค่อยพดกัน ^๕ เราจะเอา เดือนไหนควรจะก
ดงกันเสียก่อนเราจะสมัยแล้วค่อยว่ากัน ว่าวันไหน

ประธานสภาผู้แทน : ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญของรัฐ
สภาสมัยหนึ่งหรือหลายสมัยแล้วแต่สภาผู้แทนจะกำหนด ^๕ แต่ว่าในญัตติของ
สมาชิกเสนอมา ^๕ หรือให้รัฐบาลเริ่มประชุมสมัยสามัญประจำปี แล้ววัน
กำหนดวันเริ่มสมัยสามัญประจำปี ไม่กระทบกระเทือนถึงสมัย เพราะ
ฉะนั้นที่รัฐมนตรีเสนอมา ^๕ เป็นอีกญัตติหนึ่ง เพราะฉะนั้นขณะนี้
ก็ให้เป็นญัตติเฉพาะหน้า คือว่าวันเริ่มประชุมสมัยสามัญประจำปี เมื่อ
กำหนดวันเริ่มแล้วจะเอาสมัยก็ได้

นายทองดี อีสราชีวัน (เชียงใหม่) : ข้าพเจ้าเห็นว่า ควรจะ
เลื่อนการประชุมไปก่อนน่าย เพราะว่าเวลานี้คนบรรดาสมาชิกพร้อมไปมาก
แล้ว เพราะฉะนั้นขอให้เลื่อนไป

ประธานสภาผู้แทน : มีญัตติเลื่อนไปก่อนน่าย ผู้ใดเห็นเป็น
อย่างนี้ . . .

นายเสรี อิศรางกูร ณ อยุธยา (บุรีรัมย์) : ญัตติของนายทองดีว่า
ไม่มีใครรับรองสักคน

นายทองดี อีสราชีวัน (เชียงใหม่) : ความจริงไม่ใช่ญัตติ
ข้าพเจ้าเป็นผู้ตั้งให้ท่านประธานทราบ เพราะเวลานี้สมาชิกพร้อมลงไปมาก

ประธานสภาผู้แทน : ข้าราชการแล้ว

นายทองดี อีสราชีวิน (เชียงใหม่) : ไม่จำเป็นคงเป็นญาติ

นายบุญเที่ยง พรหมคุณ (พระตะก่น) : มีผู้เสนอญาติกำหนด

สมัยประชุมสามัญประจำปีคือวันเริ่มประชุมสามัญ มีท่านสมาชิกท่านหนึ่ง

ได้กล่าวว่าจะควรจะเป็นอย่างไร คือคุณทองดองระบับฯ ขอประธานโทษ กำหนด

ให้เป็นวันที่ ๑ ตุลาคมเป็นสมัยสามัญประจำปี ส่วนอีกผู้หนึ่งเห็นว่าควรจะเป็น

เดือน พฤษภาคม มิถุนา กรกฎาคม ทั้งนี้ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย ควรจะให้เป็น

ไปตามที่คุณทองดองระบับฯ เสนอมา เพราะว่าการเปิดสมัยสามัญประจำปี

ได้ประโยชน์ ๒ ทาง ๑ เราจะมาประชุมกันปี สมมติว่าจะคงกระทำ หรือ

ควบคุมรัฐบาลก็ตาม แล้วประกาศที่ ๒ ก็เป็นระยะที่รัฐบาลจะเสนอมบ

ประมาณอย่างน้อยก็ภายใน ๒ เดือนงบประมาณก็ผ่านไป แล้วเราก็เปิดประชุม

ตรงกับหน้าตั้ง จะเป็นเหตุให้ผู้แทนราษฎรได้ออกไปเยี่ยมเยียนราษฎรได้ทันที

เพราะหน้าหน้าราษฎรประกอบด้วยบุคคล เป็นคนต่างงานประจำหรืองานอื่น ๆ เรา

ก็ออกไปเยี่ยม และควบคุมดูแลทุกข์ของราษฎร ถ้าหากว่ามีควม

จำเป็นที่ขอจะเรียกประชุมสามัญได้ เพราะฉะนั้นเห็นว่าควรเปิดประชุม

เดือนพฤษภาคม มิถุนา กรกฎาคม หน้าที่เป็นหน้าที่นี้ ทั้ง ๆ ที่รัฐบาลไม่ได้

เสนอมบประมาณ จึงขอให้เป็นไปตามที่คุณทองดองระบับฯ เสนอ

๑๒.๓๐ น.

นายเทียม ไชยพันธ์ (ตาก) : ตามที่คุณทองดองระบับฯ เสนอ

ญาติให้กำหนดสมัยประชุมสามัญวันที่ ๑ ตุลาคม ข้าราชการไม่เห็นด้วย คือ

คำถามปกติเดือนตุลาคม เดือนพฤศจิกายน เป็นเดือนที่พระราชบัญญัติ

งบประมาณเข้ามามีผล ตามพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีฉบับบังคับ

ว่ารัฐบาลต้องมาขึ้นต่อสภาฯ ภายในวันที่ ๑ พฤศจิกายน ซึ่งเป็นการบังคับ

รัฐบาลอยู่แล้วว่าให้ยื่นพระราชบัญญัติมาในวาระที่ ๑ พฤศจิกายน เพราะ

ฉะนั้นในเดือนพฤศจิกายนเป็นธรรมดาเราไม่ต้องการตัว รัฐบาลก็ต้อง

เสนอขอให้เรียกประชุมวิสามัญแสดงตามที่เคย ๆ มา เพราะถ้าไม่เรียก
แล้วรัฐบาลก็ทำผิดพระราชบัญญัติ เพราะฉะนั้นรัฐบาลจำเป็นต้องเรียก
สมัยประชุมตอนนั้นในคราวดังกล่าวนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าควรกำหนดสมัยประชุม
วิสามัญในเดือนมิถุนายนคือตามรัฐธรรมนูญ ๓ เดือน เมื่อกำหนดสมัย
ประชุมในวันที่ ๓ มิถุนายนก็ประชุมในเดือนมิถุนายน กรกฎาคม สิงหาคม
๓ เดือน เมื่อประชุม ๓ เดือนแล้วก็มีเวลาว่างคือเดือนกันยายน ตุลาคม ซึ่ง
เป็นฤดูฝน หรือรัฐบาลเรียกประชุมเดือนตุลาคม พฤศจิกายน ธันวาคม
เพื่อพิจารณาร่างงบประมาณก็ได้ เมื่อเช่นนั้นก็เป็นการเหมาะสมคือเมื่อสิ้นปี
พิจารณาร่างงบประมาณเสร็จแล้วในเดือนธันวาคม หรือไม่เสร็จอย่างปัดแล้ว
ก็คอยเดือนมกราคมอีกเดือนหนึ่ง เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วก็มีเวลาหยุดในเดือน
กุมภาพันธ์ มีนาคม เมษายน เดือนพฤศจิกายนเป็นฤดูแล้งก็มีโอกาสเยี่ยม
เยือนราษฎรได้สะดวก เพราะมีเวลาเยี่ยมเยือนก็ถูกต้อง ในฤดูฝนเดือน
มิถุนายนก็เริ่มทำงานแล้ว เมื่อเขาเริ่มทำงานก็มาประชุมกันก็ไม่มีโอกาสไปพบปะ
ราษฎร ก็ต้องมาประชุมทางนี้ เวลาว่างงานที่เราจะพบปะเยี่ยมเยือนเขาใน
เดือนกุมภาพันธ์ มีนาคม เมษายนหรือตามปกติในเดือนเมษายน พฤษภาคม
เท่านั้น เดือนกุมภาพันธ์ก็เป็นเดือนเก็บเกี่ยว ซึ่งกำหนดเดือนมิถุนายน
เป็นเวลาเริ่มสมัยประชุมวิสามัญไปเดือนสิงหาคมควรจะหยุดพัก เดือน
กันยายนหรือถ้าหากว่าเดือนตุลาคมรัฐบาลไม่เปิดประชุมแล้วก็หยุดไป ๒ เดือน
ถ้าเปิดเดือนพฤศจิกายน ธันวาคม พระราชบัญญัติงบประมาณไม่เสร็จต้อง
ไปตั้งเดือนกุมภาพันธ์จึงเสร็จอย่างปัดแล้ว รัฐบาล อย่างพระราชบัญญัติ
ตามปกติทั้ง ๆ ไป ๓ เดือน ถ้ากำหนดเดือนตุลาคมอย่างคุณหลวงจะรับว่า
ว่าบางทีพระราชบัญญัติงบประมาณเสร็จ ๓ เดือน สมาชิกก็ไม่ได้ออกสภา
ควบคุมรัฐบาลได้เต็มที่ ก็เลยปัดหลังประชุม ๓ เดือนเท่านั้นเอง สมาชิกก็เลย
ไม่ได้ออกสภาควบคุมรัฐบาลเต็มที่เท่าไร เราควรจะได้ควบคุมอย่างน้อย
ไว้หนึ่ง ๒ เดือน เพราะฉะนั้นควรกำหนดสมัยประชุมวิสามัญระหว่างมิได้เดือน
ตุลาคม ซึ่งข้าพเจ้าเห็นว่าเดือนมิถุนายนเป็นการเหมาะสมควร

๑๒.๐๔ น.

นายเตียง ศิริขันธ์ (สกลนคร) : ข้าพเจ้ามีความเห็นตรงกับ
 ทหารรัฐมนตรีว่าการพาณิชย์ คือจากอนที่เรากำหนดวันประชุมสามัญ
 เวลาไหน ก็คงจะได้พิจารณาเสียก่อนว่าในปี่นี้เราจะมีการประชุมสามัญ
 ครั้งเดียวหรือหลายครั้ง ถ้าหากว่าเราไม่ได้พิจารณาประเด็นเสียก่อนแล้ว
 เรากำหนดวันได้อย่างไร สันนิษฐานกำหนดเดือนมิถุนายน ถ้ากรณีเกิดขึ้น
 อาจต้องประชุมหลายสมัย การกำหนดวันแน่นอนไปแล้วจะทำให้คลาดเคลื่อน
 หรือพิจารณาใหม่ ความจริงโดยที่ตกลงแล้วเราจะต้องพิจารณาประเด็น
 แรกอาจจะใหม่หลายสมัยหรือสมัยเดียวก่อน คงลงสมัยเดียวแล้วจึงกำหนดวัน
 ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นความเห็นของทหารรัฐมนตรีว่าการพาณิชย์เป็นความเห็น
 ที่ถูกต้อง และเห็นอุบัติเหตุมีกรณีรับรองถูกต้องแล้ว ท่านประธานควร
 จะรับรองประเด็นนั้นแล้วจึงจะพิจารณากันต่อไป

ประธานสภาผู้แทน : ข้าพเจ้าไม่ได้คิดของ ในขณะนี้ แต่ว่า
 ปัญหาเฉพาะหน้ามีวามจำเป็นประชุม เพราะจากที่หากว่ามสัก ๓ สมัย อัน
 เริ่มสมัยประชุมก็ต้องกำหนดตนเอง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าอยากจะ เห็นได้
 เสียก่อน แล้วลงมติแล้วจึงจะเอาที่สมัยใด ข้าพเจ้าว่าอย่างนั้นหรือ
 ท่านจะเห็นอย่างอื่นอีกเชิญ

นายเตียง ศิริขันธ์ (สกลนคร) : ความจริงเป็นเรื่องเล็กน้อย
 แต่ทว่าในการที่เรากำหนดลงไปทีเดียว คล้ายกับว่าเราไม่ได้พิจารณาว่า
 กำหนดสมัยเดียวหรือหลายสมัย ถ้าสมมติว่าการนัดกำหนดวันสมัยประชุม
 ดำเนินตรงกับเดือนพฤศจิกายน ซึ่งรัฐบาลจำเป็นต้องประชุมร่าง
 พระราชบัญญัติงบประมาณแล้วก็ต้องไปเอกรูปหนึ่ง ถ้ากำหนดเดือนมิถุนายน
 ต่างที่คุ้นเคยผิด การประชุมสมัย ๒ คือประชุมสามัญเดือนมิถุนายนและ
 ประชุมสามัญเดือนพฤศจิกายน ถ้าหากว่ากำหนดการประชุมสามัญเป็น ๒
 หรือ ๓ สมัย ตามที่สภากำหนดไว้ ก็คลาดเคลื่อนหมด เพราะฉะนั้นการที่เรา
 อภิปราย การประชุม ในขณะนี้โดยสมมติว่า หนึ่งสมัยสามัญประชุมสมัยเดียว

อย่างนี้ไม่ถูก ส้มยี่ตำมีอยู่สาม ๒ หรือ ๓ ส้มยี่ก็ได้ จำเป็นให้ต่อเกณฑ์
จะต้องพิจารณาเสียก่อนว่ามี ๑-๒ หรือ ๓ ส้มยี่ เพราะฉะนั้นจำเป็นต้อง
คือกำหนด มีคนหนักไม่แน่นอนต้องเดินไปอีก

นายสวัสดิ์ สาระลาสิน (กาญจนบุรี) : ผู้ควบคุมขอเฉพาะ
เวลานี้คือจะวิ่งหรือไม่ และการเดินจะใหม่อีกไหม และจะเอาประชุม
วันไหนก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง เพราะฉะนั้นเราว่าวิ่งหรือไม่ก่อน แต่จึง
ค่อยว่าเรื่องอื่น

นายบุญคุ้ม อินทรศรีสุรวงศ์ (อุตรธานี) : ข้าพเจ้าไม่เห็น
ด้วยอย่างที่คุณสงสัยดี เช่นขอมา เพราะถ้าตามระเบียบที่เราเคยปฏิบัติกัน
มานาน ผู้คัดค้านขอเข้ามาเป็นผู้คัดค้านจะต้องยกขึ้นมาก่อน ตามที่
เราปฏิบัติมา ผู้คัดค้านผู้แทนชายเดินเข้ามาแล้วผู้คัดค้าน
ต้องยกขึ้นมาพิจารณาอีกตามที่เรเคยทำกันมา

นายฮวด ทองโรจน์ (มหาสารคาม) : ข้าพเจ้าขอเสนอให้ตั้ง
มติในข้อที่จะมีการประชุมสามัญในเดือนพฤศจิกายนหรือตุลาคมกันแน่ ขอ
ให้ลงมติในประเด็นต้องขอ ท่านผู้ใดเห็นชอบด้วยโปรดบรื่อง

มีสมาชิกบรื่อง

ประธานสภาผู้แทน : มีผู้เสนอผู้คัดค้านว่าให้คว้งกันจะเอาอย่างไร
ไร และมีผู้บรื่องถูกต้อง ใครจะเห็นเป็นอย่างไร

นายบุญเพ็ง พรหมคุณ (ศรีสะเกษ) : มีผู้เสนอให้ลงมตินั้นยัง
ไม่ได้เพราะ ว่ายังแย้งกันอยู่ว่า คนหนึ่งให้กำหนดสมัยประชุมว่าจะเอาสมัย
จะเอาอย่างไรกันแน่ อีกคนหนึ่งกำหนดว่าสมัยประชุมสามัญประจำปี เราจะ
เอาอย่างไร จะเสนอลงมตินั้น ข้าพเจ้าเห็นอย่างไรไม่ได้

นายเสรี อิศรางกูร ณ อยุธยา (บุรีรัมย์) : ทราบผู้คัดค้าน
วิญญูตรงซึ่งราชการเป็นผู้คัดค้าน ไม่ถูก เพราะเหตุว่าเมื่อยกขึ้นแล้วไม่เห็น
มีใครบรื่องคัดค้าน เพราะฉะนั้นถือว่าผู้คัดค้าน ทางวิญญูตรงไม่ใช้ผู้คัด
ค้านข้อบังคับ

ประธานสภาผู้แทน : มีผู้เสนอกให้ลงมติแล้ว และไม่ให้ผู้ขอให้
เปิดอภิปรายต่อไป

นายบุญคุ้ม อินทศรีสุริยวงศ์ (อุดรธานี) : ขอเสนอของ
คุณชวตน์นงจระพการณาไม่ได้ แต่ทว่าคุณเสรีฯ ทักท้วงว่าขอ เสนอ ของ
รัฐมนตรีสงพานิชยยังไม่เป็นที่สมบูรณ์เงินไม่ถูกข้อบังคับ เท่าที่ปฏิบัติกันมา
นั้นอยู่ในข้อยกเว้น รัฐมนตรีแต่ละคนเสนอได้โดยไม่มีผู้รับรอง ที่อยู่ใน
ข้อยกเว้น

ประธานสภาผู้แทน : ไม่มีใครพูดอะไรอีกหรือ

นายเทียม ไชยนิรันดร์ (ตาก) : ท่านประธานจะไปลงมติจะเอา
วันที่ ๓ พฤษภาคมหรืออะไร ข้าพเจ้าเห็นว่าขอเสนอขอมติอย่างนั้นไม่ถูก ถ้า
จะเสนอลงมติวันที่แล้วจะเอา วันที่ ๓ ที่มีเสนอก ๆ นั้นจึงจะถูกต้อง เพราะข้าพเจ้า
ก็เสนออย่างนั้นเหมือนกัน

ประธานสภาผู้แทน : ข้าพเจ้าจะเอาอย่างนั้นเหมือนกัน เพราะ
มันมีอยู่ ๓ ญัตติ

นายทองดี อีสราชวน (เชียงใหม่) : ความจริง ท่านประธาน
ควรจะเอาญัตติของรัฐมนตรีสงพานิชย ขนพการณา เคียงอนมนมี ๒ ญัตติ
ขึ้นมาอย่างนี้เป็นต้น แต่ที่ท่านประธานจะรวบรัดเอาวันที่ ๓ ตุลาคมหรือ
มิถุนายน ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าท่านควรจะเอาญัตติ
ของรัฐมนตรีสงพานิชย ขนพการณา

นายเทพ โชติณัฐิต รัฐมนตรี : ถ้าท่านประธานเห็นว่าญัตติของ
ข้าพเจ้าไม่เป็นญัตติข้าพเจ้าขอถอน

นายบุญคุ้ม อินทศรีสุริยวงศ์ (อุดรธานี) : ญัตติจะถอน
ได้จะต้องได้รับความเห็นชอบจาก ที่ประชุมเสียก่อน ถอนเองไม่ได้ตามข้อ
บังคับ

ประธานสภาผู้แทน : ทางรัฐมนตรีขอถอนญัตติ แต่ว่าเอาเถิด
เพื่อให้มันขาดสวาทกันไป

นายเสร์ อิศรางกรณ อยู่ชยา (บุรีรัมย์) : ชาวสะอากไม้ได้
กล่าวตรวจข้อบังคับไม่เห็นชอบบังคับ ของรัฐมนตรีเสนอได้โดยไม่ต้องมีผู้บ
รอง โปรดตรวจดูเสียให้แน่นอน

ประธานสภาผู้แทน : ท่านรัฐมนตรีขอถอนญัตติของท่านถ้า
ประชุมไม่มีมติของ....

นายทองดี อิศราชวัน (เชียงใหม่) : ที่ท่านประธานจะให้
รัฐมนตรีถอนญัตตินั้นข้าพเจ้าเห็นว่าไม่สมควร ตามความจริงเมื่อผู้บรอง
ญัตติของรัฐมนตรีตั้งพาณิชย์คดีรัฐมนตรีตั้งคมนาคม ร้อยเอกประเสริฐ
สุดมันห์ดี ไม่เชื่อลงตามท่านดู เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าควรพิจารณา
ทั้งสองญัตตินั้น

หลวงระงับประจันตคาม (นครราชสีมา) : ข้าพเจ้าขอเสนอ
ให้ลงมติว่าสมัยเดียวหรือหลายสมัย

ประธานสภาผู้แทน : ญัตติที่ปรากฏเฉพาะหน้าของเรานั้น คือ
ญัตติของขุนหลวงระงับฯ แล้วคุณเสร์ฯ คุณเทียมฯ ก็มีผู้เสนอให้ลงมติ
แล้วก็คงเป็นไปตามนั้น ข้าพเจ้าขอตามมติประชุม

นายบุญคุ้ม จันทศรีสุริยวงศ์ (อุดรธานี) : ไม่ใช่ข้าพเจ้า
จะคัดค้านอะไร เพราะมันเป็นการรักษาระเบียบระบอบของบังคับ ซึ่งเรา
จะยึดถือกันต่อไป ถิ่นเป็นญัตติแล้ว และที่ข้าพเจ้ายืนยันยังไม่ให้ถอนกัน
ถาวรจะได้รับมติดจากที่ประชุม เพราะว่าเป็นญัตติที่ถูกต้อง และควรจะได้
พิจารณาจนข้อไป เพราะถ้าไม่พิจารณาแล้ว ออกไปจากที่ประชุมเขาดู
ว่าสภากำหนดสมัยประชุมถนัดสมัย เราถนัดไม่ได้ ก็เป็นว่าเราทำงานไม่
สมบูรณ์ เราควรจะรู้กันก่อนว่าสภากำหนดกันอย่างไรถนัดสมัยกัน ซึ่ง
ไม่ได้มีปัญหาใหญ่โตอะไร แล้วจะเอาปัญหาอย่างขุนหลวงระงับฯ คุณเทียมฯ
หรืออย่างคุณเทพฯ ถัดเสนอมาร่างเอาสองสมัยหรือสมัยเดียวเหมือนกัน เรา

พูดกันแค่นี้ไม่ได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงยืนยันว่าจะถอนไม่ไว้จนแต่ที่ประชุม
จะเห็นด้วย

นายร้อยตำรวจโท สงกรานต์ อุดมสิทธิ์ (เพชรบูรณ์) : จะให้
ถอนหรือไม่ให้ถอน ถ้าท่านประธานถามที่ประชุม ถ้าให้ถอนก็ตกลงไป

ประธานสภาผู้แทน : ท่านรัฐมนตรีขอถอนญัตติข้อที่ประชุม...

นายเสรี อิศรางกูร ณ อยุธยา (บุรีรัมย์) : ข้าพเจ้าเห็นแล้ว
ท่านรัฐมนตรีจะเสนอญัตติขณมาไม่ได้ คือข้อ ๒๗ มีว่า "เมื่อที่ประชุมกำลัง
ปรึกษาญัตติใด มีให้สมาชิกเสนอญัตติอื่นเว้นแต่ญัตติ ก. ขอแปรญัตติเฉพาะ
ที่มี วัตถุประสงค์หมาย ข. ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการ หรือขอให้บุคคล
ได้ชัดเจน ค. ขอให้ลงมติ ง. ขอให้เปิดอภิปรายกันต่อไป จ. ขอให้เลิกการ
ประชุม ฉ. ขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา ถ้าที่ประชุมตกลงตามข้อ ๓. ญัตติ
เดิมเป็นอันตกไป

ประธานสภาผู้แทน : ข้าพเจ้าก็ไม่ได้หมายความว่าเขาข้อบังคับมา
ตั้งสองกัน แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ถูกมาแต่ต้น แต่เขาเถล ียบร้อยกันไปแล้ว
คุณฮอด ๑ ขอให้ลงมติ ถ้าท่านผู้ใดจะเห็นว่าเป็นอย่างอื่น มีมติที่จะลงเป็น ๓
ประเด็น ของหลวงธรรม ๑ เอวอนที่ ๑ ตุลาคม ของคุณเสรี ๑ เอกพฤษภาคม
ของคุณเทียม ๑ เอามีถุนายน

นายบุญคุ้ม จันทรสวัสดิ์วงศ์ (อุดรธานี) : ข้าพเจ้าขอ
ทุกท้วงว่าท่านห้ามดข้อบังคับ ข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะท้วงได้ ขอให้พิจารณา
ญัตติของท่านรัฐมนตรีตั้งราชการเท่านั้น

ประธานสภาผู้แทน : ข้อบังคับบอกไว้ในขณะที่กำลังปรึกษาเรื่อง
โดยผู้ ห้ามมิให้ผู้ใดเสนอญัตติอื่น นอกจากญัตติที่มีใช้ วัตถุประสงค์
ให้การกระทำหรือขอให้บุคคลได้ชัดเจนหรืออำนาจเรื่องนั้นไปหรืออะไรเหล่านั้น

นายฮวด ทองโรจน์ (มหาสารคาม) : ญัตติของคุณเทียม ๑
ไม่ใช่เป็นญัตติเป็นแต่เพียงเขาอ้างคำอธิบายเท่านั้น

ประธานสภาผู้แทน : ญัตติของคุณเทียม ฯ แปรญัตติเข้ามา
ไม่ใช้เงื่อนไขประเด็น คือถ้าเมื่ออะไรก็ตามที่ปรึกษาประชุมอาจระงับข้อ
คุณถามก็มีกรเพิ่มข้อขึ้นมาอย่างนั้น อย่างนี้ ก็มีอยู่ ๓ ประเด็นด้วยกันเท่านั้น
นายบุญคุ้ม อินทศรีสุริยวงศ์ (อุดรธานี) : ก็ญัตติของ
รัฐมนตรีเป็นญัตติข้อสุดท้าย ท่านประธานจะรวบรัดไม่ได้ ท่านโปรดอย่าถาม
ว่าท่านควบคุมการประชุม ไม่ใช่การประชุมเป็นของท่านคนเดียว

ประธานสภาผู้แทน : ต้องให้ญัตตินี้เสร็จเสียก่อน ค่อยกำหนด
วันสมัยประชุมเสร็จสิ้นไปเสียก่อน

นายสวัสดิ์ สาระศาสน์ (กาญจนบุรี) : ข้าพเจ้าเห็นว่ามี
ไม่ใช้เรื่องสำคัญ ขอเสนอให้ผ่านไป ผู้ใดเห็นด้วยโปรดปรบรอง

ไม่มีสมาชิกปรบรอง

หลวงอรุณพรพิศาล รัฐมนตรี : เรื่องที่ว่าสมัยสามัญในเดือนอะไร
นั้น ตามที่ท่านรัฐมนตรีสั่งราชการกระทรวงพาณิชย์เสนอขึ้นว่าจะปรึกษา
เสียก่อนว่า ควรจะมีกำหนดสมัยประชุมสามัญเดือนเดียวหรือหลายสมัย ข้อ
เป็นญัตติหรือไม่เป็น ถอนหรือไม่ถอนก็ตาม ท่านประธานสภาอำนาจ
ที่จะหาข้อประชุมโดยฟังข้อปรึกษาของท่านประธานเอง เพราะเหตุว่าตาม
รัฐธรรมนูญบอกว่าคุณตกลงกันเสียก่อนมีสมัยเดียวหรือหลายสมัย ท่าน
ประธานไม่ควรรวมหรือถาม ท่านประธานหาข้อเอง ถ้าหากว่าตกลงกันสมัย
เดียวเขาเดือนอะไรวันอะไร ถ้าหากว่าเขาหลายสมัยก็ว่ากันไปอีก จะหาของ
คุณหลวงระงับ ฯ อย่างเดียวหรืออย่างไร ท่านประธานควรจะหาข้อที่
ประชุมโดยสิทธิของท่านเองโดยคัตบัญญัติหาข้อยาก

นายชวต ทองโรจน์ (มหาสารคาม) : ข้าพเจ้าอยากขอให้
รักษาข้อบังคับในเมื่อข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติ ไม่มีใครขอเปิดอภิปรายต่อ
ไป ท่านประธานก็ปล่อยให้อภิปรายกันพว้าเพ้อ เห็นว่าไม่ชอบตามข้อบังคับ

ประธานสภาผู้แทน : เอาละครับ ท่านประธานไม่เป็นไร ถูกตัว
ไม่เป็นไรเรื่องนี้ ขอให้เขาเสร็จไป คือท่านรัฐมนตรีขอพร ฯ ว่า ข้าพเจ้า

กนทอัยเหมอนกน แต่วาเรอ... ว่าเป็นอย่างเคยจหรือตดาส้มยแฉแฉแฉแทน
 จารกานคให้ ปกตศกานคตแเรมมตภาวา รัฐมนตรีเจ้าใจจ่าสมัยเคยจว่า
 เป็นสมัยจ่าสมัย แต่ทเป็น ๆ มาแล้วเป็นไปอย่างจวงวิง โดยพฤกษณัยซึ่ง
 กำหนดหลายสมัยเชื่อว่าป็นไปไม่ได้ แต่ทมนมนมญคตเฉพาะพามาจ่าจกให้
 เรมดสมัยประชุม ประจำในจันต มีผู้เสนอแปรญคตมาจ่าจกนอย่างน
 จ่าจกเห็นว่าได้จวงได้กวงแล้ว เมื่อมตเสร็จตงไปแล้ว จ่าจกจะได้
 กานคคือไปว่าถ้าหากจะเอาคตหรืออะไรหรือไม่มะไร ปันหรือปันหา ปัน
 สมัยจ่าสมัยก่าจกทำอยู่แล้ว นจ่าจกอย่างนี้ จ่าจกเคยชอบเอางาน
 เอากวง คือหมายคความวให้เสร็จ ๆ แต่จกได้ประโยชน์ และตดากจวงโดย
 มาแล้ว เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าถ้าทนผู้ใดไม่เห็นเป็นอย่งอื่น ก็จะได้คาน
 การตามทเขาเสนอให้ตงมค

นายถิต ชัยบุตร (ชัยภูมิ) : ผมเห็นว่าถ้าหากบัญญัติข่า
 ทานประจวนนี้ เราจ่าจกจะผ่านรัฐธรรมนญ เราจจะเขาพฤกษณ ไปกำหนด
 ว่าเราเคยมีประจวง เราจจะถ้อยอย่างนไปไม่ได้ รัฐธรรมนญเช่นนี้ได้ให้ศก
 เป็นผู้กำหนดว่กสมัย แล้วในการกำหนดอนโดยไม่มีพจวณญคตจวง
 ทานรัฐมนตรีจ่าจกจวง จ่าจกเห็นว่าเป็นไปไม่ได้ ในเมื่อศกกำหนด
 ๒ สมัย เราจจะเอาจันที่เราตงตงกนไปสมัยแรกหรือหลังแล้ว ทานประจวน
 จะต้องพจวณถึงญคตของทานรัฐมนตรีนเป็นญคตทกตจวงหรือไม่ ทาน
 จะเพียงยกเล็กเฉย ๆ อย่างนไม่ชอบ ถ้าหากไม่ถกตจวง ไม่ถกตจวงอย่างไร
 เราจจะมีคความเห็นว่าเป็นญคตทกตจวง ในเมื่อจ่าจกอภิปรายญคตโดยญคต
 หนึ่ง แล้วมีผู้เสนอญคตคนจันมา คือเรื่องพจวณกำหนดอนประชุมเป็น
 สมัย สมัย นจ่าจกเห็นว่าถกตจวง คือรัฐมนตรีเสนอได้โดยไม่ตจวงมี
 ผู้รับรอง

นายเสว อิศรางกูร ณ อยุธยา (บุรีรัมย์) ประเดจยท
 ประจวน ผมชกพคทน้อย ถ้าเป็นปัญหาชอย้งยากตามชอมงคณชต ๒๖ แล้ว

ให้ประธานรชาติได้ตามข้อบังคับข้อ ๒๖ ข้อ ๒๗ ยุติตั้งต่อไปในมติของเสนอ
ต่างหน้าเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ต้องมีสมาชิกรับรองอย่างน้อย ๓ คน คือ

- ก. ขอให้รับรองรายงานการประชุม
- ข. ขอให้รับรองรายงานของคณะกรรมการ
- ค. ขอให้ปรึกษาเปิดการด่วน
- ง. ยุติที่ประชุมเห็นควรอนุญาต

ที่ประธานอนุญาตให้เขาเสียแล้วก็ตาม อันเรื่องกันที่
ประธานสภาผู้แทน : มีผู้ขอให้เสนอให้ลงมติแล้ว แต่เรื่องนัก
เราจะให้ออกข้อไป ก็ต้องมีผู้เสนอมาให้ถูกต้องตามทางการ ขอเปิดอภิปราย
ต่อไป ข้าพเจ้าจะให้พักประชุมแล้วกลับมาว่ากันใหม่

นายบุญคุ้ม จันทศรีสุวิวงศ์ (อุดรธานี) : ไม่ได้ ไม่ใช่
ปัญหาอยู่ที่ว่าการประชุมสองสมัยจะเป็นไปไม่ได้ หรือสมัยเดียวจะเป็นไป
ไม่ได้ ถ้าปัญหาข้อบังคับซึ่งเราเคยยึดถือกันแล้วดำเนินการต่อไป ไม่ยัง
งนจะรวมเรแล้วคิดค้นไม่ถูก เพราะฉะนั้นท่านประธานควรจะดำเนินการตาม
ข้อบังคับ

ประธานสภาผู้แทน : ข้าพเจ้าขอขานคดีว่าเดี๋ยวพักประชุม ขอ
เริ่มประชุมใหม่เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา

พักประชุมเวลา ๑๒.๓๕ นาฬิกา

เริ่มประชุมใหม่เวลา ๑๕.๓๐ นาฬิกา

ประธานสภาผู้แทน : มีสมาชิกมาประชุมครบองค์ประชุมแล้ว
ข้าพเจ้าขอดำเนินการประชุมต่อไป

มีผู้เสนอ ให้ลงมติใน เรื่อง กำหนดวัน เริ่มสมัย ประชุมสามัญ ประจำปี
ใครขอเปิดอภิปราย

นายถัด ชัยบุตร (ชัยภูมิ) : ข้าพเจายังไม่เห็นพ้องด้วยกับผู้ที่
เสนอให้ลงมติ เพราะความที่ผู้เสนอขอให้ลงนามขอความเพียงว่าจะกำหนด
วันประชุมเริ่มวันไหน ซึ่งขอเสนอขึ้นข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ถูกต้องตามญัตติผู้

เสนอได้เสนอมา เพราะว่าผู้เสนอได้เสนอให้สภากำหนดสมัยประชุม . . .

ประธานสภาผู้แทน : ต้องขออนุญาตให้เปิดอภิปรายก่อนจึงจะอภิปรายได้

นายถึก ชัยบุตร (ชัยภูมิ) : กระผมขอเปิดอภิปรายต่อไปนี้ ใครเห็นด้วยโปรดรับรอง

มีสมาชิกรับรอง

ประธานสภาผู้แทน : ผู้ใดเห็นควรเปิดอภิปรายต่อไปนี้ โปรดชูมือขึ้น สมาชิกยกมือ ๓๒ คน

ประธานสภาผู้แทน : ผู้ใดเห็นควรลงมติ โปรดชูมือขึ้น สมาชิกยกมือ ๑ คน

ประธานสภาผู้แทน : เป็นอันว่าเปิดอภิปราย

นายถึก ชัยบุตร (ชัยภูมิ) : ตามที่ได้อภิปรายกันเมื่อเช้านี้ ได้พิจารณาจนถึงเพียงว่าวันเริ่มต้นของสมัยประชุมนั้นจะเอาเพียงวันไหน ไม่ได้พิจารณาถึงว่าจะกำหนดสมัยประชุมเป็นกี่สมัย พิจารณาตามญัตติที่ผู้เสนอนั้นมีความว่าขอเสนอให้สภากำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปี คำว่าสมัยประชุมจะต้องให้สภากำหนด เพราะฉะนั้นตามรัฐธรรมนูญแล้วจะพิจารณาเสียก่อนว่าเขาก็สมัยนั้นเสียก่อน จึงไม่เป็นญัตติ เป็นข้อคิดเห็นอย่างนั้น ไม่ใช่ญัตติตามที่ผู้เสนอเขียนไว้ ตามรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ว่าให้สภากำหนดสมัยประชุมตามมาตรา ๑๑๒ ในมาตรา ๑๑๒ นี้กำหนดให้สภากำหนดว่าจะเอาสมัยเสียก่อน เมื่อสภากำหนดสมัยแล้วจึงมากำหนดวันเริ่มต้น เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าสภานี้จะต้องกำหนดสมัยประชุมว่าจะมีกี่สมัยเช่นเป็นคน ข้าพเจ้าจึงขอเสนอให้กำหนดให้มีการประชุมสมัยสามัญสมัยเดียว

๑๕.๓๓ น.

นายเตียง ศิริขันธ์ (สกลนคร) : ข้าพเจ้ายกข้อประธานอภิปรายมาเป็นข้อแรกในการที่จะอภิปรายต่อไป ข้าพเจ้าได้สังเกตดูการประชุม

ของสภาของเราเป็นเวลายาวหลายครั้งหลายหนแล้ว เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับ
 ขอบเขตอำนาจหน้าที่สภาเราแล้ว ก็เกิดข้อสงสัยขึ้นเสมอ และต้องใช้เวลายาวหลาย
 ชั่วโมงในการแก้ข้อสงสัยนั้น คอบางครั้งถึง ๓-๔ ชั่วโมง เมื่อเป็นเช่นนั้นข้าพเจ้า
 ก็รู้สึกเสียใจในกรณีทั้งสภาเราประชุมแล้ว ก็เกิดข้อสงสัยไม่ควรมีเหตุข้อสงสัย
 ซึ่งทั้งนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องแก่สภาเป็นอย่างยิ่ง ในการที่แก้การสงสัยนั้นอย่าง
 น้อยที่สุด ประชาชนก็ควรรู้ถึงสภา และหาเรื่องข้อสงสัยกันเสียเสียเถิน
 หรือไม่กล้ามาซักถามหาเรื่องมาถ้อยถามในสภาเสียเถิน เพราะฉะนั้นใน
 เรื่องข้อสงสัยนี้เป็นการนำความเข้ามาตั้งคำถามเป็นพิเศษ และนอกจาก
 นั้นข้าพเจ้ายังคิดว่า ทางรัฐบาลก็ควรจะได้รับความรู้โดยนอกลูก
 เหมือนกัน ข้าพเจ้าได้ทบทวนมาหลายครั้งหลายหนแล้วก็ไม่อยากสรุป แต่โอกาส
 นี้ขอกราบเรียนต่อสภาและรัฐบาลในโอกาสต่อไปว่า ถ้าชนปถอญให้สภา
 ออกแถลงเรื่องเด็ก ๆ น้อย ๆ โดยไม่เป็นสาระแล้ว ก็จะทำให้ความดีความงาม
 สภาตั้งสูงของชาติ และความดีความงามนี้จะตกอยู่กับผู้รับผิดชอบคือตก
 อยู่กับประธานสภาผู้ควบคุมการประชุม ตกอยู่กับสมาชิก รัฐบาลซึ่งโดย
 เฉพาะอย่างยิ่งก็ท่านประธานนั่นเอง ข้าพเจ้าได้สังเกตประธานสมัยก่อน ๆ
 ข้าพเจ้าคิดว่าท่านประธานไม่น่าจะปล่อยให้เรื่องเสียเวลาเสียเถิน การที่เสียเวลา
 นานเช่นข้าพเจ้าก็ไม่อยากจะกราบเรียน เพราะจะเป็นการต่อหน้าประธาน
 ไป ข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจ แต่ว่าเมื่อกรณีเช่นเช่น ทางท่านประธาน
 คงประคองเด็กแล้วก็จะไม่เรื่องข้อสงสัยขึ้น ในเรื่องที่มีการเลือกตั้ง
 ประธานคนเดียวหรือหลายคนนั้น ตามข้อบังคับก็ให้เลือกตั้งประธาน
 คนเดียวหรือหลายคนนั้น ประเด็นที่เป็นอำนาจของประธานแต่ผู้เดียวก็
 จะพิจารณาในขั้นต้นว่าจะเอาคนเดียวหรือ ๒ คนหรืออีกคน เสี่ยงแล้ว ถ้า
 ตั้งคนเดียวเอาคนเดียวก็เลือกคนเดียว ถ้าเอาสองคนก็อาจออกคนหนึ่ง
 อย่างนี้เป็นชนบทเขาเข้ามาแต่ไหนแต่ไรมาแล้ว ซึ่งเรียกว่าประธาน
 ใช้ศัพท์มอญเดิมที กระนั้นก็เหมือนกัน เมื่อมีสมาชิกเสนอให้
 กำหนดข้อประชุม ท่านประธานก็ยอมทรงตั้งให้กำหนดว่าประชุมสมัย

เคยหรือหลายสมัยเดียวกัน ซึ่งปรากฏชัดแจ้ง ตามรัฐธรรมนูญ เมื่อท่าน
 ประธานคงเซ็นนั้นได้ สมมติว่ากำหนดสมัยเดียวกันกันใดหรือต้อง
 สมัยที่กำหนดนั้นได้ ตัวอย่างก็มีมาหลายตัวอย่าง ถ้าหากว่าพลัดคราว
 งานการประชุมจะเห็นอย่างนี้เรื่อยมา ทันทารัฐมนตรีส่งราชเสนอกฎคดี และ
 ท่านผู้แทนบริวารมิใช่เป็นญัตติ ข้าพเจ้าขอรับรองว่าการเสนอกฎคดีอย่าง
 นี้ย่อมเป็นได้ ถ้าหากว่าท่านประธานไม่ใช้สิทธิอย่างที่เป็นอย่างนี้แล้ว สมาชิก
 ย่อมมีทางออกอย่างรัฐธรรมนูญแห่งญัตติ ซึ่งสมาชิกบริวารว่าขอตั้งระเบียบ
 นั้น ข้าพเจ้าว่าไม่ขัด อย่างน้อยขอ ๒ ก. ในกรณีที่จะอ้างว่าญัตติ
 ของท่านรัฐมนตรีส่งราชการไม่เป็นญัตติ เป็นโมฆะแล้ว ในกรณีเดียวกันขอ
 อภิปรายของสมาชิกเสนอให้กำหนดวันประชุมในเดือน มิถุนายนบ้าง พฤษภาคม--
 ศึกษานบ้าง ก็เป็นโมฆะเหมือนกัน เพราะเป็นญัตติด้วยกัน ความจริง
 ญัตติของท่านรัฐมนตรีส่งราชการพาลสมัยเป็นข้อแปรญัตติขอมานานาสังสภาได้
 ขอบังคับเขียนไว้ในกรณีที่ท่านประธานไม่ใช้สิทธิข้าพเจ้าขอทราบเวียน ท่าน
 ประธานสั่งว่า ถ้าหากว่าท่านใช้สิทธิหม้อน้ำอะไรแล้ว การประชุมย่อม
 จะไม่ถ่วงเวลาโดยโดยเช่นนั้น อันเป็นการเสื่อมเสียชื่อเสียงแก่สภา เมื่อเป็น
 การเสื่อมเสียชื่อเสียงแก่สภาเช่นทางรัฐบาลกล่่าเสียชื่อเสียงด้วย ประชาชน
 ก็จะคิดว่ารัฐบาลปล่อยให้สภาเสื่อมเสีย เพราะฉะนั้นข้าพเจ้ากล่าวเช่น
 นี้เพื่อทราบเวียนท่านประธาน ทางรัฐบาลและท่านสมาชิกเพื่อทรงไว้ซึ่ง
 เกียรติของสภา ขอให้พิจารณากันด้วยดี และข้าพเจ้าอยากจะทราบเวียน
 ตามท่านประธานสั่งว่า ในกรณีที่ท่านไม่ยอมที่จะเอาญัตติของรัฐมนตรี
 ส่งราชการพาลิขย์มาพิจารณา และถกเถียงญัตติของคุณเสนอกฎคดีถึง
 มติหม้นมาพิจารณา ข้าพเจ้าถกถามท่านจะเลยญัตติหรือจะเลยญัตติที่
 ถกเถียงตามข้อบังคับ ท่านข้ามไปเสียเฉย ๆ โดยไม่พิจารณา ถ้าหากว่าท่าน
 ปฏิบัติเช่นหม้อน้ำ ๆ แล้ว ญัตติต่าง ๆ ที่สมาชิกเสนอหรือขอของบังคับให้
 สมาชิกใช้สิทธินั้นท่านก็จะข้ามไป ในกรณีเดียวกัน ถ้าสมมติว่าท่านประธาน
 คงประเด็นว่าจะให้มีการประชุมสมัยเดียวหรือหลายสมัยแล้ว ซึ่งขอบังคับ

จะต้องทำเช่นนั้น และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีรัฐธรรมนูญบังคับให้
 ทำเช่นนั้น และท่านประธานก็ไม่ทำ หรือท่านประธานไม่ใช้สิทธิ ถ้า
 หากว่าท่านประธานไม่ใช้สิทธิอย่างที่ว่าข้าพเจ้าทราบดีว่าแน่นอนเรื่องที่จะไม่หมด
 สมมติว่าข้าพเจ้ากับเพื่อนหลายคนในที่นี้ว่า ในการเสนอนิติบัญญัติแก่คุณ
 หลวงจรังบี ๆ เสมอมากเป็นการที่เราใจเอาเองว่าเป็นการประชุมสามัญประจำ
 ครั้ง การที่สมมติหรือเข้าใจเอาเองทำไม่ได้ เพราะรัฐธรรมนูญกำหนด
 ไว้แล้วว่าเราจะทำครั้งหรือสองครั้ง ปกติจะมี ๓ ครั้ง ๒ ครั้งหรือ ๑
 ครั้ง ย่อมทำไม่ได้ คำว่าให้สภากำหนดการประชุมนอกจากสภาแล้วรวม
 ทั้งรัฐบาลด้วย เพราะรวมอยู่ในสภาคณะ เพราะรัฐมนตรีเราก็คงจะเป็น
 กรรมาชิกหรือพิเศษอยู่ด้วย และการกำหนดวันประชุมตั้งแต่วันที่สภาจะ
 อภิปรายอย่างไรก็ตาม แต่เราคาดไม่ถึงว่า...

นายบุญมี ปารมวงศ์ (ลพบุรี) : เท่าที่ท่านสมมติผู้มีเกียรติ
 อภิปรายเวลานี้ รู้สึกว่าน่าสนใจมาก เมื่อเป็นเช่นนั้นท่านประธานคอย
 ดับครบพิ้ง นึกเห็นอันหนึ่งสอดคล้องเวลา

ประธานสภาที่แทน : พุททนต์ตั้งหรือยัง

นายเตียง ศิริขันธ์ (สกลนคร) : ข้าพเจ้าขอทราบดีว่า
 ประธานขอรับรองรัฐบาลว่า เพื่อให้เกียรติสภานมอัย และรัฐบาลเป็น
 ส่วนหนึ่งของสภา และข้าพเจ้าเห็นว่รัฐบาลเป็นกรรมาชิกพิเศษซึ่งสำคัญ
 ที่สุดของสภา ซึ่งสภานมอัยให้ไปบริหารราชการแผ่นดิน การกำหนด
 เป็นหน้าที่ของรัฐบาลด้วย ถึงแม้รัฐบาลจะกำหนดให้ประชุมอันไหนก็
 ตามแต่ ต้องฟังความเห็นรัฐบาล รัฐบาลต้องการทำงานเพื่อประเทศ
 ชาติ เวลาไหน ระยะเวลาไหน สภาใดก็ตามปฏิบัติแต่สิ่งสำคัญต้องสนใจความ
 ไปให้ชัดขึ้น ทั้งนี้ไม่ใช่ข้าพเจ้าขอความเห็นรัฐบาลทุกประการ แต่ความจริงเรา
 ถัดว่รัฐบาลจะต้องเป็นผู้ออกความเห็นเป็นต้นสำคัญ เพราะรัฐบาล
 จำเป็นจะต้องบริหารประเทศชาติ สมมติว่ารัฐบาลต้องการประชุมอีก ๑

มีอุทยาน อย่างนั้นถ้าจะตั้งต้นไม้ให้เป็นอย่างนั้นก็จะเป็นการขัดกับการบริหาร
 งานของสภา เมื่อเช่นนี้รัฐบาลก็ควรยื่นข้ออภิปรายเพื่อรักษากฎของประเท
 ชาติ โดยให้มีการประชุมสมัยเดียวหรือหลายสมัย หรือจะกำหนดเมื่อไร
 เท่านั้นของสภาจะคล้อยตามรัฐบาล นี้ไม่ใช่หมายความว่าถ้าสภาต้องคล้อย
 ตามรัฐบาลเสมอ เหตุผลของรัฐบาลเป็นส่วนหนึ่งของสภา สภาก็ต้องเห็นใจ
 รัฐบาล สภากำหนดวันประชุมให้รัฐบาลแต่ก็เป็นกรชัด ข้าพเจ้าพึ่ง
 ชยัคตของแต่เช้า รัฐบาลก็ไม่ได้เสนอว่าอย่างไร และไม่ได้กำหนดว่า
 อย่างไร หรือรัฐบาลเห็นว่าแล้วแต่สภา ถ้ารัฐบาลไม่คิดว่าระยะไหนรัฐบาล
 ต้องทำงาน รัฐบาลเองก็อยากทำงานมา หวังประชุมอยู่เจ็ดตามบริหารราชการ
 แผ่นดินก็ไม่ ท้าพเจ้าอภิปรายหนักขอภัยโทษอย่างมาก คือหนึ่งเป็น
 การทรวบเรียน ท่านประธานสภา เพื่อให้ใช้ศัพท์ที่มอญ และให้เป็นไปตามข้อ
 บังคับและเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ลักปรการหนึ่งข้าพเจ้าขอทรวบเรียน
 รัฐบาล เพื่อขอความเห็นเพื่อแต่งตั้งเลขาธิการที่งานของสภา อบรมคดีงาน
 กำหนดวันประชุมปกติครั้ง เรืองนี้จะผ่านไปแล้ว ๑๐-๒๐ นาที ในข้อไม่
 กว่าแต่เถื่อนมาตอนท้าย ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกดังดีใจมาก

ประธานสภาผู้แทน : ผมเสนอมาว่าในวาระหนึ่งของรัฐธรรมนูญ
 มาตรา ๓ ให้มีกำหนดสมัยประชุมหนึ่งสมัย แต่ผมคิดแย้งว่า ซึ่งได้คิด
 เสนอว่าพเจ้าซึ่งข้าพเจ้าก็ขอรับไว้ด้วยความเคารพ ข้าพเจ้าไปพูดไปนั้น
 เพราะข้าพเจ้าอยากให้เห็นถึงสภาพเพื่อฟังคานาคิดเห็นทั่วๆ ไป แต่ว่าข้าพเจ้า
 ใจไปหน่อยข้าพเจ้าก็ยอม แต่จะให้ข้าพเจ้าก็กระแบบโดยเด็ดขาดข้าพเจ้า
 ก็ทำได้ แต่ถ้าเมื่อข้าพเจ้าทำไปแล้วก็ขออย่าได้บงกชกตถกณ ทนทานฮางว
 ของกานารัฐมนตรีที่เสนอมานับข้าพเจ้าก็ยอมทำได้ ขอรับคณมีใจ ญัตติ
 ประธานเห็นควรอนุญาต แก่ตัว สขชชนนข้าพเจ้ายังไม่เคยใช้ เพราะว่า
 ข้าพเจ้ารู้สึกถ้าใช้ไปแล้วอาจจะใช้ข้อๆ ไปอีก ก็อยากให้เป็นมคังของ
 ประชุมที่กานาคณมานข้าพเจ้าก็ขอรับได้เหมือนกัน ข้าพเจ้าก็ถอนอนุญาต
 ญัตติของกานารัฐมนตรี เพราะเหตุผลประการแรกก็คือตามรัฐธรรมนูญมีข้อ

จากสมัยก่อนจึงรวมตัวผู้แทนจากทั้งหมด มีผู้เสนอมาร่วมขอใหม่ทั้งสมัย ผู้ใด
จะมีความเห็นอย่างไร

นางอรพิน ไชยกาล (อบลราชธานี) : ญัตติของท่าน
รัฐมนตรีสั่งการพาณิชย์ หรือเป็นข้อเสนอกก็ตาม ฉันไม่ค่อยสนิทกับ
ระเบียบของกรม แต่ฉันเห็นว่าเมื่อระเบียบนี้ถูกตั้งเป็นญัตติใหม่ เหตุผล เป็น
ข้อเสนอกเป็นข้อเสนอกใหม่ เหตุผล อะไร เป็นข้อ เสนอก ช่วย ญัตติของ คุณ
หลวงรังษี ว่า ให้ญัตตินี้ระเบียบเดิมไปอีกด้วยเหตุที่ว่าช่วยญัตตินั้นให้ระเบียบ
คือญัตติของคุณหลวงรังษีมานาน ความจริงน่าจะขอเสนออย่างรัฐมนตรีสั่ง
ราชการพาณิชย์เสนอมานี้ แต่ว่าความเห็นของฉันในการกำหนดสมัยประชุม
สามัญนั้น ฉันเห็นว่าไม่ว่าจะกำหนดในวันที่ ๑ ตุลาคม ถ้ากำหนดสมัย
กันใหม่ ๒ สมัยแล้ว สมัยสามัญไม่ควรถูกเป็นวันที่ ๑ ตุลาคม เหตุ
ไม่ให้เป็นวันที่ ๑ ตุลาคมนั้น เพราะว่าเดือนตุลาคมเดือนพฤศจิกายน ๒ เดือน
นี้เป็นเดือนที่งบประมาณจะเข้าในสภา...

ประธานสภาผู้แทน : ยังไม่ถึงปัญหา เวลานี้จะเอาสมัยประชุม
สามัญสามัญ และมีผู้เกี่ยวข้องเสนอมาร่วมขอเป็นหนึ่งสมัย และที่คุณ
หลวงเมธอมเป็นประเด็นที่สงสัย

นางอรพิน ไชยกาล (อบลราชธานี) : ฉันเป็นเหตุนี้
ถามเรียนคือสักว่า จะกำหนดการประชุมสามัญโดยปกติไม่ควรถูกเป็นวันที่ ๑
ตุลาคมเหมือนกัน ตามเหตุผลของฉัน คือว่าถ้ากำหนดการประชุมเป็น
สมัยเดียว และกำหนดวันที่ ๑ ตุลาคมนั้น ...

ประธานสภาผู้แทน : ยังไม่ถึงวันที่ ๑ หรืออะไร แต่ว่าเวลานี้จะ
เอาสมัยกัน เพราะสมมติว่าญัตติตั้งทางรัฐมนตรีแล้วควรถูกกำหนด
สมัย และมีผู้เสนอหนึ่งสมัย คุณจะได้สมัย

นางอรพิน ไชยกาล (อบลราชธานี) : ฉันขอเสนอสมัย
เดียว คือสมัยสามัญและสมัยเดียว ฉันไม่เห็นด้วยที่จะกำหนดลงไปเป็น
วันที่ ๑ ตุลาคม เหตุที่ไม่เห็นด้วยนั้นเพราะว่าวันที่ ๑ ตุลาคมนั้น ...

ประธานสภาผู้แทน : อันที่จะไม่ได้กำหนด เอาแต่เพียงสมัย
เดียวก่อน คุยเห็นหนึ่งสมัยหรือ

นางอรพิน ไชยกาล (อุบลราชธานี) : ครั้นเห็นหนึ่งสมัย

นายสาคร กลิ่นผลา พังงา : ในเรื่องการกำหนดประชุมสามัญ
ทั้งสามสมัยหรือสองสมัย ข้าพเจ้าก็ยังมีความคิดเห็นว่าควรระงับสมัยเดียว
มากกว่า ๒ สมัย เพราะถ้ารัฐบาลจะต้องทำงานอย่างหนักเหมือนกัน ถ้าเรา
เอาเวลาไปประชุมมาก ถึง ๒ สมัยแล้ว รัฐบาลไม่มื่อเวลาที่จะบริหารราชการ
หรือออกไปตรวจราชการตามต่างจังหวัด เพื่อศึกษาเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อนำ
เข้ามาบริหารราชการแผ่นดิน เพราะฉะนั้นเราควรระงับกำหนดเพียงสมัยเดียว น
เป็นที่เหมาะสม และรัฐบาลมีกิจการอันใดที่จะเรียกสมาชิกมาประชุมก็อาจจะ
เรียกสมัยชั่วคราวก็ได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าอยากขอเสนอเพียงสมัยเดียว

นายมา เสรีรัฐศรี (เตย) : ข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติว่าจะเอา
สมัยเดียวหรือ ๒ สมัย

ประธานสภาผู้แทน : มีแต่คนเสนอสมัยเดียว ๒ สมัยยังไม่

นายมา เสรีรัฐศรี (เตย) : ข้าพเจ้าขอเสนอ ๒ สมัย

นายล้วน เวชชาติกานน (นครปฐม) : ข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติ
มีสมาชิกรับรอง

ประธานสภาผู้แทน : ขอถามที่ประชุม

นายเสรี อิศรางกูร ณ อยุธยา (บุรีรัมย์) : ข้าพเจ้ายังข้องใจ
มาก ยังไม่ยอมให้ลงมติ คือที่คุณเทศฯ เสนอมาในในสายตารองข้าพเจ้า
เห็นว่าเป็นญัตติไปไม่ได้ เพราะไม่มีใครรับรอง

นายวัง ศศิบุตร (แพร่) : ท่านประธานทำไมไม่รักษารัฐบัญญัติ
สมาชิกจะถูกข่มขู่หรือขอร้องจนญัตติต่อท่านประธานก่อน ถ้าสมาชิกทุกคน
ถูกข่มขู่กันยกเว้นทุก ๆ คนแล้วจะรับฟังหรือมีมติได้อย่างไร

ประธานสภาผู้แทน : กระผมไม่ขอพูด ต่อไปทางสมาชิก

ตกเดือนซาฟเวียในเรื่องของคัมภีร์ และให้ทานหนังสือพร้อมด้วยเหล้ากัน
ด้วยก็แต่กัน ผู้ใดเห็นควรมีสัมปยุตตามัญญาประจำปี ๒ สัมปยุตปุจฉา
มีสมาธิยกมือ ๔ คน

ประธานสภาผู้แทน : ผู้ใดเห็นควรมีสัมปยุตตามัญญาประจำปี
สัมปยุต ปุจฉา
มีสมาธิยกมือ ๔.๕ คน

ประธานสภาผู้แทน : เป็นอันว่าสภาตั้งมติให้มีสัมปยุตตามัญญา
ตามัญญาประจำปี ๑ สัมปยุตตามัญญาหนึ่ง มาตรา ๑๒ ของรัฐธรรมนูญแล้ว
ทั้งอันเริ่มสัมปยุตของสัมปยุตตามัญญาประจำปี

นายพันตำรวจตรี หลวงเจริญดีโรจการ (อุทัยธานี) : กระผม
เห็นวาระที่ ๑๕ พฤษภาคมเป็นการเหมาะสมสำหรับเปิดสัมปยุต

ประธานสภาผู้แทน : มีผู้เห็นวาระที่ ๑๕ พฤษภาคม รายหนึ่งแล้ว

หลวงระงับ ประจันตคาม (นครราชสีมา) : ในฐานะที่ข้าพเจ้า
เป็นเจ้าของยุติการที่เด่นชัดมากเพื่อให้เป็นวันที่ ๑ ตุลาคม เป็นอันเริ่มสัมปยุต
ตามัญญาประจำปี ก็เพราะเหตุผลทั้งที่ทางประมัตตเข้ามาสู่สภา ตามที่ได้
แถลงไว้แล้ว พวกเราจะไปโดยทันทีโดยทันทีหรืออื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือ
ราษฎรทั่ว ๆ เพราะฉะนั้นจึงเห็นวาระเป็นวันที่ ๑ ตุลาคม

มีสมาธิยกมือ

นายเพทาย โชตินันท์ : ข้าพเจ้าขอเสนอให้ตั้งมติ

มีสมาธิยกมือ

ประธานสภาผู้แทน : มีผู้เสนอให้ตั้งมติ

นายทองดี อีสราวิช (เชียงใหม่) : เท่าที่ได้แถลงมา เหตุผล
ที่อภิปรายมายังไม่แจ่มแจ้ง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าให้เปิดอภิปรายต่อไป ผู้ใด
เห็นด้วยไปทวีต

มีสมาธิยกมือ

ประธานสภาผู้แทน : ขอผู้ใดเห็นควรเปิดอภิปราย ต่อไป
ไปทวีต

มีสมาชิกยกมือ ๒๒ คน

ประธานสภาผู้แทน : ท่านผู้ใดเห็นควรลงมติ โปรดชูมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๑๐ คน

ประธานสภาผู้แทน : เห็นชอบว่าเปิดอภิปรายต่อไป

๑๕.๕๓ น.

นายทองดี อีสราชวน (เชียงใหม่) : ตามที่ท่านสมาชิกผู้
 เกียรติได้เสนอให้กำหนดวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปี โดยเอาวันที่ ๑
 ตุลาคมนั้น ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยทั้งข้าพเจ้าจะได้แถลงเหตุผลให้ทางสภานิติ
 ทงต่อไปนี้ คือว่าสำหรับข้าพเจ้าเองแล้ว ข้าพเจ้าเห็นວວວວວ ๓ มิถุนายน
 เป็นเวลาที่เหมาะสมด้วยประการต่าง ๆ ยกตัวอย่างง่าย ๆ ก็ในระหว่างเดือน
 มิถุนายน กรกฎาคม สิงหาคม ตามปกติแล้วฝ่ายฝ่ายต้องตามฤดูกาล โดย
 เฉพาะอย่างยิ่งตามชนบทต่าง ๆ การที่จะไปติดต่อกับราษฎรเป็นการที่เรียกจำ
 ยากลำบากมาก เมื่อผู้แทนแต่ละจังหวัดออกไปติดต่อกับราษฎรหรือชาวไร่
 ชาวนาชาวสวนก็ตาม ในฤดูฟ้าฝนและเวลานั้น ราษฎรส่วนมากจะไม่สนใจใน
 การไปเยี่ยมเยียนของผู้แทนราษฎร ถึงแม้ว่าพวกเขาเห็นส่วนมาก ตั้งแต่เดือน
 มิถุนายน กรกฎาคม สิงหาคม ขอให้เปิดประชุมสามัญประจำปี ทน
 เมื่อได้เปิดสมัยประชุม ๓ เดือนครบ ๑๐ วันแล้วพอดี แล้วเดือนกันยายนเราจะ
 ปิดพักกันสัก ๓ เดือน แล้วต่อไป ตุลาคม พฤศจิกายน ธันวาคม ซึ่งท่าน
 ทงหลายเป็นห่วงกันนักว่ งบประมาณทางสภานิติคณะเรียกประชุมสมัย
 ๑สามัญได้ เมื่อประชุมสามัญเสร็จแล้วข้าพเจ้าจะเป็นมกราคม กุมภาพันธ์
 มีนาคมหรือเมษายนแล้ว เราเราออกไปเยี่ยมเยียนราษฎรได้ตามกำหนด เพราะ
 ฉะนั้นข้าพเจ้าขอความกรุณาโปรดเห็น ขันประชุมสามัญไปเป็นวันที่ ๓ นั้นเป็น
 วันสำคัญที่สุดทั้งแก่เราและราษฎร ซึ่งราษฎรได้เลือกเรามาเป็นตัวแทนมา
 ได้มีโอกาสร่วมควบคุมนโยบายของรัฐบาล ถ้าได้บริหารราชการอย่างตรง
 ตามที่รัฐบาลได้แถลงไว้ต่อรัฐสภาหรือไม่ จะออกจากการหนึ่งเราจะได้มี
 โอกาสตั้งกระทู้ถาม ซึ่งบรรดาความเป็นเรื่องที่สำคัญที่จะได้เห็นด้วยราชการ

ปฏิวัติไม่ตรงต่อเวลา ราษฎรถูกตำรวจล้อมบ้าง ระเบิดบ้าง เมื่อเราอยู่อย่าง
ใกล้ชิดแต่ก็เห็นสงสารพวกเราเป็นปากเสียงของราษฎร ซึ่งเขาได้เลือกมา
เป็นการล้มเจตน์จำนงของเขาแล้ว ทั้งขอคำมั่นทั้งหลายไปรตบรัดขังให้ความ
ร่วมมือเป็นเอกฉันท์เอาวันที่ ๑ มิถุนายน เป็นวันเปิดสมัยประชุมสามัญ

๑๔.๕๖ น.

จอมพลแปลก พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี : ในฐานะที่ผม
เป็นทางฝ่ายรัฐบาลแต่ก็ได้มีสัมพันธไมตรีกับพรรคการเมืองเห็นของทางฝ่ายรัฐบาล
นั้น กระผมขอประท้วงแต่ขอว่า ทางรัฐบาลยังไม่อยากจะให้กำหนดค่าของ
จะเอาเปิดประชุมในสมัยใหม่ อยากจะขอประท้วงแรงเหตุผลดังนี้ ความ
เป็นมาของบ้านเมืองเรานี้ สมัยก่อนกับสมัยปัจจุบันหากเหมือนกันไม่ ใน
สมัยก่อนบางงบประมาณของเรา ปีกหนึ่ง ประมาณ ร้อยล้านหรือ สองร้อยล้าน
บาทเศษ เพราะฉะนั้นในเวลาที่เราทางงบประมาณในเวลานั้นแต่เข้าใจว่ามี
รัฐธรรมูญซึ่งได้ปรากฏทำให้ เสนอพระราชบัญญัติงบประมาณ ประจำปี
ในเคื่องพฤษศีกายน และในเวลาอันล่วงแล้วได้ทางงบประมาณประมาณเดือน
ครึ่งเข้าใจว่าเป็นเสนอนักเสรี ก็ประกาศใช้เป็นพระราชบัญญัติงบประมาณ
ประจำปี ได้ ครั้นมาในปัจจุบันก็เห็นคือต่างงบประมาณประจำปีของ
เรานาน ปีกหนึ่งเขาไปถึงพันล้านต้องพันล้านรวมทั้งค่ายของ ทูตสามัญและค่ายของ
ทูตสามัญประมาณ ๒,๐๐๐ ล้านบาท ด้วยเหตุดังนี้เองการทางงบประมาณ
ของรัฐบาลนั้นก็จำเป็น ต้องใช้เวลานาน เพราะต่างงบประมาณนั้นมันขึ้นไป
ถึง ๑๐ เท่าตัว จาก ๒๐๐ ล้านบาทถึง ๒,๐๐๐ ล้านบาท ในเง้าของรัฐบาลเอง
ก็จำเป็นที่จะต้อง ทางงบประมาณใช้เวลานาน และนอกจากนั้นงบประมาณ
อื่นเมื่อผ่านมาถึงสภาแล้ว ทางสภานั้นได้รับมรดกเอาไว้แต่ก็ตั้งให้คณะ
กรรมธิการจะเห็นได้ว่ากรรมธิการของสภาผู้แทนราษฎรนั้นเองก็ตั้งใช้เวลายาวนาน
พิจารณาจำนวน ๒ เดือน ๑ เดือนครึ่งจะเสร็จได้ แต่นอกจากนั้นในสมัย
ก่อนนั้นสภาสามัญ ไม่เห็นสภาผู้ทรงเกียรติ ครั้นนั้น เวลานานมาก

ตั้งซึ่งของพิหารณาพระราชบัญญัติงบประมาณน้อย และท่านที่เคารพพระ
เห็นได้ว่าพระราชบัญญัติงบประมาณในสมัยนี้กับสมัยก่อนต่างกันน้อย ๒-๓
ประการคือคือเงินมากขึ้น อีกประการหนึ่งรวมตั้งมา ๒ ปีมา ด้วยเหตุ ๒
ประการหนึ่ง งานของรัฐบาลก็ งานของรัฐสภาก็ควรพิจารณา
ประมาณให้มากขึ้น ก็ต้องใช้เวลามาก ท่านที่เคารพทั้งหลายจะเห็นได้
ว่าการพิจารณาเมื่อคราวที่แล้ว คราวนี้งบประมาณมากขึ้นเวลาเกือบ ๔ เดือน
ซึ่งเราได้พิจารณากัน ด้วยเหตุดังนี้ผมจึงเห็นว่าเงาเงาการประชุมของสภานี้
ข้อสำคัญนั้นมันไปตงหนักไป ในของงบประมาณมากก็ควรพิจารณาในเรื่อง
อื่น ด้วยเหตุดังนี้เอง เราจึงเห็นว่าในการที่จะประชุม ถ้าหากว่า
ประชุมสามัญและประชุมวิสามัญพิจารณางบประมาณแล้ว ท่านจะเห็นได้
ว่าสามัญ ๓ เดือน แล้ววิสามัญเราไปอีก ๔ เดือน เป็น ๗ เดือนเพราะ
ฉะนั้นเหตุนี้เองที่เราไม่ได้ประชุมอยู่ เดือน ๕ เดือน ทางรัฐบาลก็ศึกษา
ใจ ไม่ได้ออกไปแต่เหตุการณ์ความบ้านเมืองก็เพิ่มขึ้น เงื่อนนอกจากนั้น
ผู้แทนราษฎรก็คดอยู่ ในปักษ์ ๗ เดือน เพราะฉะนั้นอยากเห็นในเวลาที่เรา
พิจารณาเปิดประชุมหน้าจะอยากจะทำพระราชบัญญัติงบประมาณเข้าไปได้ ใน
นั้นด้วย เพราะฉะนั้นเราจะเห็นได้ว่าเมื่อเปิด เวลาของสภาเวลาไหนท่านก็ถือ
เวลาสามัญ เมื่อเวลาประชุมสามัญก็ควรจะเอาพระราชบัญญัติงบประมาณ
ใส่เข้าไปในนั้นเสียด้วย เพราะเราเปิดประชุมอยู่อย่างน้อย ๓ เดือน แล้ว
นอกจากนั้นเวลาพิจารณางบประมาณ ท่านทั้งหลายจะเห็นได้ว่าความ
จริงสภาผู้แทนพิจารณางบประมาณหรืออนุมัติกิจการต่างๆ ประมาณ เรา
ใช้เวลาอันไม่มากนัก เช่นเช่นของงบประมาณเข้ามาในสภาเราพิจารณาอย่าง
มาก ๒ วัน ๓ วันก็เสร็จ เวลานอนนั้นถ้ามีเวลาเหลือก็จะคอยดูมีรัฐบาลหรือ
จะออกกฎหมาย เวลาเหลือนั้นเองที่เราใช้พิจารณาพระราชบัญญัติงบประมาณ
ประมาณ ๕ เดือน ความจริงแล้วถ้าจะให้รัฐบาลมีการส่งกลับมาให้เรา
พิจารณาอีกครึ่งหนึ่ง เราควรจะเห็นเวลาพิจารณาของสภานักหรือวิสามัญ
ก็ใช้เวลาสัก ๕-๖ วันเท่านั้นของสภาเวลา ๓-๕ เดือนนั้นเองมา ด้วยเหตุนี้

รัฐบาลจึงเห็นว่พระราชบัญญัติงบประมาณนั้นควรจะพิจารณาในสมัยสามัญ
 เห็นว่จะเป็นไปได้ ถ้าหากว่าท่านสมาชิกผู้ มีเกียรติเห็นชอบด้วย และ
 นอกจากนั้นเมื่อได้เป็นเช่นนั้นในแง่ของรัฐบาล ท่านในแง่ของท่านสมาชิกผู้
 เกียรติก็จะมิเวดลาก็จะไปเยี่ยมเยียนราษฎร ท่านเมื่อเราได้พิจารณาเช่นนั้นก็
 อาจที่จะหมดในเรื่องวิสัยนี้ เราไม่ต้องการประชุมวิสัยนี้ นอกจากมีเหตุ
 พิเศษ แล้วนอกจากนั้นรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ก็ได้บังคับไว้แล้วสำหรับเรื่อง
 พิเศษ ไม่ได้บอกจำสำหรับมาประชุมงบประมาณแต่อย่างใด นอกจากนั้น
 ท่านสมาชิกผู้ มีเกียรติเองจะเห็นได้ว่า รัฐบาลไม่เรียกประชุมสภา เพราะ
 เหตุว่าไม่อยากจะให้ท่านสมาชิกเข้ามาควบคุมรัฐบาล ความรัฐธรรมนูญก็ได้
 เปิดโอกาสไว้แล้วที่ท่านสมาชิกแต่ละสภา ๑ ใน ๓ อาจจะมีขึ้นมาแล้วก็อาจ
 เปิดประชุมสภาได้ นอกจากนั้นเรื่องรัฐบาลจะเปิดสภาได้ เปิดสภาได้
 ก็เป็นหน้าที่ของพระมหากษัตริย์ ที่จริงถ้าตามที่สมาชิกทั้งสองท่านนั้นคิด
 คือเวลาที่ปัดนั้นอาจจะปิดลงเมื่อไรก็ได้ เช่นเราประชุม ๑ เดือน ถ้าไม่มี
 เรื่องจะเปิดเมื่อไรก็ได้ หรืออาจจะเปิดได้ มีสองประการอย่างนี้ รวมไปถึง
 ความที่กระผมแสดงมานักช่อยากจะเสนอว่าความเห็นของรัฐบาลนั้นอยากจะให้
 พระราชบัญญัติงบประมาณนั้นเขาอยู่ในสมัยสามัญ แล้วคราวนั้นเมื่อเป็นเช่น
 นั้นคราวจะกำหนดเวลาไหน โดยเฉพาะเมื่อเราอ้างถึงงบประมาณเป็นหลัก
 ในการที่จะทำตามเรื่องของการทรงการคลังปรากฏว่า ในการทำงบประมาณ
 ให้ถูกต้องนั้น ก็จำเป็นต้องพิจารณาถึงการผลิตของประเทศ เป็นของ สำคัญ
 แล้วการผลิตของประเทศเราดีอย่างไรเป็นของสำคัญมาก แล้วเช่นนี้เรา
 พุดในแง่งบประมาณแล้วจำเป็นจะต้องทำงบประมาณในเมื่อถึงฤดู การเก็บ
 ภาษีของชาวนา เพื่อที่เราจะได้ทราบอำนาจนำเข้ามาได้ผลเท่าไร เราจะได้
 คำนวณหรือประมาณรายได้ของจากสาขาท่าง ๆ ว่าควรจะเป็นเท่าไร ใครคือมี
 นั้น ถ้าหากว่าจะถือในเรื่องงบประมาณนั้นเรากดลงก็ควรจะเท่ากัน ในตอน

ปลายปี เพราะฉะนั้นทางรัฐบาล จะเห็นใจขอแก้ไขโดยเร็ว ถ้าหากว่า ถ้ามีกฎ
เราเอาไปบังคับเอาจะเป็น ๓ เดือนแล้วก็ได้ ถ้าหากว่าเห็นเหตุอันสมควรจะ
เปิดก่อนนั้น ก็เป็นเรื่องสุดท้าย แล้วแต่รัฐบาลจะพิจารณาเห็นสมควรประการใด
ทางรัฐบาลก็ขอทราบเรียนเพียงเท่านี้

๑๕.๐๔ น.

นายโกศล สันตุเสศ (ราชบุรี) : ความความคิดเห็นของผู้
เห็นคือ คณะหอวังระบบประกันความ ได้เคยให้ นายเวปเปิดประชุมในวันที่ ๑
ตุลาคม ไปถึงสุด ๑๐ วัน วันที่ ๑๑ ธันวาคมนั้น ข้าพเจ้าเห็นด้วยอย่างยิ่ง
เพราะเหตุว่าการประชุมสภาครั้งแรกนั้นได้มีกฎ ประชุมกันตั้งแต่วันที่ ๑ เดือน
พฤศจิกายน ถึงสุดเอา ๑๑ ธันวาคม แล้วจึงลงประมาณของ
เขาก็ปรากฏว่าการพิจารณาเรื่องเดิมที่ เปิดก่อน ๆ จะตั้งแต่ต้นจนวาคตก
คือรับทั้งกลางวันและกลางคืน แล้วพอเวลาไปปรากฏว่าสมาชิกสภา
จากสภาผู้แทนราษฎรแห่ง ซึ่งเขาจะเปิดสภาครั้งแรกก็ไปให้ของสภา
ซึ่งจำเป็นที่จะต้องออกเสียเอา และจำเป็นที่จะต้องออกเสียเช่นเหตุเรา
จะต้องพิจารณาถึงประมาณ ๗๐ วันหรือ ๗๕ วัน หรือ ๘๐ วันหรือ ๘๕ วันหรือ ๙๐ วันหรือ ๙๕ วัน
๘๕ วันหรือ ๙๐ วันก็ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาว่าสมควรที่จะทำกันโดย
สมัยใหม่ เพราะเหตุว่าเราเห็นว่า การที่สภาผู้แทนราษฎรในทางปฏิบัติ
ตาม ในการพิจารณาของกรมวิธานที่กรมวิธานได้รับความคิดเห็นมา
ประการ และการประชุมสมัยต่อไป นั้นข้าพเจ้าเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าเรา
เริ่มประชุมกันเดิมที ขั้นตอนการมาพิจารณาเรื่องงบประมาณถ้าตั้งพิจารณา
เรื่องงบประมาณก่อน แล้วพอพระราชบัญญัติ ซึ่งจะมีขึ้นก็ออกตามลำดับ
ก็ความ เราจะได้ทำประโยชน์ให้แก่ประชาชนได้ เพราะฉะนั้นถ้าตั้งสภา
เป็นสภาผู้แทนราษฎรทั้งเรื่องเดิม ๆ ก็เป็นเรื่องเดิม ๆ เรื่อง
ที่เหลือจากนั้นเมื่อรัฐบาลมีอำนาจ เป็นสภาผู้แทนราษฎรแล้วออกพระราช
กฤษฎีกาเปิดประชุมใหม่โดยมีสมาชิกผู้แทนราษฎรเป็นจำนวน ๑๕๐ หรือ ๑๖๐

เดือน มิถุนายนได้ เป็นเป็นเช่นนี้แล้วข้าพเจ้าเห็นด้วยกับมติเสนอของวง
ราชการจึงขอให้ท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องได้โปรดพิจารณาด้วย

๑๕.๐๖.๕๓.

หลวงอัคนานุกรม (อ่างทอง) : ตามถ้อยแถลงของท่านนายก
ซึ่งได้ให้ความเห็นว่า การพิจารณางบประมาณนั้นควรขอในสมัยสามัญ
นั้น กระผมตั้งใจที่จะเห็นด้วยไม่ได้ ในการพิจารณางบประมาณนั้นเรากล
หรับกันน้อยๆ เป็นเรื่องใหญ่ เพราะฉะนั้นเราจะเอาเวลาอะไรไปพูดกันใน
เรื่องอื่นๆ เพราะฉะนั้นหากการพิจารณาของกระทรวงพิจารณาใน
สมัยสามัญ ไม่ใช่สามัญ การงานของสมาชิกที่หน้าที่สำคัญอยู่ที่ท่านไม่ใช่
อยู่ที่กรมกองใด ในรอบปีหนึ่งเราจะมีโอกาสพบปะสังสรรค์ใช้ร่วมกับรัฐมา
เพื่อ ๓-๕ เดือนหรือหกเดือน ในรอบปีหนึ่งเราจะพูด ๓-๕ เดือนแล้วพอ
หรือ ตลอดทุกปีของงบประมาณ เรื่องอื่นที่เกี่ยวกับความทุกข์ยากของ
ประชาชนหรือ ในความเดือดร้อนถึงหลายของราษฎรมากมายไม่ได้พูด เพราะ
ฉะนั้นสมาชิกเห็นด้วยสมัยสามัญนั้นควรจะเป็นในเวลาอื่น ไม่ใช่เดือนตุลาคม
หรือเดือนพฤศจิกายน ฉะนั้นข้าพเจ้าขอเป็นเดือนมิถุนายน ซึ่งเดือนมิถุนายน
นี้เป็นเดือนที่อยู่ในฤดูฝน ซึ่งฝนตกชุกมากคงจะไม่ค่อยได้ไปพบปะราษฎร
เสียก่อนหนึ่ง สิ้นงบประมาณแล้วก็กันใหม่เป็นปีใหม่อีก กระผมมีความ
เห็นเช่นนั้นจึงขอที่จะขอร้องให้ท่านผู้เกี่ยวข้องทั้งหลาย ได้พิจารณาว่าเราควร
จะได้ใช้เวลาอยู่ในสถานที่เพียงไรในรอบปี

นายไพบูลย์ สุพรรณสาร รัฐมนตรี : บุคคลนี้คิดเหมือนเช่นมา
บุคคลเดียวทั้งหมด ๘ บุคคล เราได้ถือปรัายกขึ้นมาตั้งแต่เราจนนายแล้ว
คงจะลงมติกันได้ ถ้าหากว่าลงมติได้แล้วสมาชิกในสถานที่ใด
ถาวรหนึ่ง ๘ บุคคล ก็ถึงต้นน้ำต้นปลาย เพียงขอเป็นได้เช่นนี้แล้วขงขงนี้ :

๑๕.๐๖.๕๓.

นายไพบูลย์ สุพรรณสาร รัฐมนตรี (อุดรธานี) : ตามที่ได้ตกลง
กัน คือว่าบางรัฐบางจังหวัดได้ประชุมสมัยเดียว ได้ลงมติ ๑๐ รัฐแล้ว

เป็นอันเริ่มสมัยประชุม ทนตมาชิกบางท่านต้องการให้ประชุมกันก่อน เพื่อ
 จะไต่ถามเดาถาม จะได้อบรมความรู้บ้าง บางท่านต้องการจะให้สมัยด้วยสามัญ
 เมื่อสรุปประมวลแล้ว ก็ได้ความว่า ทางรัฐบาลต้องการให้ประชุมแต่เพียง
 น้อย ๆ เพื่อจะได้มีเวลาปฏิบัติราชการแผ่นดินให้เป็นไปด้วยดี ทนทางฝ่าย
 สมาชิกต้องการจะให้มีเวลาประชุมกันมากเพื่อจะได้ควบคุมรัฐบาล ซึ่ง
 ข้าพเจ้าเห็นว่าแต่ละฝ่ายมีเหตุผลพอจะพึงได้ คือทางรัฐบาลก็มีความจำเป็น
 จริง ๆ ที่จะบริหารงาน ถ้าหากว่าต้องมาประชุมบ่อย ๆ งานในทางบ้าน
 บริหารก็ขาดไป แต่ว่าความจริงทางความเห็นของผู้แทนก็มีเหตุผลอยู่ในการ
 ที่จะควบคุมรัฐบาล ควรที่จะให้มีเวลาประชุมกันนานหน่อย ถ้าหากว่าน้อย
 เกินไป เช่นสมัยที่ข้าพเจ้ามีเริ่มในเดือนที่ ๑ ตุลาคม มี ๓ เดือน ของปีหนึ่งนั้น
 ตลอดเวลา ๓ เดือน เป็นอันมากเราใช้เวลาไปในเรื่องงบประมาณ จริงอยู่ที่
 ท่านนายกรัฐมนตรีต้องการพิจารณางบประมาณ ซึ่งรับหลักการใช้เวลา ๓-๔
 เดือนเสร็จ จริง แต่ที่นั่นงบประมาณกลับเข้ามาในวาระที่ ๓ คือ
 วาระที่แปดญัตตินั้น วิจารณ์กันเจตนาแน่มากแทบจะไม่มื่อเวลาพิจารณา
 อย่างเป็นทางการ ผู้แทนซึ่งกระตุก หรือจะเสนอกฎหมายก็ดี เพื่อให้
 กฎหมายนั้นเป็นธรรม เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนก็ไม่มีโอกาส เพราะฉะนั้น
 ข้าพเจ้าเห็นทางสายกลาง คือข้าพเจ้าขอเสนอคือขอให้สมัยสามัญ เริ่ม
 ตั้งแต่เดือน ๑ กันยายน เราจะให้มีเวลา ๕ เดือน กันยายน ตุลาคม พฤศจิกายน
 ธันวาคม จริงอยู่ที่รัฐธรรมนูญบัญญัติว่าใหม่ได้เพียง ๘๐ วัน แต่ว่าเราอย่า
 ตมว่ารัฐบาลขอที่จะเสนอนำขึ้นทุกเกล้า ๆ ถวายให้พระมหากษัตริย์ ออก
 พระราชกฤษฎีกาขอยกออกไปอีกก็ได้ แต่ตุลา พฤศจิกายน ธันวาคม เวียศไม่ได้
 เพราะเรามี ถ้าหากว่าเริ่มกันยา เวียศก็ได้ เพราะงานเหมาะสม เราอย่า
 ใจ ออกเดือนหนึ่ง เพราะฉะนั้นขอเสนออันเริ่มต้นสมัยประชุมให้เป็นวันที่
 กันยายน ท่านผู้ใดเห็นด้วย โปรดรับทราบ

นายวัง ศศิบุตร (แพร์) : ท่านรัฐมนตรีเสนอให้ลงมติ
คุณบุญคุ้มได้ถูกขหมายอภิปรายต่อไปโดยไม่ขอเสนอเปิดอภิปราย เมื่อเช่น
นี้คณะกรรมการเรียนต่อท่านประธานอีกครั้งหนึ่งว่า ท่านประธานไม่รักษา
ระเบียบเรเน่ทักจะไปกันใหญ่โต

ประธานสภาผู้แทน : ท่านรัฐมนตรีท่านอภิปรายด้วย ท่าน
ลงมติไม่ได้ อะไรที่อภิปรายไปแล้วของมติไม่ได้ ท่านไม่ได้ตั้งใจ
ให้ลงมติ

นายวัง ศศิบุตร (แพร์) : กรรมการกราบเรียนว่าท่านวิ
มนตรีพูดต่อไป ก็ของขอเปิดอภิปราย แต่ท่านสมาชิกได้ถ่วงไปอย่าง
ชักเย่อเป็นการเปิดอภิปราย กรรมการกราบเรียนอย่างนี้

ประธานสภาผู้แทน : ที่ท่านรัฐมนตรีเสนอมา ไม่ใช่ลงมติ

นายวัง ศศิบุตร (แพร์) : เพราะฉะนั้นผมขอเสนอให้ลงมติ

ประธานสภาผู้แทน : ท่านอภิปรายมามากมายแล้ว

นายบุญมี ป่าม่วงคี (ลพบุรี) : ข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติ

นายล้วน เวชชาติกานัน (นครปฐม) : ความจริงข้าพเจ้า
ไม่ค่อยเสนอเปิดอภิปรายในกรณีเช่นนี้ แต่ว่ามีความจำเป็นต้องเร่งบาง
สิ่งบางอย่าง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอความเห็นใจ ท่านสมาชิก เพื่อจะ
เร่งบางสิ่งบางอย่าง เพราะฉะนั้นขอเปิดอภิปราย

ประธานสภาผู้แทน : ผู้ใดเห็นควรเปิดอภิปรายต่อไป โปรด
ชูมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๒๒ คน

ประธานสภาผู้แทน : ผู้ใดเห็นควรให้ลงมติได้แล้ว โปรด
ชูมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๒๗ คน

ประธานสภาผู้แทน : เป็นอันว่าลงมติ

ญัตติตั้งน กำหนดวันเปิดสมัยประชุม ๑ ตุลาคม ของคุณหลวงเจริญ ฯ
๑๕ พฤษภาคม ของคุณทองดี ฯ มิถุนา ของคุณบุญคุ้ม ฯ ไม่มีใครรับรอง
ตกลงว่ามี ๑ ญัตติ ผู้ใดเห็นควรกำหนดวันเริ่มสมัยประชุมตามญัตติประจำปี....

นายเทียม ไชยนิรันทน (ตาท) : ก็แยกเป็นสองประเด็นผมขอ
ให้ประธานแยกอย่างนี้ จะเอา ๑ ตุลาคม หรือเอาอย่างอื่น

ประธานสภาผู้แทน : กำลังจะถามอยู่แล้ว ของคุณทองดี ฯ
มาถึงเพื่อน ผมก็ขึ้นไป

นายเทียม ไชยนิรันทน (ตาท) : ทางโน้นเส้นก่อนก็ควรจะ
เอาของเขาก่อน

ประธานสภาผู้แทน : นี่เป็นญัตติมาความสำคัญก่อนหลัง ผม
กำลังจะทำอยู่แล้ว คุณก็ท้วงบอก ญัตติของคุณทองดี ฯ วันที่ ๑ มิถุนายน
ผมจะถามว่าผู้ใดจะเห็นอย่างนี้หรืออย่างอื่น ผู้ใดเห็นว่าควรเรื่งกำหนดวัน
สมัยประชุมวันที่ ๑ มิถุนายน ไปประชุมชื่อน

มีสมาชิกรายกมือ ๕๕ คน

ประธานสภาผู้แทน : ผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น ไปประชุมชื่อน
มีสมาชิกรายกมือ ๖๐ คน

ประธานสภาผู้แทน : เป็นอันว่าญัตติของคุณทองดี ฯ ตกไป และ
มีอยู่ข้อสองญัตติ ของคุณหลวงเจริญ ฯ กับคุณหลวงระงับ ฯ ผู้ใดเห็น
ควรเริ่มวันเปิดสมัยประชุมตามญัตติคุณหลวง คัดวันที่ ๑๕
พฤษภาคม ไปประชุมชื่อน

มีสมาชิกรายกมือ ๕๕ คน

ประธานสภาผู้แทน : ผู้ใดเห็นควรกำหนดวันเริ่มสมัยประชุม
สามัญของหลวงระงับ ฯ ไปประชุมชื่อน

มีสมาชิกกมธชน ๓๐ คน

ประธานสภาผู้แทน : เป็นอันว่าเราได้กำหนดวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีนี้ที่ ๑ ตุลาคม แต่โดยเหตุที่เรากำหนดแต่ก่อนนั้นว่า สมัยประชุมสามัญประจำปีนี้ สมัย แรกฤกษ์เวลาเป็นสมัยประชุมสามัญอยู่ตั้งสำหรับปี ๑ ตุลาคมก็เป็นที่ไป (เนื่องจากประธานมณฑลจระจกมอบให้นายยกเตียง เหมภักดี รองประธานดำเนินการแทน)

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : เรื่องที่จะประชุมต่อไปมีญัตติที่จะขอเปลี่ยนระเบียบวาระ คือสมาชิกผู้เกียรติ คุณทองดี ๆ คุณสวนนท์ฯขอใหยกวางพระราชบัญญัติฯเข้าชนมาพิจารณา ก่อน ญัตติของคุณเดี๋ย ๑ กับคุณเทียม ๑ ขอให้เอาพระราชบัญญัติฯพิจารณาความอาญาชนพิจารณา ก่อน สอดอย่างนั้นเขาเรื่องอะไร เพราะฉะนั้นจะขอความเห็นจากที่ประชุม กับอีกเรื่องหนึ่ง ในญัตติเดียวกันของคุณเดี๋ย ขอให้เอาวางพระราชบัญญัติประมวลวิธีพิจารณาชนมาพิจารณา ก่อน เป็น ๑ อย่างด้วยกันขอโทษ ขอความเห็นที่ประชุมว่าใน ๑ อย่างนั้นเขาเรื่องอะไรชนพิจารณา ก่อน ขอแทรกขอถามว่าที่ประชุมจะเห็นด้วยหรือไม่ในการที่จะเอาพระราชบัญญัติฯเข้าชนมาพิจารณา ก่อน ถ้าเห็นด้วยขอให้รู้มือชน

มีสมาชิกกมธ ๑๑ คน

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : ใครไม่เห็นด้วยโปรดขยับขึ้น มีสมาชิกกมธ ๑๒ คน

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : เป็นอันว่า พระราชบัญญัติฯเข้าชนมาพิจารณา ก่อน ยังอีกเรื่องหนึ่งขอใหยกเอาวางพระราชบัญญัติฯพิจารณาความอาญาชนพิจารณา ก่อน กับให้เอาวางพระราชบัญญัติฯประมวลวิธีพิจารณาความอาญาชนพิจารณา ในสองเรื่องนั้น จึงขอจะถามว่า จะเอาเรื่องอะไรชนพิจารณา ก่อน

นายเทียม ไชยนันท์ (ตลก) : ผมประนีประนอมกับคุณเสวี
ขอเอาวิธีพิจารณาอาชญาชนก่อน เพราะเป็นเรื่องพิจารณาข้างมาคราก่อน
เสวีใจได้ทั้งหมด คุณเสวีไม่ขัดข้องอะไร จึงขอให้เอาวิธีพิจารณาอาชญา
ชนก่อน

ท่าการแทนประธานสภาผู้แทน : ไม่มีใครเห็นเป็นอย่างอื่น ก็
ถือว่า ประชุม อนุมัติให้เอา ร่างพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาความ อาชญา ชน
พิจารณาก่อน

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่าง

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา

ความอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๒

หลักการ

เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความ
อาญาให้เหมาะสมแก่สถานการณ์ปัจจุบันยิ่งขึ้น

เหตุผล

๑. เพื่อแก้ไขให้ปลัดอำเภอชั้นตรีประจำกิ่ง มีอำนาจออกหมายจับ
หมายค้นได้ ซึ่งเดิมไม่มี
๒. เพื่อปรับปรุงแก้ไขตำแหน่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือรักษาดำรงวจชั้น
ผู้ใหญ่ให้เหมาะสมกับเหตุการณ์และตำแหน่งในปัจจุบัน
๓. และเหตุผลอื่นๆ อีกซึ่งจะแสดงในสภาผู้แทน

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๒

.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒ (๑๗) แห่งประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่ม
เติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๑๓ และให้
ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑๗) พนักงานสอบสวนหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่” หมายความว่า
ต่งเจ้าพนักงานดังกล่าวต่อไปนี้

- (ก) อธิบดีกรมมหาดไทย
- (ข) รองอธิบดีกรมมหาดไทย
- (ค) ข้าหลวงตรวจการกระทรวงมหาดไทยภาค
- (ง) ข้าหลวงตรวจการกรมมหาดไทย
- (จ) ข้าหลวงประจำจังหวัด
- (ฉ) ปลัดจังหวัด
- (ช) นายอำเภอ
- (ซ) ปลัดอำเภอขึ้นต่อประจำอำเภอ ในจังหวัดอื่น
นอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี
- (ณ) อธิบดีกรมตำรวจ
- (ญ) รองอธิบดีกรมตำรวจ
- (ด) ผู้บัญชาการตำรวจ
- (ฉ) ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจ
- (ฐ) ผู้บังคับการตำรวจ
- (ฑ) รองผู้บังคับการตำรวจ
- (ฒ) ผู้กำกับตำรวจ
- (ณ) รองผู้กำกับตำรวจ
- (ค) ผู้บังคับกองตำรวจ
- (ก) ตำรวจตำรวจ
- (ก) หัวหน้าสถานีตำรวจ ในจังหวัดพระนครและจังหวัด
ธนบุรี ซึ่งมีที่ตั้งเช่นนายร้อยตำรวจตรี หรือเทียบ
เท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป
- (ก) หัวหน้ากองสถานีตำรวจ ในจังหวัดพระนครและจังหวัด
ธนบุรี ซึ่งมีที่ตั้งเช่นนายร้อยตำรวจตรี หรือเทียบ
เท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป

๕๕
ทรงหมายความทรงตั้งผู้รักษาการแทนเจ้าพนักงานตั้ง ถัดมาแต่นั้น
ด้วย "

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความอาญา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๓ และให้ใช้
ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๑๘ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และปลัดอำเภอ
ภายในจังหวัดอื่นนอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี มีอำนาจสอบสวน
ความผิดอาญา ซึ่งได้เกิดหรืออ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตน
หรือผู้ต้องหามักอยู่ หรือถูกจับภายในเขตอำนาจของตนได้

สำหรับในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ให้ข้าราชการตำรวจซึ่งมี
ยศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่านายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป และ
ผู้ถืออับัตรกรมตำรวจได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแต่งตั้งให้เป็นพนักงาน
สอบสวน แต่ต้องเป็นผู้มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าชั้นนายสิบตำรวจ มีอำนาจ
สอบสวนความผิดอาญาในเขตจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีได้

ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติในมาตรา ๑๘ มาตรา ๒๐ และ มาตรา ๒๓
ความผิดอาญาใดที่เกิดในเขตอำนาจพนักงานสอบสวนคนใด โดยปกติให้เป็น
หน้าที่พนักงานสอบสวนผู้นั้น ที่เป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนความผิดนั้นๆ
เพื่อค้นหาคนผิด เว้นแต่เมื่อเหตุจำเป็นหรือเพื่อความสะดวก จึงให้พนักงาน
สอบสวนแห่งท้องที่ผู้ต้องหามักอยู่หรือถูกจับ เป็นผู้รับผิดชอบ ดำเนินการ
สอบสวน

ในเขตท้องที่ใดมีพนักงานสอบสวนหลายคน การดำเนินการสอบสวน
ให้อยู่ในความรับผิดชอบจากพนักงานสอบสวนผู้เป็นหัวหน้าในท้องที่นั้น หรือ
ผู้รักษาระวัง...

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๖ เจ้าพนักงานและศาลมีอำนาจออกหมายอาญาได้ ภายในเขตอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเป็นหมายจับผู้ต้องหาที่มีที่อยู่ ในอำนาจศาล ได้แก่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หรือหัวหน้าสถานตำรวจ หรือกิ่งสถานีตำรวจ หรือผู้รักษาการแทนที่มีที่ตั้งแคชเชียนายร้อยตำรวจตรี หรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป

(๒) ถ้าเป็นหมายจับจำเลย หรือผู้ต้องหาที่อยู่ในอำนาจศาล ได้แก่ศาล

(๓) ถ้าเป็นหมายค้น ได้แก่ศาล พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หรือหัวหน้าสถานตำรวจ หรือกิ่งสถานีตำรวจ หรือผู้รักษาการแทนที่มีที่ตั้งแคชเชียนายร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป

(๔) ถ้าเป็นหมายขัง จำคุก หรือปล่อย ได้แก่ศาล”

.....
.....

- (๑๕๖) เทียม ไชยนิทาน ผู้เสนอ
- (..) ไฉน สุวิชาติ ..
- (..) เสรี อิศรางกูร ณ อยุธยา ..

(๑๕๖) ต. เงินดี, ชัยวัฒน์ อินทะพันธ์, ถ้ำ พรหมมาลพ, โชติ วิชัยดิษฐ, ช. เกียรติเดชพิชัย, ป. จันทนพิมพ์, ชวิญชัย กมรพล, วีระประศาสน์, ขงยุทธ พงษ์ภพ, ล้วน เวชชาติกานน ผู้รับรอง

๘๕.๒๔ 11.

นายเทียม ไชยนันทน์ (ตอก) : การที่ข้าพเจ้าและคุณใหญ่
 ดิวิชาติ และคุณเสรี ยี่สิบร่างถูกรณอยุธยา ได้เสนอพระราชบัญญัติเพื่อ
 แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๔) ขึ้นมา โดย
 เหตุผลที่ว่าเพื่อแก้ไขให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจ มีอำนาจออกหมายจับ
 หมายค้นได้ ซึ่งแต่เดิมไม่มี ซึ่งถึงเป็นระยะทางไกล ถ้ามาขออำนาจ
 อำเภอกักขัง ในบางกรณีเป็นความจำเป็นเร่งรัดเร็วก็จำเป็นจะต้องขอ
 อำนาจให้ปิดกั้นมีอำนาจในการออกหมายจับ หมายค้นได้ จึงได้เสนอ
 เข้ามา และประกาศไว้ ๒ เพื่อบริบปรุงแก้ไขตำแหน่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือ
 นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ให้เหมาะสมกับเหตุการณ์และตำแหน่งในปัจจุบัน คือ
 ตำแหน่งพนักงานมีอำนาจสอบสวนคดีอาญา สำหรับพนักงานผู้ใหญ่เคยมี
 ตำแหน่งพิเศษอีกหลายประการ คือว่ามีอำนาจสอบสวน ซึ่งเป็นพนักงาน
 ใหญ่แต่เดิมไม่มี เช่น เจ้าหลวงตรวจการมหาดไทย บัลลังมหาดไทย หรือ
 ตำรวจบางตำแหน่งซึ่งเป็นตำรวจชั้นผู้ใหญ่ แต่เดิมไม่มีอำนาจสอบสวนก็ขอได้
 เพิ่มด้วย และพระราชบัญญัติฉบับนี้เมื่อสมัยใช้รัฐธรรมนูญฉบับก่อนก็ได้
 เสนอเข้ามาและสภาได้รับหลักการและตั้งกรรมาธิการพิจารณาและกรรมาธิการ
 แก้ไขเสร็จแล้วแต่สภาใหม่ก็ กษยศรีรัฐธรรมนูญฉบับนี้แก้ไข มาใช้
 ฉบับใหม่ก็เป็นอันตกไป ข้าพเจ้าจึงได้เสนอเข้ามาเพื่อรับการพิจารณา เหตุ
 ผลต่าง ๆ ก็คือมีปัจจัยครึ่งก่อนคราวหนึ่งแล้ว ก็หวังว่าสภาผู้แทนราษฎร
 ได้พิจารณาและขอได้ไปพร้อมกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติด้วย

นายนำ จิตรสันเตรี (นครศรีธรรมราช) : ข้าพเจ้าได้ตั้งกรมพิง
 ค้าคือปราชญ์ของท่านผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้วแต่ขณะนี้ ความ
 จริกการที่ร่างให้อำนาจแก่ข้าราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมี ต่ออำเภอหรือ
 เจ้าหนาทราชการทุกฝ่ายกล่าวคือตำรวจ ซึ่งท่านผู้เสนอได้มีทวง มปรวลดนค
 แต่ด้วยควารมีลักนคคตชอง ข้าพเจ้ายิ่งไม่เห็นเป็นการสมควรที่ท่านผู้เสน
 ราษฎรเพื่อของข้าพเจ้า จะเสนอกฎหมายฉบับนี้เข้ามาให้อำนาจฝ่ายปกครอง

เพราะอะไร เพราะเจตนาความปรารถนาของข้าราชการตามหัวเมือง โดย เฉพาะปลัดอำเภอที่อยู่ใน กงสุล กงสุลตาม นายกรัฐมนตรี ไม่ใช่เป็น ข้าราชการ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีอยู่ เป็นส่วนมาก ดังนั้นเมื่อเราให้ อำนาจไปตั้งนายพล เสนอถนัดวอภิปรายแล้ว ก็เท่ากับให้ไม่เท่ากยสิทธิ์แก่ ข้าราชการนั้นๆ ซึ่งไม่ใช่ข้าราชการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็ยอม เป็นภัยแก่ประชาชน โดยเฉพาะหมื่นเจ้าจารย์ นายอำเภอต่าง ๆ โดยเฉพาะ ของถนนที่ไกลทุ่งไกลตำบล แทนราษฎร เมื่อออกไปที่ใด ๆ ราษฎรต้องตกใจต้อง เหวอตก หรือจะไปหาหนักเคงโต แคร่รัฐบาลนไม่รู ไม่มันโยบายที่จะปรับ ประงักไร เป็นเวลา ๑๕ เดือนมาแต่ยังไม่รวม ๒ เดือนนี้ด้วย ราษฎรเห็น ข้าราชการทุกระทรงทรวงกรมแต่ต้องวงหน้เขาคือไปหาพระสงฆ์ หรือหมก เคงโตที่เคกว่าข้าราชการผู้นั้น ถ้ากฎหมายนออกไปจะเท่ากับนำ ภัยมาให้แก่ ราษฎรยิ่งขึ้น ข้าพเจ้าตามหลักการ รัฐบาลไม่ได้สนใจว่าราษฎรที่อยู่ต่าง หลักันต้องเดือดร้อนอย่างไร บางที่ทางการยังช่วยหนักเป็นเบา.....

ถ้าการแทนประชาชนสมาชิกแทน : ข้อที่เคิด กฎหมายอย่างไรง เรายังอยู่แต่ผู้เสนอ เสนอเขามากเพื่อจะให้ดีขึ้น เพราะฉะนั้นขอให้คุณ พุดเฉพาะในหลักการ

นายฉ่ำ จารัตเนตร (นครศรีธรรมราช) : เสดจะ ความจริง กฎหมายที่ทางผู้แทนเสนอมาเพื่อให้อำนาจฝ่ายบริหารเป็นต้น ปลัดอำเภอ หรือผู้บังคับการตำรวจคงปรากฏในญัตติคนแล้ว เป็นการไม่ชอบ เหตุไฉน เป็นการไม่ชอบ ดังนั้นที่ข้าพเจ้าอภิปรายมาแล้ว ข้าพเจ้าเชื่อเหลือเกิน รัฐบาลที่ข้าพเจ้ากล่าวจะสนใจว่าราษฎรกำลังเดือดร้อนอยู่เจตนา เเคิด ร้อนที่ไหนเคิดร้อนมีทหาร ตำรวจ บางพวก บางคน บางหมู่ และทหาร บางคนในท้องถิ่น ไปที่โรงทหารม่อไร กระตักโคกโกฏ และโรงเรียนพดก โกฎัด ข้าพเจ้าขอให้รัฐบาลใส่ใจที่ข้าพเจ้าพูดมานี้ นหนะจะเป็นหน่อให้ ประชาชนปฎิบัติที่ข้าพเจ้าพูดโดยย่อ ในนามแห่งพุทธทศวรรษที่.....

๑๕.๓๑ 14.

นายเสวี อิศรางกูร ณ อยุธยา (บุรีรัมย์) : พระราชบัญญัติแก้ไขประมวลวิธีพิจารณาความอาญามีขึ้น ได้เสนอเข้ามาครั้งหนึ่งในสมัยประชุมคราวที่แล้ว แต่ได้ตกไปเพราะมีรัฐธรรมนูญ บางท่านสมาชิกที่มาใหม่อาจจะยังไม่ทราบจำ เหตุใดจึงเสนอ พระราชบัญญัติ แก้ไข ประมวลวิธีพิจารณาความอาญานี้ เพื่อจะให้ข้อเท็จจริงแจ่มชัดเพราะบางท่านอาจจะยังไม่ทราบไม่ใช่เป็นการดูถูก ที่เสนอมา เพราะกฎหมายประมวลวิธีพิจารณาความอาญาให้อ่านจำแก่ตำรวจหรือ ข้าเขตทำการสอบสวน ผู้ต้องหาหรือผู้กระทำความผิดและโดยเหตุพระราชบัญญัติที่ว่ามา ก็ โอนอำนาจสอบสวนไม่ให้ตำรวจบ้าง โอนมาให้ข้าเข่อมบ้าง และเหตุผลตอนหลัง ๆ มาก ให้พนักงานตำรวจสอบสวนในข้าเขตพระนคร ส่วนที่อื่น ๆ ยังให้อำเภออยู่ แต่ข้อเท็จจริงปรากฏกันมาเป็นอันมากว่า เมื่อครั้งที่โอนให้ตำรวจนั้น ตำรวจมักจะใช้อำนาจโดยใช้วิธีการข่ม ถม เตะให้จำเลยรับสารภาพไปโดยไม่เห็นการยุติธรรม เพราะตำรวจมีหน้าที่จับแล้วสอบสวนด้วยอำนาจรัฐไม่ได้รับความเป็นธรรมนักโดยเหตุนี้เราจึง ได้เสนอกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาเพื่อป้องกันไม่ให้ราษฎรถูกกดขี่ คือว่าเราต้องการให้อยู่กับอำเภอตลอดไป ไม่ต้องการให้อยู่กับตำรวจ เมื่อเราได้พิจารณาถองเห็นเป็นการสมควรจึงกราบบังคมทูลทูลไป โดยเฉพาะทางฝ่ายรัฐบาลก็ได้เสนอขอขมัตกรมตำรวจคือคุณหลวงชาติตระการโกศล แล้ว ในที่สุดท่านก็ได้มาแก้ไขตกเติม เป็นที่พอใจไม่มีคนขัดข้องอย่างไร ในที่สุดได้มอบให้อำเภอสอบสวน ในเรื่องนี้ข้าพเจ้าก็เป็นกรรมการด้วยคนหนึ่ง ก็มีความเห็นสอดคล้องต้องกันบางอย่างกับท่าน ขอขมัต เห็นเป็น การสมควรที่จะให้อำเภอสอบสวนไปพลางก่อน จนกว่าสมรรถภาพของตำรวจจะดีขึ้น ทั้งนี้รัฐบาลอาจจะยกฐานะให้ตำรวจมีความวิทางกฎหมายท้องถิ่นแล้วก็จะได้ทำการแก้ไขอีกเสียใหม่ เพราะในขณะนี้ตำรวจของตนยังไม่มีความรู้มากนัก เพราะเท่าที่สังเกตมานับนับหมื่นคดีไม่

ที่รัฐบาลควรจะต้องแสดงความคิดเห็นว่า รัฐบาลนั้นแนวนโยบาย
อย่างไร ในการสอบสวน และถึง ๆ ที่สภาชวาทจะพึงความเห็นกับรัฐมนตรี
ยกมือให้ลงมติว่าควรลงมติ ถ้าพระเจ้าไม่เข้าใจ และก็เป็นกรจำเป็นเหตุ
เกินในกรที่ของการแสดงความคิดเห็นจากกฎหมายอย่างนี้ เรื่องสอบสวน จะ
ให้ชย กับใครจะจรณกมัตหรือไม เพื่อไม่ให้โอนกันไปโอนกันมาได้ เดียด
ไปอยู่กับตำรวจ เดียดมาอยู่กับอำเภอ เดียดลงมัต คุจะเป้นสภาทงาย
เหลือเกิน อยากจะพึงความเห็นของรัฐบาลเกี่ยวกับกฎหมายอนัน

นายเลียง ไชยกาล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย :
คือร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ซึ่งคุณเข้เข้ามา ได้เสนอมากับคุณใหญ่ คุณเสรี
หลักการมีอยู่ กว้าง ๆ แต่ขอความสำคัญในหลักการนั้นอาจจะมีเข้ามาได้

๓ ประการ

ประการที่หนึ่งในเรื่องปัญหาเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ที่เรียกว่าราชการชั้น
ผู้ใหญ่ พวกผมเพิ่มเติมขึ้นในเขตนี้ ก็คือว่าเนื่องจากการปกครองบ้านเมือง
ได้เปลี่ยนตำแหน่งต่าง ๆ ขึ้น เช่นผู้บัญชาการตำรวจ และรองผู้บัญชาการ
ตำรวจเป็นต้น หรือตำแหน่งบางตำแหน่ง เช่นอธิบดี รองอธิบดี ข้าราชการ
ภาคเหล่านี้ ซึ่งในทางปฏิบัติความกฎหมายเดิมไม่มีอำนาจสอบสวน ก็อยู่
ในทางนั้น ประการที่หนึ่ง

อีกประการหนึ่ง ปลัดกิ่งอำเภอเป็นปัญหาอยู่ว่า จะมีอำนาจขึ้นได้
กฎหมายเก่าให้อำนาจนอกนั้น ทนกฎหมายฉบับใหม่ปลัดกิ่งอำเภอ
มีอำนาจเป็นพนักงานสอบสวนอีกคนหนึ่ง ปัญหาสำคัญคือในกรรณการ
โอนการสอบสวนไปตำรวจมาดำเนินการอะไรเหล่านี้ ก็คือเป็นรายละเอียด
ซึ่งทางสภาจะได้แก้ไขต่อไป เป็นที่เข้าใจกัน ในร่างฉบับเก่าได้เป็นที่สุด
กันว่าไม่มีการโอนไปไหนมา คงให้เป็นไปอย่างทุกวันนี้ ในหลักการขอว่า
ทั้งนี้ของกระทรวงการจะได้พิจารณาร่วมกันกับฝ่ายอื่น เพื่บประโยชน์แห่ง

ความสงบเรียบร้อยของประชาชน พลัดการ ได้ตกลงกันแน่นอนในสิ่งที่ยกข้อ
นั้น คือว่าไม่มีการโยนกลับไปกลับมา มีอยู่อย่างใดในเวลานี้ก็ทำให้เป็น
อย่างนั้น

นายเตียง ศิริขันธ์ (สกุลนคร) : ข้าพเจ้ามีความเห็นสอดคล้อง
กับหลักการของพระราชบัญญัตินี้ แต่จำอยากจะเรียนตามนโยบายรัฐบาล
บางประการ คือว่าในทางปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องปลัดกิ่งนั้น ข้าพเจ้าเคยทราบ
ว่ารัฐบาลนั้นนโยบายที่ระยกฐานะกิ่งทั้งหมดให้เป็นอำเภอ เมื่อถือหลักการ
ยกกิ่งทั้งหมดให้เป็นอำเภอแล้ว ปัญหาเรื่องอำเภอปลัดกิ่งก็ไม่จำเป็น ความ
จริงการยกฐานะกิ่งเป็นอำเภอ ความจริงรัฐบาลนั้น ได้สนับสนุนเพื่อให้
ราษฎรได้รับความสะดวก เพราะฉะนั้นเฉพาะปัญหานี้คือปัญหาทั่วไปข้าพเจ้า
ไม่ขัดข้องที่จะรับหลักการ แต่ว่าปัญหาที่ระยกฐานะกิ่งอำเภอเป็นอำเภอ
เมื่อเช่นนี้ก็ไม่น่าจะแก้ไขประมวลวิธีพิจารณาความอาญา อาจจะต้องทำ
รัฐบาลจะมั่นนโยบายอย่างไรบ้าง

นายเลียง ไชยกาล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย :
ถูกอย่างท่านผู้แทนพูดเมื่อก่อน ปัญหาเรื่องทางรัฐบาลจะยกกิ่งเป็น
อำเภอ แต่ว่าความความคิดเห็นและความปรารถนาของรัฐบาลนั้น และใน
ระยะที่จะปฏิบัติทำให้สัมพันธ์กันเป็นระระเงา เพราะมีทั้งหมดเดา
นั้น ๘๗ กิ่งอำเภอ ในเวลานั้นนับได้อย่างมากที่หนึ่ง ๑๒ หรือ ๑๓ กิ่งอำเภอ
คือไปข้างหน้าการยกฐานะกิ่งเป็นอำเภอ ในขณะที่อีกนั้นในบางตำบล
จะเป็นกิ่งซึ่งเป็นความจำเป็นอยู่เหมือนกัน ก็อาจจะตั้งขึ้นได้อีก เพราะฉะนั้น
ปัญหาในนโยบายนั้นเป็นระระเงา แต่อย่างไรก็ตามในเรื่องนี้เขาใจพูดกันในคณะ
กรรมการพิจารณา ถ้าทางคณะกรรมการได้ข้อบ่งชี้เห็นว่าเห็นว่ามี
เขา ถึงปลัดกิ่งก็ไม่เอา แต่มีความเห็นเช่นข้าพเจ้า ข้าพเจ้าเห็นด้วย
จะยอมไม่ได้ เวลา ๒ ปีก็ยังยอมไม่ได้แน่ เพราะฉะนั้นจึงเห็นด้วยกับ
ร่างมานี้ก็เป็นอันชอบแล้ว

นายสาทร กลิ่นผลา (พิงกา) : รัฐบาลได้ตกลงให้แจ้งแล้ว ผม
ขอเสนอให้ลงมติ

มีสมาชิกบริบรอง

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : มีผู้เสนอให้ลงมติ มีผู้บริบรอง
ไม่มีใครเห็นเป็นอย่างอื่น ถ้อยคำประชมให้ลงมติ คือไปน้อถามที่ ประชม
ว่าจะมีความเห็นอย่างไรในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ขอถามว่าท่านผู้ใด
เห็นจำกัควรจะมีร่างพระราชบัญญัตินี้ไว้พิจารณาต่อไป โปรดชี้ม่อช่น

สมาชิกยกมือส่วนมาก

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรด
ชี้ม่อช่น

ไม่มีสมาชิกยกมือ

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : เป็นอันห้ามหตถ์การแห่งร่าง
พระราชบัญญัตินี้ไว้พิจารณาต่อไป จะตั้งกรรมาธิการอย่างไร เจ้าของญัตติ

นายเทียม ไชยนิรันทน (ตาก) : สำหรับกรรมาธิการนั้นท่าน
รัฐมนตรีช่วยว่าการได้จะได้กรรมาธิการชดเชย ได้ปรารภกับข้าพเจ้าก่อน
กลางวัน ข้าพเจ้าขอเสนอให้ใช้กรรมาธิการชดเชยเท่าที่พิจารณาว่างฉบับเก่า

นายसानนท์ สายสว่าง (นครปฐม) : ต้องเสนอก่อน สามัญ
หรือวิสามัญ สามัญชุดใหม่ ข้าพเจ้าขอเสนอว่าวิสามัญ

มีสมาชิกบริบรอง

นายเทียม ไชยนิรันทน (ตาก) : ไม่ขัดข้อง

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : มีผู้เสนอกรรมาธิการวิสามัญ
เมื่อไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ถ้อยคำประชมขอญัตติ มีจำนวนกคน

นายเทียม ไชยนิรันทน (ตาก) : ๑๑ คน

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : รัฐบาลจะอย่างไร

นายเตียง ไชยกลาง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย :
ไม่ขัดข้อง

นายसानนท์ สายสว่าง (นครปฐม) : ข้าพเจ้าเป็นผู้สมัครใหม่
ใคร ๆ ว่าเก่าบ้าง ๆ จุดเก่าไม่มีความเห็นตั้งไปด้วย ข้าพเจ้าขอให้
กรรมการใหม่

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : บางที่สมาชิกไม่ทราบ ขอให้
เลขาธิการอ่านรายชื่อกรรมการชุดเก่า

เลขานุการรัฐสภา : กรรมการเดิมที่เคยพิจารณาว่างพระราช
บัญญัตินั้นดังนี้

- ๑. นายไกรสร สุระสว่าง ๒. นายพดด้วง ๓. หลวงชาติภระการโกศล
- ๓. นายท้วม เร่งช้า ๔. นายเทียม ไชยนิรันดร์ ๕. หลวงนครกิจบริหาร
- ๖. นายบุญมี ปาริวงค์ ๗. นายพินิจวราจโท พินันต์ นิตถัมมานนท์
- ๘. นายเพชร ราชธรรมนิเทศ ๙. นายเกตุ พินนภักดิ์ ๑๐. นายเสรี
อิศรางกูร ณ อยุธยา ๑๑. หลวงอรุณพิศาด

นายसानนท์ สายสว่าง (นครปฐม) : ข้าพเจ้าเห็นควรจะ
เสนอใหม่ รัฐสภาเห็นสมควรเสนอใครก็ได้เสนอมา สภาผู้แทนใหม่ รัฐธรรมนูญ
ใหม่

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : เรามีความเห็น ๒ อย่าง กรรมการ
การชุดเก่าก็มีผู้เห็นให้ตั้งใหม่

นายเตียง ไชยกาล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย :
ทางรัฐบาลไม่ขัดข้อง ใหม่ก็ได้

นายเทียม ไชยนิรันดร์ (ตท) : ไม่ขัดข้อง

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : เป็นอันว่าตั้งกรรมการ
ใหม่ ก็คน คุณเทียม

นายเทียม ไชยนิรันดร์ (ตท) : ขอ ๑๑ คน

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : รัฐบาล ก็คน

นายเตียง ไชยกาล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย :
รัฐบาลขอ ๑๑ คน ไม่ขัดข้อง

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : ไม่มีสมาชิกเห็นเป็นอย่างอื่น
ถ้อยคำประชุมตอนสุดท้าย

นายเน้น เกษสุวรรณ (กระบี่) : ขอประทานโทษ ข้าพเจ้า
ยกมือท่านประธานไม่เห็น ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย แต่ท่านประธานไม่เห็น

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : ขอโทษ ผ่านไปแล้วคะ
คุณเน้น ๆ

นายเน้น เกษสุวรรณ (กระบี่) : รบกวนไม่ได้

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : รัฐบาลขอ ๕ คน

นายเทียม ไชยพันธ์ (ตาก) : ไม่รักจริง

นายเลียง ไชยกาล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย :
ขอเสนอขานักดำรงค์โต หองชาติตระกูลโกศล นายท้อ แวงจำ.....

นายเน้น เกษสุวรรณ (กระบี่) : ท่านรัฐมนตรีเสนอก่อนไม่
ได้ ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : ผมขอร้องไม่เห็นจริงๆ ผ่าน
มาเดี๋ยงเป็นอันผ่านไป

นายเน้น เกษสุวรรณ (กระบี่) : เมื่อเห็นสมาชิกทั้งแต่
ต้องปฏิบัติตาม ทักท่านประธานจะปฏิบัติอย่างนั้นไม่ได้ ท่านประธานรับ
แล้วจะผลัดไป แล้วจะไปหาอื่น ๆ อย่างนั้นไม่ได้

นายเลียง ไชยกาล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย :
นายพันตำรวจโท พิพัฒน์ นิตยนิทานนท์ หองครรภพพิศาล หองนฤกิจ
บริหาร

นายเน้น เกษสุวรรณ (กระบี่) : ข้าพเจ้าไม่ยอม และขอประทาน
โทษท่านรัฐมนตรีบอกจาเดี่ยวเมียม ต้องให้เราระเบียบมตุกระเบียบข้อบังคับ
ข้าพเจ้ายกมือเถอย

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : รัฐบาลเสนอแล้ว ๕ คน ยัง
เหลืออีก ๑ คน

นายประวิทย์ จันทนพิมพ์ (ขอนแก่น) : ขอเสนอนายเทียม
ไชยรัตน์

มีสำเนาฉบับรอง

นายเพทาย ไชยตินุชิต (ชลบุรี) : ขอเสนอนายสวนนท์ สายดีวงศ์
มีสำเนาฉบับรอง

นายเพ็ง ลิมปะพันธ์ (สุโขทัย) : ขอเสนอนายร้อยตำรวจโท
สงกรานต์ อุดมสิทธิ์

มีสำเนาฉบับรอง

ร้อยโทจารุบุตร เรืองสุวรรณ (ขอนแก่น) : ขอเสนอนาย
เพทาย ไชยตินุชิต

มีสำเนาฉบับรอง

นายเนิน เกษสุวรรณ (กระบี่) : เมื่อประธานไม่รักษาระเบียบ
ข้าพเจ้าไม่ประชุมฉันทัน

(นายเนิน เกษสุวรรณ เติ้นออกจากที่ประชุม)

นายเกษม บุญศรี (นครสวรรค์) : ขอเสนอนายกิจจา อัมมสินธุ์
มีสำเนาฉบับรอง

นายเสรี อิศรางกูร ณ อยุธยา (บุรีรัมย์) : ขอเสนอนายใหญ่
ศักดิ์ชาติ

มีสำเนาฉบับรอง

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : ขอตามจำรัสขอเสนอเท่า
จำนวนหรือไม่จำกัดจำนวน

นายเทียม ไชยรัตน์ (ตาก) : เสนอเท่าจำนวน

มีสำเนาฉบับรอง

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : เมื่อไม่มีผู้ใดเสนอคัดค้านก็ยก
เท่าจำนวนขอให้เลขาธิการคำนวณ

เลขาธิการรัฐสภา : รายชื่อกรรมการ ๑. นายพลตำรวจโทหลวง
ชาติตระการโกศล ๒. หลวงนฤโกบริหาร ๓. นายท้วม เริงช้า ๔. นายพัน
ตำรวจโทพินันต์ วัฒนานนท์ ๕. หลวงอรุณพรพิศาศ ๖. นายเทียม ไชย-
นันท์ ๗. นายด่านนท์ สายสว่าง ๘. นายร้อยตำรวจโท สงกรานต์ อุดมสิทธิ
๙. นายแพทย์ โชคนุชิต ๑๐. นายกิจจา วัฒนสินธุ์ ๑๑. นายใหญ่ คณิตชาติ

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : ประมุขคดีภายใน ๓ วัน

นายเสรี อีสว่างกูร ณ ลุยญา (บุรีรัมย์) : ขอประมุขคดีภายใน ๕ วัน

นายसानนท์ สายสว่าง (นครปฐม) : ข้าพเจ้าเห็นว่าเกี่ยวกับ
กบฏพิจารณา ขอประมุขคดีภายใน ๑๒ วัน

มีมติสารกับริบรอง

นายเทียม ไชยนันท์ (ตาก) : นักจวนจะปิดสมัยประชุม ก็
อยากจะให้ทันสมัยประชุมคราวนี้ ขอยืนยันตามที่นายเสรีเสนอ

นายसानนท์ สายสว่าง (นครปฐม) : ข้าพเจ้าขอเสนอ แต่
ความจริงปิดแต่ก็พิจารณาออกสมัยประชุมได้สำหรับกรรมการ แต่ก็
ขออนุญาตได้

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : ตลอดจนมีประมุขคดีภายใน ๕
วันต่อไปขอให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา

นายบุญคุ้ม จันทศรีสุริยวงศ์ (อุดรธานี) : ท่านประธาน การ
พิจารณาอะไรต่อไป ข้าพเจ้าใคร่จะฝากข้อสังเกต ท่านประธานเมื่อก่อน
มีเหตุการณ์ ทนเสียดใจเหลือเกิน ก็ความดีมาชดชูกันมา มีการถ่วงคำ
เป็นเชิงตลกมัน คุณกล่นประธาน เป็นต้นว่าเตือนไม่รู้จักฟังไปนั่นนั่นๆ เคน
ออกไป ไม่ประชุมก็ไม่คำนับท่านประธาน ท่านเป็นผู้แทนประชาชน ท่าน
เป็นผู้แทนที่ราชวงษ ข้าพเจ้าขอฝากข้อสังเกตนี้อารังไว้ เพราะฉะนั้น
ท่านประธานมีอำนาจ ท่านประธานมีข้อบัญญัติให้เจ้านองย ถ้าเขาขึ้นคือ
ก็ขอมุขจะให้ตำรวจจัดการ ถ้าขึ้นคือขอไป

๑๕๘๘

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : ขอขอบคุณ แต่ผมต้องรีบ
ไปตามแบบ เพราะฉะนั้นพิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัติประกาศใช้ประมวล
กฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๔๘๒ และร่างประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๔๘๒ เดิมขอ
โดยคณะรัฐมนตรี

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่าง
พระราชบัญญัติประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา

พ.ศ. ๒๔๙๒

หลักการ

เพื่อชำระและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๑๗ ให้
เหมาะสมแก่กาลสมัยและหลักนิยมทาง กฎหมายอาญาของนานาประเทศ ใน
ระบอบประชาธิปไตย

เหตุผล

กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๑๗ ได้ประกาศใช้มานานแล้ว และได้
มีการแก้ไขเพิ่มเติมอยู่หลายแห่งกระจัดกระจายกันอยู่ จึงเป็นการสมควรที่
จะชำระชำระต่าง และนำเข้าไปเป็นประมวลกฎหมายอาญาเสีย ในฉบับ
เดียวกัน

หนึ่ง ปรากฏว่าหลักการบางอย่างและวิธีพิจารณาโทษบางอย่าง ควรจะ
ได้ปรับปรุงให้สัมพันธ์กับกาลสมัยและหลักนิยมของนานาประเทศ ในสมัยปัจจุบัน
หลักเดิมบางประการจึงล้าสมัย สมควรจะได้ปรับปรุงเสียให้สอดคล้องกับ
หลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ร่าง

พระราชบัญญัติประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา

พ.ศ. ๒๔๙๒

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายอาญาเสียใหม่ เพราะตั้งแต่ประกาศใช้กฎหมายลักษณะอาญาในพุทธศักราช ๒๔๕๑ เป็นต้นมา พฤติการณ์ของบ้านเมืองได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๔๙๒"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญาด้วยพระราชบัญญัตินี้ แทนกฎหมายลักษณะอาญา ตั้งแต่วันนี้..... เป็นต้นไป

มาตรา ๔ เมื่อใดยกเลิกกฎหมายลักษณะอาญาแล้ว ในกรณีที่กฎหมายใดได้กำหนดโทษโดยอ้างถึงโทษฐานใดโทษ..... ในกฎหมายลักษณะอาญาไว้ ให้ถือว่ากฎหมายนั้นได้อ้างถึงโทษ..... ดังต่อไปนี้

- ถ้าอ้างถึงโทษชั้น ๑ หมายความว่า ปรับไม่เกินสิบสองบาท
- ถ้าอ้างถึงโทษชั้น ๒ หมายความว่า ปรับไม่เกินห้าสิบบาท
- ถ้าอ้างถึงโทษชั้น ๓ หมายความว่า จำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าสิบบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ถ้าอ้างถึงโทษชั้น ๔ หมายความว่า จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕ เมื่อได้ใช้บังคับประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ในกรณีจำคุก
แทนค่าปรับตามกฎหมายใด ๆ ก็ตาม ไม่อาจกฎหมายจะมีบัญญัติไว้ประการ
ใด ให้ห้าประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ แต่สำหรับความผิดที่ได้กระทำ
ก่อนวันใช้ประมวลกฎหมายอาญามีให้ระงับก่อนห้าปี สำหรับโทษปรับ
กระหนงเดียว และสองปีสำหรับโทษปรับหลายกระหนง

มาตรา ๖ เมื่อบทบัญญัติแห่ง กฎหมาย โศข้าง ถึงกฎหมาย ดัชนี
อาญาหรือข้างถึงบทบัญญัติแห่งกฎหมายดัชนีอาญา ให้ถือความบทบัญญัติ
แห่งกฎหมายนั้นข้างถึงประมวลกฎหมายอาญา หรือบทบัญญัติแห่งประมวล
กฎหมายอาญาในบทมาตรว่าที่มีเช่นเดียวกันนี้ แล้วแต่กรณี

.....
.....

สารบัญ

ร่างประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๔๙๒

ภาค ๑	บทบัญญัติทั่วไป	มาตรา
ดัชนี	๑	
หมวด ๑	บทกำหนดความหมาย	๑
หมวด ๒	การใช้กฎหมายอาญา	๒-๓๖
หมวด ๓	โทษและวิธีการเพิกถอนรูปคดี	
ส่วนที่ ๑	โทษ	๓๗-๕๓
ส่วนที่ ๒	วิธีการเพิกถอนรูปคดี	๕๔-๖๕

ส่วนที่ ๓ วิชัฒนกิจ อดโทษ และการขจัดการ

อดโทษ	๕๐-๕๖
หมวด ๕ ความรับผิดชอบในทางอาญา	๕๗-๖๔
หมวด ๕ การพยายามกระทำผิด	๖๕-๖๖
หมวด ๖ ตักเตือนและผู้นับถือน	๖๗-๗๐
หมวด ๗ การกระทำผิดหลายบทหรือหลายกรรม	๗๑-๗๒
หมวด ๘ การกระทำผิดซ้ำ	๗๓-๗๕
หมวด ๘ อายุความ	๗๖-๗๓

ลักษณะ ๒ บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดทุกโทษ

ภาค ๒ ความผิด

ลักษณะ ๑ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

หมวด ๑ ความผิดต่อพระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์	๗๗-๘๕
หมวด ๒ ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร	๘๕-๑๐๐
หมวด ๓ ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักร	๑๐๑-๑๐๒
หมวด ๔ ความผิดต่อสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ	๑๐๓-๑๑๑

ลักษณะ ๒ ความผิดเกี่ยวกับความปลอดภัยของบ้านเมือง

หมวด ๑ ความผิดต่อเจ้าพนักงาน	๑๑๑-๑๒๗
หมวด ๒ ความผิดต่อความมั่นคง	๑๓๐-๑๕๑

ลักษณะ ๓ ความผิดเกี่ยวกับความผิดอาญา

หมวด ๑ ความผิดเกี่ยวกับความผิดอาญา	๑๕๑-๑๖๖
หมวด ๒ ความผิดเกี่ยวกับความผิดอาญา	๑๖๗-๑๗๑

ลักษณะ ๔ ความผิดเกี่ยวกับยาค้าฝิ่น	๒๕๕-๒๕๓
ลักษณะ ๕ ความผิดเกี่ยวกับยาค้าฝิ่นของประชาชน	๒๕๕-๒๕๓
ลักษณะ ๖ ความผิดเกี่ยวกับยาค้าฝิ่นให้เกิดขึ้นตรา ต่อประชาชน	๒๕๒-๒๕๔
ลักษณะ ๗ ความผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลง	
หมวด ๑ ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา	๒๕๕-๒๕๔
หมวด ๒ ความผิดเกี่ยวกับตราประทับและตรา	๒๕๕-๒๕๗
หมวด ๓ ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร	๒๕๕-๒๕๔
ลักษณะ ๘ ความผิดเกี่ยวกับยาค้า	๒๕๕-๒๖๐
ลักษณะ ๘ ความผิดเกี่ยวกับยาค้า	๒๖๓-๒๗๒
ลักษณะ ๙ ความผิดเกี่ยวกับยาค้า	
หมวด ๑ ความผิดเกี่ยวกับยาค้า	๒๗๓-๒๗๕
หมวด ๒ ความผิดเกี่ยวกับยาค้า	๒๗๕-๒๗๕
หมวด ๓ ความผิดเกี่ยวกับยาค้า	๒๗๖-๒๗๗
หมวด ๔ ความผิดเกี่ยวกับยาค้า	๒๗๗-๒๗๗
หรือยาค้า	๒๗๗-๒๗๗
ลักษณะ ๑๐ ความผิดเกี่ยวกับยาค้า	
หมวด ๑ ความผิดเกี่ยวกับยาค้า	๒๗๗-๓๐๕
หมวด ๒ ความผิดเกี่ยวกับยาค้า	๓๐๖-๓๓๐
หมวด ๓ ความผิดเกี่ยวกับยาค้า	๓๓๑-๓๓๗
ลักษณะ ๑๑ ความผิดเกี่ยวกับยาค้า	
หมวด ๑ ความผิดเกี่ยวกับยาค้า	๓๓๗-๓๓๗
หรือยาค้า	๓๓๗-๓๓๗
หมวด ๒ ความผิดเกี่ยวกับยาค้า	๓๓๗-๓๓๗

หมวด ๓ ความผิดฐานฉ้อโกง	มาตรา ๓๒๗-๓๓๒
หมวด ๔ ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้	๓๓๓-๓๓๕
หมวด ๕ ความผิดฐานยักยอก	๓๓๖-๓๔๐
หมวด ๖ ความผิดฐานรับของโจร	๓๔๑
หมวด ๗ ความผิดฐานประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	๓๔๒-๓๔๕
หมวด ๘ ความผิดฐานบุกรุก	๓๔๖-๓๕๐

ภาค ๓ ตหุโทษ

๓๕๑-๓๗๓

ร่าง

ประมวลกฎหมายอาญา

ภาค ๑

บทบัญญัติทั่วไป

ลักษณะ ๑

บทบัญญัติที่ไร้แก่ความผิดทั่วไป

หมวด ๑

บทกำหนดความหมาย

มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

(๑) "โดยทุจริต" หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ ที่มี
ควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ด้วยตนเองหรือผู้อื่น

(๒) "สังคม" หมายความว่า รวมใจระหว่งบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิด

(๓) "ถนนสาธารณะ" หมายความว่า ถนนหรือทางสำหรับประชาชนใช้ในการจราจรทางบก และให้หมายความรวมถึงทางรถไฟและทางรถรางที่มรดกเดินสำหรับประชาชนโดยสาธารณะด้วย

(๔) "ทางสาธารณะ" หมายความว่า ทางบกหรือทางน้ำสำหรับประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงถนนสาธารณะด้วย

(๕) "สาธารณสถาน" หมายความว่า สถานที่ใดๆ ซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้

(๖) "เคหสถาน" หมายความว่า เคหะ เช่น โรงเรือน เรือ หรือแพที่ไว้สำหรับคนอยู่อาศัย และหมายความรวมถึงบริเวณของเคหะนั้นด้วย จะมรดกอื่นหรือไม่ก็ตาม

(๗) "อาวุธ" หมายความว่า สิ่งที่ไม่เป็นอาวุธโดยสภาพ แต่ซึ่งได้ใช้หรือกำลังจะใช้ประทุษร้ายร้ายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ

(๘) "ใช้กำลังประทุษร้าย" หมายความว่า ทำการประทุษร้ายโดยใช้แรงกายและหมายความรวมถึงการกระทำใดๆ ซึ่งเป็นเหตุให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขจัดตนได้ ไม่ว่าจะได้ใช้ยาทำให้มีเมามายการสลัดจิต หรือใช้วิธีอื่นใดอันคล้ายคลึงกัน

(๙) "ปลุกสัตว์" หมายความว่า ฆ่า พ้อ โศก กระบือ เพะ และตุ๋น หรือตี สอน ซึ่งกฎหมายว่าด้วยปลุกสัตว์ ถือเป็นปลุกสัตว์

(๑๐) "สัตว์พาหนะ" หมายความว่า ช้าง ม้า พา พ้อ โศก กระบือหรือสัตว์อื่น ๆ ซึ่งกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะถือเป็นสัตว์พาหนะ

(๑๑) "เอกสาร" หมายความว่า กระดาษหรือวัตถุอื่นใดซึ่งได้ทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข หนึ่งหรือแผนแบบอย่างอื่น จะเป็นโดยวิธีพิมพ์ ถ่ายภาพ หรือวิธีอื่นอันเป็นหลักฐานแห่งความหมายนั้น

(๓๒) “เอกอัครราชการ” หมายความว่า เอกอัครซึ่งเจ้าพนักงานได้
ทำขึ้นหรือรับรองในหน้าที่ และหมายความรวมถึงตำแหน่งเอกอัครนั้น ๆ ที่
เจ้าพนักงานได้รับรองในหน้าที่ด้วย

(๓๓) “เอกอัครสิทธิ” หมายความว่า เอกอัครที่เป็นหลักฐานแห่ง
การก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ

(๓๔) “ลายมือชื่อ” หมายความว่า รวมถึงลายพิมพ์นิ้วมือ และ
เครื่องหมายซึ่งบุคคลลงไว้แทนลายมือชื่อของตน

(๓๕) “กตังคน” หมายความว่า เวดาระหว่างพระอักษยกษัตริย์และ
พระอักษยชน

(๓๖) “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติ
ราชการเป็นการประจำหรือเป็นครั้งคราว ตลอดเวลาที่ปฏิบัติราชการนั้น
ไม่ว่าจะได้รับมอบหมายจากราชการหรือไม่

(๓๗) “กุมขัง” หมายความว่า กุมตัว กอบกุม ขัง หรือจำคุก

หมวด ๒

การใช้กฎหมายอาญา

มาตรา ๒ บุคคลจักต้องรับโทษในทาง อาญา ต่อเมื่อได้กระทำการ อัน
กฎหมายบัญญัติไว้ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และ
โทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

การกระทำ ให้นำความรวมถึงการงดเว้นการที่จักต้องกระทำด้วย

ถ้าตามบทบัญญัติของกฎหมายในภายหลัง การกระทำเช่นนั้นไม่
เป็นความผิดต่อไป ให้ผู้ใดกระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด
และถ้ารับโทษอยู่ ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๓ ถ้ากฎหมายที่ใช้ อยู่ในขณะ กระทำ ความ ผิด แตก ต่าง กับ
กฎหมายบทบัญญัติภายหลังการกระทำความผิดนั้น ให้ใช้กฎหมายในขณะ
เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิดไม่ว่าในทางใด เว้นแต่คดีถึงที่สุดแล้ว

ในกรณีทศกัณฐ์

(๑) ถ้ามีกฎหมายบัญญัติในภายหลังกำหนดโทษเพียงปรับสถานเดียว
สำหรับการกระทำความผิด ซึ่งตามกฎหมายที่ศาลใช้พิพากษาเป็นโทษจำคุก
จะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม ก็ให้ยกโทษจำคุกซึ่งผู้ต้องคำพิพากษาได้รับ
อยู่นั้นเสีย

(๒) ถ้ามีกฎหมายบัญญัติภายหลัง กำหนดอัตราของโทษอย่างสูง
สำหรับการกระทำความผิดต่ำกว่าอัตราในกฎหมายเดิม เมื่อผู้ต้องคำพิพากษา
ได้รับโทษครบอัตราอย่างสูงในกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังนั้นแล้ว ก็ให้
การลงโทษนั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๕ ผู้ใดกระทำความผิดในราชอาณาจักร ต้องรับโทษตาม
กฎหมาย

การกระทำความผิดในเรือไทยหรืออากาศยานไทย ไม่ว่าจะอยู่ในที่ใด
ให้ถือว่าการกระทำความผิดในราชอาณาจักร

มาตรา ๕ ผู้ใดกระทำความผิดใดๆ ดังต่อไปนี้ นอกราชอาณาจักร
จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร คือ

(๑) ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่บัญญัติ
ไว้ในมาตรา ๘๘ ถึง มาตรา ๑๑๒

(๒) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒๕
ถึงมาตรา ๒๓๕ มาตรา ๒๓๘ มาตรา ๒๔๓ มาตรา ๒๔๖ และมาตรา ๒๕๓ (๓)

(๔)
(๓) ความผิดฐานชิงทรัพย์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๕๕ และความ
ผิดฐานปล้นทรัพย์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๖๖ ซึ่งได้กระทำให้ทะเลหลวง
มาตรา ๖ ผู้ใดกระทำความผิดใดๆ ดังต่อไปนี้ได้กระทำนอกราชอาณา
จักร คือ

(๓) ความผิดเกี่ยวกับองค์การก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐๒ มาตรา ๒๐๓ มาตรา ๒๐๖ ถึง มาตรา ๒๐๘ มาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๑๓ ถึงมาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๒๒ และมาตรา ๒๒๗ ถึงมาตรา ๒๒๙ เฉพาะเมื่อเป็นกรณีของระวางโทษตามมาตรา ๒๒๑

(๒) ความผิดเกี่ยวกับองค์การตามบทบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔๘ มาตรา ๒๕๐ มาตรา ๒๕๓ (๓) (๒) มาตรา ๒๕๓ และมาตรา ๒๕๔

(๓) ความผิดต่อชีวิตตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๓ ถึงมาตรา ๒๗๕

(๔) ความผิดต่อร่างกายตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๖ ถึงมาตรา ๒๗๙

(๕) ความผิดฐานทรมานเด็ก คนป่วยเจ็บ หรือคนชรา ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘๐ ถึงมาตรา ๒๘๒

(๖) ความผิดต่อเสรีภาพตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘๓ มาตรา ๒๘๔ มาตรา ๒๘๖ ถึงมาตรา ๒๘๗ และมาตรา ๓๐๓ ถึงมาตรา ๓๐๕

(๗) ความผิดฐานลักทรัพย์และลักด้วยทรัพย์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๑๘ ถึงมาตรา ๓๒๒

(๘) ความผิดฐานทรมาน โสภ ไร้เดียงสา ไร้เดียงสา ไร้เดียงสา และปลดหนี้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๒๓ ถึงมาตรา ๓๒๖

(๙) ความผิดฐานฉ้อโกงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๒๗ มาตรา ๓๒๘ ถึงมาตรา ๓๓๓

(๑๐) ความผิดฐานรับชงโจรตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๔๓

(๑๑) ความผิดฐานประทุษร้ายต่อทรัพย์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๕๒ ถึงมาตรา ๓๕๔

จะต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร หากว่า

(ก) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และรัฐบาทแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้นหรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ส่งโทษ

(๑) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหายจะได้รับข้อให้ตั้งโทษ

มาตรา ๗ เจ้าพนักงานของรัฐบาลไทยกระทำความผิดคือตำแหน่งหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓ ถึงมาตรา ๓๕๗ นอกพระราชอำนาจก็กระทำความผิดโทษในพระราชอำนาจ

มาตรา ๘ ผู้ใดกระทำความผิดนอกพระราชอำนาจตามมาตราต่างๆ ที่ระบุไว้ในมาตรา ๕ (๒) และ (๓) มาตรา ๖ และมาตรา ๗ ห้ามมิให้ตั้งโทษผู้นั้นในพระราชอำนาจ เพราะการกระทำความผิดนั้นนอก ถ้า

(๑) ได้มีคำพิพากษาคำของต่างประเทศอันถึงที่สุด ให้ปล่อยตัวผู้นั้น หรือ

(๒) ศาลของต่างประเทศพิพากษาให้ตั้งโทษและผู้นั้นได้พ้นโทษแล้ว

มาตรา ๙ ผู้ใดกระทำความผิดในพระราชอำนาจ ถ้าผู้นั้นได้รับโทษสำหรับทำการกระทำความผิดนั้นตามคำพิพากษาคำของต่างประเทศมาแล้วทั้งหมดหรือแต่บางส่วน เมื่อคำพิพากษาคำว่าผู้นั้นมีความผิด ให้ศาลคำนึงถึงการที่ผู้นั้นได้รับโทษมาแล้ว และจะตั้งโทษน้อยกว่ากฎหมายกำหนดไว้หรือจะไม่ตั้งโทษเลยก็ได้

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดในพระราชอำนาจ ได้ถูกฟ้องในศาลของต่างประเทศโดยรัฐบาลไทยหรือขอ ห้ามมิให้ตั้งโทษผู้นั้นในพระราชอำนาจ เพราะการกระทำความผิดนั้นนอก ถ้า

(๑) ได้มีคำพิพากษาคำของต่างประเทศอันถึงที่สุด ให้ปล่อยตัวผู้นั้น หรือ

(๒) ศาลของต่างประเทศพิพากษาให้ตั้งโทษ และผู้นั้นได้พ้นโทษแล้ว

มาตรา ๑๐ อธิการเพื่อความปัดอภัยจะใช้บังคับแก่บุคคลใดได้ก็ต่อเมื่อมีบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ให้ใช้บังคับได้เท่านั้น และกฎหมายที่ใช้บังคับนั้นให้ใช้กฎหมายในขณะที่ยังมีผลอยู่

ถ้าตามบทบัญญัติของกฎหมายในภายหลัง ได้มีการยกเลิกวิธีการเพื่อ
ความปลอดภัย หรือมลเหตุให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยใดไม่เป็นม
เหตุเช่นว่านั้นต่อไป และตามคำพิพากษาให้ใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยแก่ผู้หนึ่งผู้ใดอยู่
ก็ให้ระงับการ ใช้บังคับนั้นเสีย

มาตรา ๑๑ เมื่อศาลได้พิพากษาให้ใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัย
แก่ผู้ใดแล้ว ถ้าภายหลังความปรากฏแก่ศาลตามคำเสนอของผู้หนึ่ง ผู้
แทนโดยชอบธรรมของผู้หนึ่งหรือพนักงานอัยการ พฤติการณ์ของการ
การใช้บังคับนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ศาลจะสั่งเพิกถอนหรือระงับ
เวลาการใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยแก่ผู้หนึ่งตามทเห็นสมควรก็ได้

ในกรณีแห่งการรับพยาน ถ้าศาลเห็นสมควรเปลี่ยนแปลงการใช้
บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัย ให้ศาลมีอำนาจวินิจฉัยให้คนพยาน ซึ่งซึ่ง
ได้รับแจ้งแล้วแก่ผู้ต้องคำพิพากษา ดำเนินข้อยที่จะคนทพยานนั้นได้

มาตรา ๑๒ บทบัญญัติในภาค ๑ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ให้ใช้
กรณีแห่งความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย เว้นแต่กฎหมายนั้นๆ จะได้บัญญัติ
ไว้เป็นอย่างอื่น

หมวด ๓

โทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย

ส่วนที่ ๑

โทษ

มาตรา ๑๓ โทษสำหรับต้องแก่ผู้กระทำความผิดดังนี้

- (๑) ประหารชีวิต
- (๒) จำคุก
- (๓) ปรับ

มาตรา ๑๔ ผู้ใดต้องโทษประหารชีวิต ให้เอาไปยิงเสียให้ตาย

มาตรา ๑๕ บรรดาความผิดที่มีโทษทั้งจำคุกและปรับนั้น ถ้าศาลเห็น
สมควรจะลงโทษแต่โทษจำคุกก็ได้

มาตรา ๑๖ ในการคำนวณระยะเวลาจำคุกให้นับวันเริ่มจำคุกพร้อมกัน
ในวันเข้าคุก และให้นับเป็นหนึ่งวันเต็มโดยไม่คิดถึงวันถึงจำนวนข้อไม่

การระยะเวลาคำนวณกำหนดเป็นเดือนหรือเป็นปี กำหนดหนึ่ง
เดือนหรือหนึ่งปี ให้ครบในวันก่อนวันที่ซึ่งตรงกับวันต้นของระยะเวลา ถ้า
ไม่ครบวันที่ซึ่งตรงกัน ให้ถ่วงดุลด้วยแห่งเดือนที่ครบกำหนดระยะเวลาเป็นวันที่
ซึ่งตรงกัน

เมื่อผู้ต้องคำพิพากษาถูกจำคุกครบกำหนดแล้ว ให้ปล่อยตัวในวัน
ถัดจากวันที่ครบกำหนด

มาตรา ๑๗ ถ้าผู้ต้องคำพิพากษาถูกคุมขังก่อนศาลพิพากษา ให้หัก
จำนวนวันที่ถูกคุมขังนั้นออกจากเวลาจำคุกตามคำพิพากษา เว้นแต่คำพิพากษา
นั้นจะกล่าวไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๘ ค่าปรับอันกำหนดไว้ในคำพิพากษา ให้เป็นพันธ

มาตรา ๑๙ ผู้ใดต้องโทษปรับ ไม่ชำระค่าปรับภายในสามเดือน
นับแต่วันศาลพิพากษา ผู้นั้นจะต้องถูกยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับ หรือมีฉันท
จะต้องถูกขังแทนค่าปรับ

ในการขังแทนค่าปรับ ให้ลดอัตราหนึ่งบาทต่อหนึ่งวัน แต่ห้ามขังเกิน
กำหนดสองปี เว้นแต่ในกรณีคำนวณระยะเวลาขังแทนค่าปรับ ให้นับวันรวมซึ่ง
รวมเข้าด้วย และให้นับเป็นหนึ่งวันเต็มโดยไม่คิดถึงวันถึงจำนวนข้อไม่

เมื่อผู้ต้องโทษปรับถูกขังแทนค่าปรับครบกำหนดแล้ว ให้ปล่อยตัว
ในวันถัดจากวันที่ครบกำหนด

มาตรา ๒๐ ในระหว่างเวลาที่ผู้ต้องโทษยังชำระค่าปรับไม่ครบถ้วน
ถ้าศาลเห็นสมควร จะให้ประกันหรือจะเสกดวงใจก็ได้

มาตรา ๒๑ ถ้าผู้ต้องโทษปรับนำค่าปรับมาชำระครบแล้ว ให้ปล่อย
ตัวไปทันที และภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๑๗ ให้คิดหักค่าปรับตามจำนวนวันที่
ผู้ต้องถูกปรับถูกคุมขังมาแล้วให้อัตราหนึ่งบาทต่อหนึ่งวัน

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควร ศาลจะพิจารณาให้ผู้ต้องคำพิพากษาซึ่งคงโทษปรับโดยได้กระทำอาชญากรรมเดียวกัน ในกรณีเดียวกัน รมติพร้อมกัน โทษปรับหนักได้

ความรับผิดร่วมกันในคำปรับนั้น มิให้ใช้ในการชั่งชั่งค่าปรับ

มาตรา ๒๓ โทษปรับ ให้เป็นบรรณ ไปต่อดังความหมายของ ผู้กระทำ ความผิด

ส่วนที่ ๒

วิธีการเพื่อความปลอดภัย

มาตรา ๒๔ วิธีการเพื่อความปลอดภัย มีดังนี้

- (๑) ถกกัน
- (๒) ห้ามเข้าเขตกำหนด
- (๓) รมติพลัดถิ่น
- (๔) เรียงประเภทกันชน
- (๕) คุมตัวไว้ในสถานพยาบาลโรคจิต
- (๖) ห้ามประกอบกรอาชีพบางอย่าง

มาตรา ๒๕ ถกกัน คือการควบคุมผู้ผิดเป็นผู้ร้ายโดยภายในเขตกำหนดเพื่อป้องกันการทำ ความผิด และเพื่อตั้งถิ่นและฝึกหัดอาชีพ

มาตรา ๒๖ ผู้ใดเคยถูกคำพิพากษาให้ถกกันมาแล้ว หรือเคยมีโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสองครั้ง ในความผิดดังต่อไปนี้ คือ

(๑) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ตามบทบัญญัติได้ใน มาตรา ๓๔๔ ถึงมาตรา ๓๕๓

(๒) ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ตามบทบัญญัติได้ใน มาตรา ๒๒๕ ถึง มาตรา ๒๕๓

(๓) ความผิดเกี่ยวกับเพศตามบทบัญญัติได้ใน มาตรา ๒๖๑ ถึงมาตรา

(๔) ความผิดด้วยข้อความที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๓ ถึงมาตรา ๒๗๕ มาตรา ๒๗๖ ถึงมาตรา ๒๗๘

(๕) ความผิดด้วยร่างกายตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๙ ถึงมาตรา ๒๘๔

(๖) ความผิดต่อเสรีภาพตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘๕ ถึงมาตรา ๓๐๔

(๗) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐๕ ถึง มาตรา ๓๒๖ มาตรา ๓๒๗ มาตรา ๓๒๘ หรือ

(๘) ความผิดฐานรับของโจรตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๔๓

และผู้นั้นได้กระทำความผิดในบรรดาที่ระบุไว้ในข้อนี้ จนศาลพิพากษา ลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนสำหรับภรรยาหรือผู้กระทำความผิดนั้น ศาลอาจถือว่า ผู้นั้นมีตนเป็นผู้ร้ายและจะพิพากษาให้ตกถิ่น ที่กำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามปี และไม่เกินสิบปีก็ได้

ความผิดซึ่งผู้กระทำความผิดกระทำในขณะที่ผู้นั้นยังไม่เกินสิบเจ็ดปีนั้น มิให้ถือเป็นความผิดที่จะนำมาพิจารณาถ่วงความผิดในมาตราอื่น

มาตรา ๒๗ ในกรณีกำหนดระยะเวลาจากกักกัน ให้มีวันพักค้างพิพากษา เป็นวันเริ่มกักกัน แต่ถ้าผู้ต้องกักกันจะร้องขอยุติโทษจำคุกหรืออุทธรณ์ซึ่งแทนคำ ปรับก่อนให้พ้นจากกักกันพ้นโทษจำคุกหรือพ้นจากการขังแทนคำปรับแล้ว แต่กรณีพ้นจากกักกัน และกำหนดวันใดก่อนให้ครบ ในวันก่อน วันที่ซึ่งครบกำหนดของระยะเวลาอันนั้น ถ้าไม่พ้นวันดังกล่าวแล้วผู้ต้องกักกัน หนึ่งเดือนหรือมากกว่านั้นระยะเวลาเป็นวันซึ่งครบกำหนด

มาตรา ๒๘ การฟ้องขอให้กักกัน เป็นอำนาจของพนักงานอัยการ โดยเฉพาะ และจะขอรวมกันไว้ในฟ้องคดีซึ่งเป็นคดีที่เกิดจากเหตุฟ้องขอให้ กักกันหรือจะฟ้องภายหลังก็ได้

มาตรา ๒๙ ห้ามเข้าเขตกำหนด กักกันห้ามมิให้เข้าไปในสถานที่ หรือห้องใดที่กำหนดไว้ในคำพิพากษา

มาตรา ๓๐ เมื่อศาลพิพากษาให้ตั้งโทษผู้ใด แต่ศาลเห็นสมควร เพื่อความปลอดภัยของประชาชน ศาลอาจสั่งในคำพิพากษาว่า เมื่อพ้นโทษ โดยตามคำพิพากษาดังกล่าวแล้วนั้น ให้ผู้นั้นเข้าในเขตกำหนดเป็นเงื่อนไขเกินห้าปี

มาตรา ๓๑ บรรดาทรัพย์สินซึ่งกฎหมายบัญญัติไว้ว่า การที่ผู้ใดทำ หรือมิได้เป็นความผิดโดยไม่มีบทบัญญัติให้ระบอบขาดให้ทำหรือมิได้โดยนั้น ให้รับเสียทั้งสิ้น ไม่นับเป็นของซึ่งกระทำความผิดแต่ระบอบผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษา หรือไม

มาตรา ๓๒ ในการรับทรัพย์สินนั้น นอกจากศาลจะมีอำนาจรับตาม กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้รับทรัพย์สินดังต่อไปนี้ด้วย คือ

- (๑) ทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้ใช้หรือมิใช่เพื่อใช้สำหรับกระทำความผิด
- (๒) ทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้มาโดยได้กระทำความผิด

เงินที่ทรัพย์สินเหล่านี้เป็นทรัพย์สินของผู้ซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยใน การกระทำความผิด

มาตรา ๓๓ ทรัพย์สิน

- (๑) ซึ่งได้ให้หรือจะให้ ตามความในมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๒

มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖

- (๒) ซึ่งได้ให้เพียงง่าบุคคลให้กระทำความผิดหรือเพื่อเป็นรางวัลในการที่บุคคลได้กระทำความผิด
- ทั้งนี้ให้รับเสียทั้งสิ้น เว้นแต่ทรัพย์สินนั้นเป็นของผู้ซึ่งมิได้รู้เห็น เป็นใจด้วย

มาตรา ๓๔ บรรดาทรัพย์สินซึ่งศาลพิพากษาให้รับ ให้ตกเป็นของแผ่นดิน แต่ศาลจะพิพากษาให้จำให้ทรัพย์สินนั้นได้ไม่ ได้รับทำด้วยทรัพย์สินนั้นเสียก็ได้

มาตรา ๓๕ ผู้ซึ่งได้ตั้งทรัพย์สินหรือ จำไม่สั่งให้ ศาลมีอำนาจสั่งให้ ยึดทรัพย์สินนั้น หรือ สั่งให้ขายราคา จำไม่ชำระให้ต้อง

อำนาจสั่งให้ยึดทรัพย์สินของผู้นั้นคดีไว้ราคาตามเดิม หรือสั่งให้ชงเงินแทน
ราคาทรัพย์สินนั้นกรณีใด

ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๕ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับ
แก่การชงแทนราคาทรัพย์สินตามความในวรรคก่อน แต่ไม่ให้ชงเกินกว่าหก
เดือน

มาตรา ๑๖ ในการพิพากษาว่าคดีอาญาใด ถ้ามีเหตุอันควรเชื่อว่ามีผู้ซึ่ง
ถูกฟ้องจำคุกหรือให้เป็นภยันตรายแก่บุคคลอื่น ไม่อาจศาลจะสั่งโดยผู้
ซึ่งถูกฟ้องหรือไม่ ให้ศาลมีอำนาจที่จะสั่งผู้นั้นให้ทบทวนตน โดยกำหนด
จำนวนเงินไม่เกินค่าทรัพย์สินมาว่าผู้นั้นจะไม่ก่อเหตุดัง กล่าวแต่ด้วยตนเองที่
ศาลกำหนด แต่ไม่เกินกว่าสองปี และจะให้มีประกันด้วยทรัพย์สินก็ได้

ถ้าผู้นั้นไม่ยอมทบทวนตนหรือหาประกันไม่ได้ ให้ศาลมีอำนาจสั่ง
ซึ่งมีอำนาจที่จะกำหนดโทษหรือหาประกันได้ แต่ไม่ให้ชงเกินกว่าหกเดือน
หรือจะสั่งห้ามมีเหตุอันควร ในคดีกำหนดตามวรรค ๑ ก็ได้

บทบัญญัติในวรรคก่อนใช้ ได้ ในบังคับแก่คดีที่มีผู้ซึ่งในคดีเดิมคดี
ในคดีสืบถึงพิพากษา

มาตรา ๑๗ ถ้าผู้ทบทวนตนตามมาตรา ๑๖ ประพฤติผิดกตเวทิตน
ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นชำระเงิน ไม่เกินจำนวนที่ ได้กำหนดไว้ ในคดีนั้น
และให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๕ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับ

มาตรา ๑๘ ถ้าคำสั่งแห่งการปล่อยตัวผู้นั้นผิดหรือจะ ไรคดี
หรือจุดพ้นเพื่อชงไม่เต็มหรือชงไม่ครบถ้วนโดยตามมาตรา ๕๑ จะ
เป็นการไม่ปล่อยตัวแต่ประการใด ศาลจะสั่งให้ส่งไปคุมตัวไว้ในสถานพยาบาล
สำหรับผู้ผิดกตเวทิตนหรือไรคดี ก็ได้ และคำสั่งศาลจะเพิกถอนเสียเมื่อ
ใดก็ได้

มาตรา ๑๙ ให้ศาลพิพากษาให้จำคุกผู้นั้น ถ้าคำสั่งแห่งจำคุกนั้น
กระทำการผิดโดยอาศัยคำสั่งหรือ เหยงจากกรม ประกอบความผิดหรืออาชญา

และเห็นว่าหากมี หุ้นประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอื่น คือไปอาจะกระทำคามผิด เช่น พนัน ชก ค้า จะ ตั้ง ใจ ใน คำ พิพากษา ห้าม การ ประกอบ อาชีพ หรือ วิชาชีพ อื่น ที่ กำหนด เวลา ไม่ เกิน ห้า ปี นับ แต่วัน พ้น โทษ ไป แล้ว ก็ ได้

ส่วนที่ ๓

วิธีเพิ่มโทษ ลดโทษ และการรอการลงโทษ

มาตรา ๕๑ ในการเพิ่มโทษ มีให้เพิ่มจนถึงประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกเกินอายุสี่สิบปี

มาตรา ๕๑ ในการลดโทษประหารชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการลดมาตราส่วนโทษ หรือลดโทษที่จะลง ให้ลดดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าจะลดหนึ่งในสาม ให้ลดเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือโทษจำคุกตั้งแต่สิบหกร้อยสี่สิบปี

(๒) ถ้าจะลดหนึ่งในสอง ให้ลดเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือโทษจำคุกตั้งแต่สิบสองปีถึงสี่สิบปี

มาตรา ๕๒ ในการลดโทษจำคุกตลอดชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการลดมาตราส่วนโทษหรือลดโทษที่จะลง ให้ลดดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าจะลดหนึ่งในสาม ให้ลดเป็นโทษจำคุกตั้งแต่สิบสี่ปีถึงสี่สิบปี

(๒) ถ้าจะลดหนึ่งในสอง ให้ลดเป็นโทษจำคุกตั้งแต่สิบสองปีถึงสี่สิบปี

มาตรา ๕๓ ในการคำนวณการเพิ่มโทษหรือลดโทษที่จะลง ให้คำนวณตามโทษที่จะลงแก่จำเลยเสียก่อน แล้วจึงเพิ่มหรือลด ตามที่การเพิ่มและการลด โทษที่จะลงให้เพิ่มก่อนแล้วจึงลดจากผลเพิ่มแล้วนั้น

ถ้าส่วนของการเพิ่มเท่ากันหรือมากกว่าส่วนของการลด และศาลเห็นสมควรจะ ไม่เพิ่มไม่ลดก็ได้

มาตรา ๔๔ ถ้าโทษจำคุกที่ผู้กระทำความผิดจะต้องรับ มีกำหนด เวลาเพียงหนึ่งเดือนหรือน้อยกว่า ศาลจะกำหนดโทษจำคุกให้น้อยลงหรือ ถ้ามิใช่โทษปรับด้วยศาลจะกำหนดโทษจำคุกให้น้อยลง หรือยกโทษจำคุก เสียเลยให้ปรับแต่อย่างใดก็ได้

มาตรา ๔๕ ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุก และ ในคดีนั้นศาล จะลงโทษ จำคุกไม่เกินสองปี ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้นั้นได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือปรากฏ ว่าผู้ นั้นได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือปรากฏว่าได้รับโทษจำคุกมาก่อนแต่ เป็นโทษสำหรับความผิดที่เกิดกระทำโดยประมาทหรือความผิดหุโทษ เมื่อ ศาลได้คำนึงถึงลักษณะนิสัย ประวัติ อายุ สุขภาพ หรือภาวะแห่งจิตของ ผู้นั้น ถึงสภาพความผิดหรือเหตุอันควรปรานี เห็นเป็นการสมควรศาล จะพิพากษาว่าผู้นั้นมีควมผิด แต่รอการกำหนดโทษไว้ หรือ กำหนดโทษแต่ รอ การลงโทษไว้ แล้วปล่อยตัวไปเพื่อให้โอกาสผู้นั้นกลับตัวภายในระยะเวลา ที่ศาลจะได้กำหนดให้ แต่ต้องไม่เกินห้าปี นับแต่วันที่ศาลพิพากษาโดยจะ กำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองประพฤติกของผู้นั้นด้วยหรือไม่ก็ได้

เงื่อนไขเพื่อคุ้มครองประพฤติกของผู้กระทำความผิดนั้นศาลอาจกำหนด ข้อเดียวหรือหลายข้อ ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้ไปรายงานตัวเป็นคราว ๆ ด้ยเจ้าพนักงานบังคับศาลระบุไว้เพื่อ เจ้าพนักงานสอบสวนและให้ศาลคัดเตือนที่เห็นควรในเรื่องความประพฤติ
- (๒) ให้เลิกหัดหรือทำงานอาชีพอื่นเป็นกิจลักษณะ
- (๓) ให้ระงับการสมาคมหรือการประพฤติใด ๆ อันอาจนำไปสู่ การกระทำความผิดเช่นเดียวกับนั้นอีก

ภายในระยะเวลาซึ่งศาลได้กำหนดตามวรรคหนึ่ง ศาลอาจเรียกตัว ผู้นั้นมาสั่งแก้ไขเพิ่มเติมหรือเพิกถอนข้อใดก็ได้

ถ้าผู้นั้นไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งศาลกำหนดไว้ ศาลอาจออกหมาย เรียกหรือหมายจับผู้นั้นมา คักเตือนหรือจะกำหนดระ งดโทษซึ่งมิ ได้กำหนด หรือลงโทษซึ่งระงับโทษก็ได้

มาตรา ๕๖ ถ้าภายในเวลาที่ศาล กำหนดตามมาตรา ๕๕ ผู้ที่ถูกศาล
พิพากษาได้กระทำความผิดอันมี ใช้ความผิดที่ได้กระทำ โดยประมาทหรือความ
ผิดหุโทษ และศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกสำหรับความผิดนั้น ให้ศาลที่
พิพากษาคัดตั้งกำหนดโทษ หรือการกำหนดไว้ในคดีก่อนบวกเข้ากับ โทษในคดี
หลัง หรือบวกโทษหรือการลงโทษไว้ในคดีก่อนเข้ากับในคดีหลัง เด็ดแต่
กรณี

แต่ถ้าภายในเวลาที่ศาลได้กำหนดตามมาตรา ๕๕ ผู้หนึ่งได้กระทำความ
ผิดถึงกล่าวมาในวรรคก่อน ให้ผู้นั้นพ้นจากการที่จะลงโทษในคดีนั้น

หมวด ๔

ความรับผิดชอบในทางอาญา

มาตรา ๕๗ บุคคลซึ่งกระทำความผิดจักต้องรับ โทษต่อ เมื่อได้ กระทำ
ไปโดยเจตนา เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะว่าผู้กระทำจัก
ต้องรับโทษแม้ได้กระทำโดยประมาทหรือเจตนา ในกรณีที่ กฎหมายบัญญัติ ไว้
เป็นอย่างอื่น

กระทำโดยเจตนา ได้แก่กระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำ และใน
ขณะเดียวกันผู้กระทำประสงค์หรือจะคิดให้เห็นผลของการกระทำนั้น

กระทำโดยประมาท ได้แก่กระทำด้วยความผิดมิใช่โดยเจตนา แต่กระ
ทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งจักต้องมีตามสภาพและพฤติการณ์ และ
ผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นว่านี้ได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่

มาตรา ๕๘ บุคคลย่อมมีความ รับผิดชอบในทาง อาญาฐาน กระ ทำ โดย
เจตนาแม้ได้มุ่งหมายกระทำความผิดคือผู้นั้นนอกจากผู้ซึ่งได้รับผลร้ายจากการ
กระทำของตน

มาตรา ๕๙ เมื่อข้อเท็จจริงใดเป็นสาระของความผิด บุคคลผู้กระ
ทำความผิดจะครองรับโทษแต่ในกรณีที่ปรากฏว่าได้รับข้อเท็จจริงนั้น

เมื่อขอเท็จจริง ได้เป็นเหตุให้โทษหนักขึ้น บุคคลผู้กระทำความผิด
จะไม่ต้องรับโทษหนักขึ้นแต่ ในกรณีปรากฏจำได้ หรือเท็จจริงนั้น

ผลของการกระทำ ซึ่งเป็นเหตุให้โทษหนักขึ้น บุคคลผู้กระทำความ
ผิดจะไม่ต้องรับโทษหนักขึ้นถ้าไม่สามารถสังเกตเห็นผลนั้นได้

มาตรา ๕๐ ความไม่รู้กฎหมายไม่เป็นข้อแก้ตัว

มาตรา ๕๑ ผู้ใดกระทำความผิดในขณะที่ไม่สามารถรู้ผิดชอบ หรือ
ไม่สามารถบังคับตนเองได้ เพราะจิตบกพร่อง โรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือน
ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษสำหรับความผิดซึ่งได้กระทำนั้น

แต่ถ้าผู้กระทำความผิดยังสามารถรู้ผิดชอบหรือสามารถบังคับตนเองได้
บ้าง ผู้นั้นต้องรับโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำนั้น แต่ศาลจะลงโทษนอ
ยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ก็ได้

มาตรา ๕๒ ผู้ใดกระทำความผิดในขณะที่ไม่สามารถรู้ผิดชอบหรือไม่
สามารถบังคับตนเอง เพราะมีเมาส์ราหรือสิ่งเมาอย่างอื่นซึ่งได้เสกโดย
ไม่ว่าสิ่งที่ได้เสกนั้นเป็นสิ่งเมา หรือได้เสกเพราะความจำใจ หรือตกบง
คับโดยลี้ภัย ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษสำหรับความผิดซึ่งได้กระทำนั้น แต่
ถ้าผู้นั้นยังสามารถรู้ผิดชอบ หรือสามารถบังคับตนเองได้บ้างศาลจะลงโทษ
น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้

มาตรา ๕๓ ผู้ใดกระทำการด้วยความจำเป็น

- (๑) เพราะขมขื่นกายไตอำนาจซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือระงับได้หรือ
 - (๒) เพราะเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจากภยันตราย ซึ่งกำลังจะมาถึง
และไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้โดยวิธีอื่นได้
- เมื่อภยันตรายนั้นตนมิใช่
เป็นผู้ก่อให้เกิดขึ้น

ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นการเกินสมควรแก่เหตุ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

มาตรา ๕๔ ผู้ใดจำต้องกระทำบางอย่าง เพื่อป้องกันสิทธิของตน
หรือของผู้อื่น ให้พ้นภยันตรายอันเกิดขึ้นโดยฉับพลันตามกฎหมาย ถ้าได้กระทำ

แต่พอสมัครงานที่เหตุ ให้ถือจำเป็นกรณีป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้ยื่น
ไม่มีความผิด

มาตรา ๕๕ ในกรณีที่มีบัญญัติไว้ตามมาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๔ ถ้า
การกระทำเป็นการเกินสมควรแก่เหตุ หรือเกินจากที่กฎหมายอนุญาตให้กระทำ
ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ก็ได้

มาตรา ๕๖ ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งของเจ้าพนักงาน อันเป็นคำสั่งซึ่งมี
ชอบด้วยกฎหมาย ถ้าผู้กระทำมีหน้าที่หรือเชื่อโดยสุจริตว่าความหนักของปฏิบัติ
ตาม ผู้ยื่นให้ต้องรับโทษเว้นแต่จะรู้ว่าคำสั่งนั้นเป็นคำสั่งซึ่งมีชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๕๗ ความผิดตามบทบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๗ ถึงมาตรา ๓๖๐
และมาตรา ๓๖๑ ถึงมาตรา ๓๘๗ นั้น ถ้าเป็นการกระทำต่อกันระหว่างสามี
ภริยา ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษ

ความผิดซึ่งระบุมาน ถ้าเป็นการกระทำต่อกันระหว่างผู้ปกครองกับผู้
สืบสันดานหรือระหว่างพินัยกร่วมบิดามารดาด้วยกัน ให้ถือเป็นความผิดอัน
ยอมความได้ และศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความ
ผิดนั้น ๆ ก็ได้

มาตรา ๕๘ ผู้ใดบันดาลโทษหรือชนโดยกบฏหรือข่มขู่อย่างร้ายแรงด้วยเหตุ
อันไม่เป็นธรรมดา จึงกระทำความผิดต่อผู้ ชุมแห่ง โชนธะนั้น ศาลจะลงโทษ
น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ก็ได้

มาตรา ๕๙ เด็กอายุยังไม่เกินเจ็ดปี ไม่มีความรับผิดชอบทางอาญา

มาตรา ๖๐ เด็กอายุต่ำกว่าเจ็ดปี แต่ยังไม่เกินสิบสี่ปี กระทำการอัน
กฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจสั่ง
ต่อไปน

(๑) ที่จะวางตัวออกเตือนเด็กนั้นแล้วมีโทษต่อไป และถ้าศาลเห็น
สมควรจะเรียกบิดามารดาหรือผู้ ปกครองมาตักเตือนด้วยก็ได้

(๒) ถ้าศาลเห็นว่าบิดามารดา หรือผู้ ปกครองของเด็กนั้นสามารถดูแลเด็ก
นั้นได้ ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้แก่บิดามารดาหรือผู้ ปกครองต่อไป โดย

วางข้อกำหนดให้ความมารดาหรือผู้ปกครองระงับเด็กนั้นไม่ให้ก่อเหตุร้ายตลอด
เวลาที่ศาลกำหนด ซึ่งไม่เกินกว่าสามปี และกำหนดจำนวนเงินตามที่เห็น
สมควร แต่ไม่ให้เกินหนึ่งพันบาท ซึ่งบิดามารดาหรือผู้ปกครองจะต้องชำระ
ค่าศาลในเมื่อเด็กนั้นก่อเหตุร้ายขึ้น

ถ้าเด็กนั้นไม่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรือมีแต่ค้างเห็นจ่าไม่
สามารถดูแลเด็กนั้นได้ ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้อยู่กับบุคคลที่ศาล
เห็นสมควร เพื่อดูแลสั่งสอนและอบรมตามระยะเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้ ในเมื่อ
บุคคลนั้นยินยอม ในกรณีเช่นว่านี้บุคคลนั้นมีอำนาจเช่นผู้ปกครองเฉพาะ
เพื่อดูแล สั่งสอนและอบรม รวมตลอดถึงการกำหนดที่อยู่และให้ทำงานตาม
สมควร หรือ

(๓) สั่งตัวเด็กนั้นไปไว้ยังสถานฝึกและอบรม หรือสถานซึ่งจัดตั้ง
เพื่อฝึกและอบรมเด็กตลอดระยะเวลาที่ศาลกำหนด แต่อย่าให้เกินกว่าที่เด็ก
นั้นจะมีความสามารถรับได้

คำสั่งของศาลดังกล่าวใน (๒) และ (๓) นั้น ถ้าในขณะใดภายใน
ระยะเวลาที่ศาลกำหนดไว้ ความปรากฏแก่ศาลโดยศาลรู้เองหรือตามคำเสนอ
ของผู้มีส่วนได้เสีย หรือพนักงานอัยการว่า พฤติการณ์เกี่ยวแก่คำสั่งนั้นได้
เปลี่ยนแปลงไป ก็ให้ศาลมีอำนาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำสั่งนั้นหรือสั่งใหม่ตาม
อำนาจในมาตรา

มาตรา ๖๑ เด็กอายุต่ำกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบเจ็ดปี กระทำการอัน
กฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ให้ศาลพิจารณางัดความรับผิดชอบของเด็ก
นั้น แต่ศาลจะจัดการตามความในมาตรา ๖๐ หรือจะระงับโทษแก่เด็กนั้นโดยลด
มาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดดังกล่าวหนึ่งก็ได้

มาตรา ๖๒ ผู้ใดอายุต่ำกว่าสิบเจ็ดปี แต่ยังไม่เกินสิบปี กระทำการอัน
กฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดมาตราส่วนโทษที่
กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นลงหนึ่งในสามหรือสองหนึ่งในสามก็ได้

มาตรา ๖๓ ในกรณีศาลอาจชี้กำหนดให้ บิดามารดา หรือผู้ปกครอง
ระงับเด็กนั้นไม่ ให้ออกเหตุร้ายตามความในมาตรา ๖๑ (๒) วรรคหนึ่ง ถ้าเด็ก
นั้นออกเหตุร้ายขึ้นภายในเวลาในข้อกำหนด ศาลมีอำนาจบังคับบิดามารดาหรือ
ผู้ปกครองให้ชำระเงินไม่เกินจำนวนในข้อกำหนด นั้นภายในเวลาที่ศาลเห็นสมควร
ถ้าบิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ชำระเงิน ศาลจะสั่งให้ยึดทรัพย์สิน
ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองเพื่อใช้เงินที่จะต้องชำระก็ได้

มาตรา ๖๔ เมื่อปรากฏว่ามีเหตุบรรเทาโทษ ถึงแม้จะได้มีการเพิ่ม
หรือการลดโทษตามบทบัญญัติแห่งประมวล กฎหมายหรือกฎหมายอื่นแต่ก็
ดี ถ้าศาลเห็นสมควร ศาลจะลดโทษไม่เกินกึ่งหนึ่งก็ได้

เหตุบรรเทาโทษนั้น เป็นคตินา ผู้กระทำผิดเป็นผู้ใดตลอดเวลา
ปัญหา ตกอยู่ในความทุกข์อย่างสาหัส มีคุณความดีมาแต่ก่อน รู้สึกความ
ผิดและพยายามบรรเทาโทษร้ายแห่งความผิดนั้น ถูกโทษต่อเจ้าหน้าที่ หรือ
ให้ความรู้แก่ศาลอันเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา

หมวด ๕

การพยายามกระทำความผิด

มาตรา ๖๕ ผู้ใดลงมือกระทำความผิด แต่กระทำการไปไม่ถึงตลอด
หรือกระทำการไปตลอดแล้ว หากไม่บรรลุผลตามความมุ่งหมาย ผู้นั้น
พยายามกระทำความผิด

ผู้ใดพยายามกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษสองในสามส่วนของ
โทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับ ความผิดนั้น

ผู้ใดพยายามกระทำความผิด หากยับยั้งเสียเอง ไม่กระทำการให้
ตลอดหรือกลับใจเข้ามือก่อนจนการกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้นั้นไม่ต้องรับ
โทษสำหรับบรรดาการพยายามกระทำความผิด แต่ถ้าการที่ใดกระทำให้ถึงต้อง
ตามบทกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษสำหรับความผิด
นั้นๆ

มาตรา ๖๖ ผู้ใดกระทำการโดยมุ่งคุ้มครอง ซึ่งกฎหมายบัญญัติเป็นความ
ผิด หากเป็นการพ้นวิสัยอย่างแน่แท้ที่จะบรรลุผลนั้นได้ เพราะเหตุปัจจัยซึ่งใช้
ในการกระทำหรือเหตุแห่งวัตถุที่มุ่งหมายกระทำคือ ให้ถือว่าผู้ น พยายาม
กระทำความผิด ต้องรับโทษไม่เกินกึ่งหนึ่งของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้
สำหรับความผิดนั้น

หมวด ๖
ตัวการและผู้สนับสนุน

มาตรา ๖๗ ในกรณีความผิดใดเกิดขึ้น โดยการกระทำ ของบุคคล ตั้งแต่
ต้องลงมือไป ผู้ที่ใส่ตัวคบและร่วมมือกัน ในการกระทำความผิดนั้นเป็นตัว
การ ต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๖๘ ผู้ใดใช้หรือยอส่งเสริมด้วยประการใด ให้ผู้อื่นกระทำ
ความผิด ผู้นั้นเป็นผู้ ใช้ให้กระทำความผิด

ถ้าผู้ ถูกใช้กระทำความผิด ผู้ใช้ต้องรับโทษเหมือนหนึ่งเป็นตัวการ

ถ้าผู้ ถูกใช้ไม่ได้กระทำความผิดนั้นเพราะเหตุใดก็ตาม และถ้าความผิด
นั้นกำหนดโทษหนักกว่าจำคุกหกเดือน ให้ถือว่าผู้ ใช้พยายามกระทำ
ความผิดนั้น แต่ต้องระวางโทษ เพียงหนึ่งในสามของโทษ ที่กฎหมายกำหนดไว้
สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๖๙ ผู้ใดกระทำให้ด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือหรือให้
ความสะดวก ในการทำ ผู้อื่นกระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิดนั้น แม้
ผู้ กระทำความผิดจะมีใคร ดังการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้นก็ตาม ผู้
นั้นเป็นผู้ สนับสนุนการกระทำความผิด ต้องรับโทษหนึ่งในสามส่วนของโทษที่
กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๗๐ พหุตัวการเฉพาะตัวผู้ กระทำกรรมผิดอันเป็นเหตุโดยเจตนา
โทษ อดโทษ หรือเพิ่มโทษ ให้แก่แต่เฉพาะแก่ผู้ กระทำกรรมผิดซึ่งเจตนา
ของกับพหุตัวการนั้นเท่านั้น

พฤติการณ์อันเกี่ยวเนื่องกันของความคิด อันเป็นเหตุให้ยกเว้น โทษ ลดโทษ หรือเพิ่มโทษ ให้มีผลแก่ผู้มีส่วนในความผิดนั้นทุกคน จะ เป็นคดีการหรือเป็นผู้ สันนิษฐานก็ตาม

หมวด ๗

การกระทำความคิดหลายบทหรือหลายกระทง

มาตรา ๗๑ เมื่อการกระทำใดเป็นความคิดต่อกฎหมายหลายบท หรือ เมื่อปัจจัยซึ่งใช้ ในการกระทำความคิดใด หรือผลของการกระทำความคิดใดก่อให้เกิดเป็นความคิดต่อกฎหมายข้อบทหนึ่ง ให้ใช้กฎหมายบทมีโทษหนักที่สุด

มาตรา ๗๒ ถ้าในคำพิพากษาใดปรากฏว่า ผู้ใดมีความผิดหลายกระทง ความผิด คำสั่งกำหนดโทษผู้ นั้นแยกตามกระทงความผิดหรือรวมกันก็ได้ แต่ไม่จำจะแยกหรือรวมกัน โทษจำคุกทั้งสิ้นจะต้องไม่เกินสี่ปี เว้นแต่เป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต ซึ่งการชั่งแทนค่าปรับทั้งสิ้นจะต้องไม่เกินสามปี

หมวด ๘

การกระทำความคิดอีก

มาตรา ๗๓ ผู้ใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก ถ้าจะได้อีกกระทำความคิดใด ๆ อีกในระหว่างที่ยังจะต้องรับโทษอยู่ก็ดี หรือตายในระหว่างที่นับแต่วันพ้นโทษก็ดี หากศาลสรุปพิพากษาลงโทษครั้งหลังถึงจำคุก ก็ให้เพิ่มโทษที่ระงับแก่ผู้ นั้น หนึ่งในสามของโทษที่ศาลกำหนดสำหรับความผิด ครั้งหลัง

มาตรา ๗๔ ผู้ใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก ถ้าจะได้อีกกระทำความคิดอย่างหนึ่งอย่างใดที่จำแนกไว้ในอนุมาตราคือไปน ชาติในอนุมาตรา

เขี่ยจนตก ในระหว่างที่ขึงจะตอรับโทษชักรัด ทรัพย์สินในขณะข้ามปี
นับแต่วันพ้นโทษคดี ถ้าความผิดครั้งแรกเป็นความผิดซึ่งทำโดยพลการ
โทษจำคุกไม่น้อยกว่าหกเดือน หากศาลจะพิพากษาถึงโทษครั้งแรกถึงจำคุก
ก็ให้เพิ่ม โทษที่จะลงแก่ผู้นั้นกึ่งหนึ่งของโทษที่ศาลกำหนด สำหรับความผิดครั้ง
หลัง

(๑) ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ตามบทบัญญัติ
ไว้ในมาตรา ๗๘ ถึงมาตรา ๑๑๘

(๒) ความผิดต่อเจ้าพนักงาน ตามบทบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๘ ถึง
มาตรา ๑๒๘

(๓) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ตามบทบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๐ ถึง
มาตรา ๑๔๗

(๔) ความผิดต่อเจ้าพนักงาน ในการยุติธรรม ตามบทบัญญัติไว้ใน
มาตรา ๑๔๘ ถึงมาตรา ๑๗๕ และมาตรา ๑๗๗

(๕) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ในการยุติธรรม ตามบทบัญญัติไว้ใน
มาตรา ๑๗๖ ถึงมาตรา ๑๘๐

(๖) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ตามบทบัญญัติไว้
ในมาตรา ๑๘๑ ถึงมาตรา ๒๐๓

(๗) ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยพิบัติประชาชน ตามบท
บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐๔ ถึงมาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๑ ถึง มาตรา ๒๑๘

มาตรา ๒๒๐ ถึงมาตรา ๒๒๓

(๘) ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ตามบทบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒๕ ถึง
มาตรา ๒๓๔ และความผิดเกี่ยวกับตราแห่งฉบับและตัว ตามบทบัญญัติไว้ใน

มาตรา ๒๓๕ ถึงมาตรา ๒๔๖ และความผิดเกี่ยวกับเอกสารความลับตามบทบัญญัติไว้
ในมาตรา ๒๔๘ ถึงมาตรา ๒๕๔

(๙) ความผิดเกี่ยวกับถาวรคำ ตามบทบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๕ ถึง
มาตรา ๒๖๐

(๑๐) ความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖๑ ถึง มาตรา ๒๗๐

(๑๑) ความผิดชู้สาว ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๓ ถึง มาตรา ๒๗๕ มาตรา ๒๗๘ และความผิดชู้สาวภายในครอบครัว ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๖ ถึง มาตรา ๒๗๘ ความผิดฐานทำให้แท้งลูก ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๖ ถึง มาตรา ๒๗๘ และความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก คนป่วยเจ็บ หรือคนชราตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๙ ถึง มาตรา ๒๘๒

(๑๒) ความผิดคดีเงี้ยวภาพ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๓ ถึง มาตรา ๒๗๕ และ มาตรา ๒๗๖ ถึง มาตรา ๓๐๕

(๑๓) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินตามมาตรา ๓๑๗ ถึง มาตรา ๓๒๐ มาตรา ๓๒๒ ถึง มาตรา ๓๕๗

มาตรา ๗๕ ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดทมิโทษ และความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่อายุยังไม่เกินสิบเจ็ดปีนั้น ไม่ว่า จะได้กระทำในครั้งก่อนหรือครั้งหลัง ไม่ให้ถือว่าเป็นความผิดเพื่อการเพิ่มโทษตามความในหมวดนี้

หมวด ๕

อายุความ

มาตรา ๗๖ ในคดีอาญานั้น ถ้ามิได้ฟ้องและได้คดีผู้กระทำความผิด มาถึงศาลภายในกำหนดดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ

- (๑) ยี่สิบปี สำหรับความผิดของระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกยี่สิบปี
- (๒) สิบห้าปี สำหรับความผิดของระวางโทษจำคุกกว่าเจ็ดปี แต่ยังไม่ถึงยี่สิบปี
- (๓) สิบปี สำหรับ ความผิดของระวาง โทษจำคุกกว่าหนึ่งถึงเจ็ดปี

(๔) ห้าปี สำหรับความผิดของระวางโทษจำคุกห้าถึงเดือน จนถึง
หนึ่งปี

(๕) หนึ่งปี สำหรับความผิดของระวางโทษอย่างอื่น

ถ้าตีฟ้องและคดีถูกกระทำตามความผิดที่ยังค้างแล้ว ผู้กระทำผิดหลบ
หนีหรือถ่วงคดี และศาลสั่งการพิจารณาวินิจฉัยเกินกำหนดดังกล่าวแล้ว
นับแต่วันหลบหนีหรือจนศาลสั่งการพิจารณาวินิจฉัย ก็ให้ถือว่าเป็นอนาถาอายุ
ความเช่นกัน

มาตรา ๗๗ ในกรณีความผิดอันยอมความได้ ตามเสียหามีใครลง
ทุกข์ภายในสามเดือน นับแต่วันที่ เรื่องความผิดเสร็จ คดีถูกกระทำตามผิด
เป็นอนาถาอายุความ แต่เมื่อร้องทุกข์แล้ว ให้อายุความตามมาตรา ๗๖

มาตรา ๗๘ ในการฟ้องขอเลิกกบฏ ถ้าจะฟ้องภายหลังการฟ้องคดี
อันเป็นมูลให้เกิดอำนาจฟ้องขอเลิกกบฏนี้ ต้องฟ้องภายในกำหนดหกเดือน
นับแต่วันฟ้องคดีนั้น มิฉะนั้นเป็นอนาถาอายุความ

มาตรา ๗๙ เมื่อใดมีคำพิพากษาอันเป็นที่สุดให้ลงโทษผู้ใด ผู้นั้น
ยังมีสิทธิรับโทษกบฏหรือโทษอื่นแต่ยังไม่ครบถ้วน โดยหลบหนีคดี ถ้ายัง
มีคดีอันมีนามเพื่อรับโทษนับแต่วันที่มีคำพิพากษาอันเป็นที่สุด หรือนับแต่
วันที่ผู้กระทำตามผิดหลบหนีแล้วแต่กรณีกำหนดเจตจำนงต่อไป เป็นอน
าถาอายุความจะลงโทษผู้หนีไม่ได้

(๑) ยี่สิบปี สำหรับโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือ
จำคุกยี่สิบปี

(๒) สิบห้าปี สำหรับโทษจำคุกจำเริญแต่ยังไม่ถึงยี่สิบปี

(๓) สิบปี สำหรับโทษจำคุกหนึ่งถึงเจ็ดปี

(๔) ห้าปี สำหรับโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงมา

มาตรา ๘๐ การยึดทรัพย์ สินค้าปราบปรามหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่อง
มีได้แก่ทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาชญากรรมอันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย
อันเนื่องมาจากการกระทำความผิดหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาชญากรรม
อันเนื่องมาจากการกระทำความผิด

ความในวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับในกรณีการวางแทนค่าปรับ ซึ่งทำโดย
เนื่องกับการลงโทษจำคุก

มาตรา ๗๑ เมื่อเดิมคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้กักกันผู้ใด ถ้าผู้นั้น
ยังไม่ได้รับการกักกันกัก หรือได้รับการกักกันแต่ยังไม่ครบถ้วนโดยหมิ่นหนัก
คดี ถ้าพ้นกำหนดค่าปรับนับแต่วันพ้นโทษ โดยได้รับโทษตามคำพิพากษาแล้ว
หรือโดยต้องเคยการลงโทษ หรือนับแต่วันสิ้นสุดหมิ่นหนักหรือพ้นกำหนดค่าปรับ
กักกัน เป็นอันต้องเคยการกักกันจะกักกันผู้นั้นไม่ได้

มาตรา ๗๒ การยึดทรัพย์สิน หรือการขังผู้ไม่ตั้งทรัพย์สินหรือตาม
ความในมาตรา ๓๕ ตามที่ได้ทำภายในกำหนดเวลาห้าปี นับแต่วันที่ได้มีคำ
พิพากษาอันเป็นที่สุด จะยึดทรัพย์สินหรือขังไม่ได้

มาตรา ๗๓ การบังคับค่าปรับของศาล ตามความในมาตรา
๓๕ หรือการร้องขอให้ศาลสั่งให้ใช้เงินเมื่อผู้ทักทวนชั้น ประพฤติผิดทักทวน
นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งตามความในมาตรา ๓๗ นั้น ถ้ามิได้บังคับหรือร้อง
ขอภายในกำหนดสองปีหรือนับแต่วันทักทวนชั้นก่อนประพฤติผิดทักทวนชั้น จะ
บังคับหรือร้องขอไม่ได้

ลักษณะ ๒

บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดคดีโทษ

มาตรา ๗๔ ความผิดคดีโทษ คือความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่
เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับภายใน
อัตราโทษดังกล่าวมานั้น

มาตรา ๗๕ บทบัญญัติในลักษณะ ๑ ให้ใช้ในกรณีแห่งความผิด
คดีโทษด้วย เว้นแต่จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในลักษณะนี้

มาตรา ๗๖ การกระทำความผิดคดีโทษแม้กระทำได้โดยไม่มีเจตนา ก็
เป็นความผิด เว้นแต่จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๗๗ ผู้ใดพยายามกระทำความผิดคดีโทษ ผู้นั้นไม่ถือว่ารับโทษ

มาตรา ๗๘ ผู้ซึ่งบงการในความผิดคดีโทษไม่ต้องรับโทษ

๑๖๓๕

ภาค ๒

ความผิด

ลักษณะ ๑

ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

หมวด ๑

ความผิดต่อพระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท
และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

มาตรา ๗๘ ผู้ไปจงพระชนมพระมหากษัตริย์ ต้องระวางโทษ
ประหารชีวิต

ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นนั้น ต้องระวางโทษ อย่างเดียวกัน

ผู้ใดกระเตรียมการเพื่อจงพระชนมพระมหากษัตริย์ หรือผู้ดำรง
พระยศตามผิดเช่นนั้น กระทำการโดยนเป็นการข่มขู่ปลงโคได้ ต้อง
ระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๗๙ ผู้ใดกระทำการประทุษร้ายต่อพระองค์ หรือเสีภาพ
พระมหากษัตริย์ ต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นนั้น ต้องระวางโทษอย่างเดียวกัน

ถ้าการกระทำความผิดขณะนั้นน่าจะเป็นอันตรายแก่พระชนม์ ผู้กระทำ
ต้องระวางโทษประหารชีวิต

ผู้ใดกระเตรียมการเพื่อกระทำการประทุษร้ายต่อพระองค์ หรือเสีภาพ
พระมหากษัตริย์ หรือผู้ดำรงพระยศตามผิดเช่นนั้น กระทำการโดยน
เป็นการข่มขู่ปลงโคได้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบหกปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๘๐ ผู้ไปจงพระชนมพระราชินี หรือพระรัชทายาท หรือ
ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวางโทษประหารชีวิต

ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นนั้น ต้องระวางโทษอย่างเดียวกัน
ผู้ใดกระเตรียมการเพื่อบังพระชนมพรรษาขึ้น หรือพระรัชทายาท หรือ
เพื่อบำบัดเจ้าเวจราชการแทนพระองค์ หรือขโมยผู้กระทำความผิดเช่นนั้น
กระทำการใดอันเป็นการช่วยปกปิดใจ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบถึงยี่สิบ
ปี

มาตรา ๕๒ ผู้ใดกระทำการประทุษร้ายต่อพระองค์ หรือเสรีภาพของ
พระราชันหรือพระรัชทายาท หรือคชวังภายในหรือเสรีภาพผู้สำเร็จราชการแทน
พระองค์ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบถึงยี่สิบ
ปี

ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นนั้น ต้องระวางโทษอย่างเดียวกัน
ถ้าการกระทำนั้นมีลักษณะอันจะมั่นคงร้ายแรงชัด ผู้กระทำจะต้อง
ระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดกระเตรียมการเพื่อบังการ ประทุษร้ายต่อพระองค์ หรือเสรีภาพ
พระราชันหรือพระรัชทายาท หรือคชวังภายใน หรือเสรีภาพผู้สำเร็จราชการ
แทนพระองค์ หรือขโมยผู้กระทำความผิดเช่นนั้น กระทำการใดอัน
เป็นการช่วยปกปิดใจ ต้องระวางโทษตั้งแต่สิบถึงยี่สิบปี

มาตรา ๕๓ ผู้ใดเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดตามมาตรา ๕๒
ถึงมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

มาตรา ๕๔ ผู้ใดหมิ่นประมาท คุกคาม หรือแสดงความอาฆาตมาด
ร้ายต่อพระมหากษัตริย์ พระราชัน พระรัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการ
แทนพระองค์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี

หมวด ๒

ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร

มาตรา ๕๕ ผู้ใดใช้กำลังกระทำความผิด

(๑) เปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ

(๖) ตีอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร หรืออำนาจตุลาการแห่งรัฐธรรมนูญ หรือทำให้ใช้อำนาจดังกล่าวแล้วไม่ได้ หรือ

(๗) แบ่งแยกราชอาณาจักรหรือยึดอำนาจปกครอง ในส่วนหนึ่ง ส่วนใดแห่งราชอาณาจักร

ผู้กระทำความผิดฐานกบฏ ต้องระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๒๖ ผู้ใดละเมิดกบฏหรืออาชญา ตรีเตรียมการอื่นใด หรือสมคบกันเพื่อเป็นกบฏหรือกระทำความผิดใด ๆ อันเป็นส่วนของแผนการเพื่อเป็นกบฏ หรือยุยงราษฎรให้เป็นกบฏ หรือว่าผู้จะเป็นกบฏแต่กระทำการโดยนอกระบบปิดไว้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงห้าปี

มาตรา ๒๗ ผู้ใดยุยงทหารหรือตำรวจให้หนีราชการ หรือก่อการกบฏ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี

ถ้าความผิดนั้นระคาย ถึง โดยนัยหมายจะบ่อน ให้อินัย และ สมรรถภาพของกรมกองทหารหรือตำรวจเสื่อมทรามลง ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี

มาตรา ๒๘ ผู้ใดกระทำไปปรากฏแก่ประชาชนด้วยวาจา หนังสือ หรือวิธีอื่นใดอันมิใช่เป็นการกระทำภายในเขตนามนแห่งรัฐธรรมนูญ หรือมิใช่เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือติชมโดยสุจริต

(ก) เพื่อให้ประชาชนเกลียดชังพระมหากษัตริย์ รัฐธรรมนูญ สถาบันนิติบัญญัติแห่งรัฐ หรือรัฐบาล

(ข) เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดินหรือรัฐบาล โดยใช้กำลังข่มขู่ใจ หรือใช้กำลังประทุษร้าย

(ค) เพื่อให้เกิดความปั่นป่วน หรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชนถึงขนาดที่จะก่อความไม่สงบขึ้นในราชอาณาจักร หรือ

(ง) เพื่อให้ประชาชนต้องตระเมติกกฎหมายแผ่นดิน

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี

มาตรา ๘๘ ผู้ใดขบถ หรือจัดให้เกิดการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปลิงงานค้าง หรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขาย หรือคิดคัดทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแห่งรัฐ เพื่อบังคับรัฐมาลง หรือเพื่อข่มขู่ประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดทราบความมุ่งหมายดังกล่าว และเข้าร่วมหรือเข้าช่วยในการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปลิงงานค้าง หรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขาย หรือคิดคัดทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดทราบความมุ่งหมายดังกล่าว และใช้กำลังประทุษร้าย ขู่เข็ญ ฉ้อโกง ใช้อาวุธประทุษร้ายหรือทำให้บาดเจ็บถึงขั้นประทุษร้ายใด ๆ เพื่อให้บุคคลเข้ามั่งงัดหรือเข้าช่วยในการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปลิงงานค้างหรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขาย หรือคิดคัดทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๐๐ ผู้ใดกระทำการใด ๆ ที่ขัดขวาง หรือเบียดเบียนชนได้อ่อนแอ ความหมายดังรั้ว เพื่อเหยียดหยามประเทศชาติ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด ๓

ความผิดต่อความนับถือของรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๙๐๑ ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อให้ตั้งมั่นแห่งใดของราชอาณาจักร ตกไปอยู่ใต้อำนาจอธิปไตยของรัฐต่างประเทศ โดยใช้อำนาจ

ประมุขวิสามัญ หรือเพิ่มขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาโดยพระราชโองการ
หรือจตุสดมภ์

มาตรา ๑๑๖ ผู้ใดละเมิดกฏเกณฑ์ซึ่งกระทรวงการเพื่อประโยชน์ของรัฐ
ทางประเทศด้วยความประมาท หรือมิได้ทำการดำเนินกรในทางดีความต่อ
รัฐ หรือในทางอื่นที่แห่งมีผลต่อรัฐ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต
หรือจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๑๑๗ คนใดละเมิดพระราชกฤษฎีกาหรือพระราชกฤษฎีกา
เป็นเจ้าศักของประเทศ ต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอด
ชีวิต

มาตรา ๑๑๘ ผู้ใดกระทำการใดๆ เพื่ออุปการแก่การดำเนินกรรวม
ของชาติ ศักดิ์ศรีของชาติหรือสง่าผ่าเผย

ถ้าการอุปการนั้นเป็นกลาง

(๑) ทำให้ปิ่นค้าขาย ฝังหมึก ภาชนะ ขานพาหนะ ทางคมนาคม
ใช้ในการสื่อสาร ขุดบ่อน้ำ ฝังสิ่งของสำหรับเรือ ขากกร หรือสิ่ง
อื่นใดสำหรับใช้เพื่อการส่งสารหรือไปรษณีย์ หรือตั้งอยู่ในอาณาเขตของ
ชาติ

(๒) มุ่งหมายให้คนต่างชาติ กระเจอบนบก หน้ำเขกร หรือ
ละเมิดอื่น

(๓) กระทำการรวม มีหรือมีเหตุแห่งให้ชาติ หรือ

(๔) กระทำโดยประการใดโดยให้ต่างชาติได้เปรียบในกรยกข

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๑๙ ผู้ใดได้เข้าเป็นสมาชิกในพรรคการเมืองหรือ
รับมอบอำนาจการรัฐ หรือการอื่นใดซึ่งไม่ใช่มูลค่าสัมมูลกว่าชาติ
การตั้งตั้งของ หรือการกระทำอื่นใดซึ่งมีผลประโยชน์ของรัฐหรือ
การประธาสังหารชาติโดยประการใดโดยให้พรรคการเมืองหรือพรรคการเมือง
ระวางโทษจำคุกไปตลอดชีวิต หรือจำคุกไปตลอดชีวิตหรือประธาสังหาร

ถ้าการไปปฏิบัติตามสัญญาฉบับนี้เป็นการคงทางให้ประมาณ ผู้กระทำ
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้ง
จำทั้งปรับ

ผู้ใดกระทำการขัดขวางการปฏิบัติตามสัญญาที่ผู้นั้นได้ทำไว้กับรัฐบาล
หรือระบอบการเมือง หรือผู้รับมอบหมายจากรัฐบาลหรือระบอบการเมือง
ดังกล่าวในมาตรา ๑๑๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับ
ไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๖ ผู้ใดกระทำความผิดใด ๆ เพื่อให้เกิดความช้อคความ เอกสาร
หรือสิ่งใด ๆ อันปกติได้มีขึ้นโดยธรรมดาสำหรับสภาวะปกติปกติของ ประเทศต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

มาตรา ๑๑๗ ผู้ใดกระทำความผิดประการใด ๆ เพื่อให้เกิดความช้อคความ หรือได้
ไปซึ่งช้อคความ เอกสาร หรือสิ่งใด ๆ อันปกติได้เป็นความลับสำหรับความ
ปกติปกติของ ประเทศ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

ถ้าความผิดนั้นได้กระทำ ในระหว่างที่ระบอบการ ในภายในหรือการ
สงคราม ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกถึงสองพันห้าร้อยบาท

ถ้าความผิดดังกล่าวนั้น ได้ส่งผลกระทบต่อ ผู้กระทำ เพื่อ ให้รัฐ ต่าง
ประเทศได้ประโยชน์ ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๑๘ ผู้ใดปลอม ทำใช้ ซ่อนเร้น ปิดบัง ยกย้าย หรือ
ทำให้สูญ ไปได้ ซึ่งเอกสารหรือแบบใด ๆ อันมีค่าอันมีผลได้เสีย ของรัฐ ในกา
ระหว่างประเทศ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

มาตรา ๑๑๙ ผู้ใดได้บริจาคนามของรัฐบาล ให้กระทำการ ของรัฐ
กับรัฐบาลต่างประเทศ หรือได้บริจาคนามของรัฐบาล ให้ปฏิบัติตามที่ได้รับมอบ
หมาย ต้องระวางโทษจำคุกหรือปรับถึงสองพัน

มาตรา ๑๒๐ ผู้ใดกระทำความผิดใด ๆ เพื่อให้เกิดภัยร้ายแก่ ประเทศจาก
ภายนอก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

ถ้าเหตุร้ายเกิดขึ้น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกคงแต่ต้องลงโทษจำคุก

มาตรา ๑๑๑ ผู้ใดกระทำความผิดหรือพยายามกระทำความผิดใด ๆ ในหมอกัน มีความผิดต้องระวางโทษตามคัมภีร์บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๑๑๒ ผู้ใดเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดใด ๆ ในหมอกัน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

หมวด ๔

ความผิดต่อสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ

มาตรา ๑๑๓ ผู้ใดทำร้ายร่างกายหรือประทุษร้ายต่อเสรีภาพราชอาชบัตราชินี ราชสวามี รัชทายาท หรือประมุขแห่งรัฐต่างประเทศ ขณะอยู่ในราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกคงแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปี

ผู้ใดพยายามกระทำความผิดเช่นฉนั้น ต้องระวางโทษอย่างเดียวกัน
มาตรา ๑๑๔ ผู้ใดทำร้ายร่างกายหรือประทุษร้ายต่อเสรีภาพผู้แทนรัฐต่างประเทศซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มาสู่ราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

ผู้ใดพยายามกระทำความผิดเช่นฉนั้น ต้องระวางโทษอย่างเดียวกัน

มาตรา ๑๑๕ ผู้ใดฆ่าหรือพยายามฆ่า บุคคลหนึ่งบุคคลใดตั้งระบู่ไว้ในมาตรา ๑๑๓ และมาตรา ๑๑๔ ขณะอยู่ในราชอาณาจักร ต้องระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๑๑๖ ผู้ใดหมิ่นประมาท ตูหมิ่น หรือแสดงความอหิวาตมากร้ายต่อราชอาชบัต ราชินี ราชสวามี รัชทายาท หรือประมุขแห่งรัฐต่างประเทศ ขณะอยู่ในราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๗ ผู้ใดหมิ่นประมาท ตูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายต่อผู้แทนรัฐต่างประเทศซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มาดำรงอาณาจักกร อยู่นอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๘ ผู้ใดกระทำการใดๆ ขัดรอง หรือเครื่องหมายอันใดอันมีความหมายถึงรัฐต่างประเทศ ซึ่งมีสัมพันธไมตรี เพื่อเหยียดหยามรัฐนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลักษณะ ๒

ความผิดเกี่ยวกับการปกครองบ้านเมือง

หมวด ๑

ความผิดต่อเจ้าพนักงาน

มาตรา ๑๑๙ ผู้ใดหมิ่นเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะได้กระทำการตามหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๐ ผู้ใดแจ้งข้อความโดยวิญญานเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๑ ผู้ใดขัดขืนหรือขัดขวางเจ้าพนักงาน หรือผู้ซึ่งต้องช่วยเจ้าพนักงานตามกฎหมายในการปฏิบัติตามหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้ากระทำความผิดซึ่งผิดกฎหมายโดยวิญญานประทุษร้าย หรือประทุษร้ายโดยใช้กำลังประทุษร้าย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๒ ผู้ใดข่มขืนใจเจ้าพนักงาน ให้ปฏิบัติกร อันมิ ชอบด้วย
หน้าที่ หรือให้ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยหน้าที่ หรือ
ขู่ เรี่ยว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือ
ปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๓ ถ้าความผิดตามมาตรา ๑๒๑ หรือมาตรา ๑๒๒
ได้กระทำโดยมิชอบ หรือโดยฉกฉวยและรวมมือกันระหว่างบุคคลตั้งแต่
สามคนขึ้นไป ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่
เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้ากระทำโดยอ้างอำนาจของหรือห้องใจ ไม่อาจยกหรือต้องใจนั้น
จะมอญหรือไม่ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี

มาตรา ๑๒๔ ผู้ใดขอน คำขาน หรือกระทำใ้ไรประโยชน์ซึ่งตรา
หรือเครื่องหมายอันเจ้าพนักงาน ได้ประทับหรือหมายไว้ตั้งใด ๆ ในการปฏิบัติ
การตามหน้าที่เพื่อเป็นหลักฐานในคดีอาชญากรรมหรือคดีอื่น ๆ ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๕ ผู้ใดทำลาย บิดขี้เย็บ แลไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือ
ไรประโยชน์ ซึ่งทรัพย์สินหรือเอกสารใด ๆ อันตราไว้เจ้าพนักงาน โดยผิดหรือ
รักษาไว้ หรือตั้งให้ตั้ง เพื่อเป็นหลักฐานหรือเพื่อบังคับการให้เป็น
ไปตามกฎหมาย ไม่ว่าเจ้าพนักงานจะรักษาทรัพย์สินหรือเอกสารนั้นไว้เอง
หรือตั้งให้ ผู้นั้นหรือผู้อื่นตั้งหรือรักษาไว้ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
สามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๖ ผู้ใด เว้นแต่ รมิ หรือตั้งลงจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์
อันใดสำหรับตนเอง หรือผู้อื่นเป็นกระบวนในทางราชการ หรือได้จูงใจ
เจ้าพนักงาน ส่งหรือส่งกันด้วยประการอันมิชอบด้วยหน้าที่ หรือส่งหรือ
ส่งแก่บุคคล โดยข้อสัญญาหรือสัญญาอื่น ๆ หรือโดยข้อพิพาทของ
ตน ให้กระทำการหรือไม่กระทำการในคดีอาชญากรรมหรือคดีอื่นโดยบุคคล

ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๗ ผู้ใด ให้ ซลใจ หรือรับของจะให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ อันใดแก่เจ้าพนักงาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อจูงใจให้ละเว้นหรือประวิงการกระทำใดในตำแหน่ง หรือให้กระทำการใดอันมีขอบเขตอำนาจ หรือระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๘ ผู้ใดแต่งตั้งคนเป็นเจ้าพนักงานหรือกระทำการเป็นเจ้าพนักงานโดยตนเองมิได้เป็นเจ้าพนักงานมีอำนาจกระทำการนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เจ้าพนักงานผู้ใด ได้รับคำสั่ง มิให้ปฏิบัติราชการ ตามตำแหน่ง หน้าที่ คือไปแต่ยังมีอำนาจกระทำการใด ๆ ในตำแหน่งนั้นนั้น ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคก่อนตรรก

มาตรา ๑๒๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนาย หรือ ประ คมเคืองหมายของเจ้าพนักงานหรือใช้ตำแหน่ง หรือเครื่อง หมายของเจ้าพนักงาน หรือตั้งกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่หน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด ๒

ความผิดต่อตำแหน่งเจ้าพนักงาน

มาตรา ๑๓๐ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานหรือมีอำนาจกระทำการหรือปฏิบัติหน้าที่โดย บก. ออกรายงาน หรือ รับเงินหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยผิดอำนาจหรือผิดหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๑ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานหรือมีอำนาจกระทำการโดยมีขอบเขตอำนาจให้กระทำความผิดโดยจงใจให้กระทำความผิด หรือประวิงการปฏิบัติหน้าที่

อันใดแก่ตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๑๓ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน สมาชิกสภาตำบลหรือสมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล เรียก รับหรือยอมรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกดขี่หรือละเมิดการกระทำในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๑๓ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานตรวจการ หรือไม่กระทำกรอย่างใดในตำแหน่งโดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ซึ่งตนได้เรียก รับหรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งนั้น ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๒

มาตรา ๑๑๔ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานหน้าทชื่อ ทำ จดถาวร หรือรักษาทรัพย์สินใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริตอันเป็นการเสียหายแก่รัฐ เทศบาลหรือเจ้าของทรัพย์สิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๑๕ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานหน้าทชื่อ หรือผู้ดูแลการใด เข้ามั่ววนโคเสีย เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเนื่องด้วยกิจการนั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๖ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานหน้าทชื่อ จ่ายทรัพย์สินเกินกว่าที่ควรจ่ายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๑๗ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานหน้าทชื่อหรือตั้งวงเวียน หน้าทเก็บภาษอากร ค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่นใด เก็บภาษอากร ค่าธรรมเนียมหรือเงินนั้นโดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๓๗ ผู้ใดเป็นเจ้าของที่ดินปลูกพืชหรือสวนผลไม้
โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น มิได้ หรือปลูกพืชหรือ
สวนผลไม้โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับ
ไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๘ ผู้ใดเป็นเจ้าของที่ดิน ทำลาย ซ้อน เหยียดไปเสีย หรือทำ
ให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์สินหรือเอกสารใดอันเป็นหน้าที่ของคนที่
ปกครองหรือรักษาไว้ หรือยินยอมให้ผู้อื่นกระทำเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำ
คุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๓๙ ผู้ใดเป็นเจ้าของงานมหรสพสาธารณะ หรือเอก
สารใด กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ โดยฉ้อโกง หลอกลวง หรือทำให้
ประโยชน์หรือโดยยินยอมให้ผู้อื่นกระทำเช่นนั้น ซึ่งตราหรือเครื่องหมายอัน
เจ้าพนักงานได้ประทับหรือหมายไว้ที่ทรัพย์สินหรือเอกสารนั้น ในการปฏิบัติ
ความหน้าที่เพื่อเป็นหลักฐานในกรณีหรือรักษาสิ่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๐ ผู้ใดเป็นเจ้าของงานมหรสพหรือตรา หรือใช้ดวงตรา
หรือรอยตราของราชการหรือของผู้อื่น กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ โดย
ใช้ดวงตราหรือรอยตราอื่น หรือโดยยินยอมให้ผู้อื่นกระทำเช่นนั้น ในประ
การที่นำจะทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้า
ปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๑ ผู้ใดเป็นเจ้าของงานมหรสพ ทำ กรอกร หรือคัดลอก
เอกสาร กระทำการปลอมเอกสาร โดยฉ้อโกง โกงฉ้อคดีมหรสพนั้น ต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๔๒ ผู้ใดเป็นเจ้าของงานมหรสพในกรทำเอกสาร รับเอกสารหรือ
กรอกรข้อความลงในเอกสารความหน้าที่ กระทำกรอกรดังต่อไปนี้

(๑) รับรองเป็นหลักฐาน โดยความเท็จว่าตนได้กระทำการใดอย่างหนึ่งซึ่งเป็นการปฏิบัติการตามหน้าที่ หรือทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้กระทำต่อหน้าตน

(๒) รับรองหลักฐานว่าได้มีการแจ้งซึ่งข้อความอันมิได้มีการแจ้ง

(๓) ตะเด้งไม้จืดข้อความซึ่งตนมีหน้าที่ต้องรับจด หรือจดเปลี่ยนแปลงข้อความเช่นฉนวน หรือ

(๔) คอยฉ้อโกง รับรองเป็นหลักฐานโดยความเท็จ ซึ่งข้อเท็จจริงอันแยกต่างหากซึ่งมีความจริงแห่งข้อเท็จจริงนั้น

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท มาตรา ๓๕๕ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ในการไปรษณีย์ โทรเลข หรือ โทรศัพท์ กระทำการดังกล่าวโดยมิชอบ

(๑) เปิด หรือยอมให้ผู้อื่นเปิดจดหมาย โทรเลข หรือส่งอันส่งทางไปรษณีย์

(๒) ทำลายหรือทำให้สูญหาย หรือยอมให้ผู้อื่นทำลาย หรือทำให้สูญหายซึ่งจดหมาย โทรเลข หรือส่งอันส่งทางไปรษณีย์

(๓) กัก ส่งให้ผิดทาง หรือส่งในกบฏคดี ซึ่งรับชำระเป็นค่าธรรมเนียม ซึ่งจดหมาย โทรเลข หรือส่งอันส่งทางไปรษณีย์ หรือ

(๔) เปิดเผยข้อความที่ส่งทางไปรษณีย์ ทางโทรเลข หรือทางโทรศัพท์

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๕ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน หรืออาสาจำคุกฉบับในราชการกระทำโดยประการใด ๆ อันมิชอบด้วยหน้าที่ให้ผู้ซึ่งต้องวิเคราะฉบับนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๖ ผู้ใดเป็นเจ้าของงานมีหน้าที่ปฎิบัติการ ให้เป็นไปตาม กฎหมายหรือคำสั่งซึ่งได้ตั้งเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย บังคับกัน หรือวัตถุประสงค์อื่นใด ให้การเป็นไปตามกฎหมายหรือคำสั่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๗ ผู้ใดเป็นเจ้าของงานล้มเลิกกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป จะตั้ง งานหรือกระทำการอย่างใด ๆ เพื่อให้งานหยุดชะงักหรือเสียหาย ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดนั้นได้กระทำลง เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแห่ง รัฐ หรือเพื่อบังคับรัฐบาลหรือชุมชนประชาชน ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่ เกินสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท

ลักษณะ ๓

ความผิดเกี่ยวกับการยุติธรรม

หมวด ๑

ความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรม

มาตรา ๑๔๘ ผู้ใดให้ ขอบให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ อื่นใดแก่เจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ หรือพนักงานสอบสวน เพื่อจูงใจให้ละเว้นหรือประวิงการกระทำในตำแหน่ง หรือให้กระทำ การใดอันมีขอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่ เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๔๙ ผู้ใดไม่ยอมรับหรือหลีกเลี่ยง เพื่อไม่รับหมายหรือคำสั่ง ของพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ ซึ่งได้ออกตามกฎหมาย ให้ผู้นั้น มาให้ถ้อยคำหรือให้ผู้นั้นส่งทรัพย์สินหรือเอกสารใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่ เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๕๐ ผู้ใดไม่ยอมรับหลักเกณฑ์ เพื่อไม่รับหมายของศาล ซึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ส่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับ ไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๕๑ ผู้ใดขัดขืนคำสั่งบังคับตามกฎหมาย ของพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ ซึ่งให้มาเพื่อให้หยุดค้า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สามเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๕๒ ผู้ใดขัดขืนคำสั่งบังคับตามกฎหมาย ของพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ ซึ่งให้ส่งหรือจัดการตั้งทรัพย์สินหรือเอกสารใด ให้สำนวน ปัญญาณ หรือให้ให้หยุดค้า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับ ไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๕๓ ผู้ใดขัดขืนหมายหรือคำสั่งของศาลให้มาเบียดความ หรือ ให้ส่งทรัพย์สินหรือเอกสารใดในกรณีพิจารณาคดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หกเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๕๔ ผู้ใดขัดขืนคำสั่งศาลให้สำนวน ปัญญาณ หรือ เบียดความ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๕๕ ผู้ใดแจ้งข้อความอันเกี่ยวกับความผิดอาญาโดยรู้วาเท็จ แก่เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานสอบสวน หรือพนักงาน อัยการ ซึ่งอาจทำโทษ อันหรือประหารชีวิตเสีย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๕๖ ผู้ใดรู้ว่ามีใ้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น แจ้งความแก่ เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา หรือพนักงานสอบสวนว่า ได้มีการ กระทำความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี แต่ปรับไม่เกินหนึ่งพัน หรือยบาท

มาตรา ๕๕๗ ถ้าการแจ้งข้อความตามมาตรา ๕๕๕ หรือการแจ้งข้อความตามมาตรา ๕๕๖ เป็นการเท็จจะต้องให้บุคคลใดต้องรับโทษหรือรับ

โทษหนักขึ้น หรือต้องถูกบังคับตามวิธีการเพื่อความปลอดภัย ผู้กระทำต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๕๘ ผู้ใดเอาความเท็จว่าเท็จฟ้องผู้อื่นโดยข้อความกระทำความ
ผิดอาญาหรือจำคุกกระทำความผิดอาญาเพราะงมงายว่าเป็นความจริง ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๕๙ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๑๕๘ แล้วแต่โทษคือ
ค่าลงและขอถอนฟ้องหรือแก้ฟ้องก่อนมีคำพิพากษา ให้ศาลลงโทษน้อยกว่า
กฎหมายกำหนดไว้ หรือศาลจะไม่ลงโทษเลยก็ได้

มาตรา ๑๖๐ ผู้ใดเบียดเบียนในการพิจารณาคดี โดยเอาความเท็จว่า
เท็จมาแสดงต่อศาล ถ้าความเท็จนั้นเป็นข้อสำคัญในคดี ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดดังกล่าวในวรรคก่อนได้กระทำให้ในการพิจารณาคดีอาญา ผู้
กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๖๑ ผู้ใดซึ่งเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ
หรือพนักงานสอบสวน ให้แปลข้อความหรือความหมายผิด แลตั้งแปล
ข้อความหรือความหมายนั้นให้ผิดไปในข้อสำคัญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
สามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๒ ผู้ใดทำข้อพิสูจน์เท็จ เพื่อให้พนักงานผู้มีอำนาจสืบสวน
คดีอาญา หรือพนักงานสอบสวน เชื่อว่ามีความผิดอาญาอย่างไรเกิดขึ้น
หรือเชื่อว่าความผิดอาญาที่เกิดขึ้นร้ายแรงกว่าที่เป็นความจริง ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๓ ผู้ใดนำสืบ หรือตั้งพยานหลักฐานซึ่งรู้ว่าเท็จในการ
พิจารณาคดี ถ้าเป็นพยานหลักฐานในข้อสำคัญในคดีนั้น ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดดังกล่าวในวรรคก่อนได้กระทำให้ในการพิจารณาคดีอาญา ผู้
กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๖๕ ถ้าการกระทำความผิด ตามมาตรา ๑๕๖ มาตรา ๑๕๗
มาตรา ๑๖๐ มาตรา ๑๖๑ หรือมาตรา ๑๖๒

(๑) เป็นการกระทำในกรณีหนึ่งข้อหาว่าผู้ใดกระทำความผิดที่ระวาง
โทษจำคุกตั้งแต่สามปีขึ้นไป ผู้กระทำความผิดที่ระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึง
เจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงห้าพันห้าร้อยบาท

(๒) เป็นการกระทำในกรณีหนึ่งข้อหาว่าผู้ใดกระทำความผิดที่ระวาง
โทษถึงประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต ผู้กระทำความผิดที่ระวางโทษจำคุกตั้งแต่
หนึ่งปีถึงสี่ปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงห้าพันบาท

มาตรา ๑๖๕ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๑๖๐ หรือมาตรา ๑๖๑
แล้วถูกโทษและลงโทษความจำคุกข้อจำกัดหรือเจ้าพนักงานก่อนจนความผิดความ
หรือการปลด ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

มาตรา ๑๖๖ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๑๖๐ มาตรา ๑๖๑ หรือ
มาตรา ๑๖๒ แล้วถูกโทษ และลงโทษความจำคุกข้อจำกัด หรือเจ้าพนักงาน
ก่อนมีคำพิพากษา และก่อนตนถูกฟ้องในความผิดที่ใดกระทำ ให้ศาลตั้งโทษ
น้อยกว่าที่ศาลกำหนดไว้ หรือศาลจะไม่ตั้งโทษเลยก็ได้

มาตรา ๑๖๗ ผู้ใดเพิกเฉยช่วยเหลือผู้ต้องหาหรือผู้ต้องหาโทษ หรือให้รับโทษ
น้อยลง ทำลาย ซ่อน เขาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือไว้ประโยชน์ซึ่งพยาน
หลักฐานในการกระทำความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับ
ไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๘ ผู้ใดทำลาย ซ่อน เขาไปเสีย หรือทำให้สูญหาย หรือไว้
ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินหรือเอกสารใดที่ได้ตั้งไว้ข้อจำกัด หรือที่ศาลให้รักษาไว้ใน
การพิจารณาคดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพัน
ห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๙ ผู้ใดทำลาย ซ่อน เขาไปเสีย หรือทำให้สูญหาย หรือ
ไว้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินหรือเอกสารใดที่มีคำพิพากษาให้รับ ต้องระวางโทษจำคุกไม่
เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗๐ ผู้ใดเพื่อจะฉกฉวยให้การเป็นไป ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ทำลาย ซ่อน เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือได้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินบุคคลหรืออายุศ หรือทัศนวิสัยสาธารณะหรืออายุศ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗๑ ผู้ใดทำลาย ซ่อน เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหาย หรือได้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินหรือเอกสารใดของผู้อื่น ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๗๒ ผู้ใดข่มขู่ ผู้อื่นซึ่งตนว่าเป็นผู้กระทำความผิด อนุมัติใช้ความผิดกฎหมาย ไม่ให้ต้องโทษ โดยให้พยานเท็จนั้น หรือโดยซ่อน หรือช่วยผู้นั้นคอยประหารคดีไม่ให้ถูกจับกุม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗๓ ผู้ใดหลบหนีไประหว่งที่ถูกคุมขัง ตามอำนาจของศาล หรือของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญาหรือพนักงานสอบสวน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดดังกล่าวมาในวรรคก่อนได้กระทำ โดยเหตุที่คุมขังหรือโดยไร้อำนาจประหารร้าย หรือโดยซึ่งเชิญว่าจะใช้กำลังประหารร้าย หรือโดยสมคบกันพร้อมมือหนึ่งจำนวนตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗๔ ผู้ใดกระทำความผิดโดยมีขอบ ใหล่ ถูกคุมขังตามอำนาจของศาลหรือของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา หรือพนักงานสอบสวน หลุดพ้นจากการคุมขังไป ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้ หลุดพ้นจากการคุมขังไปนั้น เป็นบุคคลต้องคำพิพากษาจากศาลได้สามหนหรือสองโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบ

หาไป หรือมีจำนวนตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุก
ตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

ถ้าความผิดดังกล่าวมาในสองวรรคก่อน ได้กระทำโดยใช้กำลัง
ประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ผู้กระทำต้องระวางโทษ
หนักกว่าแต่กฎหมายบัญญัติไว้ถึงหนึ่ง

มาตรา ๓๗๕ ผู้ใดให้พยาน ช้อน หรือช่วยด้วยประการใด ให้ผู้ซึ่ง
ตนรู้ว่าเป็นผู้หลบหนีจากการคุมขังตามอำนาจของศาล หรือของเจ้าพนักงาน
ผู้มอานาจับส่วนคดีอาญาหรือพนักงานสอบสวน เพื่อให้หลบหนี ต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ

มาตรา ๓๗๖ ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวมาในมาตรา ๓๗๕ มาตรา
๓๗๖ หรือมาตรา ๓๗๕ เป็นการกระทำเพื่อช่วยมีคา มารดา บุตร ส่วนหรือ
ภริยาของผู้กระทำ ศาลจะไม่ลงโทษก็ได้

มาตรา ๓๗๗ ผู้ใดขังค้ำพิพากษาห้ามเข้าเขตกำหนดตามมาตรา ๓๖
เข้าไปในเขตกำหนดนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน
ห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๗๘ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งห้ามของศาล ซึ่งได้สั่งไว้ในคำพิพากษา
ตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสอง
พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๗๙ ผู้ใดใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลัง
ประทุษร้ายให้ประโยชน์หรือรับว่าจะให้ประโยชน์ เพื่อกดดันหรือขัดขวางการ
ขายทอดตลาดของเจ้าพนักงาน เนื่องจากคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล ต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ

มาตรา ๓๘๐ ผู้ใดทรมานศาล หรือผู้พิพากษาในการพิจารณาหรือ
พิพากษาคดี หรือกระทำการขัดขวางการพิจารณาหรือพิพากษาของศาล ต้อง

ระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ

มาตรา ๑๘๑ ผู้ใดตอบผู้ ชวน ย้าย หรือทำกายคำหรือส่วนองค์พ
เพื่อปิดบังการเกิด การตาย หรือเหตุแห่งการตาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่
เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด ๒

ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

มาตรา ๑๘๒ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานมีอำนาจสืบสวนคดีอาญา หรือ
จัดการให้เป็นไปตามหมายจับ หมายสั่ง หรือหมายค้น หรือเป็นพนักงาน
สอบสวน ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของตน จับ สั่ง หรือค้น โดยแสดงบุคคล
ใด ๆ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๘๓ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานมีอำนาจสืบสวนคดีอาญา หรือ
เป็นพนักงานสอบสวน ใช้อำนาจในทางอันมิชอบ

(๑) ขู่เข็ญจะดำเนินกรอย่างหนึ่ง ขวางกีด ให้บุคคลหนึ่งบุคคลใด
ถูกฟ้องหรือถูกลงโทษ หรือ

(๒) ขู่เข็ญหรือใช้กำลังประทุษร้ายข่มขู่ใจบุคคลหนึ่งบุคคลใด ให้
กระทำการหรือไม่กระทำการใด ๆ หรือจำยอมต่องั่งใด ๆ

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๘๔ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานมีอำนาจสืบสวนคดีอาญา หรือ
จัดการให้เป็นไปตามหมายอาญา หรือเป็นพนักงานสอบสวน ใช้อำนาจ
นั้นในทางอันมิชอบ

(๑) ข่มขู่ใจบุคคลหนึ่งบุคคลใด โดยขู่เข็ญ ใช้กำลัง หรือทรมาณ
เพื่อจะให้มาซึ่งทรัพย์สินหรือของอื่น ๆ หรือของค่าของอื่น หรือ

(๒) ทรมานหรือกระทำการทรมานต่อบุคคลผู้ถูกคุมขัง
ต่อกระทรวงโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๘๕ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๘๓ หรือมาตรา ๑๘๔
เป็นเหตุให้บุคคลหนึ่งบุคคลใด

(๑) รั้นอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต่อกระทรวงโทษจำคุกตั้งแต่สองปี
ถึงสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท

(๒) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต่อกระทรวงโทษประหารชีวิต หรือ
จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกกึ่งหนึ่งห้าปีถึงสิบปี

มาตรา ๑๘๖ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานในตำแหน่งพนักงานอัยการ หรือ
พนักงานสอบสวน กระทำการหรือไม่กระทำการใดๆ ในตำแหน่งนั้นเป็นการมิ
ชอบ เพื่อจะช่วยเหลือบุคคลหนึ่งบุคคลใดมิให้ต้องโทษ หรือให้รับโทษน้อยลง
ต่อกระทรวงโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึง
สามพันห้าร้อยบาท

ถ้าการ กระทำ หรือ ไม่กระทำ นั้น เป็นการเพื่อจะ แกล้ง ให้บุคคลหนึ่ง
บุคคลใดต้องรับโทษหรือรับโทษหนักขึ้น หรือต้องลงบังคับตามวิธีการเพื่อ
ความปลอดภัย ผู้กระทำความผิดต่อกระทรวงโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่
หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๘๗ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงาน
อัยการ หรือพนักงานสอบสวน เรียก รับ หรือยอมรับของขวัญเงินหรือประโยชน์
อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการ
อย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต่อกระทรวงโทษ
จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกกึ่งหนึ่งห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาท
ถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๘๘ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงาน
อัยการ หรือพนักงานสอบสวน กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดๆ ใน
ตำแหน่งโดยเห็นแก่ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดของตนได้เรียก รับ หรือ

ยอมรับโทษจนทคนใครรับแต่งตั้งในตำแหน่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๑๘ ผู้ใดเป็นเจ้าของกิจการมีหน้าที่ ปฏิบัติการ ให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ป้องกันหรือขัดขวางมิให้การเป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๙ ผู้ใดเป็นเจ้าของกิจการ มีตำแหน่งหน้าที่ควบคุมดูแลที่ของกรมซึ่งตามอำนาจของศาลหรือของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา หรือพนักงานสอบสวน กระทำด้วยประการใด ๆ หนึ่ง โดยในระหว่างคุมขังนั้นหลุดพ้นจากการคุมขังไป ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

ถ้าผู้หลุดพ้นจากการคุมขังไปนั้น เป็นบุคคลซึ่งคำพิพากษาของศาลได้สั่งให้ลงโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป หรือมีจำนวนคงแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำความผิดโดยเจตนาจะต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงห้าพันบาท

มาตรา ๑๒๐ ถ้าการกระทำความผิดในมาตรา ๑๑๙ เป็นกบฏกระทำโดยประมาท ผู้กระทำความผิดโดยเจตนาไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้หลุดพ้นจากการคุมขังไม่ได้ด้วยการกระทำโดยประมาทนั้น เป็นบุคคลซึ่งคำพิพากษาของศาลได้สั่งให้ลงโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป หรือมีจำนวนคงแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำความผิดโดยเจตนาไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ได้เจตนา หลุดพ้นจากการคุมขัง จนมาภายในสามเดือน ให้ลงโทษจำคุกไม่เกินสามปี

ลักษณะ ๔

ความผิดเกี่ยวกับศาสนา

มาตรา ๑๑๒ ผู้ใดกระทำ ด้วย ประการใด ๆ แก่วัด ฤๅสถานอื่น เป็นที่เคารพในทางศาสนาของหมู่ชนใดชนเป็นการ เทียบเทียบศาสนานัดของ ระวังโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๓ ผู้ใดก่อให้เกิดการจู่โจมชนในที่ ประชุมดำเนินกิจกรรม เวลา ประชุมกันหมัดการหรือกระทำพิชกรรมตามศาสนาใดๆโดยชอบ ด้วยกฎหมาย ก่อหรือวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

ลักษณะ ๕

ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน

มาตรา ๑๑๔ ผู้ใดเป็นสมาชิกของคณะบุคคล ซึ่งปบมีกิจดำเนินการ และมีจุดประสงค์เพื่อการอื่นมิชอบด้วยกฎหมาย ผู้หนึ่งกระทำความผิดฐาน เป็นองชี่ ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อย บาท

ถ้าผู้กระทำความผิด เป็นหัวหน้า ผู้จัดการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งใน คณะบุคคลนั้น ผู้นั้นต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกิน หกหมื่นบาท

มาตรา ๑๑๕ ผู้ใดสมคบกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป เพื่อกทำความผิด อย่างหนึ่งอย่างใด ตามบทบัญญัติในภาค ๒ นี้ และควมผิดนั้นมหากหนด โทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป ผู้นั้นกระทำความผิดฐานเป็นองค์ใจ ต้อง ระวังโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

ถ้าเป็นกรณีสมควร เพื่อ กระทำ ความผิดที่มี ระยะเวลาถึง ประหารชีวิต
จำคุกอย่างสูงแต่สืบไปจนไม่ ผู้กระทำความผิดโดยจำคุกตั้งแต่ต้องมี
ถึงสืบไป และปรับคงแต่ห้าร้อยบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๖๖ ผู้ใดประชุมในที่ประชุมของย หรือต้องใจ ผู้นั้นกระทำให้
ความผิดฐานเป็นของยหรือต้องใจ เว้นแต่ผู้นั้นจะแสดงได้ว่าได้ประชุมโดย
ไม่รู้ว่าเป็นการประชุมของของย หรือต้องใจ

มาตรา ๑๖๗ ผู้ใด

- (๑) จัดหาที่ประชุมหรือที่พำนักให้แก่ของยหรือต้องใจ
- (๒) ชักชวนบุคคลให้เข้า เป็นสมาชิก ของยหรือพรรคพวกต้อง

ใจ

- (๓) อุปการของยหรือต้องใจโดยให้ทรัพย์สิน หรือโดยประการอื่น หรือ
- (๔) ช่วย จำหน่าย ทรัพย์สิน ของย หรือ ต้องใจ ได้นำ โดย การ

กระทำความผิด

ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดฐานเป็นของยหรือต้องใจ
แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๖๘ ถ้าสมาชิกของยหรือพรรคพวกต้องใจคนหนึ่งคนใด ได้
กระทำความผิดตามความมุ่งหมายของของยหรือต้องใจนั้น สมาชิกของยหรือ
พรรคพวกต้องใจที่อาศัยอยู่ในขณะกระทำความผิด หรืออาศัยในที่ประชุม
ซึ่งได้มีการตกลงให้กระทำความผิดนั้น และบรรดาหัวหน้า ผู้จัดการ หรือ
ผู้มตำแหน่งหน้าที่ในของยหรือต้องใจนั้น ต้องระวางโทษตามบทบัญญัติ
สำหรับความผิดนั้นทุกคน

มาตรา ๑๖๙ ผู้ใดประพฤติดนเป็นปกติกระทำความผิดหยาบหนัก ที่ชอน
หรือที่ประชุมให้บุคคลซึ่งตนรู้ว่าเป็นผู้กระทำความผิดบทบัญญัติไว้ในภาค ๒
นี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือ
ทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดนั้น เป็นการกระทำเพื่อช่วยบิดามารดา บุตร
สามีหรือภริยาของผู้กระทำ ศาลจะไม่ตั้งโทษก็ได้

มาตรา ๒๐๐ ผู้ใดมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ ใช้กำลังประทุษร้าย
หรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้
เกิดการฉ้อฉลในบ้านเมือง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือ
ปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดคนใดคนหนึ่งมีอายุ บรรดาผู้กระทำความผิด
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นหัวหน้า หรือเป็นผู้มีหน้าที่สั่งการในการ
กระทำความผิด ผู้หนึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน
สองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๐๑ เมื่อพนักงาน เจ้าพนักงาน ผู้มีคุณสมบัติ
ตามมาตรา ๒๐๐ ให้เลิกไป ผู้ใดไม่เลิก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี
หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลักษณะ

ความผิดเกี่ยวกับราชการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน

มาตรา ๒๐๒ ผู้ใดกระทำให้เกิดเพลิงไหม้แก่ทรัพย์สินของผู้อื่น
หรือระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสามพัน
ห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๐๓ ผู้ใดกระทำให้เกิดเพลิงไหม้แก่ทรัพย์สินของ
เป็นทรัพย์สินของตนเอง

- (๑) เคหสถานอยู่อาศัย
- (๒) โรงเรือน เรือ หรือพาหนะเป็นพาหนะหรือที่อาศัย
- (๓) โรงมหรสพหรือสถานประชุม

(๔) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือเป็นสาธารณสถาน หรือเป็นที่สำหรับประกอบพิธีกรรมตามศาสนา

(๕) สถานที่รถไฟ สถานีการเดิน หรือที่จอดเทียบเรือสาธารณ

(๖) อากาศยาน เรือกลไฟ หรือรถยนต์อันมีระวางคงแต่กำหนดขึ้นไปหรือรถไฟที่ใช้ในการขนส่งสาธารณ

ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันห้าร้อยบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๐๔ ผู้ใดกระทำความผิดที่ระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต ดังกล่าวในมาตรา ๒๐๒ หรือมาตรา ๒๐๓ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับพยายามกระทำความผิดนั้น ๆ

มาตรา ๒๐๕ ผู้ใดกระทำให้เกิดเพลิงไหม้แก่สิ่งใด ๆ แม้เป็นของตนเองจนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น หรือทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามพันห้าร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในวรรคก่อนเป็นเหตุให้เกิดเพลิงไหม้แก่ทรัพย์สินตามทรัพย์สินได้ใน มาตรา ๒๐๓ ผู้กระทำต้องระวางโทษ ดังบทบัญญัติใน มาตรา ๒๐๓

มาตรา ๒๐๖ ผู้ใดกระทำให้เกิดระเบิดจนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น หรือทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๐๗ ผู้ใดกระทำให้เกิดระเบิด จนเป็นเหตุให้เกิด อันตรายแก่ทรัพย์สินดังกล่าวในมาตรา ๒๐๖ หรือมาตรา ๒๐๓ ต้องระวางโทษดังบทบัญญัติไว้ในมาตรานี้ ๆ

มาตรา ๒๐๘ ความผิดดังกล่าวในมาตรา ๒๐๒ มาตรา ๒๐๓ มาตรา ๒๐๕ มาตรา ๒๐๖ หรือมาตรา ๒๐๗ นั้น ถ้าทรัพย์สินเป็นอันตรายหรือที่น่าจะเป็นอันตราย เป็นทรัพย์สิน ทมราคาน้อยและการกระทำความผิดนั้นไม่น่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๐๘ ถ้าการกระทำที่ผิดกฎหมายในมาตรา ๒๐๖ มาตรา ๒๐๗
มาตรา ๒๐๘ มาตรา ๒๐๙ หรือมาตรา ๒๑๐ เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความ
ตาย ผู้กระทำความผิดจะระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าเป็นเหตุให้บุคคลอื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดจะระวางโทษ
จำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามพันห้าร้อยบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๑๐ ถ้าการกระทำที่ผิดกฎหมายในมาตรา ๒๐๖ มาตรา ๒๐๗ มาตรา
๒๐๘ มาตรา ๒๐๙ หรือมาตรา ๒๑๐ เป็นกรกระทำโดยประมาทและเป็นเหตุ
ให้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียหาย หรือการกระทำโดยประมาทนั้นโดยจะเป็นอันตราย
แก่ชีวิตของบุคคลอื่น ผู้กระทำความผิดจะระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือ
ปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๑๑ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ แก่โรงเรียน อู่เรือ ที่จอด
เทียบเรือ ทูตหอจดหมายเหตุ สิ่งปลูกสร้าง เครื่องจักร เครื่องกลสายไฟฟ้า
หรือสิ่งท้าวางไว้เพื่อป้องกันอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน จนน่าจะเป็นเหตุให้
เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่
เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๑๒ ผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจในการออกแบบ ควบคุม หรือ
ทำการก่อสร้างซ่อมแซมหรือดัดแปลงอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างใด ๆ ไม่ปฏิบัติตาม
หลักเกณฑ์หรือข้อกำหนดบังคับที่วางไว้ โดยประการที่นาจะเป็นเหตุให้เกิด
อันตรายแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่
เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๑๓ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ เพื่อให้เกิดอุทกภัย หรือ
เพื่อให้เกิดหายนะของกิจการในทางที่เป็นสาธารณูปโภค ถ้าการกระทำนั้นน่าจะเป็น
อันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
ห้าปี หรือปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในวรรคก่อนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ผู้กระทำความผิดจะระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๑๔ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ ให้ทางสาธารณ ประค
นำ ท่วม เซ็น อันเป็นส่วนหนึ่งของทางสาธารณ หรือถนนของอากาศ
ยาน อยู่ในลักษณะร่อนนาระเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่การจราจร ต้องระวาง
โทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือ
ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๑๕ ผู้ใดเอาสิ่งใด ๆ คุกขวางทางรถไฟ หรือทางรถราง
หรือทำให้ทางรถไฟ หรือทางรถราง หุด หัก หรือเคลื่อนจากที่ หรือ
กระทำแก่เครื่องสัญญาณจราจรเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่การเดินรถไฟ หรือ
รถราง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่
สามร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๑๖ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ ให้ประกาศาร กั้น
สัญญาณ หรือตั้งอันใดซึ่งขัดใจเป็นสัญญาณเพื่อความปลอดภัยในการ
เดินเรือ หรือการเดินอากาศ อยู่ในลักษณะร่อนนาระเป็นเหตุให้เกิด
อันตรายแก่การเดินเรือ หรือการเดินอากาศ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่
หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๑๗ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ ให้ยานพาหนะดังต่อไปนี้
อยู่ในลักษณะร่อนนาระเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคล

- (๑) เรือเดินทะเล อากาศยาน รถไฟ หรือรถราง
- (๒) รถยนต์ หรือใช้สำหรับการขนส่งสาธารณะ หรือ
- (๓) รถกลไฟหรือรถยนต์ มอเตอร์ไซด์หรือรถจักรยานยนต์ ใช้สำหรับการ
ขนส่งสาธารณะ

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อย บาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๓๘ ผู้ใดใช้ยานพาหนะรับจ้างขนส่งคนโดยสาร เมื่อยานพาหนะนั้นมี ตกตะครุ หรือมีการบรรทุกจนน่าจะเป็น อันตรายแก่บุคคล ในยานพาหนะนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสอง พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓๙ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ แก่สิ่งที่ใช้ในการผลิต หรือส่งกระแสไฟฟ้าหรือส่งน้ำ จนเป็นเหตุ ให้ประชาชนขาดความสะดวกหรือ น่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๐ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ ให้การสื่อสารสาธารณะทางไปรษณีย์ ทางโทรเลข หรือทางโทรศัพท์ขัดข้อง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๑ ผู้ใดปลอมซองอาหาร ยา หรือเครื่องอุปโภคบริโภคอื่นใด เพื่อบุคคลอื่นอุปโภคบริโภค และถาวรปลอมปนนั้นน่าจะเป็นเหตุ ให้เกิดอันตรายแก่สุขภาพ หรือรู้ชัดว่าเป็นของเช่นนั้น ยังก้าฬารหรือเสนอนขาย เพื่อบุคคลอุปโภคบริโภค ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๒ ผู้ใดเอาของกมพิษ หรือสิ่งอันตรายแก่ สุขภาพเจตส่งในอาหารหรือในน้ำซึ่งอยู่ในมือ สัตว์ หรือทิ้งน้ำใด ๆ และอาหาร หรือน้ำนั้นได้มียูหรือจืดเพื่อประชาชนบริโภค ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ หกเดือนถึงสี่ปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงห้าพันบาท

มาตรา ๒๔๓ ถ้าการกระทำความผิดตาม มาตรา ๒๓๖ ถึง มาตรา ๒๔๒ เป็นเหตุ ให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันห้าร้อยบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

ถ้าเป็นเหตุให้บุคคลอื่นมีข้อแต่ร้ายเสียหาย ผู้กระทำของระวางโทษจำคุก
ตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงห้าพันบาท

มาตรา ๒๒๔ ถ้าการกระทำดังกล่าวในมาตรา ๒๒๓ ถึง มาตรา ๒๒๒
เป็นการกระทำโดยประมาท และโดยละเป็นอันคว้ายแก่ชีวิตของบุคคลอื่น ผู้
กระทำของระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้ง
จำคุกปรับ

ลักษณะ ๗

ความผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลง

หมวด ๓

ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา

มาตรา ๒๒๕ ผู้ใดปลอมเงินตรา ไม่ว่าจะเป็นที่อยู่หรือระวางปรับ
หนักหรือสิ่งอื่นใด ซึ่งรัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจให้ออกใช้หรือปลอมพิมพ์
บัตรรัฐบาลหรือใบสำคัญสำหรับรับคอกเบี้ยพันธบัตรนั้นๆ ต้องระวางโทษ
จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาท
ถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๒๖ ผู้ใดแปลงเงินตราหรือสิ่งใด ๆ ที่กล่าวในมาตรา ๒๒๕
ให้ผิดไปจากเดิมเพื่อให้ผู้อื่นเชื่อกันว่าจริง ต้องระวางโทษจำคุก
ตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่ง
หมื่นบาท

มาตรา ๒๒๗ ผู้ใดกระทำโดยทุจริตให้เหรียญกระษาปณ์ ซึ่งรัฐบาล
ออกใช้มีน้ำหนักลดลง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินสาม
พันห้าร้อยบาท

ผู้ใดนำเข้าไปในราชอาณาจักร นำออกใช้ หรือมีไว้เพื่อนำออกใช้ ของ
เหรียญกระษาปณ์ โดยรู้ว่าเป็นเหรียญกระษาปณ์ที่มีผู้กระทำโดยทุจริต
ให้หนักหรือลดความหนาแน่นในวรรคก่อน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

มาตรา ๒๕๗ ผู้ให้นำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสิ่งใด ๆ โดยมิว่าเป็น
ของปลอม หรือของปลอมตามมาตรา ๒๕๕ หรือมาตรา ๒๕๖ ต้องระวาง
โทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ๆ

มาตรา ๒๕๘ ผู้ใดมิได้เพียรนำออกใช้ซึ่งสิ่งใด ๆ อันคนได้มาโดยมิว่า
เป็นของปลอม หรือของปลอมตามมาตรา ๒๕๕ หรือมาตรา ๒๕๖ ต้องระวาง
โทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงเจ็ดพันห้าร้อย
บาท

มาตรา ๒๕๙ ผู้ใดได้มาซึ่งสิ่งใด ๆ โดยมิว่าเป็นของปลอมหรือของ
ปลอมตามมาตรา ๒๕๕ หรือมาตรา ๒๕๖ ถ้าต่อมาว่าเป็นของปลอมหรือของ
ปลอมเช่นจำนวนหนึ่งอันนำออกใช้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือ
ปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๖๐ ผู้ใช้เครื่องมือ หรือวัตถุ สำหรับ ปลอม หรือ ปลดสิ่ง
ใด ๆ ดังกล่าวในมาตรา ๒๕๕ หรือเครื่องมือหรือวัตถุที่เห็นจำนวนต้องระวางโทษ
จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองพันห้าร้อยบาทถึงเจ็ดพันห้าร้อย
บาท

มาตรา ๒๖๑ ถ้าหากกระทำความผิดดังต่อไปนี้ในหนึ่งวันเป็นกรณีกระทำเกี่ยวกับ
เงินตรา ไม่ว่าจะเป็นการเหรียญกระษาปณ์ ธนบัตร หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งรัฐบาล
ต่างประเทศออกใช้ หรือให้อำนาจออกใช้ หรือเกี่ยวกับธนบัตรรัฐบาล
ต่างประเทศหรือใบสำคัญสำหรับคอกเบี้ยพันธบัตรนั้น ผู้กระทำความผิดต้องระวาง
โทษกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ๆ

มาตรา ๒๖๒ ถ้าผู้ ปลอมหรือปลดสิ่งใด ๆ ดังกล่าวในมาตรา ๒๕๕
มาตรา ๒๕๖ หรือมาตรา ๒๕๗ ได้กระทำความผิดตามมาตรานี้หรือเกี่ยวกับสิ่ง
ที่คนปลอมหรือปลอมตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้โดยตั้งใจที่จะขาย ให้นำตาม
มาตรา ๒๕๘ มาตรา ๒๕๖ หรือมาตรา ๒๕๗ แต่กระทั่วย

มาตรา ๒๖๓ ผู้ใดที่บับครัวหรือได้ช่วยเหลือบางสิ่งใด ๆ ให้มีลักษณะและ
คล้ายคลึงด้วยสิ่งใด ๆ ดังกล่าวในมาตรา ๒๕๕ หรือมาตรา ๒๕๖ หรือมาตรา ๒๕๗ หรือ

โต๊ะหรือเก้าอี้ไม้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการจำหน่ายบัตรหรือโต๊ะหรือเก้าอี้ดังกล่าวในวรรคก่อน เป็นการจำหน่ายโดยการนำออกหรือสิ่งใด ๆ ที่กล่าวในมาตรา ๒๒๕ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด ๒

ความผิดเกี่ยวกับดวงตรา แสตมป์ และตัว

มาตรา ๒๓๕ ผู้ปลอมดวงตราแผ่นดิน รอยตราแผ่นดิน หรือพระปรมาภิไธย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันห้าร้อยบาทถึงหมื่นบาท

มาตรา ๒๓๖ ผู้ปลอมดวงตรา หรือรอยตราของทบวงกรม เมือง หรือองค์การสาธารณ หรือของเจ้าพนักงาน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงสองพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๓๗ ผู้ใช้ดวงตรา รอยตรา หรือพระปรมาภิไธย ดังกล่าวในมาตรา ๒๓๕ หรือมาตรา ๒๓๖ โดยรู้ว่าเป็นดวงตรา รอยตรา หรือพระปรมาภิไธยปลอม ต้องระวางโทษถึงทบทบัญญัติได้ในมาตรานี้

มาตรา ๒๓๘ ผู้ใดได้มาซึ่งดวงตราหรือรอยตราดังกล่าวในมาตรา ๒๓๕ หรือมาตรา ๒๓๖ ซึ่งเป็นดวงตราหรือรอยตราอันแท้จริง และใช้ดวงตราหรือรอยตราอันโดยมิชอบในประการที่นาคะทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย ต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษบทบัญญัติได้ในมาตรา ๒๓๕ หรือมาตรา ๒๓๖ นี้

มาตรา ๒๓๙ ผู้ปลอมแสตมป์รัฐบาล ซึ่งใช้สำหรับ การไปรษณีย์ การค้า การรับเงิน หรือการส่งสัมภาระอันนี้ให้ส่งไปจากเดิม

เพื่อให้ผู้ยื่นขอความมุงค้ำสูงจางวาง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงสองพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๔๑ ผู้ให้นำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งแอสบับ โดยรู้ว่าเป็นของปลอม หรือของแปลงตามความในมาตรา ๒๓๗ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๔๑ ผู้ใดต้ม ถอน หรือกระทำความผิดประการใด ๆ แก่แอสบับรัฐบาลตั้งกล่าวในมาตรา ๒๓๗ ซึ่งมีเครื่องหมายหรือการกระทำอย่างใดแสดงว่าใช้ไม่ได้แล้ว เพื่อให้ใช้ได้ก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๒ ผู้ใดใช้ ชาย หรือเงินชชาย แอสบับ โดยรู้ว่าเป็นแอสบับอันเกิดจากการกระทำดังกล่าวในมาตรา ๒๓๗ หรือมาตรา ๒๔๑ ไม่ว่าการกระทำตามวรรคาน ๆ จะได้กระทำภายในหรือภายนอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๓ ผู้ใดปลอมตัวโลงสารซึ่งใช้ในยศยศเสด็จขบวน หรือแปลงตัวเช่นจำนวนให้ผิดไปจากเดิมเพื่อให้ผู้ยื่นขอความมุงค้ำสูงจางวาง หรือต้ม ถอน หรือกระทำความผิดประการใด ๆ แก่ตัวเช่นจำนวน ซึ่งมีเครื่องหมายหรือการกระทำอย่างใดแสดงว่าใช้ไม่ได้แล้ว เพื่อให้ใช้ได้ก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๔ ถ้าการกระทำตามมาตรา ๒๔๑ เป็นการกระทำโดยฉ้อโกง ต้องจำหนายแก่ประชาชนหรือผ่านเข้าฉ้อโกงใด ๆ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๕ ผู้ใดใช้ ชาย หรือเงินชชาย แอสบับอันเกิดจากการกระทำตามผิดตามมาตรา ๒๔๓ หรือมาตรา ๒๔๔ โดยรู้ว่าเป็นของเงินผิด หรือระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๖ ผู้ใดทำเครื่องมหรณ์คดีสำหรับ ปลอมหรือ แป้งดั่ง
ใดๆ ที่กล่าวในมาตรา ๒๓๙ มาตรา ๒๔๓ หรือมาตรา ๒๔๔ หรือมีเครื่องม
หรือตุ๊กเช่นว่านั้น ตั้งระหว่างโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกิน
ห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๗ ถ้าการกระทำดังกล่าวในมาตรา ๒๓๙ มาตรา ๒๔๐ มาตรา
๒๔๑ หรือมาตรา ๒๔๖ เป็นการกระทำเกี่ยวกับแผ่นดินบริบูรณ์ต่างประเทศ ผู้
กระทำตั้งระหว่างโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้

มาตรา ๒๔๘ ถ้าผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๔๕ มาตรา ๒๔๖ มาตรา
๒๔๗ มาตรา ๒๔๐ มาตรา ๒๔๓ มาตรา ๒๔๔ หรือมาตรา ๒๔๗ ได้กระทำ
ความผิดตามมาตราข้างต้นบัญญัติไว้ในหมวดนี้ อันเกี่ยวกับสิ่งใด เกิดจากการ
กระทำความผิดชนิดอื่น โทษจำคุกมีผลนับมาตรา ๒๓๕ มาตรา ๒๓๖ มาตรา
๒๓๗ มาตรา ๒๔๐ มาตรา ๒๔๑ มาตรา ๒๔๔ หรือมาตรา ๒๔๗ แต่กระตงเดียว

หมวด ๓

ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร

มาตรา ๒๔๙ ผู้ใดทำเอกสารปลอมขึ้นทั้ง ฉบับหรือแต่ ส่วนหนึ่ง ส่วน
ใด เท็มหรือตัดทอนข้อความหรือแก้ไขด้วยประการใดๆ ในเอกสาร ดังข้าง
หรือประทับตราปลอมหรือ ลงลายมือชื่อปลอม ในเอกสาร โดยประการที่
จะเกิดความเสียหายแก่ อันหรือประชาชน ถ้าได้กระทำเพื่อให้ ผู้หนึ่งผู้ ใด
หลงเชื่อว่าเป็นเอกสาร ดังข้าง ผู้ใดกระทำความผิดฐานปลอมเอกสาร
ตั้งระหว่างโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือ
ทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดทวงหนี้หรือทวง หัก ในนามกระตงหรือ องค์คณะใด ซึ่งมดง มอชอ
ตงผู้ คงโดยมิได้รับ ความยินยอมหรือ มิใช่คำสั่งหรือสั่งจากผู้ อันนั้น ถ้าได้
กระทำความผิดเช่นว่านั้นไปใช้ โอลงการรตงแล้ว เสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ ใดหรือ
ประชาชน ให้ถือว่าผู้ หนึ่งปลอมเอกสาร ตั้งระหว่างโทษเช่นกัน

มาตรา ๕๕. ผู้ใดปลอมเอกสารสิทธิ์ หรือเอกสารราชการ ต้อง
ระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงสอง
พันห้าร้อยบาท

มาตรา ๕๖. ผู้ใดปลอมเอกสาร ดังต่อไปนี้

- (๑) เอกสารสิทธิ์อันเป็นเอกสารราชการ
- (๒) พันนักษัตร
- (๓) ใบหุ้น ใบหุ้นกู้ ใบสำคัญของใบหุ้นหรือใบหุ้นกู้หรือ
- (๔) ตั๋วเงิน

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาท
ถึงห้าพันบาท

มาตรา ๕๗. ผู้ใดแจ้งให้เจ้าพนักงานผู้กระทำการตาม หน้าที่ขอ
ความขังหรือผู้ดำเนินการในเอกสารมหาชน หรือเอกสารราชการ ซึ่งมีวัตถุ
ประสงค์สำหรับใช้เป็นพยานหลักฐานโดยประการ ที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่
ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่ง
พันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๘. ผู้ใดใช้หรืออ้างเอกสาร อันเกิดจากฉ้อโกงหรือ ความผิด
ตามมาตรา ๕๔ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ หรือมาตรา ๕๙ โดยรู้ว่าเป็น
ของเช่นนั้น ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้อง
ระวางโทษตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี ในมาตราอื่น ๆ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคก่อนเป็นผู้ปลอมเอกสารนั้น หรือเป็นผู้
แจ้งให้เจ้าพนักงานขอความขังเอง โทลงโทษตามมาตราอื่นแก่กระ
เดื่อง

มาตรา ๕๙. ผู้ใดในการประกอบกิจการในวิชาแพทย์ กุฎหมาย
บัญชี หรือบัญชีอื่นใด ทำตัวรับรองเป็นเอกสารซึ่งรู้ว่าเป็นเท็จโดย
ประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือ ทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดโดยจงใจใช้หรืออ้างคำรับ รองอันเกิด จากการ กระทำ ความ ผิด ตามวรรคก่อนโดยรู้ ว่าเป็นของเช่นนั้น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

ลักษณะ ๓

ความผิดเกี่ยวกับการค้า

มาตรา ๒๕๕ ผู้ใดใช้หรือมิได้เพื่อใช้ ซึ่งเครื่องชั่ง เครื่องตวง หรือ เครื่องวัด โดยถือว่าเครื่องนั้นผิดตราเพื่อเอาเปรียบในการค้าหรือเครื่อง ซึ่งคนรู้ว่าเป็นเช่นนั้นไว้เพื่อขาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือ ปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕๖ ผู้ใดขายของโดยหลอกตวงด้วยประการใด ๆ ให้มี ข้อ หลงเชื่อในแห่งกำเนิด สีภาพ คุณภาพ หรือปริมาณแห่งของนั้นอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้ง จำทั้งปรับ

ความผิดตามมาตรานี้เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา ๒๕๗ ผู้ใด

(๑) เอาชื่อ ปรบอบบริษัทผู้ หรือชื่อความใด ๆ ในการ ประกอบ การค้าของผู้อื่นมาใช้ หรือทำให้ปรากฏต้นคำ หีบห่อ ฉลากใช้ หีบห่อ แจง ความ รายการแสดงราคา จุดหมายเกี่ยวกับการค้า หรือตั้งอันของ เดียวกัน เพื่อให้คนหลงเชื่อว่าเป็นสินค้าหรือการค้าของผู้อื่น

(๒) เตียนป้าย การจดทะเบียน ระบุอาคารภายนอก เครื่องบ่งตั้ง สถานที่หรือตั้งอันของเดียวกัน จนคนน่าจะหลงเชื่อว่าจัดการการค้าของตน เป็นสถานที่การค้าของผู้อื่นที่คงอยู่ เดิมแล้ว

(๓) ใช้ภาพหรือหลายซึ่งชดความเท็จ เพื่อให้เสียความเชื่อต่อในสถานที่ การค้า ต้นคำ ออกจำหน่าย หรือพาณิชย์การของผู้ใดผู้หนึ่ง โดยมุ่ง ประโยชน์แก่การค้าของตน

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความผิดตามมาตรานี้เป็นความผิดที่ย่อมความได้

มาตรา ๒๕๗ ผู้ใดปลอมเครื่องหมายการค้าของผู้อื่น ซึ่งได้จดทะเบียนแล้ว ไม่ว่าจะได้จดทะเบียนภายในหรือภายนอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕๘ ผู้ใดเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่น ซึ่งได้จดทะเบียนแล้ว ไม่ว่าจะได้จดทะเบียนภายในหรือภายนอกราชอาณาจักร เพื่อให้คนหลงเชื่อว่าเป็นเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕๙ ผู้ใดนำเข้ามาในราชอาณาจักร ขาย หรือส่งมอบซึ่งสินค้าโดยรู้ว่าเป็นสินค้าที่มีชื่อ รูปหรือประติมากรรมหรือข้อความใด ๆ คงบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๗ (๑) หรือโดยรู้ว่าเป็นสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นตามความในมาตรา ๒๕๗ หรือมาตรา ๒๕๘ ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้

ลักษณะ ๕

ความผิดเกี่ยวกับเพศ

มาตรา ๒๖๑ ผู้ใดข่มขืนหรือข่มขืนซึ่งมิใช่ภริยาของตนโดยใช้บังคับด้วยประการใด ๆ หรือใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยหญิงอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขจัดขืนได้ หรือโดยทำให้หญิงเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงห้าพันบาท

มาตรา ๒๖๒ ผู้ใดข่มขืนเด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบสองปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหกพันบาท

มาตรา ๒๐๓ ผู้ใดกระทำนากาจรแก่เด็กอายุต่ำกว่าสิบสามปี โดยขู่
เจือด้วยประการใด ๆ หรือใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยคุกคามอยู่ใน
ภาวะที่ไม่สามารถขจัดขึ้นได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าเป็นบุคคล
อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๐๔ ผู้ใดกระทำนากาจรแก่เด็กอายุไม่เกินสิบสามปี ไม่ว่าจะ
เด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับ
ไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท

ถ้าในการกระทำความผิดตามวรรคก่อน ผู้กระทำได้กระทำโดยขู่
เจือด้วยประการใด ๆ หรือใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะ
ที่ไม่สามารถขจัดขึ้นได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน
สองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๐๕ ถ้าการกระทำความผิด ตามมาตรา ๒๐๓ มาตรา ๒๐๔
มาตรา ๒๐๖ หรือมาตรา ๒๐๕ เป็นเหตุให้ผู้ถูกรกระทำ

(๑) รมอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึง
สิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงเจ็ดพันห้าร้อยบาท

(๒) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือ
จำคุกตั้งแต่สิบสองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๐๖ การกระทำความผิดตามมาตรา ๒๐๓ หรือมาตรา ๒๐๔
นั้น ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าหรือในที่สาธารณะ หรือมิได้เกิดขึ้นโดยบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป
สาหัส หรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เกิดขึ้นโดยบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป
ดังสมควรแก่โทษที่กำหนดไว้สำหรับกรณีนั้นเป็นการใหม่หนึ่ง หรือมิได้
เป็นการกระทำอันกระทบต่อศีลธรรมในมาตรา ๒๐๗ เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา ๒๐๗ ผู้ใดเป็นประจักษ์หา ต่อไป หรือรักษาไป สำหรับกา
รนากาจรซึ่งเด็กหญิงหรือเด็กชายอายุไม่เกินสิบแปดปี เพื่อให้สำเร็จความใคร่
ของผู้อื่น เจตนาข่มขืนหรือข่มขืนโดยประทุษร้ายหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษ

จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
อากรกระทำต่าง ๆ อันประกอบเป็นความผิดนั้น จะได้กระทำในประเทศ
กันหรือไม่

มาตรา ๒๑๗ ผู้ใดเป็นขระจัดหา ต่อไป หรือชักพาไป สำหรับ
อนาจารซึ่งหญิงเพื่อให้ได้ราคาไมตรีของผู้อื่น โดยใช้อุปายศ
หรือขู่ ใช้อภัยประการใด ๆ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำมิต
รวม หรือใช้ฉ้อฉลข่มขู่ใจอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี
ปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ไม่อากรกระทำต่าง
ประกอบเป็นความผิดนั้น จะได้กระทำในประเทศต่างกันหรือไม่

มาตรา ๒๑๘ ผู้ใดพาหญิงไปเพื่อการอนาจาร โดยใช้อุปายศ
ดองหรือขู่ ใช้อภัยประการใด ๆ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบ
กตของรวม หรือใช้ฉ้อฉลข่มขู่ใจอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้า
ถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

ผู้ใดซ่อนเร้นหญิง ซึ่งตนรู้ว่าเป็นผู้ถูกพาไปตามความในวรรค
ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พาไปนั้น

ความผิดตามมาตรานี้เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา ๒๑๙ ถ้าการกระทำความผิดตาม มาตรา ๒๑๓ มาตรา
มาตรา ๒๑๓ มาตรา ๒๑๔ มาตรา ๒๑๕ มาตรา ๒๑๖ หรือมาตรา ๒๑๗
การกระทำนั้นผู้สืบต้นตอ ศึกษซึ่งอยู่ในความคุม ผู้อยู่ในความคุม
ตามหน้าที่ราชการ หรือผู้ อยู่ในในความปกครอง ในความพิทักษ์หรือ
ความมอบขาด ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตราน
หนึ่งในสาม

มาตรา ๒๒๐ ชายใดอายุกว่าสิบหกปี ต่ำกว่ายี่สิบห้าปี ผิดจากภ
กันของนครใต้เกณฑ์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่
หนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ชายใด ไม่มีปัจจัยอย่างอื่นขึ้นปรากฏสำหรับดำรงชีพ หรือไม่มีปัจจัยกันพอเพียงสำหรับดำรงชีพ และ

(๑) ปรากฏว่าอยู่ร่วมกับภริยาโสเภณี หรือสมาคมกับภริยาโสเภณีคนเดียวหรือหลายคนเป็นอาชญา

(๒) ถิ่นอยู่หลับนอน รับเงินหรือประโยชน์อย่างอื่น โดยนริโสเภณีเป็นผู้จัดให้หรือ

(๓) เจ้าแตรกบเซ่งเพื่อช่ยอนภริยาโสเภณี ในการทะเลาะวิวาทกับผู้ที่คบค้ากับภริยาโสเภณีนั้น

ให้ถือว่าชานนคดำรงชีพช่ย ด้วยผลจากการกีดกันของภริยาโสเภณี เงินค่าจะพิศุจน์ ให้เป็นค่าพอใจได้จามีได้เป็นเช่นนั้น

บทบัญญัติแห่งมาตรานี้ มิให้ใช้บังคับแก่ผู้รับค่าเลี้ยงดูจากภริยาโสเภณี ซึ่งพึงให้ค่าเลี้ยงดูนั้นตามกฎหมายหรือตามธรรมเนียม

มาตรา ๒๗๒ ผู้ใด

(๑) เพื่อความประสงค์แห่งการค้าหรือโดยการค้า เพื่อการค้าขาย แจกหรือเพื่อการแต่งตั้งองค์ประกอบประชาชน คำ ถัดถัด มิใช่ นำเขาหรือยงให้มาเข้าในราชอาณาจักหรือ ส่งออกหรือยังให้ส่งออกนอกเขตอาณาจัก พาไปหรือยังให้พาไป หรือทำให้แพร่หลายโดยประการใด ๆ ซึ่งเอกลักร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ หรือสิ่งอื่นใดอันลามก

(๒) ประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้าเกี่ยวกับองค์หรือสิ่งของตามกตงกล่าวถึง หรือขายแจกหรือแต่งตั้งองค์ประกอบประชาชนหรือให้เข้าองค์หรือสิ่งของเช่นนั้น

(๓) เพื่อยะช่ยอการทำให้แพร่หลายหรือการค้าวัตถุหรือสิ่งของลามกสิ่งใดอย่างใด โฆษณาหรือโฆษณาโดยประการใด ๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรา นี้ หรือโฆษณาหรือโฆษณาว่าเจตหรือสิ่งตามกตงกล่าวถึงจะหาได้จากบุคคลใด หรือโดยวิธีใด

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลักษณะ ๑๐

ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

หมวด ๑

ความผิดต่อชีวิต

มาตรา ๒๗๓ ผู้ใดฆ่าผู้อื่น ต้องระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบหกรับถึงยี่สิบปี

มาตรา ๒๗๔ ผู้ใด

(๑) ฆ่าบุพการี

(๒) ฆ่าเจ้าพนักงานซึ่งกระทำความผิดหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่จะหรือได้กระทำความผิดหน้าที่

(๓) ฆ่าผู้ช่วยเหตุเจ้าพนักงาน ในกรณี เจ้าพนักงานนั้นกระทำความผิดหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่บุคคลนั้นหรือได้ช่วยเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้ว

(๔) ฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน

(๕) ฆ่าผู้อื่นโดยทรนามหรือโดยกระทำความผิดที่ร้าย

(๖) ฆ่าผู้อื่นเพื่อกระทำความผิดหรือเพื่อคดโกงต่อบุคคลในกรณีกระทำความผิดอย่างอื่น หรือ

(๗) ฆ่าผู้อื่นเพื่อจะเอาหรือเอาใจซึ่งผิด ประโยชน์ของตนแก่ตนหรือตนได้กระทำความผิดอื่น หรือเพื่อเปิดเผยความลับของตนหรือผู้อื่นแก่บุคคลอื่นโดยความผิดของตนได้กระทำความผิดอื่น

ต้องระวังโทษประหารชีวิต

มาตรา ๒๗๕ ผู้ใดมิได้มีเจตนาฆ่าแต่ทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวังโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี

ถ้าความผิดนั้นมีลักษณะร้ายแรงประการหนึ่งประการใดคงโทษบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๔ ผู้กระทำความผิดต้องระวังโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี

มาตรา ๒๗๖ ผู้ใดกระทำโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๗๗ ผู้ใดกระทำความผิดโดยประมาท ยินดีชดเชย หรือ คุ้มภัยด้วย ทรัพย์สิ่งของ แก่บุคคลซึ่งต้องพินิจในการดำรงชีพหรือในการอื่นใด เพื่อให้บุคคลนั้นฆ่าตนเอง ถ้าการฆ่าตนเองนั้นได้เกิดขึ้นหรือได้มีการพยายามฆ่าตนเอง ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๗๘ ผู้ใดช่วยหรือยุยงให้เกิดอาชญากรรมเกินสามหมื่น หรือผู้ซึ่งไม่สามารถเข้าใจว่าการกระทำของตนมีสาระหรือสาระสำคัญอย่างไร หรือไม่ สามารถบังคับการกระทำของตนได้ ให้จำคุกไม่เกินเจ็ดปี ถ้าการฆ่าตนเองนั้นได้เกิดขึ้นหรือได้มีการพยายามฆ่าตนเอง ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๗๙ ผู้ใดเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้ ระหว่างบุคคลแต่สามคนขึ้นไป และบุคคลหนึ่งบุคคลใด ในขณะเป็นผู้ที่เข้าร่วมในการนั้นหรือไม่ถึงแก่ความตายโดยการกระทำในการชุมนุมต่อสู้ นั้น ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้เข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้ นั้น แสดงได้ว่า ได้กระทำไปเพื่อห้ามการชุมนุมต่อสู้ นั้น หรือเพื่อบังคับระงับการชุมนุมเท่านั้น ผู้นั้นไม่ตองรับโทษ

หมวด ๒

ความผิดต่อร่างกาย

มาตรา ๒๕๐ ผู้ใดทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือใจของผู้อื่น ผู้ใดกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕๑ ผู้ใดกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ถ้ามีความผิดนั้นถึงขณะอันร้ายแรงประการหนึ่งประการใด ดังบทบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕๒ ผู้ใดกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย อันเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำร้ายรับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี อันตรายสาหัสนั้น คือ

- (๑) ตามข้อ หุนหวด ฉันทวาท หรือเสียอวัยวะประสาท
- (๒) เสียอวัยวะสืบพันธุ์ หรือความสามารถสืบพันธุ์
- (๓) เสียแขน ขา มือ เท้า นิ้ว หรืออวัยวะอื่นใด
- (๔) หน้าเสียโฉมอย่างถาวร
- (๕) เท่งตก
- (๖) จักษุพิการอย่างถาวร
- (๗) ทุพพลภาพ หรือบ่ป่วยเจ็บเรื้อรังซึ่งอาจถึงตอลดชีวิต
- (๘) ทุพพลภาพ หรือบ่ป่วยเจ็บด้วยอาการที่กระทบความเกินกว่า

ยี่สิบวันหรือจนประกอบกรณียกความผิดได้ในโดยนอกรายฉบับนี้

มาตรา ๒๕๓ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๒๕๒ ถ้ามีความผิดนั้นถึงขณะอันร้ายแรงประการหนึ่งประการใดดังบทบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๔ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี

มาตรา ๒๕๔ ผู้ใดเข้าร่วมในการชุมนุมก่อกวนระหว่างบุคคลแต่สามคนขึ้นไป และบุคคลหนึ่งบุคคลใดในจำนวนนั้นผู้เข้าร่วมในการนั้นหรือไม่ รวมอันตรายสำหัตติโดยการกระทำในการชุมนุมก่อกวนนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้เข้าร่วมในการชุมนุมก่อกวนนั้นแสดงตัวว่าได้กระทำไปเพื่อห้ามการชุมนุมก่อกวนนั้น หรือเพื่อบังคับโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

มาตรา ๒๕๕ ผู้ใดกระทำโดยประมาท และถาวรกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสำหัตติ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด ๓

ความผิดฐานทำให้ถูกแทง

มาตรา ๒๕๖ หญิงใดทำผิดของแห่งตักหรือยอมให้ผู้อื่นทำผิดแห่งตัก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕๗ ผู้ใดทำใหหญิงทั้งชกโดยหญิงนั้นยอม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าในการกระทำนั้น หญิงได้รับอันตรายสำหัตติอย่างอันน้อย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าในการกระทำนั้น หญิงถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินห้าพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๕๘ ผู้ใดทำใหหญิงถึงแก่ความตายโดยหญิงนั้นไม่ยินยอม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าในกรณีกระทำความผิดซึ่งได้รับโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำและปรับ
ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งถึงสามปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

ถ้าในกรณีกระทำความผิดซึ่งถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดซึ่งระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันห้าร้อยบาทถึงเจ็ดพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๘๘ ผู้ใดเพียงแต่พยายามกระทำความผิด ตามมาตรา ๒๘๖ หรือมาตรา ๒๘๗ วรรค ๑ ผู้นั้นไม่ถือว่ามีความผิด

หมวด ๔

ความผิดฐานทอดทิ้ง เด็ก คนป่วย เจ็บ หรือคนชรา

มาตรา ๒๘๙ ผู้ใดทอดทิ้งเด็กอายุยังไม่เกินเก้าขวบ คน พิการ เพื่อให้เกิดอันตรายแก่เด็กนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำและปรับ

มาตรา ๒๙๐ ผู้ใดมีความผิดตามกฎหมาย หรือตามสัญญาต้องดูแลซึ่งพึ่งตนเองมิได้เพราะอายุ ความป่วย เจ็บ อายพิการ หรือจิตพิการ ทอดทิ้งผู้หนึ่งผู้ใดโดยประเวรทวนจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตของผู้หนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำและปรับ

มาตรา ๒๙๑ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรค ๑ หรือวรรค ๒ เป็นเหตุให้ผู้ทอดทิ้งต้องแก่ความตายหรือรับอภัยโทษแล้ว ผู้กระทำความผิดซึ่งระวางโทษคงทวีคูณคือในมาตรา ๒๘๘ มาตรา ๒๘๖ หรือมาตรา ๒๘๗ นั้น

ฉีกนฉษ ๑๑
ความผิดเกี่ยวกับวีรภาพและชื่อเสียง

หมวด ๑
ความผิดต่อวีรภาพ

มาตรา ๒๓๓ ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้กระทำการ หรือไม่กระทำการใดๆ หรือจำยอมต่อสิ่งใด ๆ โดยรู้เหตุว่าจะทำอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ หรือชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของผู้อื่น ข่มขืนใจตนเอง หรือของผู้อื่น หรือโดยให้กำลังประทุษร้ายจน ผู้ถูกข่มขืนใจของกระทำการหรือไม่กระทำการนั้นๆ หรือจำยอมต่อสิ่งนั้นๆ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดตามวรรคก่อนได้กระทำโดยมีอาวุธหรือโดยบุคคลสามคน รวมมือตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปหรือได้กระทำเพื่อ ให้ผู้ถูกข่มขืนใจทำ กอน หรือทำลายเอกสารสำคัญอย่างใด ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้ากระทำโดยอ้างอำนาจดองหรือสื่อใจร ไม่คำนึงหรือสื่อใจรนั้นจะมีอยู่หรือไม่ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๓๔ ผู้ใดหมิ่นเหยียด ถกข่งผู้อื่นหรือกระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นปรังรังเกียจหรือหมิ่นเหยียด หรือระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคก่อนเป็นเหตุให้ผู้อื่นหมิ่นเหยียด ถกข่ง หรือต้องมีเรื่งจากเสรีภาพแห่งร่างกายนั้นถึงแก่ความตาย หรือรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒๘ มาตรา ๒๓๒ หรือมาตรา ๒๓๑ นั้น

มาตรา ๒๘ ผู้ใดกระทำโดยประมาทจนเป็นเหตุให้ผู้หนึ่งผู้ใด
หนึ่งชก ถูกถ่วง หรือต้องปราศจากเสรีภาพแห่งร่างกาย ตึงระวาง
โทษจากรุกในถิ่นหนึ่งมี หรือปรับไม่เกินหกร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวก่อนเป็นเหตุให้ผู้หนึ่งผู้ใดชก ถูก
ถ่วง หรือต้องปราศจากเสรีภาพแห่งร่างกายนั้นถึงแก่ความตาย หรือปรับ
ชั้นตรายเป็นห้าปี ผู้กระทำความผิดดังกล่าวก่อนเป็นเหตุในมาตรา ๒๗ หรือ
มาตรา ๒๘ นั้น

มาตรา ๒๙ ผู้ใดเพื่อจะเอาคนใดเป็นทาส หรือให้ผู้อื่นรับทาส
นำเขาไปในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร หรือพาเขาจากที่ใด ชื่อ ชาย
จำหน่า รับ หรือหญิงหนึ่ง ชนใด ซึ่งบุคคลหนึ่งบุคคลใด ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินห้าหมื่นหกร้อยบาท

มาตรา ๓๐ ผู้ใดเพื่อได้มาซึ่งทาส ชนหรือประเวณีใดๆ เป็นค่าใด

- (๑) เขาต้องติดต่อยังในถิ่นสืบสามปีไป
- (๒) เขาตัวบุคคลของเขาคว่ำสามปีไป โดยไร้ผู้รับหรือถูกขายแก่
ผู้รับโดยประการใดๆ ได้กล่าวถึงประเวณีชาย ใช้ชื่อนามจริงอันผิดของจริง
หรือใช้ชื่ออื่นชื่อนใดชื่อนใด หรือ

- (๓) หญิงหนึ่งหรือกบฏบุคคลใด
- ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่เจ็ดพันห้า
ร้อยบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวก่อนเป็นเหตุให้ผู้ชก ถูกเอาตัวไป
หรือผู้ชก ถูกหญิงหนึ่งหรือถูกกบฏหนึ่งรับชกหรือชกห้าปี ผู้กระทำความผิด
โทษจำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกยี่สิบปี

ถ้าการกระทำความผิดนั้นเป็นเหตุ ให้ผู้ชก เขาตัวไป หรือ ผู้ชก หนึ่ง
หนึ่งชก หรือถูกกบฏหนึ่งถึงแก่ความตาย หรือเป็นการกระทำความผิดชก

หรือโดยพบในโศกนาฏกรรม เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำนั้นอันตรายแก่กายหรือใจ ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา ๒๘๘ ผู้ใดเป็นผู้สนับสนุนในความผิดตามมาตรา ๒๘๗ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

มาตรา ๒๘๙ ผู้ใดกระทำการเป็นกลางโดยเรียก รับ หรือตกลงจะรับ ทพยสินหรือประโยชน์อย่างใด ที่มิควรได้จากผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๘๗ หรือจากผู้ที่จะให้ค่าได้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่เจ็ดพันห้าร้อยบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๓๐๐ ถ้าผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๘๗ มาตรา ๒๘๘ หรือมาตรา ๒๘๙ จัดให้ผู้ถูกเอาผิดไปหรือผู้ถูกหน่วงเหนี่ยว หรือกักขังกักขังคนมากกว่าสองคนพหุภาษาโดยผู้หนีมาหรือรับอันตรายสาหัส หรือตกอยู่ในภาวะอันใดที่จะเป็นอันตรายต่อชีวิต โศกนาฏกรรมหรือความเสียหายกำหนดไว้ แต่ไม่น้อยกว่าหนึ่ง

มาตรา ๓๐๑ ผู้ใดพราง เด็ก อายุยังไม่เกินสิบสามปี ไปเสียจากผู้ปกครองหรือผู้ดูแล ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดโดยทุจริต ซ้อ ชายหรือรับตัวเด็กซึ่งตนรู้ว่าเป็นเด็ก ซึ่งถูกพรางตามความในวรรคก่อน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พรางนั้น

มาตรา ๓๐๒ ผู้ใดพรางผู้เยาว์อายุต่ำกว่าสิบสามปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเสียจากผู้ปกครองหรือผู้ดูแล โดยผู้เยาว์นั้นไม่เต็มใจไปด้วย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท

ผู้ใดโดยทุจริต ซ้อ ชาย หรือรับตัวผู้เยาว์ซึ่งตนรู้ว่าเป็นผู้ถูกพรางตามความในวรรคก่อน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พรางนั้น

ถ้าความผิดดังกล่าวในสองวรรคก่อนได้กระทำเพื่อหากำไร หรือเพื่อการอนาจาร ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๑๓ ผู้ใดพรางผู้เยาว์ชายกว่าสืบตามมาแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ไปเสียจากผู้ปกครองหรือผู้ดูแล เพื่อทำการหรือเพื่อกระทำความผิด โดยผู้เยาว์นั้นเต็มใจไปด้วย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดโดยทุจริต ช้อ ขยาย หรือรับขวัญ เยาว์ซึ่งตนว่าเป็นผู้ถูกราคตามความในวรรคก่อน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พรางคน

มาตรา ๓๑๔ ผู้ใดพาหรือส่งคนออกไปนอกราชอาณาจักร โดยใช้ธนบัตรปลอมหรือเหรียญด้วยประการใด ๆ ใช้ถ้ำตั้งประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีฉ้อฉนอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดตามวรรคก่อน ได้กระทำให้ได้ ฤทธาหรือสิ่งไปนั้นตกอยู่ในอำนาจของผู้อื่นโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือเพื่อจะให้เป็นคนชุกาษา ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๑๕ ความผิดตามมาตรา ๓๑๓ ๓๑๔ ๓๑๕ ๓๑๖ ๓๑๗ ๓๑๘ ๓๑๙ ๓๒๐ ๓๒๑ ๓๒๒ ๓๒๓ ๓๒๔ ๓๒๕ ๓๒๖ ๓๒๗ ๓๒๘ ๓๒๙ ๓๓๐ ๓๓๑ ๓๓๒ ๓๓๓ ๓๓๔ ๓๓๕ ๓๓๖ ๓๓๗ ๓๓๘ ๓๓๙ ๓๔๐ ๓๔๑ ๓๔๒ ๓๔๓ ๓๔๔ ๓๔๕ ๓๔๖ ๓๔๗ ๓๔๘ ๓๔๙ ๓๕๐ ๓๕๑ ๓๕๒ ๓๕๓ ๓๕๔ ๓๕๕ ๓๕๖ ๓๕๗ ๓๕๘ ๓๕๙ ๓๖๐ ๓๖๑ ๓๖๒ ๓๖๓ ๓๖๔ ๓๖๕ ๓๖๖ ๓๖๗ ๓๖๘ ๓๖๙ ๓๗๐ ๓๗๑ ๓๗๒ ๓๗๓ ๓๗๔ ๓๗๕ ๓๗๖ ๓๗๗ ๓๗๘ ๓๗๙ ๓๘๐ ๓๘๑ ๓๘๒ ๓๘๓ ๓๘๔ ๓๘๕ ๓๘๖ ๓๘๗ ๓๘๘ ๓๘๙ ๓๙๐ ๓๙๑ ๓๙๒ ๓๙๓ ๓๙๔ ๓๙๕ ๓๙๖ ๓๙๗ ๓๙๘ ๓๙๙ ๔๐๐ ๔๐๑ ๔๐๒ ๔๐๓ ๔๐๔ ๔๐๕ ๔๐๖ ๔๐๗ ๔๐๘ ๔๐๙ ๔๑๐ ๔๑๑ ๔๑๒ ๔๑๓ ๔๑๔ ๔๑๕ ๔๑๖ ๔๑๗ ๔๑๘ ๔๑๙ ๔๒๐ ๔๒๑ ๔๒๒ ๔๒๓ ๔๒๔ ๔๒๕ ๔๒๖ ๔๒๗ ๔๒๘ ๔๒๙ ๔๓๐ ๔๓๑ ๔๓๒ ๔๓๓ ๔๓๔ ๔๓๕ ๔๓๖ ๔๓๗ ๔๓๘ ๔๓๙ ๔๔๐ ๔๔๑ ๔๔๒ ๔๔๓ ๔๔๔ ๔๔๕ ๔๔๖ ๔๔๗ ๔๔๘ ๔๔๙ ๔๕๐ ๔๕๑ ๔๕๒ ๔๕๓ ๔๕๔ ๔๕๕ ๔๕๖ ๔๕๗ ๔๕๘ ๔๕๙ ๔๖๐ ๔๖๑ ๔๖๒ ๔๖๓ ๔๖๔ ๔๖๕ ๔๖๖ ๔๖๗ ๔๖๘ ๔๖๙ ๔๗๐ ๔๗๑ ๔๗๒ ๔๗๓ ๔๗๔ ๔๗๕ ๔๗๖ ๔๗๗ ๔๗๘ ๔๗๙ ๔๘๐ ๔๘๑ ๔๘๒ ๔๘๓ ๔๘๔ ๔๘๕ ๔๘๖ ๔๘๗ ๔๘๘ ๔๘๙ ๔๙๐ ๔๙๑ ๔๙๒ ๔๙๓ ๔๙๔ ๔๙๕ ๔๙๖ ๔๙๗ ๔๙๘ ๔๙๙ ๕๐๐ ๕๐๑ ๕๐๒ ๕๐๓ ๕๐๔ ๕๐๕ ๕๐๖ ๕๐๗ ๕๐๘ ๕๐๙ ๕๑๐ ๕๑๑ ๕๑๒ ๕๑๓ ๕๑๔ ๕๑๕ ๕๑๖ ๕๑๗ ๕๑๘ ๕๑๙ ๕๒๐ ๕๒๑ ๕๒๒ ๕๒๓ ๕๒๔ ๕๒๕ ๕๒๖ ๕๒๗ ๕๒๘ ๕๒๙ ๕๓๐ ๕๓๑ ๕๓๒ ๕๓๓ ๕๓๔ ๕๓๕ ๕๓๖ ๕๓๗ ๕๓๘ ๕๓๙ ๕๔๐ ๕๔๑ ๕๔๒ ๕๔๓ ๕๔๔ ๕๔๕ ๕๔๖ ๕๔๗ ๕๔๘ ๕๔๙ ๕๕๐ ๕๕๑ ๕๕๒ ๕๕๓ ๕๕๔ ๕๕๕ ๕๕๖ ๕๕๗ ๕๕๘ ๕๕๙ ๕๖๐ ๕๖๑ ๕๖๒ ๕๖๓ ๕๖๔ ๕๖๕ ๕๖๖ ๕๖๗ ๕๖๘ ๕๖๙ ๕๗๐ ๕๗๑ ๕๗๒ ๕๗๓ ๕๗๔ ๕๗๕ ๕๗๖ ๕๗๗ ๕๗๘ ๕๗๙ ๕๘๐ ๕๘๑ ๕๘๒ ๕๘๓ ๕๘๔ ๕๘๕ ๕๘๖ ๕๘๗ ๕๘๘ ๕๘๙ ๕๙๐ ๕๙๑ ๕๙๒ ๕๙๓ ๕๙๔ ๕๙๕ ๕๙๖ ๕๙๗ ๕๙๘ ๕๙๙ ๖๐๐ ๖๐๑ ๖๐๒ ๖๐๓ ๖๐๔ ๖๐๕ ๖๐๖ ๖๐๗ ๖๐๘ ๖๐๙ ๖๑๐ ๖๑๑ ๖๑๒ ๖๑๓ ๖๑๔ ๖๑๕ ๖๑๖ ๖๑๗ ๖๑๘ ๖๑๙ ๖๒๐ ๖๒๑ ๖๒๒ ๖๒๓ ๖๒๔ ๖๒๕ ๖๒๖ ๖๒๗ ๖๒๘ ๖๒๙ ๖๓๐ ๖๓๑ ๖๓๒ ๖๓๓ ๖๓๔ ๖๓๕ ๖๓๖ ๖๓๗ ๖๓๘ ๖๓๙ ๖๔๐ ๖๔๑ ๖๔๒ ๖๔๓ ๖๔๔ ๖๔๕ ๖๔๖ ๖๔๗ ๖๔๘ ๖๔๙ ๖๕๐ ๖๕๑ ๖๕๒ ๖๕๓ ๖๕๔ ๖๕๕ ๖๕๖ ๖๕๗ ๖๕๘ ๖๕๙ ๖๖๐ ๖๖๑ ๖๖๒ ๖๖๓ ๖๖๔ ๖๖๕ ๖๖๖ ๖๖๗ ๖๖๘ ๖๖๙ ๖๗๐ ๖๗๑ ๖๗๒ ๖๗๓ ๖๗๔ ๖๗๕ ๖๗๖ ๖๗๗ ๖๗๘ ๖๗๙ ๖๘๐ ๖๘๑ ๖๘๒ ๖๘๓ ๖๘๔ ๖๘๕ ๖๘๖ ๖๘๗ ๖๘๘ ๖๘๙ ๖๙๐ ๖๙๑ ๖๙๒ ๖๙๓ ๖๙๔ ๖๙๕ ๖๙๖ ๖๙๗ ๖๙๘ ๖๙๙ ๗๐๐ ๗๐๑ ๗๐๒ ๗๐๓ ๗๐๔ ๗๐๕ ๗๐๖ ๗๐๗ ๗๐๘ ๗๐๙ ๗๑๐ ๗๑๑ ๗๑๒ ๗๑๓ ๗๑๔ ๗๑๕ ๗๑๖ ๗๑๗ ๗๑๘ ๗๑๙ ๗๒๐ ๗๒๑ ๗๒๒ ๗๒๓ ๗๒๔ ๗๒๕ ๗๒๖ ๗๒๗ ๗๒๘ ๗๒๙ ๗๓๐ ๗๓๑ ๗๓๒ ๗๓๓ ๗๓๔ ๗๓๕ ๗๓๖ ๗๓๗ ๗๓๘ ๗๓๙ ๗๔๐ ๗๔๑ ๗๔๒ ๗๔๓ ๗๔๔ ๗๔๕ ๗๔๖ ๗๔๗ ๗๔๘ ๗๔๙ ๗๕๐ ๗๕๑ ๗๕๒ ๗๕๓ ๗๕๔ ๗๕๕ ๗๕๖ ๗๕๗ ๗๕๘ ๗๕๙ ๗๖๐ ๗๖๑ ๗๖๒ ๗๖๓ ๗๖๔ ๗๖๕ ๗๖๖ ๗๖๗ ๗๖๘ ๗๖๙ ๗๗๐ ๗๗๑ ๗๗๒ ๗๗๓ ๗๗๔ ๗๗๕ ๗๗๖ ๗๗๗ ๗๗๘ ๗๗๙ ๗๘๐ ๗๘๑ ๗๘๒ ๗๘๓ ๗๘๔ ๗๘๕ ๗๘๖ ๗๘๗ ๗๘๘ ๗๘๙ ๗๙๐ ๗๙๑ ๗๙๒ ๗๙๓ ๗๙๔ ๗๙๕ ๗๙๖ ๗๙๗ ๗๙๘ ๗๙๙ ๘๐๐ ๘๐๑ ๘๐๒ ๘๐๓ ๘๐๔ ๘๐๕ ๘๐๖ ๘๐๗ ๘๐๘ ๘๐๙ ๘๑๐ ๘๑๑ ๘๑๒ ๘๑๓ ๘๑๔ ๘๑๕ ๘๑๖ ๘๑๗ ๘๑๘ ๘๑๙ ๘๒๐ ๘๒๑ ๘๒๒ ๘๒๓ ๘๒๔ ๘๒๕ ๘๒๖ ๘๒๗ ๘๒๘ ๘๒๙ ๘๓๐ ๘๓๑ ๘๓๒ ๘๓๓ ๘๓๔ ๘๓๕ ๘๓๖ ๘๓๗ ๘๓๘ ๘๓๙ ๘๔๐ ๘๔๑ ๘๔๒ ๘๔๓ ๘๔๔ ๘๔๕ ๘๔๖ ๘๔๗ ๘๔๘ ๘๔๙ ๘๕๐ ๘๕๑ ๘๕๒ ๘๕๓ ๘๕๔ ๘๕๕ ๘๕๖ ๘๕๗ ๘๕๘ ๘๕๙ ๘๖๐ ๘๖๑ ๘๖๒ ๘๖๓ ๘๖๔ ๘๖๕ ๘๖๖ ๘๖๗ ๘๖๘ ๘๖๙ ๘๗๐ ๘๗๑ ๘๗๒ ๘๗๓ ๘๗๔ ๘๗๕ ๘๗๖ ๘๗๗ ๘๗๘ ๘๗๙ ๘๘๐ ๘๘๑ ๘๘๒ ๘๘๓ ๘๘๔ ๘๘๕ ๘๘๖ ๘๘๗ ๘๘๘ ๘๘๙ ๘๙๐ ๘๙๑ ๘๙๒ ๘๙๓ ๘๙๔ ๘๙๕ ๘๙๖ ๘๙๗ ๘๙๘ ๘๙๙ ๙๐๐ ๙๐๑ ๙๐๒ ๙๐๓ ๙๐๔ ๙๐๕ ๙๐๖ ๙๐๗ ๙๐๘ ๙๐๙ ๙๑๐ ๙๑๑ ๙๑๒ ๙๑๓ ๙๑๔ ๙๑๕ ๙๑๖ ๙๑๗ ๙๑๘ ๙๑๙ ๙๒๐ ๙๒๑ ๙๒๒ ๙๒๓ ๙๒๔ ๙๒๕ ๙๒๖ ๙๒๗ ๙๒๘ ๙๒๙ ๙๓๐ ๙๓๑ ๙๓๒ ๙๓๓ ๙๓๔ ๙๓๕ ๙๓๖ ๙๓๗ ๙๓๘ ๙๓๙ ๙๔๐ ๙๔๑ ๙๔๒ ๙๔๓ ๙๔๔ ๙๔๕ ๙๔๖ ๙๔๗ ๙๔๘ ๙๔๙ ๙๕๐ ๙๕๑ ๙๕๒ ๙๕๓ ๙๕๔ ๙๕๕ ๙๕๖ ๙๕๗ ๙๕๘ ๙๕๙ ๙๖๐ ๙๖๑ ๙๖๒ ๙๖๓ ๙๖๔ ๙๖๕ ๙๖๖ ๙๖๗ ๙๖๘ ๙๖๙ ๙๗๐ ๙๗๑ ๙๗๒ ๙๗๓ ๙๗๔ ๙๗๕ ๙๗๖ ๙๗๗ ๙๗๘ ๙๗๙ ๙๘๐ ๙๘๑ ๙๘๒ ๙๘๓ ๙๘๔ ๙๘๕ ๙๘๖ ๙๘๗ ๙๘๘ ๙๘๙ ๙๙๐ ๙๙๑ ๙๙๒ ๙๙๓ ๙๙๔ ๙๙๕ ๙๙๖ ๙๙๗ ๙๙๘ ๙๙๙ ๑๐๐๐

หมวด ๒

ความผิดฐานเปิดเผยความลับ

มาตรา ๓๑๖ ผู้ใดเปิดเผยหรือนำเอาความหมาย โทษเหตุ หรือองค์สารใดของผู้อื่นไปเพื่อจะตั้งรู้ ข้อความ หรือนำข้อความใดลงพิมพ์ โทษเหตุ หรือองค์สารใดของผู้อื่นออกเปิดเผย ถ้าการกระทำความผิดเช่นนี้เสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๑๗ ผู้ใดตั้งรับความลับของผู้อื่นโดยทุจริตเป็นเจ้าพนักงาน โดยเหตุที่รับก่อนอาชญากรรมนั้นเกิดขึ้นแล้ว หรือรับก่อน

นางผดุงครรภ์ ผู้พยาบาล นักบวช ทนายความ ผู้ต่อมบัญชี หรือโดย
เหตุเป็นผล ชั่วๆ ในการประกอบอาชีพนั้นๆ แล้วเปิดเผยความลับนั้นในประการ
ที่อาจจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน
หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับการศึกษาอบรมเปิดเผยความลับของผู้อื่นคนใดดังรั้ว หรือ
ไต่ถามในการศึกษาอบรม ในประการที่อาจจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้
ใดต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

มาตรา ๓๓๗ ผู้ใด ดองรั้ว หรือ ไต่มาซึ่ง ความลับของ ผู้อื่น เกือบกับ
อุตสาหกรรม หรือเกือบกับการค้าหรือเกือบกับกรรมวิธี ในวิทยาศาสตร์
โดยเหตุนั้นตามแห่งหน้าที่ วิชาชีพ หรืออาชีพอื่นเป็นทวงใจ เปิดเผย
หรือใช้ความลับนั้น เพื่อประโยชน์ตนเอง หรือผู้อื่นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
หกเดือนหรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๓๘ ผู้ใดเปิดเผยความลับในราชการซึ่งเจ้าพนักงานผู้หนึ่งคน
หนึ่งให้เปิดเผย ถ้าการเปิดเผยนั้นอาจเกิดความเสียหายแก่ราชการ หรือผู้หนึ่ง
ผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือ
ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๓๙ ความผิดในหมวดนี้เป็นความผิดอันยอมความได้

หมวด ๓

ความผิดต่อชื่อเสียง

มาตรา ๓๔๑ ผู้ใดใช้ความลับลับต่อบุคคลดังมาโดยประการที่อาจจะทำ
ให้ผู้หนึ่งผู้หนึ่งซึ่งชื่อเสียง เกียรติยศหรือเกียรติยศอื่น ผู้หนึ่งหรือหลายคน
ผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่
เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๒ ผู้ใดใช้ความลับลับต่อบุคคลดังมา เพื่อให้เกิดความ
เสียหายแก่บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตาย และการใช้ความลับ

นางจะเป็นเหตุให้บุคคลเช่นวานเฝ้าช่อเตี้ยง ถูกตีหมิ่นหรือออกเกลียดชัง ผู้พ้น
กระทำคามผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษดังบทบัญญัติไว้ในมาตรา
๑๑๑ นั้น

มาตรา ๑๑๓ ถ้าความผิดฐานหมิ่นประมาท ได้กระทำโดยโฆษณาด้วย
เอกสารสิ่งพิมพ์ ภาพการกระจายเสียง หรือการป่าวประกาศด้วยวิธีอื่นใด
ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือ
ทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๑๔ ผู้ใดแสดงความคิดเห็นหรือข้อความใดโดยสุจริต

(๑) เพื่อความชอบธรรม ป้องกันตนหรือป้องกันผู้อื่นได้เสียเกี่ยวกับ
ตนตามคดองธรรม

(๒) ในฐานะเป็นเจ้าของพนักงานปฏิบัติการตามหน้าที่

(๓) ดิชมติด้วยความเป็นธรรม ซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัยของ
ประชาชนย่อมกระทำ

(๔) ในการแจ้งข่าวด้วยความเป็นธรรม เรื่องดำเนินการที่เห็นผิดโดย
ในศาลหรือในการประชุม

(๕) ในการบอกความเป็นส่วนตัวแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ในทาง
ดักเคียน เพื่อป้องกันประโยชน์ของบุคคลนั้น หรือประโยชน์ของบุคคลอื่น
ซึ่งบุคคลนั้นสนใจ

ผู้พ้นไม่ต้องรับโทษฐานหมิ่นประมาท

มาตรา ๑๑๕ ในกรณีหมิ่นประมาท ถ้าผู้ถูกกล่าวกระทำคามผิด
พิสูจน์ได้ว่าข้อความที่ตนแสดงเป็นความจริง ผู้พ้นไม่ต้องรับโทษ

แต่ห้ามไม่ให้พิสูจน์ถึงความ ถ้าข้อความที่แสดงนั้นเป็นการได้ความ
ในเรื่องส่วนตัว และการพิสูจน์นั้นไม่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน

มาตรา ๑๑๖ คู่ความหรือทนายความของคู่ ความ ซึ่งแสดงข้อ
ความในกระบวนการพิจารณาคดีในศาล เพื่อประโยชน์แก่คดีของตนไม่ต้องรับโทษ
ฐานหมิ่นประมาท

มาตรา ๓๑๗ ในคดีหมิ่นประมาทซึ่งมีคำพิพากษาว่า จำเลยมีความผิด
กล่าวหาจริง

- (๑) ให้ยึดและทำลายวัตถุหรือสิ่งของวัตถุ ที่มีข้อความหมิ่นประมาท
- (๒) ให้โฆษณาคำพิพากษาทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ในหนังสือพิมพ์
หนังสือพิมพ์หรือหลายฉบับครั้งเดียวหรือหลายครั้ง โดยให้จำเลยเป็นผู้ชำระ
ค่าโฆษณา

มาตรา ๓๑๘ ความผิดในหมวดนี้เป็นความผิดอันยอมความได้
ถ้าผู้เสียหายในความผิดฐานหมิ่นประมาทยกฟ้องร้องทุกข์ ให้
มีบทว่าราคา ค่าธรรมเนียม และค่าตัวของผู้เสียหายร้องทุกข์นั้นได้

ลักษณะ ๑๒

ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

หมวด ๑

ความผิดฐานลักทรัพย์และกักขังทรัพย์

มาตรา ๓๑๙ ผู้ใดเพ็ดเอาทรัพย์สินของผู้อื่น หรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวม
อยู่ด้วย เป็นของตนหรือเป็นของบุคคลอื่นด่าม เอาทรัพย์สินไปโดยทุจริต ผู้
นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือ
ปรับไม่เกินหนึ่งพันหรือกักขัง หรือค่าจ้างปรับ

มาตรา ๓๒๐ ผู้ใดลักทรัพย์

- (๑) โดยปกขัย โฉง้างคี่เป็นเครื่องง้างคี่น หรือโถง้างคี่เกิดเพลิง
ไหม้ การระเบิด อุทกภัย ลูบคี่แห่งง้างคี่ไฟ แห่งลูบคี่แก่เรือ หรือภัยพิบัติ
แก่ประชาชน

(๒) โดยใช้กำลังประทุษร้ายบังคับกัน สำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์สินหรือโดยอุบายอื่นเช่นฉ้อโกงหรือการโกง

(๓) โดยเข้าช่องทาง ซึ่งได้หาชนโดยไม่ได้จ้างให้เป็นทางคนเข้าหรือเข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นเจ้าของเปิดไว้ให้

(๔) โดยแปลงตัว มอมหรือปิดหน้าปลอมเป็นผู้อื่น หรือลงตัวเป็นเจ้าของงาน

(๕) โดยมีอาวุธหรือโดยมีพวกสมคบกันร่วมมือ

(๖) ในเคหสถานหรือสำนักงานของรัฐบาดหรือเทศบาล ที่คนได้เข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือคงอยู่โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือในสถานทุบทำลายสาธารณสถานรถไฟ สถานีการเดิน ที่จอดเรือสาธารณะ หรือสถานทุบทำลายอื่นสำหรับขนถ่ายสินค้า หรือในเขตยานสาธารณะ

(๗) ที่ใจหรือมีใจเพื่อสาธารณประโยชน์ หรือที่เงินของนายจ้างหรือที่อยู่ในความครอบครองของนายจ้าง

(๘) ของผู้มีอาชพหศีกรรรม บรรดาที่เป็นผลตกในคดี พหุชนรูดังและเครื่องมือนั้นใจสำหรับประกอบ หรือได้มาจากการก่อศีกรรรมนั้น

คือระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสองพันห้าร้อยบาท

ถ้าความผิดนั้นเป็นการกระทำที่ประกอบ ด้วย ลักษณะดังที่บัญญัติไว้ในอนุมาตราดังกล่าวแล้วแต่ยังไม่ถึงขั้นอนุมาตราอื่นไป ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสามพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๒๒ ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในมาตรา ๓๒๑ เป็นการกระทำโดยความจำใจ ความผิดของหรือด้วยความยินยอมหรือโดยประทุษร้ายนั้นมีความเล็กน้อยสาหัสจะลงโทษผู้กระทำความผิด ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๘ ก็ได้

มาตรา ๓๕๓ ผู้ใดลักทรัพย์ โดยฉกฉวยเอาอย่างเปิดเผย ผู้นั้น
กระทำความผิดฐานฉกฉวยทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือ
ปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคก่อน เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความ
ตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สอง
พันห้าร้อยบาทถึงเจ็ดพันห้าร้อยบาท

ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุก
ตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันห้าร้อยบาทถึงห้าพันบาท

ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือใจ ผู้กระทำต้องระวาง
โทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงสามพันห้าร้อย
บาท

หมวด ๒

ความผิดฐานกระโชก รัศเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์

และปล้นทรัพย์

มาตรา ๓๕๔ ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้ยอมให้หรือยอมจะให้คน หรือม
อื่นได้ประโยชน์ ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน โดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือ
ยาขู่ เชิญว่าจะทอนตรายคอหรือตัวร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สิน
ของผู้อื่น เชิญหรือข่มขืนใจผู้อื่นตาม จนผู้ถูกข่มขืนใจยอมเช่นจำนวน
ผู้กระทำความผิดฐานกระโชก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือ
ปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดฐานกระโชกได้กระทำโดย

(๑) ขู่ด้วยคำว่าจะทำร้ายร่างกายให้ ผู้ถูกข่มขืนใจหรือผู้
รับอันตรายสาหัส หรือขู่ด้วยคำให้เกิดเหตุใหม่แก่ทรัพย์สินของผู้ถูกข่ม
ขืนใจหรือผู้อื่น หรือ

(๒) มีอาวุธข่มขืนใจผู้อื่น

ผู้กระทำความผิดของระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสามพันหกร้อยบาท

มาตรา ๓๖๔ ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่น หรือข่มขืนให้ตนหรือผู้อื่นได้ประโชชน์ ในลักษณะที่ผิดกฎหมาย โดยผู้เสียหายจะเปิดเผยความลับซึ่งการเปิดเผยนั้นจะทำให้ตนหรือผู้อื่นหรือบุคคลที่สามเสียหาย จากผู้ถูกข่มขืนใจยอมระงับความผิดนั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานผิดอาชญากรรม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสามพันหกร้อยบาท

มาตรา ๓๖๕ ผู้ใดลักทรัพย์ โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่าในทันทีนั้นจะใช้กำลังประทุษร้าย เพื่

- (๑) ให้ความคุ้มครองแก่ทรัพย์สินหรือทรัพย์ที่ตนพาหนีไป
- (๒) ให้อุปการะแก่ทรัพย์สิน
- (๓) ลักเอาทรัพย์สินไป
- (๔) ฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยความผิดอื่น หรือ
- (๕) หนีพ้นจากการจับกุม

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานผิดอาชญากรรม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงสามพันหกร้อยบาท

ถ้าความผิดนั้นเป็นการกระทำที่ประกอบด้วยลักษณะดังที่บัญญัติไว้ในมาตราหนึ่งอันมาตราใดแห่งมาตรา ๓๖๐ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงห้าพันบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นเหตุให้ผู้หนึ่งแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดของระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองพันห้าร้อยบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

ถ้าผู้ต้องหาใหม่ จำนวนอันตราย่ำห้าสิบ ผู้กระทำความผิดของระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองพันห้าร้อยบาทถึงเจ็ดพันห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๖๖ ถ้าความผิดฐานชิงทรัพย์ ได้กระทำ โดยบุคคลสามคน
 รวมมือกันตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำ ๆ ความผิดฐานปล้นทรัพย์ ต้อง
 ระวังโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงห้าพันบาท
 ถ้าในการปล้นทรัพย์ ผู้กระทำนั้นแต่คนใดคนหนึ่ง มีอาวุธติดตัวไป
 ด้วยโดยเปิดเผย ผู้กระทำต้องระวังโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และ
 ปรับตั้งแต่หนึ่งพันห้าร้อยบาทถึงเจ็ดพันห้าร้อยบาท

ถ้าการปล้นทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวัง
 โทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการปล้นทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวัง
 โทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี

ถ้าการปล้นทรัพย์ ได้กระทำโดยแสดงถึงความทารุณ จนเป็นเหตุให้ผู้อื่น
 รับอันตรายแก่กายหรือใจ ไซ้ปืนยิง ใช้อาวุธระเบิด หรือกระทำความรุนแรง ผู้
 กระทำต้องระวังโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกยี่สิบปี

หมวด ๓

ความผิดฐานฉ้อโกง

มาตรา ๑๖๗ ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความเท็จจริง
 อันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกล
 วงดังกล่าวนี้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้
 ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทา ถอนหรือทำลายเอกสารสิทธิ ผู้ฉ
 กระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่
 เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๘ ผู้ใดตั้งชื่อและบริโภคนอาหารหรือเครื่องดื่ม หรือเช่า
 อยู่ในโรงแรมโดยวิงวอนไม่สามารรถชำระเงินค่าอาหาร ค่าเครื่องดื่ม หรือค่า
 อยู่ในโรงแรมนั้น ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกิน
 สองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒๘ ถ้าในการกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ผู้กระทำ

(๔) แสดงตนเป็นคนอื่น

(๕) อาศัยความเบาปัญญาของผู้ถูกหลอกลวงซึ่งเป็นเด็ก หรืออาศัย

ความอ่อนแอแห่งจิตของผู้ถูกหลอกลวง

ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพัน

ห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒๙ ผู้ใดเพื่อเอาทรัพย์สินของผู้อื่น เป็นของตน หรือบุคคลที่
สาม ชักจูงผู้หนึ่งผู้ใดให้จำหน่ายโดยเสียเปรียบซึ่งทรัพย์สินโดยอาศัยเหตุผู้
ถูกชักจูงมีจิตอ่อนแอหรือเป็นคนเบาปัญญา และไม่สามารรถเข้าใจตาม
ควรซึ่งสาระสำคัญของกิจการกระทำของตนนั้นผู้ถูกชักจูงจำหน่ายซึ่งทรัพย์สินนั้น
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้ง
ปรับ

มาตรา ๓๓๐ ผู้ใดเพื่อให้ตนเขา หรือผู้อื่น ได้รับประโยชน์จากร
ประกันอัน ดังกล่าวดังต่อไปนี้แก่ผู้เสียหายแก่ทรัพย์สินอันเป็นวัตถุที่เขาประกันภัย
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือ
ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๓๑ ความผิดในหมวดนี้เป็นความผิดอันยอมความได้

หมวด ๕

ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้

มาตรา ๓๓๓ ผู้ใดเอาไปเสีย ทำให้เสียหาย ทิ้งขว้าง ทำให้เสื่อมค่า
หรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์สินอันตนจำนำไว้แก่ผู้อื่น ถ้าได้กระทำเช่นนี้ให้เกิด
ความเสียหายแก่ผู้อื่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกิน
หนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๓๕ ผู้ใดรู้ว่าเจ้าหนี้ของตนหรือของผู้อื่น ได้ใช้หรือน่าจะใช้
สิทธิเรียกร้องทางศาลให้ชำระหนี้ ย้ายไปเสีย ช้อน หรือโอนให้แก่ผู้อื่นซึ่งทรัพย์สิน
ใดหรือแสดงให้ตนเองเป็นหนี้จำนวนใดอันไม่เป็นจริง ถ้ากระทำการเช่นนั้นให้
เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี
หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๓๕ ความผิดในหมวดนี้เป็นความผิดอันยอมความได้

หมวด ๕

ความผิดฐานขี้โกง

มาตรา ๓๓๖ ผู้ใดครอบครองทรัพย์สินซึ่งเป็นของผู้อื่น หรือของผู้อื่นเป็น
เจ้าของรวมอยู่ด้วย เบียดบังเอาทรัพย์สินนั้นไปของตนหรือของผู้บุคคลที่สามโดย
ทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานขี้โกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี
หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าทรัพย์สินใดตกมาอยู่ในความครอบครองของผู้กระทำความผิดเพราะ
ผู้อื่นส่งมอบให้โดยพลั้งเผลอผิดไปด้วยประการใด หรือเป็นทรัพย์สินเสียหาย
ซึ่งผู้กระทำความผิดเก็บได้ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษแต่เพียงกึ่งหนึ่ง

มาตรา ๓๓๗ ผู้ใดได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของผู้อื่น หรือ
ทรัพย์สินซึ่งผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย กระทำความเสียหายแก่ทรัพย์สินในลักษณะที่
ใดๆ โดยทุจริต จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็น
ทรัพย์สินของผู้อื่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน
หนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๓๗ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๓๖ หรือมาตรา ๓๓๗
ได้กระทำในฐานะที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของผู้ใด ตามคำสั่ง
ของศาลหรือตามพันธกรณี หรือในฐานะเป็นผู้มีอำนาจหรือบุคคลอื่น ย่อมเป็น

ที่ไฉนใจของประชาชน ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๕ ผู้ใดได้ทรัพย์สินอันเป็นของเดิมของเจ้าของทรัพย์นั้นเป็นของคนหรือของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๖ ความผิดในหมวดนี้เป็นความผิดอันยอมความได้

หมวด ๖

ความผิดฐานรับของโจร

มาตรา ๓๕๓ ผู้ใดช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซ่อนรับจำหน่าย หรือรับไว้โดยประการใด ซึ่งทรัพย์สินนั้นรู้ว่าเป็นของได้มาโดยการกระทำความผิด ถ้าความผิดนั้นเข้าลักษณะดังต่อไปนี้ ฉกฉวยทรัพย์ ทรัพย์ที่ขโมย ทรัพย์ที่ลักเอาทรัพย์ ทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง หรือขยักขอก ผู้กระทำความผิดฐานรับของโจร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดฐานรับของโจรนั้น ได้กระทำการเป็นการประกอบอาชีพ หรือได้กระทำโดยผู้กระทำรู้ว่าเป็นของได้มาโดยการขโมยทรัพย์หรือฉ้อโกงทรัพย์ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สามร้อยบาทถึงห้าพันบาท

หมวด ๗

ความผิดฐานประทุษร้ายต่อทรัพย์

มาตรา ๓๕๒ ผู้ประทุษร้ายต่อทรัพย์ของผู้อื่น หรือของผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมด้วยโดยทำอันตราย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้เสียหายไรสินทรัพย์

นั้นกระทำความผิดฐานประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ของระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๓ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๔๒ ได้กระทำด้วย

- (๑) เครื่องกลหรือเครื่องจักรอุตสาหกรรมแห่งเหมืองแร่หรือโรงงาน
- (๒) ปลั๊กสวิตช์ เครื่องกลหรือเครื่องจักรที่ใช้ในการประกอบอิเล็กทรอนิกส์
- (๓) ขวดขยายหรือสวิตช์พลาสม่าที่ใช้ในการขนถ่ายสารปรมาณูหรือประกอบ

อุตสาหกรรมหรืออิเล็กทรอนิกส์

(๔) พืช หรือพืชผลของสัตว์

ผู้กระทำความผิดระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๔ ผู้ใดประทุษร้ายโดยทำอันตราย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้เสียประโยชน์ต่อทรัพย์สิน ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ คือระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๕ การกระทำความผิดตามมาตรา ๓๔๒ และมาตรา ๓๔๓ เป็นความผิดอันมีลักษณะร่วมกัน

หมวด ๘

ความผิดฐานบุกรุก

มาตรา ๓๔๖ ผู้ใดเพิ่ม ให้อื่นครอบครองสิ่งห้ามทรัพย์ โดยสงบสุข เข้ายึดหรือเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรังแกการครอบครองนั้น ของระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๗ ผู้ใดเพิกเฉย เขาของสิ่งห้ามทรัพย์ ของผู้อื่น เป็นของตน หรือของบุคคลที่สาม ยกยายหรือทำลายเครื่องหมายเขตสิ่งห้าม

ทรัพย์สิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพัน
ห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๘ ผู้ใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร เข้าไปหรือซ่อนตัวอยู่ใน
ในเคหสถานอาคารเก็บรักษาทรัพย์สิน หรือสำนักงาน ในความครอบครอง
ของผู้อื่น หรือไม่ยอมออกไปจากสถานเช่นนั้นเมื่อผู้มีสิทธิกระทำการให้
เขาไปได้ให้โดยสงบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน
ห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๙ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๔๖ มาตรา ๓๔๗
หรือมาตรา ๓๔๘ ได้กระทำ

- (๑) โดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือใช้กำลังประทุษร้าย
- (๒) โดยมีอาวุธหรือโดยสมัครกันพร้อมกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป
- (๓) ในเวลาต่างคืน

ผู้กระทำการต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน
สองพันห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๐ ความผิดในหมวดนี้ นอกจากจากความผิดที่ต้อง ระวางโทษ
ตามมาตรา ๓๔๘ เป็นความผิดอันยอมความได้

ภาค ๓

ลูกโทษ

มาตรา ๓๕๑ ผู้ใดเมื่อเจ้าพนักงานถามข้อหรือทูลขอเพิก
ตามกฎหมายไม่ยอมบอก หรือแถลงบอกข้อหรือทูลขอเช่นเท็จ ต้องระวาง
โทษปรับไม่เกินหนึ่งบาท

มาตรา ๓๕๒ ผู้ใดทราบคำสั่งของเจ้าพนักงานซึ่งตั้งการตามอำนาจ
มีกฎหมายไว้ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นโดยไม่มีเหตุสุดหรืออันสมควร

สมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามวัน หรือปรับไม่เกินห้าสิบบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้ากระทำความผิดเป็นคดีถึงที่สุดโดยผู้กระทำความผิดในหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ึ่งกฎหมายกำหนดให้สั่งให้ช่วยได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๓ ผู้ใดกระทำความผิดประการใด ๆ ให้ประกาศหรือภาพ โฆษณาที่เจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่ปิดหรือแสดงไว้ หลุด ฉีก หรือ ไร่ประโยชน์ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

ถ้ากระทำความผิดดังกล่าวคือแจ้งความหรือภาพโฆษณาเอกชนได้ปิดไว้ตามกฏหมายหรือเจ้าพนักงานอนุญาต ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสิบบาท

มาตรา ๑๕๔ ผู้ใดตั้งเสียง หรือทำให้เกิดเสียง หรือกระทำความ ้อซึ่งโดยไม่มีเหตุอันสมควรจนทำให้ประชาชนตกใจหรือเดือดร้อน ต้อง ะวางโทษปรับไม่เกินสิบบาท

มาตรา ๑๕๕ ผู้ใดพาชาวเขาไปในทางสาธารณะ เมือง หรือหมู่บ้านโดย เปิดเผยหรือไม่มีเหตุสมควร หรือพาไปในชุมชนชนบทได้จัดให้ มชนเพื่อ หนักการ การรื่นเริง หรือการอื่นใด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสิบบาท และ ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ วนชาวเขานั้น

มาตรา ๑๕๖ ผู้ใดเข้าร่วมในการทะเลาะกันอย่างอื้ออึง ในทาง ธารณะหรือสาธารณสถาน หรือกระทำโดยประการอื่นใด ให้เสียความ สงบเรียบร้อยในทางสาธารณะหรือสาธารณสถาน ต้องระวางโทษปรับ ี่ไม่เกินสิบบาท

มาตรา ๑๕๗ ผู้ใดควบคุมคนตบตักฉีกฉกรรจ์ ปล่อยให้คนตบตักฉีกฉกรรจ์ หนีออกเที่ยวไปโดยต่างหาก ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๑๕๘ ผู้ใดเห็นผู้ใดตกอยู่ในภยันตรายแห่งชีวิต ซึ่งตนอาจ ่วยได้โดยไม่ควรกีดกันตนหรือตนเองหรือผู้อื่น แต่ไม่ช่วยตามความจำเป็น

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือ
ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๘ ผู้ใดทำให้ร่างรายนาม ร่องน้ำ หรือที่อธิบายของ
ใดใดกร่อนเป็นสังสารวนเกิดขัดข้องหรือไม่สะดวก ต้องระวางโทษปรับ
ไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๓๖๐ ผู้ใดขึงปันขังไรคนระเมทโดยใช่เหตุ ในเมือง หมู่บ้าน
หรือชุมชนชนชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามวัน หรือปรับไม่เกินห้าสิบบ
บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๑ ผู้ใดควบคุมสัตว์ดุหรือสัตว์ร้าย ปลดปล่อยสัตว์คนเลี้ยง
ไม่โดยดีทำให้ประกรทอาชวอนตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๒ ผู้ใดขนระอยู่ในถนนสาธารณะหรือสาธารณะสถาน เม
ตราหรือเมรียนประพุกตุนายหรือจนครองสติไม่ได้ ต้องระวางโทษปรับ
ไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๓๖๓ ผู้ใดชักหรือขึงสังสารวนในทางสาธารณะ ต้องระวาง
โทษจำคุกไม่เกินสามวัน หรือปรับไม่เกินห้าสิบบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๔ ผู้ใดทำให้เกิดปฏิกตณแก่น้ำในบ่อ สระ หรือที่ขงน้ำ อัน
มีไว้สำหรับประชาชนใช้สอย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามวัน หรือปรับ
ไม่เกินห้าสิบบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๕ ผู้ใดกระทำการทารุณคือสังหรือฆาตคว โดยให้รับทษ
เจตนอนไม่เจเนน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามวัน หรือปรับไม่เกิน
ห้าสิบบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๖ ผู้ใดใช้ให้สัตว์ทำงานเกินสมควร หรือใช้ให้ทำงาน
อันไม่สมควร เพราะเหตุที่สัตว์นั้นป่วยเจ็บ ขรา หรือชาก่อน สัตว์ระวาง
โทษจำคุกไม่เกินสามวันหรือปรับไม่เกินห้าสิบบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๗ ผู้ใด เมื่อเกิดเพลิงไหม้หรือสาธารณภัยอื่น และเจ้าพนักงานเรียกให้ช่วยระงับ ถ้าผู้นั้นสามารถช่วยได้แต่ไม่ช่วย คือกระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๘ ผู้ใดแก่งัดบอกเล่าความเท็จให้ต้องลือ จนเป็นเหตุให้ประชาชนตื่นตกใจคือกระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๙ ผู้ใดโดยไม่ได้รับอนุญาตชนชอบด้วยกฎหมาย กัดขวางทางสาธารณชนทางเป็นอุปสรรคต่อความปลอดภัย หรือความสะดวกในการจราจร โดยวางหรือทอดทิ้งสิ่งของหรือโดยกระทำการด้วยประการอื่นใด ถ้าการกระทำนั้นเป็นการกระทำโดยไม่จำเป็นคือกระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๓๗๐ ผู้ใดขุดหลุมหรือวางหรือปลูกปักหรือวางสิ่งของกระะไวในทางสาธารณโดยไม่ได้รับอนุญาตชนชอบด้วยกฎหมาย ละเลยไม่แสดงสัญญาณตามสมควรเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ คือกระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๓๗๑ ผู้ใดแขวน ติดตั้ง หรือวางสิ่งใดไว้โดยประการที่ว่าจะตกหรือพังลงซึ่งจะเป็นเหตุอันตราย เพราะเปรอนหรือเค็ดครชนแก่ผู้สัญจร คือกระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๓๗๒ ผู้ใดกระทำการขืนศรขายหน้าค่อหน้าสาธารณ โดยเปลือยหรือเปิดเปลวร่างกายหรือกระทำการตามกอยางอื่น คือกระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๓๗๓ ผู้ใด เท ทิ้ง โยน หรือปาดของใดใดครกหรือของแข็งไปในที่ใด ๆ โดยประการที่ว่าจะเป็นอันตราย เพราะเปรอนหรือเค็ดครชนแก่บุคคลใด คือกระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

๓๗๔ ผู้ใดกระทำโดยประมาท และก่อการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นวิบคนหรือบาดเจ็บความหฤทัย คือกระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินห้าสิบบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๑๕ ผู้ใดใช้กำลังประทุษร้ายต่อผู้อื่น โดยไม่ตั้งกบเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๑๖ ผู้ใดทำให้ผู้อื่นเกิดศรัทธาถ้อยหรือความผิดใจ โดยการขู่เวญตของระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๑๗ ผู้ใดหลอมนผู้อื่นซึ่งหาหรือด้วยการโฆษณา ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๓๑๘ ผู้ใดเอาของหนึ่งหรือของใดไปครอกเทหรือตั้งง หรือโยน หรือปาไปที่เคหะ อาคาร วัตถุเคหะหรืออาคารของผู้อื่น หรือเข้านั่งคังกด่าวดนงเท หรือตั้งง หรือโยน หรือปาเข้าไปในรั้วหรือบริเวณของเคหะหรืออาคารของผู้อื่น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินยี่สิบบาท

มาตรา ๓๑๙ ผู้ใด ใด ค่อม หรือทำให้ปลั่งตั้งหรือตั้งหาหนะเข้าในสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่นตงตั้งคินใจ เพราะพนัน หรือมพนพนัน หรือมถคผลอย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒๐ ผู้ใดควบคุมปลั่งตั้งหรือตั้งคพหะนะปลอยปลกระเดยให้ตั้งคินเขาในสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่นตงตั้งคินใจ เพราะพนัน ใด หรือมพนพนัน หรือมถคผลอย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๓๒๑ ผู้ใดทิ้งตราตตั้ง ในทางสาธารณะ หรือริมทางสาธารณะ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินยี่สิบบาท

มาตรา ๓๒๒ ผู้ใดในทางสาธารณะตถถานหรือคหะนาระกานถ กระทบกัวยประการใด ๆ หนึ่งเป็นถารรังเกกหรือรุมเหงผู้อื่น หรือกระทบทำให้ผู้อื่นได้รับความอับชวย หรือเคอศรอนว้าคานะ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๘ ผู้ใดกระทำความผิดใด ๆ อันเป็นการทารุณต่อ เด็ก
อายุยังไม่เกินสิบสามปี คนชรา หรือคนป่วยเจ็บ ซึ่งต้องพึ่งตนในการดำรง
ชีพหรือการอื่นใด ต้องระงับโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน
หนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทที่ ๕
บทกึ่งเรื่อง

ร่างประมวลกฎหมายอาญา

ร่างประมวลกฎหมายอาญาที่ได้นำเสนอต่อรัฐสภาแล้ว ทั้งใจจะให้เป็น
กฎหมายลักษณะอาญา ซึ่งได้ประกาศใช้เมื่อ ร.ศ. ๑๒๗

เกือบทุกประเทศ บรรดาประมวลกฎหมายต่าง ๆ ได้รับความพิจารณา
แก้ไขเป็นคราว ๆ เพื่อให้เป็นไปตามความก้าวหน้าหรือวิทยาศาสตร์แห่ง
กฎหมายและเหมาะสมกับสภาพเปลี่ยนแปลงของภาวะของท้องถิ่นซึ่งอาจมีขึ้น
ในประเทศไทย สำหรับกฎหมายอาญานั้น การแก้ไขได้กระทำบ่อยครั้งมากขึ้น
เพราะว่ากฎหมายอาญาได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของราษฎรทุก ๆ
คนอย่างใกล้ชิด และเพราะว่าอาชญาวิทยาเป็นอักษแห่งการศึกษา วิจัยสมัย
ใหม่ซึ่งได้คำนึงถึงความก้าวหน้าอื่น ๆ อันคล้ายคลึงกัน อันมีอยู่ในวิชาสังคม
วิทยา แพทยศาสตร์ ศิลป และจิตวิทยา ฯลฯ

โดยเหตุนี้ในประเทศต่าง ๆ ประมวลกฎหมายอาญาที่กาดังไปข้าง
นี้เป็นประมวลกฎหมายที่เพิ่งจะได้บัญญัติขึ้นในเวลาเร็ว ๆ นี้เอง เช่นประมวล
กฎหมายอาญาสวีต ซึ่งทำเสร็จเมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ. ๑๙๓๗ และใช้เป็น
กฎหมายใน ค.ศ. ๑๙๓๘ ประมวลกฎหมายอาญาอิตาลีฉบับใหม่ก็ใช้เป็น
กฎหมายเมื่อ ค.ศ. ๑๙๓๑ ในประเทศฝรั่งเศสก็มีกรรมาธิการประมวลกฎหมาย
อาญาใหม่ในปี ค.ศ. ๑๙๑๔ ประมวลกฎหมายอาญาญี่ปุ่นก็ได้ถูกแก้ไขเพิ่ม
เติมในระยี่สิบห้าปีที่แล้วมาตามการเปลี่ยนแปลงนโยบายในทางกรการเมือง ดังจะ
กล่าวถึงประเทศในเอเชียตะวันออก โดยเฉพาะประมวลกฎหมายอาญามัน

มีของญี่ปุ่นประกาศใช้เมื่อ ค.ศ. ๑๙๑๑ และประมวลกฎหมายอาญาใหม่
ประกาศใช้เมื่อ ค.ศ. ๑๙๓๕

ในประเทศไทยกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ได้ใช้บังคับมาเป็น
เวลา ๑๑ ปี ในขณะนี้จำเป็นต้องพิจารณาแก้ไขและรัฐบาลก็ได้ลงมติให้
แก้ไขประมวลกฎหมายอาญาใหม่ ได้ตั้งอนุกรรมการขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๗๑
ประกอบด้วยกรรมการซึ่งแต่งตั้งจากคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวง
ยุติธรรม และกระทรวงมหาดไทย โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
เป็นประธาน (คือ พญา กวัญย์ ข้าราชการด้าวัด) อนุกรรมการนี้ได้
พิจารณาร่างประมวลกฎหมายอาญาเสร็จไปแล้วเป็นสองวาระ และการแก้ไข
เปลี่ยนแปลงได้นำมาบัญญัติไว้ในร่างประมวลกฎหมายอาญา
บันทึกพิมพ์ความมุ่งหมายจะให้ระมัดระวังการแก้ไขเปลี่ยนแปลง ที่สำคัญ
มากที่สุดซึ่งได้นำมาบัญญัติไว้ในร่างประมวลกฎหมายอาญาตามที่จะได้เสนอ
ให้สภานิติบัญญัติทั้งสองพิจารณา และแสดงถึงเหตุผลที่สมควรแก้ไขเปลี่ยนแปลง
เช่นนั้น ซึ่งมคงต่อไป

บทที่ ๑

ก่อนที่จะกล่าวถึงภารกิจเปลี่ยนแปลง เป็นที่น่าสนใจที่จะให้เห็น
อนุกรรมการได้ระมัดระวังที่จะยึดตามตัวบท ซึ่งมีขอบหมายมาให้พิจารณา
กล่าวคือเป็นการแก้ไข เพิ่มเติมกฎหมายลักษณะอาญามันที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน
และไม่ใช้เป็นการทำตายโดยไม่บังคับ เพื่อเห็นแก่การที่จะได้นำเอาบางสิ่ง
บางอย่างที่ใหม่เอี่ยมและน่าชื่นชมมาบัญญัติได้ การที่จะดำเนินการเช่นงาน
เป็นสิ่งที่เห็นได้แจ้งชัด เพราะเหตุว่าตามความเห็นของศาลยุติธรรมและนัก
ปราชญ์กฎหมายนั้นเท่าที่ได้ใช้กฎหมายลักษณะอาญามันปัจจุบันนี้มาด้วย ก็
ไม่ใช่เป็นไปโดยปราศจากผลสำเร็จ และทั้งได้นำไปสู่การใช้กฎหมายอาญา
ดีในประเทศนี้

อีกประการหนึ่ง น่าจะเป็นการไม่เหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำบางสิ่งบาง
อย่างใหม่เอี่ยมหรือสิ่งเพิ่มเติมไปด้วยความใหม่อย่างร้าย ๆ มาใช้แทนประมวล
กฎหมายซึ่งศาลและทนายความได้คุ้นเคยกันอยู่แล้ว ทั้งยังระมัดระวังอย่าง
งาให้แก้ศาลในการพิพากษาคดีไปชั่วระยะเวลาหนึ่ง และเป็นการรบกวนความ
กฎหมายอาญาปัจจุบันของเราซึ่งทนายความทุกคนในประเทศนี้ มีอยู่สำหรับ
การปฏิบัติหน้าที่อันยุ่งยากของเขาโดยไม่มีค่าความเป็น

อาศัยเหตุดังกล่าวแล้ว อนุกรรมการจึงเห็นด้วยที่จะเดินตามประมวล
กฎหมายอาญาดั้งเดิมบางฉบับ ซึ่งมีบทบัญญัติใจเพื่อเหมาะแก่บุคคลที่
ท้องถิ่นและพลักหลักเกณฑ์กฎหมายอาญาที่ได้รับรองอยู่โดยทั่วไปโดยดั่ง
ใจ ทั้งนี้เพื่อจะให้กฎหมายสอดคล้องกับความคิดเห็นของท้องถิ่น เช่น
ประมวลกฎหมายอาญาไซบีเรีย ค.ศ. ๑๙๒๐ และประมวลกฎหมายอาญา
ฝรั่งเศสยุคเก่า ค.ศ. ๑๘๓๐

ตรงกันข้ามอนุกรรมการได้นิยมกฎหมายต่างประเทศซึ่งได้แก้ไขเปลี่ยนแปลง
แสดงอย่างเป็นประโยชน์เมื่อเร็ว ๆ นี้มากกว่าประมวลกฎหมายเช่นจำนวนได้นำ
เอาการปฏิรูปบางอย่างมาบัญญัติไว้ในกรอบแห่งกฎหมายเดิม เพื่อที่จะทำ
ให้ความเป็นอยู่ของบุคคลและสังคมเจริญออกมาโดยไม่ต้องนำสิ่งใหม่ ๆ ขึ้น
ทำให้เป็นหัวมังกฎหมายมังกฎหมายไปได้

๑) กล่าวโดยทั่วไป อนุกรรมการเห็นว่าเป็นสิ่งพึงปรารถนาที่จะ
ให้ศาลได้ใช้ดุลยพินิจมากขึ้นกว่าที่ได้เป็นมาแล้ว ในกรณีที่ศาลต้องวินิจฉัย
ว่าจะควรลงโทษอย่างไร การใช้ดุลยพินิจของศาลทำได้ ๓ ทาง กล่าวคือ

ก. ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ได้มีนโยบายที่จะกำหนด
โทษขั้นต่ำไว้สำหรับกรณีเกือบทั้งหมด ซึ่งศาลอาญาไม่สามารที่จะลดโทษย
ลงได้ (เว้นแต่จะมีเหตุลดหย่อนผ่อนโทษ) ในครั้งนั้นได้อ้างว่าศาลอาญาในปี
ร.ศ. ๑๒๗ ไม่คุ้นเคยกับการเอากฎหมายอาญามาประมวลเป็นประมวล
กฎหมายซึ่งมีบัญญัติรายชื่อความผิด จึงหาเอาเขย้งไปในทางลงโทษเด็ก ๆ

น้อย ๆ ไม่เหมาะสมกับคดี และนอกจากนี้ศาลต่าง ๆ ยังอาจลงโทษอย่างต่ำ
แตกต่างกันไปอีกด้วย โดยเห็นจึงเห็นว่า ในขณะนั้นเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา
จะผูกมัดศาลอาญาโดยกำหนดอัตราโทษขั้นต่ำลงไว้ แต่บทบัญญัติกฎหมายหลาย
คนเห็นว่าความเข้าใจเช่นนั้นไม่มีอยู่ต่อไปแล้ว และเห็นว่าในกรณีโดยมาก
ควรจะปล่อยให้ศาลมีดุลยพินิจที่กำหนดโทษ ได้ภายใต้บังคับแห่งการกำหนด
อัตราโทษขั้นต่ำลงไว้ ทั้งนี้จะเป็นการแก้ไขข้อขัดข้องที่ว่า ในกรณีบางกรณี
เป็นกรณีเล็ก ๆ น้อย ๆ เกิดเกิน ศาลต้องกำหนดโทษสูงเกินไปโดยศาลเอง
ก็ไม่ปรารถนา แต่คดีนี้จะทำเพราะศาลผูกมัดอยู่กับโทษขั้นต่ำ โดยเหตุ
จึงได้ตัดอัตราโทษขั้นต่ำออกให้มากที่สุดเท่า ที่เห็นว่าสามารถจะคดีได้

ข. ภายในเจตนารมณ์เช่นเดียวกัน ได้ให้อำนาจศาลที่จะใช้ดุลยพินิจ
กำหนดโทษให้เบากว่าที่กฎหมายอาญาได้กำหนดไว้ (แม้จะตัดโทษเนื่อง
จากมีเหตุลดหย่อนผ่อนโทษแล้ว) เช่นในกรณีญาติกระทำความผิดต่อทรัพย์
(ร่างมาตรา ๕๖) และกรณีกระทำความผิดโดยบันดาลโทสะ (ร่างมาตรา ๕๗)

ค. ในที่สุดในการนี้บางกรณี (แม้จะยังไม่ได้บัญญัติไว้มากกรณี) ได้
ให้อำนาจศาลที่จะคำนึงถึงพฤติการณ์แห่งคดี โดยรอบคอบแต่ไม่องโทษเสีย
เลย เช่นในกรณี บิดา มารดา บุตร ดำงหรือภริยากระทำความผิดอาญา
เพื่อช่วยเหลือญาติซึ่งได้กระทำความผิด และเมื่อความรู้งับรับไว้ทาง
ธรรมชาติได้ทำให้เขาช่วยเหลือ หรือซ่อนเร้นผู้กระทำความผิดหรือพยานหลักฐาน
แห่งการกระทำความผิด (ร่างมาตรา ๗๖)

การแก้ไขครั้งนี้ได้เป็นไปตามเจตนารมณ์ ของประมวลกฎหมายอาญา
ต่างประเทศสมัยใหม่ ซึ่งโน้มเอียงไปในทางที่จะให้ศาลสามารถวินิจฉัย
พฤติการณ์แห่งคดีในกว้างขวางขึ้น เพราะกฎหมายยอมไม่สามารรถเห็น
พฤติการณ์เช่นว่านั้นลงหน้าได้ และที่จะให้ศาลเริ่มวินิจฉัยว่า โทษอย่าง
ไหนจึงจะเหมาะสม โดยไม่ได้กำหนดให้ศาลตัดสินคดีอย่างอัตโนมัติ

๒) ผู้อ่างประมวลกฎหมายอาญาจะตั้งเกล้าว่า ได้มีการแก้ไข
จำนวนโทษปรับแตกต่างกับที่เป็นอยู่ในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ผู้

ท่านจะเห็นว่าบุคคลที่กระทำกรรมผิดต้องระวางโทษปรับ ๓,๕๐๐ ๒,๕๐๐ และ ๑,๕๐๐ บาท ตัวอย่างเช่นท่านไม่ได้กำหนดเอาตามอำเภอใจ แต่ได้กำหนดโดยมาตราที่กำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อดำเนินการโดยปกติโทษปรับจะได้ตั้งรอกับอัตราโทษจำคุกตามมาตรา ดังต่อไปนี้

จำคุกหนึ่งเดือน	โทษปรับจะเป็น ๑๐๐ บาท
จำคุกสามเดือน	โทษปรับจะเป็น ๒๐๐ บาท
จำคุกหกเดือน	โทษปรับจะเป็น ๓๐๐ บาท
จำคุกหนึ่งปี	โทษปรับจะเป็น ๕๐๐ บาท

และโทษปรับ ๕๐๐ บาททุก ๆ ปีต่อ ๆ มา

๓) อนุกรรมการมีความเห็นว่า ในกฎหมายลักษณะอาญาได้มีความผิดซึ่งกำหนดโทษจำคุกและปรับมากเกินไป ปรากฏว่าเมื่อผู้กระทำความผิดได้ถูกตั้งโทษจำคุกโดยระยะเวลาอันเหมาะสมแล้ว การที่จะตั้งโทษบุคคลนี้ด้วยโทษปรับ (ซึ่งเมื่อไม่ชำระจะต้องถูกตีแสกหน้าเพิ่มขึ้น) ออกอันรุนแรงโดยไม่สมควร ทั้งยังจะทำให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ดำเนินการตั้งโทษต้องทำงานและความยุ่งยากขึ้น อนุกรรมการจึงตกลงว่าให้ถือเป็นหลักว่าเฉพาะกรณีทรวาง (กล่าวคือเมื่อกำหนดโทษจำคุกสูงกว่า ๕ ปี ไว้ในกฎหมาย) จึงจะกำหนดโทษจำคุกและปรับ และจะต้องระตักว่าศาลอาจตั้งโทษจำคุก (ดูมาตรา ๒๒) หรือ (๒) ตั้งโทษปรับ (ถ้าจำคุกเพียงหนึ่งปีหรืออันยกค่าดูร่างมาตรา ๔๔) เมื่ออัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปี จึงได้กำหนดโทษจำคุกหรือปรับหรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ต้องระตักว่าเมื่อจะตั้งโทษจำคุกเพียงหนึ่งเดือนหรืออันยกค่า ศาลอาจตั้งโทษปรับอย่างเดียว (ดูร่างมาตรา ๔๔)

บทที่ ๒

บทบัญญัติทั่วไป

ภาค ๑ ของร่างประมวลกฎหมายอาญา คือบทบัญญัติทั่วไป (ร่างมาตรา ๑ ถึงร่างมาตรา ๘๘) ซึ่งได้แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ เพราะ นอกจากลักษณะ ๑ (บทบัญญัติที่เกี่ยวกับความผิดทั่วไป) มีลักษณะ ๒ เพิ่มขึ้น ซึ่งว่าด้วยบทบัญญัติที่เกี่ยวกับความผิดพิเศษ (บทที่ ๑๑)

ร่างประมวลกฎหมายอาญาคงดำเนินการตามระบอบของกฎหมาย ของ โกลดเชกซอน ที่จะให้มีบทกำหนดความหมายไว้ด้วยคตินของประมวลกฎหมาย (ดูร่างมาตรา ๔) บทกำหนดความหมายเดิมบางบทได้ตัดออก และได้นำเอาบทกำหนดความหมายใหม่ๆ มาได้ไว้ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เนื่องมาจากความชัดเจนของคำและทนายความ กล่าวโดยทั่วไปไปจากกล่าวได้ว่า หลักเกณฑ์ตามตรรกวิทยา ซึ่งอนุกรมการได้ตกลงนำมาใช้ในเรื่องนี้มีดังนี้ เมื่อถ้อยคำซึ่งประมวลกฎหมายอาญาใช้ มีความหมายสามัญ การที่จะมีบทกำหนดความหมายของถ้อยคำเช่นว่านั้นย่อมไม่ประโยชน์ เพราะอาจตรวจดูจากปรากฏบททั่วไปได้ ฉะนั้นจึงได้ให้บทแก้ไขไว้เฉพาะในกรณี ที่ถ้อยคำที่ใช้ในประมวลกฎหมายอาญานั้น มีความหมายในทางวิชาการเป็นพิเศษเฉพาะบทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญา และไม่จำเป็นจะต้องตรงกับภาษาสามัญทีเดียว

บทที่ ๓

ในหมวดคำจำกัดความที่ใช้กฎหมายอาญานั้น ได้นำมาตราใหม่มาบัญญัติไว้มาตราหนึ่งเพื่อที่จะทำให้หลักเกณฑ์ว่าการกระทำจะถือเป็นความผิดได้ ก็คือเพียงการกระทำนั้นกฎหมายที่ใช้ ในขณะกกระทำควร เช่นว่า บทบัญญัติว่าเป็นความผิด (ดูร่างมาตรา ๒) เป็นหลักเกณฑ์ปราศจากปัญหาว่าบทบัญญัติเป็นควรใช้หลักเกณฑ์ ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๔๘๗

(มาตรา ๓๘) ได้บัญญัติเพิ่มเติมไว้อย่างชัดแจ้ง อนึ่งได้บัญญัติหลัก
เกณฑ์พิเศษสำหรับกรณีพิเศษสำหรับกรณีที่มีคำพิพากษาอันเป็นที่สุด และ
กฎหมายที่บัญญัติไว้ในภายหลังได้อ้างโทษไว้เบากว่า เพื่อให้บุคคลที่คดี
คำพิพากษาได้รับประโยชน์จากกฎหมายซึ่งเป็นประโยชน์แก่เรามากที่สุด (ร่าง
มาตรา ๓)

บทบัญญัติว่าด้วยความผิดที่กระทำนอกราชอาณาจักร และซึ่งศาล
อาญาแห่งประเทศไทยจะได้อ้างโทษในราชอาณาจักรนั้นได้บัญญัติไว้ชัดแจ้งมาก
จน จำต้องตั้งเกิดในเรื่องนี้อาจความน้อยของกฎหมายต่างประเทศ
สมัยใหม่ได้เป็นไปในทางที่จะไม่เพิกเฉยต่อการฟ้องร้อง และอ้างโทษการ
กระทำความผิด เพราะเหตุที่ได้กระทำนอกอาณาเขต ความสัมพันธ์
ไม่ตัดระหว่างประเทศต่าง ๆ และความระมัดระวังในการคมนาคมระหว่างประเทศ
ได้ทำให้การอ้างโทษการกระทำผิดที่กระทำนอกอาณาเขตเป็นสิ่งธรรมดา
สามัญและง่ายดายมากขึ้น หลักเกณฑ์นี้ได้มีอยู่ในกฎหมายลักษณะอาญา
ร.ศ. ๑๒๗ อยู่แล้ว (มาตรา ๓๐) แต่ตั้งแต่เวลานั้นมา เรืองรักได้ก้าว
หน้ามากขึ้นในทุก ๆ ประเทศ อาทิเช่นตั้งแต่บัดนั้นแต่จนกระทั่งได้แก้ไข
ปัญหานี้ดังปรากฏในร่างมาตรา ๔ ถึงร่างมาตรา ๖ ของร่างประมวลกฎหมาย
อาญา

อย่างไรก็ดี จนกระทั่งได้ใคร่ครวญโดยถี่ถ้วนและเห็นว่าไม่ควรจะ
ใช้หลักเกณฑ์นั้นจนเกินไป เพราะในบางกรณีการที่จะอ้างโทษความผิดที่
ได้กระทำนอกราชอาณาจักรเป็นสิ่งที่ไม่มีประโยชน์อะไรเลย (เช่นความผิด
ต่อโทษไม่เข้าอยู่ในนโยบายเช่นนั้น) หรือในบางกรณีการพิจารณา
(โดยเฉพาะอย่างยิ่งเท่าที่เกี่ยวกับประชาชนหลักฐาน) หรือค่าใช้จ่ายไม่เหมาะสม
และได้ส่วนต่อกับความผิดที่ได้อ้างโทษ

ถ้าพิจารณาในแง่ประโยชน์ของรัฐซึ่งตั้งเกิดเหล่านี้ และเมื่อได้พิจารณา
ร่างมาตรา ๔ ถึงร่างมาตรา ๖ แล้ว จะเห็นว่าการที่จะอ้างโทษบุคคลทุก ๆ
คน (รวมทั้งคนต่างด้าว) ซึ่งกระทำความผิดนอกราชอาณาจักรนั้น

คงจำกัดอยู่เฉพาะการกระทำคามผิดสำคัญ ๆ บางคามผิดเท่านั้น (เช่น ความผิดต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ความผิดต่อเงินตรา รอยตรา แดงมั่ว ฯลฯ) ความผิดฐานซึ่งทรัพย์สินซึ่งกระทำในทะเลหลวงที่เรียกกันว่าโจรสลัด (ฯลฯ) ในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดอื่น ๆ ซึ่งได้กระทำนอกราชอาณาจักรนั้น ถ้าผู้กระทำคามผิดเป็นคนไทยจะฟ้องร้องได้ก็ต่อเมื่อ รัฐบาลของรัฐซึ่งความผิดได้กระทำลง หรือผู้เสียหายร้องขอให้ตั้งโทษ หรือตาม การกระทำคามผิด เป็นคนต่างด้าว เมื่อรัฐบาลไทยหรือผู้เสียหายซึ่งเป็นคนไทยได้ร้องขอให้ตั้งโทษ นอกจากนั้นได้จำกัดคามผิดเหล่านี้ไว้เฉพาะกรณีพิเศษบางกรณีซึ่งได้นำมาแจ้งไว้ในร่างมาตรา ๖ ภายหลังที่ได้พิจารณาอย่างรอบคอบแล้ว ร่างมาตรา ๗ ได้ทำให้ระบบพร้อมบริบูรณ์ยิ่งขึ้นโดยบัญญัติ ถึงกรณีที่ ข้าราชการไทยได้กระทำคามผิดในตำแหน่งหน้าที่นอกราชอาณาจักร

การตั้งโทษการกระทำคามผิดที่ได้กระทำนอกประเทศไทย อาจทำให้ผู้กระทำคามผิดตกอยู่ในฐานะที่ไม่ได้รับความเที่ยงธรรม ถ้าหากเขาจะถูกฟ้องร้องและตั้งโทษในประเทศทั้งสองนี้ โดยเหตุนี้จึงได้วางหลักเกณฑ์ไว้ในร่างมาตรา ๘ และร่างมาตรา ๙ เพื่อจะป้องกันการปฏิบัติที่ไม่เที่ยงธรรมดังกล่าวแล้ว และเพื่อจะคำนึงถึงคำพิพากษาหรือการตั้งโทษของประเทศอื่น สำหรับคดีอาญาคดีเดียวกันนั้น

บทที่ ๔

หมวดของกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๗๖๗ ที่ใช้คำว่า "อาชญาอาญาและการลงอาญา" นั้น ได้รับการแก้ไขอย่างระมัดระวังเพื่อที่จะให้ตรงกับควมพร้อมเอียงสมัยใหม่ของกฎหมายอาญา โดยได้แก้เป็นหมวด "โทษและวิธีทวน เพื่อความปลอดภัย" โดยเหตุนี้ หมวดนี้จึงได้นำความคิดใหม่มาบัญญัติไว้ ซึ่งจนกระทั่งบัดนี้ความคิดเช่นนี้ยังไม่เคยมี

อาชญาวิทยาสมัยใหม่ได้เกิดมามีความคิดเก่าแก่ที่ว่า โทษเป็นการแก้
 คุ้มกันอย่างหนึ่ง ซึ่งตั้งคนนำมาใช้แก่ผู้กระทำความผิด อาชญาวิทยา
 สมัยใหม่ได้มาถึงความคิดที่นายอมรพันธ์ถนัดมากกว่าทำไว้ในเบื้องแรก การ
 ลงโทษจะต้องมุ่งที่จะทำให้ผู้กระทำความผิด ไม่สามารถกระทำความชั่วต่อไปได้
 หรือชักชวนให้ผู้อื่นกระทำความผิดต้องยับยั้งจากการกระทำนั้นเสีย ที่จะเป็น
 เช่นนั้นได้ ย่อมจะต้องไม่เพียงแต่จะให้ผู้กระทำความผิดเขาอยู่ในเงื่อนไขอัน
 ป้องกันมิให้เขากระทำความชั่วซ้ำได้เท่านั้น แต่จะต้องถือโอกาสในการ
 ที่เขาต้องห่างจากชุมนุมชนเช่น ให้ด้วยอย่างถนัดเขา ดังสอนให้เขาเป็น
 พลเมืองผู้ซึ่งเคารพข้อบังคับซึ่งชุมชนที่เขาต้องมีชีวิตอยู่ โดยยอมรับนับถือ คือ
 จะต้องให้แก่มหาผู้กระทำความผิดเอง ได้รับประโยชน์จากนโยบาย อันเห็นกาล
 ใถ่ถน

ความคิดดังกล่าวแต่ได้ทำให้บังเกิดผลสองประการ ดังต่อไปนี้

ผลประการที่หนึ่ง คือการลงโทษจะต้องให้เป็นไปอย่างมนุษยธรรม
 มากขึ้น และต้องเลิกความคิดที่เกี่ยวแก่การทรมานหรือการปฏิบัติเดา
 ทรมานใดๆ ทั้งสิ้น ในเรื่องประมอดกฎหมายอาญาต้องยอมให้ประมอด
 กฎหมายวิธีพิจารณาและกฎหมายว่าด้วยการราชทัณฑ์บัญญัติไว้บ้าง แต่
 อย่างไรก็ดี ประมอดกฎหมายอาญาในกฎหมายอันถูกต้องที่กำหนดโทษ
 หรือวิธีการซึ่งจะทำให้เป็นไปตามหลักการณ์ โดยยอมรับนับถือดังกล่าวข้างต้น
 และประมอดกฎหมายที่จะต้องดูแลให้การไร้เป็นไปโดยเที่ยงธรรม และไม่ให้มีการ
 ตำนานการที่จะพึงกำหนดเช่นหรือทำเป็นไปตามอำเภอใจ

โทษในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ อันกรรมการได้เสนอให้คง
 มีไว้ตามเดิม (คือโทษประหารชีวิต จำคุก ปรัน) โดยได้นำเอามาบัญญัติ
 ไว้ในร่างประมอดกฎหมายอาญาคำที่ให้แก่โดยพระราชบัญญัติต่างๆ มา ถ้า

มี (เช่นการประหารชีวิตให้เอาตัวไปยิงเสียให้ตาย ตามพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๘๗)

อนุกรรมการได้เห็นว่าเป็นประโยชน์ ถ้าหากจะมีญัตติตั้งกรรมนิ
กำหนดโทษจำคุก ซึ่งผู้ต้อง คำพิพากษา ให้รับโทษ จำคุก จะได้รับ ให้ ครบถ้วน
มากขึ้น เพื่อที่จะป้องกันมิให้เขวต้องถูกเก็บตัวไว้ในเรือนจำนานกว่าที่ได้
กำหนดไว้ในคำพิพากษา (ดูร่างมาตรา ๑๖)

ในกรณีโทษปรับนั้น ถ้าผู้ต้องคำพิพากษาไม่ชำระและจะต้องถูก
จำกัด้เข้าเรือนการชำระค่าปรับแล้ว อนุกรรมการได้ระมัดระวังที่จะได้
มีญัตติถึงผลของหลักการอันเป็นที่ยอมรับกันอยู่ทั่วไปว่า การจำกัด้เสี
ภาพเช่นว่านี้จะต้องไม่ใช่เป็นการจำคุก ตามความหมายของ ประมวลกฎหมาย
อาญา แต่จะต้องเป็นเพียงการขังเพื่อที่จะจูงใจ ให้ผู้ต้องคำพิพากษาชำระเงิน
ให้เร็วที่สุดที่จะเป็นไปได้เท่านั้น

ผลประการที่สอง ของนโยบายที่ได้อธิบายมาข้างบนนี้ก็คือ สำหรับ
การที่จะคุ้มครองชุมชนนั้น เป็นการที่จะป้องกันมิ ให้การกระทำความผิดเกิด
ขึ้นมากกว่าที่จะต้องโทษผู้กระทำความผิด นี้ก็เป็นแต่เพียงการใช้สัญญาสิทธิทาง
แพทย์เท่านั้นว่า "การป้องกันโรคดีกว่าการรักษาโรค"

อาศัยเหตุดังกล่าวแล้ว นโยบายที่จะป้องกันการกระทำความผิดได้
จริงๆให้ประมวลกฎหมายอาญาดำเนินใหม่มีบทบัญญัติว่าด้วย "ฉ้อการเพื่อ
ความปลอดภัย" ฉ้อการเพื่อความปลอดภัยนั้นมิได้ถือว่าเป็นการลงโทษการ
กระทำความผิด ฉ้อการเพื่อความปลอดภัยได้นำมาใช้เพราะความประสงค์ที่ว่า
มีบุคคลที่มันด้อยเป็นผู้ร้ายหรือ ได้แสดงออกมากว่าเขาจะกระทำความผิดทาง
อาญาโดยได้กระทำการใด ๆ อันไม่เป็นที่พึงปรารถนาออกมา โดยเหตุนี้จึง
เห็นว่าเป็นการจำเป็นและที่จะเป็น ประโยชน์ ที่จะดำเนินการ ป้องกันบางอย่าง

อันจะเป็นการลดทอนราคาของความร่วมมือ และลดโอกาสในการที่บุคคลนั้นจะ
ได้กระทำตามผลหรือจะได้กระทำตามผลซ้ำอีกให้มากที่สุด

วิธีการเพื่อความปลอดภัยอันนี้ไม่ใช่ว่า กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.

๑๒๗ จะไม่รู้จักการจำกัดเขตที่อยู่ การวิกรมทรัพย์ สิ้นและควร ให้ประกันเพื่อ
รักษาความสงบเรียบร้อยอันจำเป็น โทษนั้น ที่แท้ ก็คือจัดการ เพื่อ ความปลอดภัย
นั่นเอง ถ้าจะพิจารณาถึงลักษณะของโทษนั้นๆ ให้กว้างประมวลกฎหมาย
อาญามาเป็นเกณฑ์ให้ลักษณะอันแท้จริงของวิธีการเช่นนั้นออกมา ให้ปรากฏชัด
และทำให้เป็นคดีเงินยงชน ด้วยการแก้ไขบางประการ อันเป็นประโยชน์ดังข้อ
ไปนี้ คือ

การให้สัญญาในเขตชนบทที่หนักเคมีนั้น ตามร่างใหม่ได้ยกเลิกลักษณะ
ของลารจำกัดเสรีภาพอันถาวรและบังคับไปโดยอนุกรรมการใดก็ดีวิธีการบังคับ
ให้อยู่ในสถานที่บาง แห่งหรือบาง คับบสนัน ได้กำหนด ไว้ ในคำพิพากษา ออก
เพื่อการคุ้มครองความสงบเรียบร้อยอันจำเป็น การจำกัดเสรีภาพมากเกินไป ฉะนั้นในร่าง
ประมวลกฎหมายอาญายังคงเหลือแต่การห้ามเข้าเขตกำหนด คือห้าม
เข้าสถานที่หรือท้องถิ่นที่กำหนดไว้ในคำพิพากษา (ดูร่างมาตรา ๒๗ และมาตรา

๓๐)

การวิกรมทรัพย์ สิ้น ได้ขยายออกไปถึงกรณีใหม่ๆ (ดูร่างมาตรา

๓๑) นอกจากนี้ประมวลกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ทรัพย์ สิ้นหรือ
ราคาทรัพย์ สิ้นนั้น ถ้ามีโค่นตั้งศาลจะต้องจำคุกแทน ในร่างประมวล
กฎหมายอาญาแทนที่จะจำคุกให้ เชื้อชงแทนอย่างเดียวกับที่โค่นบัญญัติ ไว้ ในเรื่อง
การชิงเข่นค่าปรับ แต่กำหนดโทษชงอย่างสูงเพียงหกเดือนดังที่โค่นบัญญัติไว้
ในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗

การเรียกประกันสำหรับรักษาความปลอดภัย ในร่างใหม่ได้มีมติการ
บังคับใช้สำหรับกรณีบุคคลที่ค้างตั้งให้หาทุนฉบับ ประพฤติกฎที่ฉบับ(๑)
นโยบายที่ เดียวกันการที่ ไม่ชำระจำนวนเงินที่ ได้กำหนด ได้ใหม่ฉบับที่อย่าง
เดียวกันนโยบายการชั่งแทนค่าปรับ

นอกจากนี้ร่างประมวลกฎหมายอาญาฉบับบัญญัติวิธีกรร เพื่อความปลอดภัย
ภัยไว้ข้อ ๓ ประการ กล่าวคือ

(๑) มบทบัญญัติในทางอาญาของ พระราชบัญญัติกักกัน พ.ศ. ๒๔๗๘
(การซึ่งผู้กระทำความผิดที่พ้นโทษแล้วเป็นผู้ร้าย เพื่อที่จะ ป้องกันบุคคลเหล่านั้นไม่
ให้กระทำความผิดระหว่างเวลาอันมีกำหนด) ซึ่งได้นำมาใช้ไว้ในร่างประมวล
กฎหมายอาญา (ร่างมาตรา ๒๕ ถึงร่างมาตรา ๒๗) และโดยเหตุนี้จะได้
ยกเลิกพระราชบัญญัติ พ.ศ. ๒๔๗๘ เสีย แต่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับกักกัน
การ คดีที่เกี่ยวกับนโยบายราชทัณฑ์ โดยเฉพาะจะต้องนำเอาบทบัญญัติไว้
ในพระราชบัญญัติ ใหม่ ซึ่งจะประกาศใช้ เวลา เดียว กับร่างประมวล กฎหมาย
อาญา นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติสำหรับกรร ใช้และดำเนินการกักกันเวลา
กักกันผู้ มนุษย์เป็นผู้ร้าย (ดูร่างมาตรา ๒๗)

(๑) ขอให้ตั้งเลขที่วรรค ๒ ของมาตรา ๓๐ แห่งกฎหมายลักษณะอาญาเดิมซึ่งเรียก
ประกันเพื่อรักษาความปลอดภัยแก่คนจรจัดนั้นได้ถูกตัดออกไป เพราะจะระงับออกเนื่องจาก
บุคคลที่ขึ้นชื่อว่าเป็นคนนอกมาชอมใหม่ เป็นการสมควร อย่างไรก็ตามจะระงับการดำเนินการ
ไปในทางตรงกันข้ามว่าไม่อาจจะกำหนดให้การเป็นคนจรจัดเป็นความผิดอาญา เหมือนกับ
ที่เป็นอยู่ในประเทศอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะไม่สอดคล้องกับความรู้สึกของประชาชนประเทศนี้ ที่จะไม่
โทษบุคคลที่ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้ไม่มีเงิน และน่าจะจะเป็นบุคคลที่เพราะเหตุนี้คนเหล่านี้จะ
เป็นบุคคลผู้กระทำความผิดอาญา อันมีอนุกรมการได้เสนอให้ยกเลิกกฎหมาย พ.ศ. ๒๔๗๘
ซึ่งเสนอให้บัญญัติว่าการคนจรจัด และให้ยกเลิกพระราชบัญญัติกักกันผู้ มีสันดาน
เป็นผู้ร้าย พ.ศ. ๒๔๗๘ ซึ่งให้อำนาจความบาปของคนจรจัดตามบทบัญญัติข้อหนึ่งของการ
ขอให้ทรงพิจารณาว่าควรออกเป็นกฎหมายพิเศษว่าด้วยคนจรจัด (และบทบัญญัติที่คนจรจัด
ด้วย) เพื่อจะให้เจ้าหน้าที่ มีอำนาจที่จะจัดการกับบุคคล เหล่านี้ซึ่ง มีข้อเสีย จะสามารถ
ปราบปรามแต่เพื่อจะช่วยเหลือเพื่อประโยชน์แก่บุคคลเหล่านั้นและสังคม

(๒) พิจารณาได้ในสถานพยาบาลโรคจิต วัตถุประสงค์ไม่ใช่สิ่งใหม่ใน
ร่างประมวลกฎหมายอาญาที่เคียด เพราะเกี่ยวกับบุคคลซึ่งไม่ได้รับ
โทษหรือได้รับบรรเทาโทษเพราะวัตถุประสงค์เคียด หรือวัตถุประสงค์บางส่วน (ก
กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ มาตรา ๕๖) บทบัญญัติแห่งวรรค ๓ ได้
ย้ายมา บัญญัติไว้ในเรื่องอสังการเพื่อความ ปดอศภย เพื่อท จร ให้คำคม อำนาจ
มากจนจะคำนึงการกับบุคคลเช่นจำนวนสำหรับประโยชน์ ของบุคคลเช่นจำ
เอง (คร่างมาตรา ๑๘)

(๓) การห้ามประกอบการอาชีพบางอย่าง ระหว่างระยะเวลา
หนึ่งเวลา เป็นของใหม่ ประมวลกฎหมายอาญาดั้งเดิมได้เห็นว่าเป็นการ
เหมารวม คือเป็นการป้องกันกรกระทำคามผิดจนอีกเช่นอย่างคิ ที่จะให้
บุคคลใดบุคคลหนึ่งพ้นไปจากธุรกิจเป็นการชั่วคราว เมื่อธุรกิจนั้นได้เป็น
โอกาสให้เขกรกระทำคามผิด ซึ่งเนื่องมาจากกรประกอบอาชีพของเขา
(ประมวลกฎหมายอาญาฉบับ ๑๙๑๕ อังการ ๑๓๓ และร่างมาตรา ๑๘)

บทที่ ๘

ระบบสำหรับการเพิ่มโทษ ในเมื่อมีเหตุทำให้โทษหนักขึ้นหรือลดโทษ
(ในเมื่อมีเหตุลดหย่อนผ่อนโทษ) ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรากเง่า
ในหลักการมาตรฐาน สำหรับการเพิ่มและการลดระยะเวลาได้คงเป็นเช่นเดิม
คงเหลือแต่เพียงการปรับ กอนการ คำพอน โทษของคำอาญา ได้เคยกระทำ
มาตั้งแต่ ๑๒๗ ข้อยกเว้นคังมีในกรณีมาตรา ๑๗ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา
ร.ศ. ๑๒๗ (ซึ่งตรงกับร่างมาตรา ๕๖ ของประมวลกฎหมายอาญา) เกี่ยว
กับโทษจำคุกตลอดชีวิต ซึ่งในกรณีกำหนดโทษเช่นคำที่สุดจะต้องไม่ย
กว่า ๑๕ ปี แทนที่จะเป็น ๑๒ ปี ยวงเว้น (เมื่อลดโทษหนึ่งในส่วน) และ
ต้องไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี แทนที่จะเป็น ๘ ปี (เมื่อลดโทษกึ่งหนึ่ง) การแก้ไข
โทษเช่นนี้ได้กระทำเนื่องจากข้อเสนองของคำอาญา ซึ่งได้ความจนให้เห็นว่า

การลดโทษของกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ นั้นยังเป็นสิ่งหมายขาดของ
 เพราะบุคคลที่คดีของระวางโทษจำคุกตลอดชีวิตได้รับโทษน้อยลง เพราะรับ
 รั้งการลดโทษ (๑ ใน ๓ หรือสองหนึ่งใน) กลับได้รับโทษน้อยลงความผิดก็
 ถูกจำคุกด้วยสืบ โดยเหตุนี้จึงได้ขอรับอำนาจโทษชดเชยให้ถึงชั้นหรือจะ
 แก้ไขส่วนนี้ให้ถูกต้อง โดยเหตุที่ระบบโทษนั้นได้เป็นประโยชน์แก่ผู้รับโทษ
 น้อยกว่า จึงเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าสำหรับคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วจึงควร
 ความผิดก็ควรทำก่อนอื่นใช้ประมวลกฎหมายอาญา จะต้องใช้ระบบที่เป็น
 ประโยชน์มากกว่าแก่ผู้กระทำความผิด กล่าวคือจะใช้กฎหมายลักษณะ
 อาญา ร.ศ. ๑๒๗ (ดูร่างมาตรา ๓ ของร่างประมวลกฎหมายอาญา)

การรอการลงอาญา ในกรณีบุคคลได้กระทำความผิดเป็นครั้งแรก
 แต่เป็นผู้นิติบุคคล ได้เป็นระบบที่โดยบัญญัติอยู่ในกฎหมายลักษณะอาญา
 ร.ศ. ๑๒๗ แต่ระบบนี้ได้นำให้เกิดผลดี อันกรรมผลที่ได้ทำให้ระบบกล่าว
 นี้หมายถึง (ดูร่างมาตรา ๕๕ และร่างมาตรา ๕๖) เมื่อได้คำนึงถึงระบบ
 กฎหมายอังกฤษซึ่งการทดลอง (Probation) แล้ว จะเห็นว่าระบบนี้ได้
 ให้อยู่ด้วยดี เมื่อศาลได้คำนึงถึงลักษณะนี้ด้วยประการใด อาจส่งผู้กระทำความ
 ผิดอาชญาพิพากษาว่าผู้นั้นมีความผิดแต่รอการกำหนดโทษไว้ หรือศาลกำหนด
 โทษไว้แต่รอการลงโทษไว้ และปล่อยตัวผู้กระทำความผิดไปภายในระยะ
 เวลาที่กำหนด (แต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันพิพากษา) ในกรณีเช่นว่า
 นี้ศาลเห็นสมควร ศาลอาจกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองประพฤติกของผู้กระทำ
 ความผิดด้วยก็ได้ (ดูร่างมาตรา ๕๕) ในกรณีบุคคลเช่นว่านี้ไม่ปฏิบัติตาม
 ตามเงื่อนไข ศาลอาจออกหมายเรียกหรือหมายจับเพื่อที่จะดำเนินผู้กระทำความ
 ผิด หรือศาลอาจกำหนดโทษและลงโทษซึ่งเต็มยังไม่ได้กำหนดไว้หรือ
 อาจเพิกถอนการรอการลงโทษนั้นก็ได้ ถ้ามีความจำเป็นศาลซึ่งได้พิจารณ
 กำหนดโทษหรือได้สั่งระงับการลงโทษ อาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดชดเชยรายได้
 เงินหรือเงินดั่งควร เพื่อควบคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิดนั้น เช่น ให้

รายงานคดีต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งให้คำปรึกษาเป็นคราว ๆ และให้มีักทหรือตุลาการ
อาชีพ ฯลฯ ตลอดจนไม่เกินห้าปี นอกจากนี้เงินอุดหนุนการตั้งและ
การเปิดธนาคารหรือวงโคจรใหม่ได้เปลี่ยนแปลงในสารสำคัญ อันเนื่อง
จากระบบเงินตราซึ่งความจำเป็น อันการรวมการจึงเห็นว่าเป็นการเหมาะสม
ที่จะให้รางวัลโดยผู้กระทำควมผิดซึ่งของคำพิพากษาให้จำคุกไม่เกินสองปี
(แทนที่จะเป็นหนึ่งปีดังบัญญัติไว้ในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗).

บทที่ ๖

“เหตุอันควรยกเงินอาญาหรือลดหย่อนผ่อนอาญา” ดังที่บัญญัติไว้
ในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ได้บัญญัติให้เป็นวิรตลกตั้งตาม
วิทยาคำตัดสินรวมกัน และได้บัญญัติให้แก่อรรถนอคือเป็น “ความรับผิดชอบในอา
ญา” ซึ่งข้อนี้คล้ายคลึงกับประมวลกฎหมายอาญาของต่างประเทศ (ดูร่าง
มาตรา ๔๗ ถึงร่างมาตรา ๖๔) การแก้ไขบางประการเพื่อประโยชน์แห่งความ
ชัดเจนในทางวิทยาศาสตร์ได้ทำให้ต้องแก้ไขด้วย คำและจัดบทบัญญัติเสียใหม่
(เช่นได้ตัดข้อ (๒) ของมาตรา ๕๖ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗
ออก) ส่วนหลักการอื่นเป็นรากเง้านั้นคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง เพราะความ
ชัดเจนในเวลา ๑๗ ปีได้พิสูจน์แล้วว่า บทบัญญัติเหล่านี้ตรงกับความเป็นอยู่ของ
ประเทศนี้

อย่างไรก็ดี จะพบการแก้ไขให้ดีขึ้นในบทบัญญัติเกี่ยวกับบุคคลวิกลจริต
(ดูร่างมาตรา ๕๖) ข้อยกเว้นโทษเพราะมีเหตุสุดวิสัย (ร่างมาตรา ๕๖) ข้อย
ยกเว้นโทษเพราะกระทำด้วยความจำเป็น (ร่างมาตรา ๕๓) กรณีป้องกันตัว
(ร่างมาตรา ๕๔ ร่างมาตรา ๕๕) ในกรณีทั้งหมดนี้ได้แก้ไขบทบัญญัติให้
สอดคล้องกับควมก้าวหน้าสมัยใหม่ และนอกจากนี้ได้นำร่างมาตราใหม่ (ร่าง
มาตรา ๔๗) มาบัญญัติได้อีกมาตราหนึ่ง เพื่อที่จะได้กำหนดว่า เมื่อจะตัดสินว่า
ใครเป็นตำรวจความผิด บุคคลผู้กระทำอาชญาผิดจะต้องรับโทษ ดังในกรณี

ที่ปรากฏว่าใครขอเท็จจริงนั้น นอกจากนั้นเมื่อขอเท็จจริงใดเป็นเหตุให้โทษหนัก
ขึ้น บุคคลผู้กระทำความผิดจะต้องรับโทษหนักขึ้น แต่ในกรณีที่ปรากฏว่าใคร
หรือควรจะได้รับขอเท็จจริงนั้น ผลของการกระทำอันเป็นเหตุให้โทษหนัก
ขึ้นนั้น บุคคลผู้กระทำความผิดจะไม่ต้องรับโทษหนักขึ้น ถ้าไม่ได้มาบรรเทาเห็น
ลดน้อยได้ ซึ่งหนักเหมือนกับกฎหมายต่างประเทศบางประเทศ

อนุกรรมการ ได้ศึกษาตรา ๕๑ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗
(บุคคลไม่ผิดหรือป้องกันตัวเจาพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่) ซึ่งได้อา
มาจากประมวลกฎหมายอาญาอินเดียออก คือไปขึ้นกรณีคนจะตั้งอยู่
ภายใต้บังคับหลักเกณฑ์ส่วนนี้เรื่องการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งศาล
จะนำมาใช้โดยไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ก่อเหตุ

มาตรา ๕๑ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ (การยกเว้นโทษ
ในกรณีคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมาย) ได้รับการแก้ไขเพื่อที่จะให้ง่ายและใช้ได้
สะดวกยิ่งขึ้น (ดูร่างมาตรา ๕๖) ส่วนร่างมาตรา ๕๗ และร่างมาตรา ๕๘ ได้
แก้ไขให้ศาลใช้ดุลยพินิจได้กว้างขวางยิ่งขึ้นดังที่ได้อธิบายมาแล้วในบันทึก

อนุกรรมการ ได้ให้ความสนใจเป็นพิเศษแก่ฐานะพิเศษของเด็กที่ได้
กระทำความผิด ปัญหาสังคมอันได้เป็นวาทะแห่งการค้นคว้า การเสนอ และ
การแก้ไข เปลี่ยนแปลงมากหลายในต่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศสมัย
ใหม่ได้มีบทบัญญัติพ่วงเนื่องในการที่จะจัดการกับเด็ก เพื่อว่าในการกระทำความ
ผิดขณะยังเป็นเด็กนั้น เด็กนั้นจะมิได้รับการปฏิบัติที่รุนแรงเกินไปและจะต้อง
ไม่เอาเด็กไปประณามผู้ใหญ่หรือผู้กระทำความผิดหนักนึ่งเป็นผู้ร้าย และเพื่อว่า
เด็กนั้นจะได้รับบริการอบรมที่ถูกต้องเพื่อที่จะไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีกและ
เพื่อให้กลายเป็นพลเมืองดี อนุกรรมการ ได้ตั้งต้นฐานะของเด็กตาม
กฎหมายต่างประเทศทั้งหมดอย่างครบถ้วน อนุกรรมการ ใครจะแนะนำให้

ตั้งศาลอาญาพิเศษสำหรับพิจารณาคดี (ศาลเด็ก) ซึ่งจะเป็นการกว้างหน้า
ตามปรารถนาอย่างยิ่ง แต่ปัญหาเป็นข้อพิจารณาซึ่งไม่สามารถจะรอผลมา
บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา คือจะต้องมีบทบัญญัติไว้ในประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือในกฎหมายพิเศษเฉพาะได้แก่การใช้
คดีแปลงที่เป็นประโยชน์

อนุกรรมการ ไม่ได้แก้ไขหลักการที่จัดแบ่งเด็กออกเป็นจำพวกๆ ตาม
อายุของเด็ก ดังที่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ความ
ชัดเจนได้พียงนั้น วากาวิ จัดแบ่ง เด็กออกไปตามอายุ เป็นการเที่ยงธรรม และ
สะดวกแก่การปฏิบัติ แต่อนุกรรมการ ได้เสนอการแก้ไขบางประการ ดังคือ
เป็น

(ก) เด็กจำพวกแรก ได้แก่เด็กที่มีอายุยังไม่เกิน ๗ ปี เด็กตาม
กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ไม่ต้องรับโทษ แต่ร่างมาตรา ๕๕ แห่งร่าง
ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติไว้ให้เหมาะสมมากกว่า โดยบัญญัติว่าเด็ก
จำพวกนี้ไม่มี " ความรับผิดชอบในทางอาญา "

(ข) เด็กจำพวกที่ ๒ คงจัดแบ่งอย่างเดิม คือเด็กอายุตั้งแต่ ๗ ถึง ๑๔ ปี
ซึ่งได้กระทำกรวดๆ อันกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด หลักการนี้ว่า
จำพวกนี้จะไม่ต้องรับโทษ แต่ศาลเด็กจะพิจารณาคดีเช่นว่านี้ได้โดยวิธี
ในเรื่องนี้อนุกรรมการได้เสนอนโยบายที่กว้างขวาง ดังต่อไปนี้

(๑) ศาลอาญาคัดเลือกเด็กหรือบิดามารดา (ถ้าจำเป็น)

(๒) ศาลอาญาดังกล่าวหรือผู้ปกครอง ให้ระมัดระวังเด็ก ถ้าบิดา
มารดาหรือผู้ปกครองอยู่ในฐานะที่จะกระทำเช่นนั้นได้ และศาลอาญากำหนด
จำนวนเงิน (ซึ่งไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท) ซึ่งบิดามารดาหรือผู้ปกครองจะต้อง
ชำระ ถ้าหากไม่ได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควร แต่ศาลอาญาคงบอกต้อ
(ถ้าเขายินยอม) ให้ระมัดระวังและดูแลตั้งแต่อายุ ๗ ปี ผู้ปกครองเช่นว่านั้นอาญา
เช่นผู้ปกครองเฉพาะ เพื่อดูแลตั้งแต่อายุและบรรพบุรุษตลอดถึงกว่ากำหนดอายุ
และที่ทำงานของเด็ก

(๓) ศาลอาจสั่งเด็กไปยังสถานพิทักษ์หรือสถานที่ฝึกและอบรม (ไม่
เกินกว่าที่เด็กนั้นจะมีอายุครบสิบแปดปี)

ในกรณีใดๆ ก็ตาม ศาล อาจแก้ไขคำสั่งที่ได้สั่งตามข้อ (๒) และ (๓)
ถ้าผู้พิพากษาเห็นว่าสมควรได้เปลี่ยนแปลงไป หรือศาลอาจสั่งใหม่เสียเองหรือโดยมีคำ
ขอร้องขอของบุคคลผู้มีส่วนได้เสียหรือพนักงานอัยการ

(ก) เด็กจำพวกที่ ๑ ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ได้แก่
เด็กอายุระหว่าง ๑๔ และ ๑๖ ปี ส่วนร่างใหม่ได้เขียนอายุขึ้นเป็น ๑๗ ปี ทั้ง
นี้เพื่อจะให้ความคุ้มครองแก่เด็กเหล่านั้น เมื่อศาลได้พิจารณาว่าความ
รู้สึกนึกคิดและชอบของเด็กนั้นเพียงใดแล้ว ศาลอาจใช้หลักเกณฑ์สำหรับเด็ก
จำพวกที่ ๒ หรือสองโทษเด็กแต่ลดลงครึ่งหนึ่ง ตามที่จะได้ใช้ด้วยพินิจเห็น
สมควร

(ง) เด็กจำพวกที่ ๔ ได้บัญญัติขึ้นใหม่ในร่างประมวลกฎหมายอาญา
กล่าวคือได้แก่ผู้เยาว์ที่มีอายุกว่า ๑๗ ปี แต่ยังไม่เกิน ๒๐ ปี เด็กจำพวกนี้
ย่อมจะได้รับคุ้มครองมากกว่าบุคคลที่ใดแล้ว สำหรับเด็ก
จำพวกนี้ศาลมีอำนาจที่จะลดโทษครึ่งหนึ่งหรือหนึ่งในสาม

ในที่สุดในการนำร่างมาตรา ๖๐ มาใช้นั้น ศาลอาจสั่งขงมีมาตราหรือ
ผู้ปกครอง (ดูร่างมาตรา ๖๑) ซึ่งได้มอบหมายให้ดูแลเด็กและเด็กนั้นได้ออกเหตุ
ร้ายชง ซึ่งในกรณีนั้นบุคคลเหล่านั้นจะต้องชำระเงินตามจำนวนที่ศาลได้กำหนด
หลักประกันอื่นให้แก่เด็กและผู้เยาว์ดังกล่าวมาข้างต้น ได้ทำให้ครบ
ถ้วนบริบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยบทบัญญัติที่ให้แก่เด็กได้รวมการขงเงินไม่คงถูกกักกัน
สำหรับ ผู้มีหนี้เป็นผู้ร้าย (ดูร่างมาตรา ๖๖) และขงเงินจากการเรียก
ทัณฑ์ขงใหม่รักษาความสงบ (ดูร่างมาตรา ๖๖) และจากบทบัญญัติเรื่อง
การกระทำความผิดอื่นอีก ถ้าหากเด็กจะมีอายุยังไม่เกิน ๑๗ ปี (ดูร่าง
มาตรา ๖๓)

บทที่ ๗

บทบัญญัติว่าด้วยพยาน (ร่างมาตรา ๖๕ และร่างมาตรา ๖๖) ในบทบัญญัติว่าด้วยศรัทธาและผู้สนับสนุน (ร่างมาตรา ๖๗ และร่างมาตรา ๗๐) และบทบัญญัติว่าด้วยการกระทำคามผิดหลายบทหรือหลายกระบวน (ร่างมาตรา ๗๑ ถึงร่างมาตรา ๗๕) ได้รับการแก้ไขเพื่อให้ชัดเจนในทางกฎหมาย ตัวอย่างเช่น

ได้มีบทกำหนดความหมายของถ้อยคำ “พยาน” ขึ้น (ร่างมาตรา ๖๕) เพื่อที่จะนำความคิดที่เป็นสาระสำคัญมาได้ คือการพยานหมายถึง “การลงมือกระทำคามผิด” ซึ่งแสดงถึงความแตกต่างในทางกฎหมายของการร้องมือกับ “การเตรียมการ” ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่ใช่ เว้นแต่จะได้ระบุไว้โดยชัดแจ้งในประมวลกฎหมายนี้สำหรับความผิดบางความผิด ร่างมาตรา ๖๖ เป็นเรื่องการพยานกระทำคามผิดซึ่งความจริงเป็นกรณีหนึ่งอย่างหนึ่งที่กระทำคามผิดเช่นนั้นได้

ได้มีบทกำหนดความหมายของถ้อยคำ “การใช้” ให้กระทำคามผิด (ร่างมาตรา ๖๘) ด้วย กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๒ ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับความผิดฐานใช้ให้ผู้อื่นกระทำผิด (กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๒ มาตรา ๗๕ ถึง ๗๖) ซึ่งความจริงเป็นเรื่องใช้ให้บุคคลกระทำคามผิด ซึ่งอาจเป็นการใจฉ้อฉลหรือประกาศถึงสาธารณชน จนกรรมการได้ตัดสินคดีนอก ความประมวลกฎหมายอาญาสมัยใหม่ การใช้ให้ผู้อื่นกระทำคามผิดไม่ใช่เป็นความผิดพิเศษ แต่ได้ถือว่าการใช้เป็นกรกระทำของบุคคลซึ่งมีความสัมพันธ์กับผู้กระทำคามผิด และมีข้อพิพาทเห็นผู้กระทำคามผิดของเดียวกับผู้สนับสนุนซึ่งได้ช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกในการกระทำคามผิดนั้น ผู้ใช้ให้กระทำคามผิดจึงต้องมีโทษ แต่หลักเกณฑ์ของกฎหมายอาญาซึ่งเกี่ยว

กับผู้ใช้ให้กระทำคามผิดนั้น จะต้องบัญญัติไว้ในตอนบทบัญญัติถึงกิจการ และผู้สนับสนุน

บทกำหนดความหมายของคำว่า "ผู้สนับสนุน" ใ้ทำให้ง่ายขึ้นโดยกำหนดว่าผู้สนับสนุนคือผู้ช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกแก่ผู้กระทำคามผิด และปล่อยให้คำตีความความช่วยเหลือ ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการกระทำ อันมีลักษณะแตกต่างกันมากหลาย (ดูร่างมาตรา ๑๘) กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๘ ได้มีบทบัญญัติการกระทำผิดโดยทางหนังสือพิมพ์ (เช่นหนังสือข่าว หนังสือ ฯลฯ) เพราะในขณะนั้นยังไม่มกกฎหมายว่าด้วยเอกสาร หนังสือพิมพ์

อนุกรรมการ ได้ศึกษารายานออก เพราะเห็นว่าทุกข้อซึ่งระบุบัญญัติถึงเรื่องเช่นนี้คือกฎหมายว่า ด้วย เอกสารหนังสือพิมพ์ ซึ่งขณะนั้นยังอยู่ระหว่างการศึกษา ภายหลังก็ได้ประกาศใช้เป็น พระราชบัญญัติว่าด้วยเอกสารหนังสือพิมพ์ พุทธศักราช ๒๔๗๔

ในวรรคความผิดหลายกระทง (เมื่อมีคำพิพากษาในครั้งหนึ่งแล้วคำพิพากษาสำหรับความผิดหลายความผิด) นั้น ถ้าจะต้องระงับคำประหารแล้ว กำหนดโทษซึ่งอย่างสูงได้เขียนเป็นสามปี (เพราะกำหนดโทษซึ่งมีบทบัญญัติไว้ใช้ความผิดหลายกระทงได้เขียนขึ้นเป็นสองปีแทนที่จะเป็น ๓ ปี ดูร่างมาตรา ๑๘)

บทที่ ๘

ในหมวดที่ห้าด้วยกระทำความผิดอื่น (วงมาตรา ๑๑ ถึงร่างมาตรา ๑๕) นั้น ไม่ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง กำหนดเฉพาะระชนคดีเบ็ดเตล็ดจึงไว้หรือทำให้ดูว่าเป็นกระทำคามผิดอื่น ความจริงจะได้พิสูจน์ว่า มาตราฐานปัจจุบันของการกำหนดโทษได้ประกาศไว้ และโดย พยานอนุกรรมการ จึงไม่ได้แก้ไข เพราะการแก้ไขระบบของการคำนวณโทษเช่นนี้มา ซึ่งสามารถนำมาดูอยู่แล้ว โดยไม่ต้องให้เกิดประโยชน์ อนุกรรมการได้ขอว่าเป็น

การกระทำโดยฉ้อฉลหรือทุจริตมาตรา ๘๔ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ออก ซึ่งเป็นกรณียกเว้นและยังยกสำหรับเรื่องกระทำความผิดชดเชย
ในกรณีพิเศษบางกรณี อนุกรรมการเห็นว่าควรจะมีหลักเกณฑ์ที่ชัด ๆ ไปซึ่ง
ใช้บังคับแก่การกระทำความผิดชดเชยสำหรับความผิดอาญาทั้งหมด (ร่าง
มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๕ ของร่างประมวลกฎหมายอาญา) ซึ่งเป็นการเพิ่ม
โทษเพียงข้อใดกรณีกระทำความผิดชดเชยทุกกรณี รวมทั้งกรณีทั้งหลายที่ได้
บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๔ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ด้วย

บทที่ ๕

บทบัญญัติว่าด้วยอายุความ (ร่างมาตรา ๘๖ ถึงร่างมาตรา ๘๗) ได้
เปลี่ยนแปลงใหม่หมดทีเดียว เนื่องจากคำแนะนำของกรรมการที่ความ
เงินมาเดิมของอนุกรรมการชุด
หนึ่งซึ่งมีกรรมการคนต่างคนต่างกรณี คืออายุความสำหรับ
ฟ้องการกระทำความผิดและกายอายุความสำหรับการลงโทษ แต่ในกรณีทั้งสอง
นี้ได้คิดกันว่าจะเป็นการเที่ยงธรรมมากกว่าที่จะกำหนดอายุความ ๑๐ ปี ขึ้น
ใหม่ข้อหนึ่ง (ระหว่างอายุความ ๑๕ ปีและอายุความที่สั้นที่สุดคือ ๕ ปี
หรือ ๑ ปี) กำหนดอายุความ ๑๐ ปีย่อมเป็นประโยชน์ในเมื่อกำหนดอายุ
ความ ๑๕ ปีนานเกินไป และอายุความที่สั้นที่สุดก็น้อยเกินไป กำหนดอายุ
ความ ๑๐ ปี ย่อมเหมาะสมมากกว่า สำหรับความผิดบางประเภทไม่จำเป็น
เป็นอายุความสำหรับฟ้องร้องหรือลงโทษ

เมื่อได้พิจารณาโดยถ่วงถ่วงแล้ว อนุกรรมการ ได้ยกเลิกบทบัญญัติ
ทั้งหมดที่กล่าวด้วย "อายุความสูงสุดหยุดลงและอายุความสุดหยุดอยู่" เดิม
(มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๗ แห่ง
กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗) อนุกรรมการ เห็นว่าบทบัญญัติเหล่านี้

ได้นำความยุ่งยากมาในกฎหมายอาญา ซึ่งอาจหลีกเลี่ยงความยุ่งยาก
 ได้โดยปราศจากอันตรายแก่ประสิทธิภาพแห่งความยุติธรรม บทบัญญัติว่า
 ด้วยอายุความจะต้องนับจากวันถึงต้นจนถึงที่สุด จนกระทั่งเวลาที่กำหนด
 ไว้ในประมวลกฎหมายนั้นครบถ้วน เหตุต่างๆ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในระหว่างเวลา
 นั้น จะไม่มีอิทธิพลเหนือเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งจะเป็นเวลาเต็มโดย
 ไม่มีการแบ่งหรือการเติมใหม่ตามอำเภอใจ อนุกรรมการ เห็นว่าเป็นการ
 เพียงพอและเหมาะสมกับทางปฏิบัติมากกว่าที่จะมีบทบัญญัติพิเศษ (ร่าง
 มาตรา ๘๐ วรรคสอง) สำหรับกรณีบุคคลซึ่งถูกนำตัวมายังศาลแล้วหลบ
 หนีไปหรือกลายเป็นคนวิกลจริต ซึ่งศาลไม่ทางเลือกอย่างอื่นนอกจากจะ
 งดการพิจารณา ในกรณีพิเศษเช่นว่านได้บัญญัติไว้ว่า อายุความอันจะ
 พังทศไปตามวรรคแรกนั้นจะต้องนับตั้งแต่วันหลบหนี หรือวันที่ศาลงดการ
 พิจารณา เพราะเหตุวิกลจริต

ในที่สุดมาตราใหม่ ๆ ๕ มาตรา (คือร่างมาตรา ๘๐ ถึงร่างมาตรา ๘๔)
 ได้ทำให้หมดความด้วยอายุความครบถ้วน มาตราเหล่านี้ได้บัญญัติถึงกรณี
 พิเศษเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ซึ่งยังไม่เคยบัญญัติไว้ในกฎหมายลักษณะอาญา
 ร.ศ. ๑๒๗ กล่าวคืออายุความสำหรับกรณีที่เคยเป็นการตั้งโทษ แต่บัดนี้ใน
 ร่างประมวลกฎหมายอาญาได้เปลี่ยนมาเป็นวิธีการเพื่อความปลงโทษ ดังได้
 กล่าวมาแล้วข้างต้น

บทที่ ๑๐

ลักษณะ ๒ ของภาค ๑ แห่งร่างประมวลกฎหมายอาญา ได้บัญญัติ
 เฉพาะบทบัญญัติทั่วไปที่ชี้แก่ความผิดทุกโทษ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

ในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ไม่มีลักษณะ บทบัญญัติทั่วไป
 ไปสำหรับความผิดทุกโทษได้กระจัดกระจายอยู่ตามที่ต่าง ๆ อนุกรรมการ เห็น
 ว่าเป็นการถูกต้องตามตรรกวิทยามากกว่า และสะดวกมากกว่าที่จะรวมบท
 บัญญัติเหล่านี้ให้อยู่ในแห่งเดียวกัน รวมทั้งบทกำหนดความหมายคำว่า

“ความคิดหุโทษ” ในประมวลกฎหมายอาญาซึ่งได้ตั้งมีการแยกแยะเช่นนี้
เหมือนกันโดยมีประติภาพมากว่า
นอกจากนี้หลักการสำคัญ ๆ เกี่ยวกับความคิดหุโทษคงเป็นเช่นเดียวกับ
ที่เห็นอยู่ในกฎหมายปัจจุบัน

บทที่ ๑๑
ความผิด

ลักษณะ ๒ ของร่างประมวลกฎหมายอาญา ว่าด้วยความผิดอาญา
(นอกจากความผิดหุโทษ) ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในการแยกแยะเรื่อง
ละในการอธิบายลักษณะของความผิด ในกรณีทุกกรณีได้มีการแก้ไข
เปลี่ยนแปลงอย่างระมัดระวัง

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ๆ อาจสรุปได้ดังนี้

ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๘๘ ถึง

ร่างมาตรา ๑๑๘) เป็นลักษณะที่แก้ไขให้เข้าใจกว้างของกฎหมาย
ลักษณะอาญาปัจจุบัน (ความผิดประทุษร้ายต่อพระเจ้าอยู่หัวและพระราช
อาณาจักร) ความผิดฐานประทุษร้ายคือ “พระบรมราชตระกูล” นั้นได้
จำกัดให้แคบเข้ามานั้นเป็นความผิดต่อพระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทาย
าท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ หมวดความผิดเรื่องอื่น (กฎหมาย
ลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ มาตรา ๘๗ ถึงมาตรา ๑๐๐) ได้มีการเปลี่ยน
รูปร่างโดยสิ้นเชิง เพื่อที่จะให้เข้าใจง่ายและในขณะเดียวกันเพื่อให้สอดคล้อง
ต้องด้วยความคิดสมัยใหม่ ตัวอย่างเช่น ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.

๑๒๗ การกระทำการประทุษร้ายต่อพระมหากษัตริย์ มีโทษประหารชีวิต
สถานเดียว แต่โดยที่การกระทำประทุษร้ายอาจเป็นการกระทำเด็ก ๆ น้อย ๆ
ซึ่งไม่มีผลที่น่าจะเป็นอันตรายเลย อนุกรรมการ จึงเห็นว่าจะต้องด้วย

หลักมนุษยธรรมมากกว่าที่จะกำหนดอากรณเช่นอื่น โห่ดงโทษจำคุกได้โดย
 ยาศัยเหตุสุดอย่างเดียวกันการกระทำความผิด เพื่อกระทำการประทุษร้าย
 ก่ได้รับการแก้ไข เช่นเดียวกับที่โลกด้าวมาแต่ดี การประทุษร้ายคือเดรัจฉาน
 พระมหากษัตริย์ได้นำมาบัญญัติไว้ประกอบกับการประทุษร้าย คือพระองค์
 พระมหากษัตริย์ ส่วนบุคคลอื่น ๆ ที่ได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษ และใน
 ข้างของเคื่องกันนั้นได้จำกัดเฉพาะพระวชิร พระรัชทายาทและเจ้ารัชทายาท
 รัตนพระองค์ และไม่ขยายไปถึงพระบรมราชวงศ์อื่น ๆ (ดูร่างมาตรา ๕๐
 ถึงร่างมาตรา ๕๒)

บทบัญญัติว่าด้วยการกระทำ ซึ่งถือว่าเป็นความผิดฐานเป็น "กบฏ"
 นั้น ได้รับการยกฐานะใหม่ เพื่อที่จะได้คำนึงถึงระบอบการปกครองตาม
 รัฐธรรมนูญ (ดูร่างมาตรา ๕๕ ร่างมาตรา ๕๖ และร่างมาตรา ๕๗) และ
 ได้แก้ไขเรื่องการทำหน้าที่จระบอบความสงบของประเทศ (ร่างมาตรา ๕๘)
 ในทำนองเดียวกัน ซึ่งมาตราเหล่านี้ได้รับการแก้ไขมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๐
 และ พ.ศ. ๒๔๘๓ ในส่วนที่เกี่ยวกับการร่วมกันหยุดงานและร่วมกันปิดงาน
 งดจ้างนั้น โดยเหตุที่การกระทำเช่นนี้เป็นการทำหน้าที่ขัดต่อด้วยกฎหมาย
 และจะเป็นการกระทำที่ห้ามเฉพาะเมื่อกระทำเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง
 จึงได้บัญญัติลงโทษไว้ในที่นี้ โดยไม่ได้บัญญัติไว้ในลักษณะความผิดเกี่ยวกับ
 ด้วยการกระทำ (ดูร่างมาตรา ๕๙) อนึ่ง ได้มีการเอาผิดกับกรใด ๆ ต่อของหรือ
 เครื่องหมายอื่นได้อันมีความหมายถึงประเทศไทย (ดูร่างมาตรา ๖๐) ด้วย
 และได้ใส่ไว้ในหมวดนี้

ในหมวดที่ว่าด้วย ความผิด คือความผิด ของรัฐบาลนอกวาระ ของงาน
 ก่อกันนั้น อันกรรมการได้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมซึ่ง
 ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๔๘๔ ซึ่งได้คุ้มครองบูรณภาพและเอกราช
 ของราชอาณาจักรอย่างรัดกุมมากขึ้น (ดูร่างมาตรา ๖๑) และซึ่งได้ตั้ง

โทษการกระทำใด ๆ อันเป็นการอุปการแก่ชาติภักดีในขณะสงครามหรือของการ
แก่จากรบในเขตแดน (ดูร่างมาตรา ๑๐๒ ถึงร่างมาตรา ๑๐๕) แต่ด้วย
คำในมาตราต่าง ๆ แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้รับกระทำให้เพิ่มเติม นอกจากนี้
ได้เพิ่มบทบัญญัติขึ้นใหม่ เอาโทษจากบทคัดเป็นผล ตัญญาสั่งตั้งหรือสั่ง
การงานหรือสั่งของให้รัฐบาลแต่ไม่ ปฏิบัติเอาโทษจากบทคัดที่เป็นผู้ ตัญญา
สั่งตั้งหรือสั่งทำการงานหรือสั่งของให้รัฐบาล แต่ไม่ปฏิบัติตามตัญญา
นั้นในระหว่างที่ประเทศอยู่ในการรบ หรือ สงคราม หรือสงครามการปฏิบัติตาม
ตัญญาเช่นว่านั้น (ดูร่างมาตรา ๑๐๕)

หมวดหก อาศัยอำนาจไม่ครบถ้วนประเทศได้รับการปรับ ปุระหันธ์ของ
โดยฉบับหมวดหกอาศัยความผิดต่อ พระมหากษัตริย์ และพระราชินี ฯลฯ (ร่าง
มาตรา ๑๑๓ ถึงร่างมาตรา ๑๑๗)

ความผิดเกี่ยวกับการปกครองบ้านเมือง (ร่างมาตรา ๑๑๗ ถึงร่าง

มาตรา ๑๕๑) หมวด ๗ อาศัยการลงโทษกรณีความผิดต่อเจ้าพนักงาน (ร่าง
มาตรา ๑๕๑ ถึง ร่างมาตรา ๑๖๑) ได้รับกระทำให้โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน
ส่วนที่เกี่ยวกับคดี ท้องเพื่อ ให้เป็นคดีจนระงับให้ต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ
ผู้ได้รับการเคารพนับถือ ก็ต่อกรณีบัญญัติคำสั่งสั่งสมก ด้กล่าวหัว
หรือ สภาเทศบาต ส่วนบทบัญญัติทั้งหมดซึ่งอาศัยเจ้าพนักงานใน
รัฐธรรมนูญนี้ ได้โอนไปบัญญัติไว้ในลักษณะ ๓ อาศัยความผิดเกี่ยวกับ
ความยุติธรรม

อนุกรรมการ ได้ตีความมาตรา ๑๑๗ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗
ซึ่งตั้งโทษบุคคลซึ่งโคตรวม คำสั่งหรือการกระทำความ ซึ่งเจ้าพนักงาน ได้บังคับ
โดยชอบด้วยกฎหมาย ให้ชวยราชการอย่างใด ๆ และมีถึงละเลยเสีย) ออก
หนังสือเพราะอนุกรรมการ เห็นว่าบทบัญญัติระดับนี้ไม่มีความจำเป็นต่อไปแล้ว
เพราะการปกครองบ้านเมือง ได้เจริญ มาดชนและ การเอาเป็น มิติอาญาเช่นนั้น
หมายถึงการเกณฑ์แรงงาน ซึ่งไม่เหมาะสมกับระบอบประชาธิปไตย
อนุกรรมการ เห็นว่าบทบัญญัติความผิดโทษ (ดูร่างมาตรา ๑๕๖) ย่อม

เป็นบทบัญญัติเพียงพอสำหรับ ความสัมพันธ์ระหว่างราษฎรและเจ้าพนักงาน
ในกรณีที่เจ้าพนักงานได้ออกคำสั่งทั่ว ๆ ไปหรือคำสั่งเฉพาะเรื่อง

หมวด ๒ ว่าด้วยความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าพนักงาน
เดิม เรื่องเหล่านี้คงแต่ประกาศใช้กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ แล้ว
ได้ยกเลิกไปเพิ่มเติม (พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ. ๒๔๗๗ และ พ.ศ.
๒๔๘๔) โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้มีการแก้ไขเพื่อที่จะได้ซึ่งความ ด้อย ซื่ออัน
ควรแก่ ตำแหน่งและ ประสิทธิภาพ ของข้าราชการ ในกร ปฏิบัติตาม หน้าที่และ
เพื่อ ที่จะปราบปรามความทุจริตต่อหน้าที่ การแก้ไขเพิ่มเติมเช่นว่านี้ อนุ
กรรมการได้นำมา ได้ไว้ในร่างประมวลกฎหมายอาญา และเพื่อให้เป็นไปตาม
ความประสงค์ของรัฐบาล บทบัญญัติต่าง ๆ นี้ได้รับการปรับปรุงใหม่เพื่อที่
จะได้บัญญัติถึงปัญหาสำคัญ ๆ ตามลำดับทางควรวัดวิทยา ส่วนบทบัญญัติ
ด้วยเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการหรือ อัยการตำแหน่งนั้น ได้ย้ายไปบัญญัติ
ไว้ในลักษณะ ๓ ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับกรยุคดีธรรม ในทางกลับกัน
ความผิดฐานปลอมแปลงหนังสือซึ่งเจ้าพนักงานเป็นผู้กระทำนั้น (กฎหมาย
ลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ มาตรา ๒๒๗ และมาตรา ๒๓) ได้ย้ายมาบัญญัติ
ไว้ในหมวดนี้เพื่อที่จะรวมการที่เจ้าพนักงานกระทำผิดในตำแหน่งหน้าที่เขาไว้ใน
ที่เดียวกัน และในเรื่องความผิดฐานปลอมหนังสือ ได้บัญญัติถึงการ
กระทำโดยบังเอิญด้วย ในร่างมาตรา ๑๔๖

บทบัญญัติถึงกรณีเจ้าพนักงานเข้ามามีส่วน ได้เสีย ในกิจการซึ่งเจ้าพนักงาน
งานเป็นผู้ควบคุมได้รับการปรับปรุงให้รัดกุมยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ได้นำบทบัญญัติใหม่ๆ มาบัญญัติไว้เพื่อป้องกันความเสียหาย
หรือการรบกวนต่างๆ ซึ่งเจ้าพนักงานเองน่าจะได้กระทำ เช่นการนำดวงตรา
ซึ่งคนมีสิทธิรักษาไปใช้ในทางที่มิชอบ และบัญญัติถึงกรณีเจ้าพนักงาน
ส่งมอบสิ่งแต่หากอนอื่น ไปต่อทั้งการงานโดยเฉพาะ อย่างยิ่งเพื่อ ประโยชน์ ใน
วงการเมือง (ร่างมาตรา ๑๔๗)

ความผิดเกี่ยวกับความผิดอาชญากรรม (ร่างมาตรา ๓๔๘ ถึงร่างมาตรา

๓๕๓) ความผิดในลักษณะนี้ได้รับการปรับปรุงใหม่ โดยสิ้นเชิงเพื่อที่จะทำให้
เหมาะสมกับภาวะสมัย และได้แบ่งลักษณะนี้ออกเดี่ยวเป็นสองหมวด ดังกับ
การแบ่งลักษณะ ๒ ที่ได้แบ่งมาแล้ว ซึ่งจำด้วยความผิดเกี่ยวกับความผิดของ
บ้านเมือง

จะเห็นได้ว่า หมวด ๒ ได้บัญญัติถึงการลงโทษความผิดของเจ้าพนักงาน
ในการปฏิบัติราชการ (ร่างมาตรา ๓๔๘ ถึงร่างมาตรา ๓๕๓) ซึ่งมีบทบัญญัติ ๓๓
มาตรา แทนที่จะมี ๘ มาตราอย่างเดิม ทั้งนี้เพราะได้ ได้เรื่องให้เตรียม
ต้นฉบับ (ซึ่งใช้คำว่า "ทรัพย์สินหรือประโยชน์" เพื่อให้เหมาะสมมาก
ขึ้น) สำหรับเจ้าพนักงานในการปฏิบัติราชการ เรื่องพยานหลักฐานเท็จ การ
หลอกลวงหรือซ่อนเร้นหลักฐาน ซึ่งกฎหมายลักษณะอาญาเดิมบัญญัติไว้ใน
ต้นฉบับบัญญัติไว้ในหมวดนี้ด้วย

อุกฤษภมถการ ได้เห็นว่าในประเทศสมัยใหม่การปฏิบัติราชการไม่ใช้รวมกัน
เฉพาะกิจการในตำแหน่งหน้าที่เฉพาะอย่าง แต่ยังมีรวมถึงกิจการตำแหน่งหน้าที่
ของพนักงานอัยการและพนักงานเสวยส่วน ซึ่งในการปฏิบัติคดีความผิดอาญา
และหน้าที่อื่นหลายสิ่งได้มีข้อขัดข้องอันเป็นสาระสำคัญมาตั้งแต่แรก โดยเหตุ
นี้การลงโทษกรณีทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ (Corruption) นั้น ได้ขยายถึง
เจ้าพนักงานเสมียนด้วย (ร่างมาตรา ๓๕๔ และข้อ ๆ ไป)

ในเขตารมณเช่นเดียวกัน การที่บุคคลซึ่งอาจการพิจารณาโดย
หลักแต่เพียงหมาย คำสั่ง ฯลฯ หรือปฏิเสธไม่ยอมให้การหรือไม่ยอมส่งทรัพย์สิน
หรือเอกสาร หรือไม่ยอมส่งบาน หรือแจ้งความเท็จหรือทราบบุคคลอื่นเท็จ ฯลฯ
นั้น ได้ขยายไปถึงระยะเวลาหรือก่อนหน้าการพิจารณาของคำสั่งด้วย (ร่าง
มาตรา ๓๕๖ ร่างมาตรา ๓๕๗ ร่างมาตรา ๓๕๘ ร่างมาตรา ๓๕๙ ร่างมาตรา
๓๖๐ ร่างมาตรา ๓๖๑ ร่างมาตรา ๓๖๒ ฯลฯ) สำหรับคำสั่งนั้นบทบัญญัติ

สำหรับกรณีนี้จะไม่ยอมมาศาล ไม่ยอมตั้งรับคดีหรือขอประกัน ไม่ยอม
สถาบัน คงบัญญัติได้อย่างเต็มที่นอกจากกรณีใช้โทษให้ประณามถึงขั้น (ดู
ร่างมาตรา ๑๕๘ เป็นตัวอย่าง) การเบี่ยงความเท็จหรือนำข้อผิดพลาดขึ้น
แก้ข้อหาได้กำหนดโทษให้สูงขึ้น เพื่อให้การพิจารณาของศาลได้รับความ
ถูกต้องยิ่งขึ้น

บทบัญญัติว่าด้วยการซ่อนเร้นหรือให้ความช่วยเหลือผู้กระทำความผิด
ได้มีบทบัญญัติอยู่แล้วในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ แต่อนุกรรมการ
ได้มีบัญญัติให้ละเอียดมากขึ้น เพื่อป้องกันมิให้บุคคลหลีกเลี่ยงความยุติธรรม
ในเรื่องความผิดอาญา (ดูร่างมาตรา ๑๖๒ ถึง ร่างมาตรา ๑๖๖)

นอกจากนี้ได้เพิ่มบทบัญญัติลงโดยการนำลักษณะของ คดีที่เกี่ยวข้องกับ
การฟ้องความปลอมภัยลงไว้ในหมวดนี้ด้วย (ดูร่างมาตรา ๑๖๗ และ ร่าง
มาตรา ๑๗๑)

ร่างมาตรา ๑๘๐ ได้มีบัญญัติถึงการขัดขวางการพิจารณาคดีพิพากษา
ของศาลหรือคดีหมิ่นศาล บทบัญญัติทางฉนั้นได้มีบทบัญญัติอยู่แล้วในกฎหมาย
ลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ (มาตรา ๑๕๑) แต่อนุกรรมการได้ร่างให้กว้างขวาง
ขึ้น นอกจากนั้นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการขัดขวางศาล เช่น ไม่ยอมมีหมายของ
ศาลหรือป้องกันการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษา หรือการขัดหรือฮยา
กัรพิชิตได้มีบัญญัติเพิ่มขึ้นมาในเจตนารมณ์เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อความ
สะดวกและคุ้มครองการปฏิบัติงานของศาล

หมวด ๒ คดีเกี่ยวกับชนชั้นก่อน คือว่าด้วยคดีผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
(ร่างมาตรา ๑๗๒ ถึงมาตรา ๑๗๕) การกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่เช่นงาน
ได้แก่การกระทำของเจ้าพนักงานมีหน้าที่ในการยุติธรรม และ คดียุยง
การยุติธรรม ดังได้อธิบายมาตั้งข้างต้น คือขยายไปทั่วจากพนักงานซึ่งมี
หน้าที่ในการตัดสินหรือสอบสวนคดีอาญา

อนุกรรมการ จดเสนอบทบัญญัติใหม่ที่สำคัญที่สุด คือที่จะคุ้มครอง
 ราษฎรจากกรรมาธิการใช้อำนาจในทางผิดของเจ้าพนักงาน ซึ่งใช้อำนาจจับกุม
 หรือตรวจค้น ตามกฎหมายต่างประเทศได้ ใช้ความระมัดระวังอย่างมากมา
 จะให้เจ้าพนักงานใช้อำนาจเช่นว่านี้ โดยไม่ให้ใช้อย่างอำเภอใจหรือโดย
 เกตง และเจ้าพนักงานซึ่งไม่เคารพกฎหมายในการปฏิบัติต่อร่างกาย เสรีภาพ
 หรือทรัพย์สินของราษฎรจะต้องได้รับโทษหนัก กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.
 ๑๒๗ ได้เสนอส่วนสำคัญของกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับเสรีภาพของบุคคลซึ่งที่
 ปราบกฏอยู่บ้าง ในประเทศที่ปกครองระบอบรัฐธรรมนูญสำหรับ
 แต่บทบัญญัติของการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญได้ทำให้เป็นความจำเป็น
 อันรีบด่วนที่จะต้องมีบทบัญญัติที่รัดกุมสำหรับบังคับใช้การใช้อำนาจในทางผิด
 ในส่วนที่เกี่ยวกับกรรมาธิการ จับกุม ชัง คั้น ยัด เพื่อที่จะปกป้องเสรีภาพของ
 พลเมือง ร่างมาตรา ๑๒๖ ถึงร่างมาตรา ๑๒๘ ได้มีบัญญัติถึงเรื่องเช่นใหม่ และ
 บทบัญญัติเหล่านี้จะทำให้ดูเหมือนว่าใจเคารพต่อกฎหมาย และมีค่านิยม
 ของบรรณการปกครองหมายว่า โดยเคารพต่อรัฐธรรมนูญ เจ้าพนักงาน
 ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลกรม ส่งสารารณกับอมจะ คัดงมุด นิค อยู่กับด้วยบท
 กฎหมายก็ไม่ปฏิบัติเช่นว่านี้กระตองถูกฟ้องร้องแต่ระงไทย

ส่วนบทบัญญัติอื่น ๆ ได้มีบัญญัติไว้แต่ในกฎหมายลักษณะอาญา
 ร.ศ. ๑๒๗ เพื่อให้สิทธิโทษให้เป็นที่ควรมองยิ่งขึ้น (ดูร่างมาตรา ๑๒๖ และ
 ร่างมาตรา ๑๒๗ เป็นตัวอย่าง) มาตราต่างๆ ของกฎหมายลักษณะอาญา
 ร.ศ. ๑๒๗ มาด้วยเจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลบุคคลผู้ต้องคุมขังทำผิด
 หนักหรือเฉลยหนักจนผู้ต้องคุมขังหนีไปได้ข้ายามบัญญัติไว้ในหมวดนี้เพื่อ
 คุ้มครองการระงับโทษยิ่งขึ้น (ดูร่างมาตรา ๑๒๖ และร่างมาตรา ๑๒๗)

ควรจะตั้งเกี่ยวกับสำเนา (มาตรา ๑๒๖, ๑๒๗) ได้ตั้งไว้อย่างเดิม
 เป็นแต่แก้ไขด้วยคำ

ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน (มาตรา ๑๑๔ ถึง

มาตรา ๑๑๖) ลักษณะที่ตรงกับหมวด "ความผิดฐานสงบสุขอันเป็นพวก
ฮองยี่แต่เป็นชื่อจริง" และความผิด "ฐานก่อการจลาจล" ของกฎหมาย
ลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๖ (มาตรา ๑๑๗ ถึงมาตรา ๑๑๘) ส่วนโทษได้กำหนด
ให้สูงขึ้น ข้อความอย่างอื่นคงเป็นเช่นเดิม เว้นแต่ชื่อจริงนั้นได้ขยายไปถึง
การกระทำของความผิดอาญาทุกชนิด ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติ
ไว้ (เว้นแต่ความผิดทุกโทษ) ซึ่งตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๖
ตั้งชื่อผู้ร้ายไม่คลุมถึงความผิดในส่วนที่ ๓ (ความผิดฐานประทุษร้ายต่อพระ
เจ้าอยู่หัวและพระราชอาณาจักร) ส่วนโทษนั้นได้กำหนดให้สูงขึ้นในกรณี
ที่ใดกระทำความผิดสำคัญ ๆ ทุก ๆ ประเภท (คือไม่เฉพาะแต่ในกรณีปล้น
ชิงที่เป็นอยู่ในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๖)

มาตรา ๑๑๘ ใหม่ได้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๖ ของกฎหมายลักษณะ
อาญาเดิมโดยเพิ่มวรรคสองขึ้นใหม่ให้อยู่ในดุลยพินิจของศาลที่จะให้โทษแก่
ผู้กระทำความผิดในกรณีผู้กระทำความผิดได้กระทำเพื่อช่วยเหลือชาวต่างประเทศ บุตร
สามี หรือภรรยาของตน

ความผิดเกี่ยวกับกบฏให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน (มาตรา ๑๑๖

ถึงมาตรา ๑๒๔) ความผิดฐานวางเพลิงได้เป็นเรื่องราวที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
กฎหมายลักษณะอาญา พุทธศักราช ๒๔๖๕ ได้บัญญัติไว้เพื่อระงับโทษ
หนักขึ้น และให้วางโทษประหารชีวิตไว้ด้วย บทบัญญัติของพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลักษณะอาญาได้นำมาพิจารณานักใจ และขยายให้
คลุมถึงแห่งพิเศษบางแห่งนำมาบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

อันได้พิจารณานักใจความเสียหายอื่น ๆ ซึ่งกระทำให้เกิด แก่ตั้งห้าม
ทพยและตั้งห้ามทพย และอาจทำให้เกิดเสียหายแก่บุคคลโดยทั่วไป ทพย
เพื่อขยายบทบัญญัติให้คุ้มครองกรณีอื่น ๆ อีก (ร่างมาตรา ๑๑๖ ซึ่งตรงกับ

กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๑๑๖ (เดิม) การจลาจลและการก่อกวนความสงบ
ทางบก ทางน้ำ และอากาศ ได้รับความคุ้มครองให้ระงับ

ลักษณะนี้ครอบคลุมถึงกรณีใหม่ๆ ซึ่งเมื่อได้พิจารณา
กฎหมายต่างประเทศอื่นๆ แล้วเห็นว่าเป็นประโยชน์ คือ ตามมาตรา ๓๒๒
แห่งร่างใหม่ การไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อกำหนดหรือการในกรณีก่อสร้าง
อาคาร ฯลฯ โดยประการที่น่าจะเกิดอันตรายแก่บุคคลอื่น ฯลฯ ได้กำหนดให้
เป็นความผิดทางอาญา ซึ่งการกระทำดังกล่าวเช่นว่านี้เป็นกรณีที่จะ
ให้เรียกค่าเสียหายทดแทนในบางแห่งเท่านั้น และนอกจากนี้ตามร่างมาตรา
๒๑๕ ผู้ที่กระทำกรเพื่อให้เกิดอุกภัยหรือเพื่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่น
เป็นสาธารณูปโภค แต่การกระทำนั้นน่าจะเป็นอย่างอื่นที่มิใช่ภัยหรือภัย
ของผู้อื่น อาจจะไม่โทษหนัก

มาตรา ๑๑๗ แห่งกฎหมายลักษณะอาญาเดิม เรื่องการซ่อนเร้น
ความผิดความตาย ได้ขยายไปบัญญัติไว้ในลักษณะ ความผิดเกี่ยวกับอาชญา
ยุติธรรม (มาตรา ๑๒๓)

ความผิดเกี่ยวกับอาชญาเปลี่ยนแปลง (มาตรา ๒๑๕ ถึงมาตรา ๒๑๘)

ลักษณะ ๗ ความผิดเกี่ยวกับอาชญาเปลี่ยนแปลงกลุ่มหนึ่งคือ หมวดของ
กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ซึ่งว่าด้วยความผิดฐานเปลี่ยนแปลงเงิน
ตรา ความผิดฐานปลอมแปลงตรา ปลอมบัตรตราและปลอมตัว และความผิด
ฐานปลอมหนังสือ

ได้เข้ามากำหนดความหมายคำว่า "เงินตรา" ซึ่งบัญญัติอยู่ใน
กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ (มาตรา ๒๑๕) ออกเสียเพราะบัดนี้
กฎหมายว่าด้วยเงินตราแล้ว และได้มีการขยายวงเงินตรากับพันธบัตร
จึงควรต้องได้จากบทบัญญัติมาตรา ๒๑๕

โทษสำหรับอาชญาเปลี่ยนแปลงเงินตรา นั้น ได้เพิ่มโทษสูงขึ้นในร่าง
มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๑๖ (กำหนดโทษอย่างสูงคือจำคุกตลอดชีวิต)

กล่าวโดยทั่วไปโดยในระหว่างงาน (การแก้ไข มาชยค ใช้ มาเข้ามาในราชอาณาจักร
จักรวรรดิ) ได้เพิ่มให้สิ่งเช่นเพื่อมีองค์การงานในนครบดินหรือแปลงออกให้
การทำการหรือกรรมวัตถุสำหรับป้อนแปลงเงินตราได้ถูกเพิ่มโทษให้สูงขึ้นด้วย

มาตรา ๕๐๘ แห่งกฎหมายอสังหาริมทรัพย์ ร.ศ. ๑๑๗ การลงโทษใน
กรณีความผิด เกี่ยวกับเงินตรา ที่คัดข้อโทษให้มากกว่าค่าจำ เงินคงยกเลิก ไป
(ดูพระราชบัญญัติ ร.ศ. ๑๑๗)

ในเรื่องการปลอมแปลงตราเงินได้แยกแยะให้ชัดเจน ระหว่างตรา
ราชการชนิดต่างๆ (ร่างมาตรา ๕๐๕ และมาตรา ๕๐๖)

ในเรื่องการปลอมค้อนั้น เห็นว่าการตัดจำกัดเฉพาะค้อนซึ่งใช้ในกรณี
ดังกล่าวเท่านั้นคงไม่ จึงได้ขยายถึงตราค้ำหน้าแก่ประชาชนเพื่อเข้าด้าน
ที่ใด ๆ ด้วย (ร่างมาตรา ๕๐๕)

ในเรื่องการปลอมเอกสารนั้น ได้มาเอากรณีใหม่ ๆ มาบัญญัติ ไว้ใน
มาตรา ๕๑๔ วรรค ๒ เช่นการปลอมข้อความลงในหนังสือราชการ ฯลฯ ซึ่งมี
ลายมือชื่อของผู้นั้นโดยไม่ได้รับความยินยอม หรือโดยฝ่าฝืนคำสั่งของผู้นั้น
เพื่อเอาเอกสารนั้นไปใช้ในกิจการใด ๆ การกระทำเช่นนี้ถือว่าปลอม
ปลอมเอกสาร

ปัญหาเรื่อง การปลอมตัวรับของอันมีชื่อตามเท้า ซึ่งตามกฎหมาย
อสังหาริมทรัพย์ ร.ศ. ๑๑๗ (มาตรา ๕๑๓) ได้จำกัดเฉพาะกรณีแต่เพียงเป็นผู้
ตอกนั้น ได้ขยายข้อความให้กว้างขวางขึ้นในร่างมาตรา ๕๑๔ โดยขยายถึงผู้
ประกอบการงานในวิชาแพทย์ อภิบาล บัญชี หรือวิชาชีพอื่น ๆ เมื่อการ
กระทำการนั้นจะเกิดอันตรายแก่ผู้นั้นหรือประชาชนก็เป็นความผิด

ความผิดเกี่ยวกับตรา (มาตรา ๕๑๕ ถึงมาตรา ๕๒๐) มาตรา ๕๑๕
ของกฎหมายอสังหาริมทรัพย์ ร.ศ. ๑๑๗ (ว่าด้วยกรณีค้ำหน้า) ได้ถูกตัด
ออก บัญญัติใหม่ได้ห้ามมิให้ตัดหยักจน สดกว่าหนึ่งได้เฉพาะกรณี ใช้การ
กระทำร้ายหรือขู่ร้ายซึ่งจะกระทบภัยต่อผู้ใด และเห็นว่าร่างมาตรา ๕๑๕

มาตราเกี่ยวกับกรรมชัณฐาเว (ร่างมาตรา ๒๖๑ กฎหมายลักษณะ
อาญา ร.ศ. ๑๒๗ มาตรา ๒๕๑) นั้น โดยที่ร่างชนใหม่พระราชโอรสมีหญิง
อยู่ในครรภ์ไม่สามารรถคลอดได้ เช่นตกวางยาเมื่อเมา หรืออดนอนทำให้หญิง
เข้าไปมีคโคในท้องมีพร้อมประเวณ มีโทษเหมือนฉบับกรณีได้กล่าวถึงพระราชดำ
เนินทำชัณฐาเว การแก้ไขอย่างเดียวกันได้กระทำในกรณีกระทำอาจารกับบุคคล
(ร่างมาตรา ๒๖๓ กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ มาตรา ๒๕๖) ส่วน
การรวมประเวณกับเด็กได้ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลง โดยพระราชบัญญัติ พ.ศ.
๒๔๗๕ เป็นต้น

บทบัญญัติเกี่ยวกับกรรมเป็นผู้จัดหาหญิง "สำหรับภรรยา" (ร่าง
มาตรา ๒๖๗ มาตรา ๒๖๗) ได้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ พ.ศ.
๒๔๗๘ มาตรา ๒๖๗ ให้เป็นไปตามอนัตติญาบรรพทางประเทศ เกี่ยวกับกรณี
ที่กล่าวถึงว่า "การค้าขายผัวสาว" และอัยการของร่างมาตรานี้ตรงกับด้วย
คำของอนัตติญาครั้งกล่าวแล้ว บทบัญญัติเกี่ยวกับภรรยา และบุรุษซึ่ง
ตั้งตนเป็นสามี (ร่างมาตรา ๒๗๒) ซึ่งได้ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงโดยพระ
ราชบัญญัติ พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยอาศัยเหตุผลอย่างเดียวกันกับเป็นเช่นเดียวกัน

ได้นำเอาความผิดใหม่มาบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๒๗๓ คือการรังแก
(Soutnears) (ชายเม่งตา) คำนี้ได้รับรองใช้กันเป็นสากล ให้หมายถึง
บุรุษซึ่งดำรงชีพอยู่ด้วยผลจากทรัพย์สินของนครใต้เกณฑ์ และกรมปกครอง
เห็นว่าเป็นคนท่เกลยกับคนและเป็นอันตราย และพร้อมที่จะกระทำกรกระทำ
กับชายรายทุก ๆ ประเภท แม้จะไม่เป็นการระรานด้วย บทบัญญัติเช่นใหม่
บัญญัติไว้ในกฎหมายต่างประเทศสมัยใหม่ ซึ่งควรที่จะกำหนดความผิดใหม่
ใช้เป็นการวางระเบียบจากการเป็นการยากที่จะได้มาซึ่งพยานหลักฐาน ถ้อยคำของ
ร่างมาตรา ๒๗๓ ได้วางขึ้นอย่างระมัดระวัง ภายหลังที่ได้ตรวจจากกฎหมาย
ต่างประเทศต่าง ๆ มาแล้ว เพื่อให้ลดผลถึงกรณีต่าง ๆ อย่างไรก็ตามจะต้อง
มีผลใช้โดยไม่เป็นการผิดพลาดเกิดขึ้น ทั้งนี้จะต้องไม่เห็นเป็นการแซกแซง
ความเป็นอยู่ส่วนตัว และทำให้การฟ้องร้องโดยไม่ตั้งคนออกคือ

ความผิดข้อชดเชยร่างกาย (มาตรา ๒๗๓ ถึงมาตรา ๒๗๖) บท

กำหนดความหมายของการฆ่าคนตาย (กฎหมายลักษณะอาญามาตรา ๒๕๘) นั้น ได้วางมาตรา ๒๗๓ ซึ่งแทน ซึ่งมีความหมายในทางวิชาการและในทางวิทยาศาสตร์ว่าคือการฆาตกรรม (คือหมายถึง Homicide) ส่วนบทบัญญัติที่เกี่ยวกับข้อชดเชยของการทำให้อายคนมีบัญญัติได้อย่างเต็ม แต่ได้เพิ่มบทบัญญัติขึ้นใหม่ คือร่างมาตรา ๒๗๓ เอามาติดกับการทำให้บุคคล (ซึ่งต้องเป็นผู้กระทำความผิด) ได้รับความเสียหาย โดยการปฏิบัติอันทารุณหรือโดยปัจจัยอันคล้ายคลึงกัน แต่ร่างมาตรา ๒๗๓ ซึ่งความผิดเช่นอาชญากรรมที่กระทำต่อบุคคลซึ่งมีอายุยังไม่เกินสิบหกปีหรือมีจิตบกพร่อง บทบัญญัติทางอาชญากรรมได้มีบัญญัติได้ในประมวลกฎหมายสมัยใหม่ของบางประเทศ เพื่อจะลดโทษกรณีการกระทำ การชดเชยทำให้เกิดความเสียหาย เช่น ซึ่งคุ้มครองไว้เป็นพิเศษอย่าง

ได้แก้ไขเงื่อนไขซึ่งจะช่วยให้การชดเชยร่างกายเป็นการชดเชย "ระงับความเสียหาย" (กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ มาตรา ๒๕๖ ร่างประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๖๖) เพื่อจะให้ชัดแจ้ง แต่ก็มีสิ่งกระตุกสำคัญ ๆ ยี่งั้น ตั้งแต่มาตรา ๒๖๖ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ (การทำร้ายร่างกายให้ถึงตาย) ได้นำเอาบทบัญญัติไว้ในมาตราที่ขึ้น

การทำให้ถึงตาย กฎหมายลักษณะอาญามาตรา ๒๖๓ ถึงมาตรา ๒๖๔ ร่างประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๖๖ ถึงมาตรา ๒๗๓) นั้นได้ยกไว้ให้ดังต่อไปนี้ เพื่อจะได้มีผลบังคับโทษหนักเบาเป็นลำดับ เพื่อการระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ร่างกาย เช่นทำให้ถึงแก่ความตาย หรือทำให้เป็นอัมพาตร่างกาย ส่วนมาตรา ๒๖๖ แห่งกฎหมายลักษณะอาญาเดิม ซึ่งมีบัญญัติถึง แผลร้าย ๆ โดยนัยจะได้ตัดออก เพราะเมื่อเพิ่มโทษให้สูงขึ้นเช่นแต่การจำให้ถึงตายโดยแพทย์รักษาแล้วคงควรจำ เป็นจำเป็นต้องมีบทบัญญัติกำหนดโทษเป็นต้นเดิม

ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง (มาตรา ๒๕๓ ถึงมาตรา ๓๑๑)

กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ มาตรา ๒๑๘ (ร่างประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕๓) ได้กล่าวถึงบทบัญญัติอันสำคัญในการคุ้มครองเสรีภาพของตนเองชน (ควรระลึกด้วยว่าได้เห็นว่าถ้อยคำที่ทรงรวมในบทบัญญัติกรณีความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ มาตรา ๒๑๗ เรื่องการบังคับให้ผู้จ้างนัดหยุดงานอย่างเพียงพอ) เพื่อประโยชน์ดังกล่าวแล้ว มาตรานี้ได้ถูกยกเว้นเพื่อจะให้ชัดเจนและครบถ้วนยิ่งขึ้น ส่วนร่างมาตรา ๒๕๔ (กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ มาตรา ๒๑๘) และมาตรา ๒๕๕ (กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ มาตรา ๒๑๙)

บทบัญญัติห้ามการมีโทษ (กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ มาตรา ๒๑๐ ร่างประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕๖) ไม่จำเป็นจะต้องเป็นเรื่องพ้นสมัย สำหรับเวลาปัจจุบันบทบัญญัติที่ค่อนข้างมีอยู่ในกฎหมายฝรั่งแล้ว อีกด้วย และโดยเหตุนี้อนุกรรมการจึงเห็นว่าจะมีผลการดีกว่าที่จะคงไว้ตามประมวลกฎหมายอาญา

ควรระลึกว่าร่างราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ๒๔๗๗ ได้ตั้งโทษความผิดฐานเอาตัวบุคคลไป เพื่อจะเรียกค่าไถ่ไว้สูง ร่างมาตรา ๒๕๗ ได้บัญญัติกำหนดโทษไว้สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีพิพาทการทรยศหรือทารุณ หรือเมื่อเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตาย ผู้สนับสนุนและคนกลางอันเป็นผู้กระทำความผิดดังกล่าวนี้พึงปรารถนาที่จะรับโทษเช่นเดียวกับตัวกระ (ดูร่างมาตรา ๒๕๗ ถึงมาตรา ๓๐๐)

มาตรา ๒๕๔ ถึงมาตรา ๒๕๕ แห่งกฎหมายลักษณะอาญาว่าด้วยการพาเด็กไปนั้น ได้มีการปรับปรุงใหม่ (ดูร่างมาตรา ๓๐๐ ถึงมาตรา ๓๐๒) ความผิดในหมวดนี้เป็นกรณีเดียวกับ การพรากเด็กจากผู้ตน โดยชอบธรรม ผู้ปกครอง ฯลฯ กล่าวโดยทั่วไปเป็นการพิจารณาเกี่ยวกับครอบครัว

การขอเชิญไปเพื่อกระทำความดี (กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ มาตรา ๕๗๖) ได้ประนีประนอมกันโดยพิเศษ โดยที่เป็นเรื่องความผิดเกี่ยวกับเพศอย่างชัดแจ้ง บกมัญญ์ผู้ตัดสินว่า "ความผิดเกี่ยวกับเพศ" ของร่างประนีประนอมกฎหมายอาญาได้คุ้มครองกันเป็นอย่างดีเพียงพอ (ดูร่างมาตรา ๕๗๖)

ได้แก้ไขความผิดฐานเปิดเผยความลับให้ชัดเจนขึ้น (กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ มาตรา ๓๗๖ แต่ร่างประนีประนอมกฎหมายอาญามาตรา ๓๐๗) นอกจากนั้นยังได้มีการกำหนดโทษพิเศษไว้สำหรับบุคคลที่เปิดเผยความลับเกี่ยวกับองค์การหรือวิทยาคำสั่งหรือพิเศษได้รับประโยชน์อันมิควรได้ ซึ่งได้ถือเอาความลับในชั้นพิจารณาตำแหน่งหน้าที่ (ดูร่างมาตรา ๓๓๓) นอกจากนี้ยังได้บัญญัติถึงกรณีของความลับในทางราชการได้ถูกเปิดเผย เป็นการขโมยลับจากเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ (ดูร่างมาตรา ๓๖๔)

ในแก้ไขความผิดด้วยเหตุเดียวกันนี้ บกกำหนดความหมายของความผิดฐานหมิ่นประมาท (กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ มาตรา ๕๒๖) ร่างประนีประนอมกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๓) ได้มีการพิจารณาออกกฎหมาย เพื่อที่จะเอาผิดแก่การหมิ่นประมาทซึ่งได้แสดงต่อหน้าบุคคลคนเดียวหรือคนเดียวหรือต่อหน้าให้เกิดความเสียหายได้เช่นเดียวกัน อย่างไรก็ดี ได้กำหนดเพิ่มข้อระงับโทษหมิ่นประมาทหนึ่ง คืออนมาตรา ๕ แห่งมาตรา ๓๑๓ โดยยอมให้บุคคลวางเป็นส่วนตัวแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งในทางตักเตือน เพื่อป้องกันประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

ทั้งนี้ประนีประนอมซึ่งกระทำต่อบุคคลทั้งหลายไปแล้ว ก็ว่าการกระทำนั้นจะละเมิดต่อบุคคลหรือต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดก็ได้กำหนดเป็น ความผิดตามร่างมาตรา ๓๑๓

ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ นั้น ได้ห้ามมิให้พิสูจน์ข้อหาของ
พยานประมุขว่าเป็นความจริง ซึ่งยกเว้นแต่ในกรณียกเว้นแห่งบางกรณีเท่า
นั้น (ดูกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ มาตรา ๒๗๕) ซึ่งการกระทำได้
กันจริงเป็นกรณีเหมาะสมมากกว่าที่จะคดีธรรมดาทั่วไป เพื่อจะได้ว่าเป็น
หลักเกณฑ์ว่ายอมให้พิสูจน์ข้อกล่าวหาว่าเป็นความจริง เว้นแต่จะเปิดเผยได้
ความในเรื่องส่วนคดีและการพิสูจน์นั้น ไม่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน (ดูร่าง
มาตรา ๑๑๕)

ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน (มาตรา ๓๑๕ ถึงมาตรา ๓๑๗) ข้อให้ตั้งก

ว่าในลักษณะนี้ได้บรรจุมรดกใหม่ (คือหมวด ๕) เข้าไว้ด้วยเหมือนกัน ชื่อ
ว่า "ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้" (มาตรา ๓๑๕ ถึงมาตรา ๓๑๖) ดังที่
ประมวลกฎหมายต่างประเทศบางประเทศในปัจจุบันได้บัญญัติไว้ ซึ่งคดี
จะได้กำหนดความผิดบางความผิดซึ่งไม่ใช่คดีทรัพย์สินหรือคดีโกงเงิน เช่น ๒๗๐
แห่งประมวลกฎหมายอาญา ร.ศ. ๑๒๗ (ในกรณีที่บุคคลจะกระทำความผิดได้
เป็นจำนำไปเสียจากผู้รับจำนำ ดูร่างประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๕)
คดีของเจ้าหนี้ได้รับความคุ้มครองตามร่างมาตรา ๓๑๕ ในประมวลกฎหมาย
นี้บัญญัติขึ้นตามตรา ๓๑๗ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ โดยเอา
โทษการกระทำอันต้องลงของลูกหนี้ เพื่อจะป้องกันมิให้เจ้าหนี้ได้รับอันตราย
นั้น ส่วนมาตรา ๒๗๐ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ (ซึ่งกล่าวถึง
การเอาทรัพย์สินทุกชนิดหนีเอาตัวได้) ได้ถูกตัดออกเพราะว่าเรื่องได้บัญญัติไว้
ในประมวลความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรมแล้ว (ดูร่างมาตรา ๑๑๖)

ในเรื่องลททรัพย์สิน โทสะไรเหตุเพิ่มโทษให้หนักขึ้นของมาตรา ๓๑๖ และ

มาตรา ๓๑๕ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ และมาตรา ๓๑๖ บัญญัติ
ไว้ในตราเดียวกัน (คือร่างมาตรา ๓๑๖) เพื่อจะให้จำคุกผู้กระทำความ
ผิดมาตรา ๓๑๖ และมาตรา ๓๑๕ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ได้ทั้งหมด

เท่านั้น นอกจกนั้นในร่างประมวลกฎหมายอาญายังมีมาตราใหม่มาตรา
หนึ่ง คือร่างมาตรา ๑๖๓) ซึ่งยอมให้ศาลไม่คำนึงถึงเหตุเพิ่มโทษให้หนักขึ้น
ในคดีอาหากได้กระทำด้วยความจำใจ ความหลง หรือความยากจนเหตุอัน
ทราบ วัตถุประสงค์เช่นว่านเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา
แต่เหมาแต่กับมนุษย์ธรรมดาจะแสดงถึงความปรารถนา อันสมควรแก่ผู้กระทำความ
ผิด นโยบายเช่นว่านซึ่งบังเกิดจากความคำนึงถึงมนุษย์ ธรรมดาและคำนึง
ความยุ่งยากในชีวิตปัจจุบันนี้ จะพบได้ในประมวลกฎหมายอาญาสมัยใหม่
ต่าง ๆ

การลดหย่อนทรัพย์สิน (ร่างมาตรา ๑๖๒) ได้เคยบัญญัติให้เป็นการลด
ทรัพย์สินชนิดหนึ่ง แต่ได้กำหนดโทษเสียใหม่

ความผิดฐานกรรโชก ซึ่งทรัพย์สินจะปล้นทรัพย์สินได้เข้ามาไว้ ในหมอก
เคยฉกฉวยแต่ได้เพิ่มความผิดฐานรีดเอาทรัพย์สิน (Blackmail) ลงไปด้วย ซึ่ง
ในทางวิชาการเป็นเรื่องแตกต่างกับกรรโชก (ร่างมาตรา ๑๖๓ และร่าง
มาตรา ๑๖๔) ยึ่งได้แก้ไขข้อตำราโทษของความผิดฐานชิงทรัพย์สินเพื่อที่จะได้มี
อัตราโทษเป็นขั้น ๆ ตามความร้ายแรงของพฤติการณ์แห่งคดี (ร่างมาตรา
๑๖๕) ในเรื่องปล้นทรัพย์สินได้มีการแก้ไขกำหนดโทษเช่นว่านเหมือนกัน (ร่าง
มาตรา ๑๖๖)

ความผิดฐานเป็นโจรสลัด (มาตรา ๑๖๖ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา
ร.ศ. ๑๑๗) น่าจะเป็นข้อกล่าวพิสดาย ซึ่งได้คิดออกเสีย ทั้งพิหมายความว่า
ถ้าความผิดฐานเป็นโจรสลัดได้กระทำในลักษณะเป็นเรือพาณิชย์ ก็จะต้อง
ลงโทษฐานปล้นทรัพย์สิน ถ้าทำในลักษณะเรือพาณิชย์มาตรา ๕ แห่ง
ร่างประมวลกฎหมายอาญาสมัยใหม่จึงบัญญัติให้ลงโทษเช่นนี้

ในเรื่องผิดโทษนั้นมาตรา ๑๖๖ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๑๗
ในทางปฏิบัติเคยกระทำใช้ไปโดยทั่วไป ดังที่กล่าวมาแล้ว มาตรา ๑๖๗ ขึ้นแทนโทษ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการ
 ประกันภัยของ
 ประเทศสยามใน
 ในเวลาเร็ว ๆ นี้โดยที่ไทยซึ่ง
 โรงกรม โดยไม่ดำเนินการชำระ
 หนักจนของมาตรา ๑๑๒ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ เพื่อที่จะ
 ได้เป็นแนวเดียวกับประมวลกฎหมายอาญาคงประเทศสยาม (ดูร่าง
 มาตรา ๑๒๕) การแก้ไขเช่นว่านี้ทำให้ต้องตัดเสียดวงเสียดวงมาตรา ๑๑๒ แห่ง
 กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ได้บัญญัติไว้ของซึ่งเหตุเหล่านี้ได้บัญญัติ
 ไว้ด้วยเพียงพอแล้ว ในบทกฎหมายความหมายของความผิดฐานฉ้อโกง
 เอง (ดูร่างมาตรา ๑๒๗)

พระราชบัญญัติ ๒๔๕๕ ได้แก้ไขมาตรา ๑๑๑ แห่งกฎหมายลักษณะ
 อาญา ร.ศ. ๑๒๗ อยู่แล้ว เพื่อที่จะให้เป็นไปตามอนุสัญญาระหว่างประเทศ
 เกี่ยวกับเรื่องนี้ ในอันที่จะลงโทษผู้ขายกล้อโกงผู้ซื้อเกี่ยวกับกำเนิดของ
 ทวิพหยาชบหมบัญญัติได้ถูกแก้ไขเพิ่มเติม ได้นำมาบัญญัติไว้ใน
 ประมวลกฎหมายอาญา แต่ได้ย้ายไปบัญญัติไว้ในลักษณะความผิดเกี่ยวกับ
 อาชญา (ดูร่างมาตรา ๒๕๖)

มาตรา ๑๑๑ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ (เรื่องการทำ
 ผิดประโยชน์โดยอุบายหลอกลวงในการเงินต่าง ๆ) ได้ถูกตัดออก เพราะการ
 ที่ได้นำมาควานมาบัญญัติไว้ในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ นั้น ก็เพื่อ
 คุ้มครองการผูกขาดของรัฐบ้าง ในเรื่องการเงินบางประเภทฉะนั้นจาก
 นี้ในทางปฏิบัตินี้ได้ใช้มาตราอื่นเลย

การแก้ไขทำให้ใหม่กล่าวหาความหมาย ที่คล้ายคลึงและกว้างกว่าบท
 กำหนดความหมายเดิม (ดูมาตรา ๑๑๑ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.
 ๑๒๗ และมาตรา ๑๑๒ และมาตรา ๑๑๓ แห่งร่างประมวลกฎหมายอาญา) ส่วน
 มาตรา ๑๑๒ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ได้นำมาบัญญัติไว้เป็น
 มาตรา ๒ ของมาตรา ๑๒๒ (กรณีที่ตั้งโทษ ให้โดยพลงแต่แล้วแต่บังคับ)

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า) นอกจากนี้ยังกำหนดให้การปลูกคอก ซึ่งได้รับผลตอบแทน
ให้จัดการทรัพย์สินของผู้อื่นและกระทำความผิด โดยทุจริตเป็นความผิด
อาญาอีกคือ (ดูร่างมาตรา ๓๓๗) แทนที่จะให้เว้นแต่ความผิดในทาง
อย่างเดียวกันที่เป็นอยู่ในเวลานี้

สำหรับมาตรา ๓๓๘ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ นี้จะ
เห็นความเหตุเพิ่มโทษผู้กระทำความผิดให้หนักขึ้นเพราะผู้กระทำความผิดนั้นหรือคนไรได้
ถูกคัดออกไป เท่าที่เป็นมานานแต่ได้แสดงให้เห็นว่าผลของบทบัญญัติเช่น
นี้ทำให้ต้องเพิ่มโทษสำหรับกรณีเล็กๆ น้อยๆ ให้หนักเกินไป จึงนึก
ถึงบทอื่น ๆ (เช่นเป็นผู้จัดการทรัพย์สินผิด ๓๓๖) จึงบัญญัติไว้ในร่าง
มาตรา ๓๓๘

“การรั่วของใจ” ได้บัญญัติไว้เช่นเดิม แต่ได้แก้ไขรูปร่าง
ลักษณะคำให้ง่ายขึ้น

ในเรื่องความผิดฐานประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ได้ขยายบทกำหนด
ความผิดกว้างขวางกว่าเดิม (ดูร่างมาตรา ๓๔๖)

ในเรื่องบุกรุกได้มีการแยกแยะออกไป เพื่อให้การรักษาระเบียบ
เครื่องหมายเขตของอสังหาริมทรัพย์ เป็นความผิดเฉพาะตนและกำหนดโทษให้
สูงขึ้น (ดูร่างมาตรา ๓๕๐) ส่วนเหตุเพิ่มโทษให้หนักขึ้นได้ขยายให้ถึง
การบุกรุกทุกชนิด (ดูร่างมาตรา ๓๕๘)

บทที่ ๑๒

ความผิดกฎหมาย

ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า หลักเกณฑ์ทั่วไปซึ่งจะใช้แก่ความผิด
กฎหมายนั้นได้บัญญัติไว้ในภาค ๕

ได้จัดแบ่งความผิดกฎหมายโดยพิเศษเสียใหม่ มาตรา ๓๖๖
กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ซึ่งแบ่งความผิดกฎหมายออกเป็น ๔ ชั้น

ได้ถูกตัดออก เท่าที่เป็นมาใคร่จะคงให้เห็นว่า จะกำหนดโทษสำหรับความผิดดูโทษไว้ในมาตราต่างๆ เป็นมาตราๆ ไป จะเป็นอย่างไรก็ว่าควรกำหนดให้เป็นความผิดชนิดใด ซึ่งการแบ่งชั้นนี้ก็เป็นภาระของศาลอาญาคือ

นอกจากนี้จะเห็นว่าได้ตั้งจำนวนความผิดดูโทษของ ^{ผู้ต้องหา} ทงมีจำนวนแห่งการประกาศใช้กฎหมายดังกล่าว ร.ศ. ๑๒๗ แล้ว ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติหลายฉบับซึ่งเอาโทษการกระทำผิดเล็กๆ น้อยๆ เกี่ยวกับราชการนั้น การควมความจำรวมนั้นคงเห็นบัญญัติซึ่งเอาโทษแห่งหนึ่ง จึงไม่จำเป็นต้องให้มีบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ จึงได้ตัดออกเสีย (เช่นได้ตัดเรื่องการทุจริตของไม่ผิดในราชการนั้น การใช้เบี้ยปลงน้ำ ฯลฯ การขายเครื่องอาหารอันไม่ครบบริบูรณ์ การตั้งให้รักษาถนนหลวงให้สะอาด การใช้ยานพาหนะโดยไม่มีใบอนุญาตกฎหมายของการจราจร ฯลฯ)

ในส่วนที่เกี่ยวกับโทษนั้น กำหนดโทษจำคุกไว้ตั้งแต่ ๑๖ บาท ได้ลดลงมาเป็น ๑๐ บาทเพื่อให้เหมาะสม นอกจากนั้นได้พิจารณาอัตราโทษในมาตรา ๑๒ แห่งกฎหมายดังกล่าว ร.ศ. ๑๒๗ ซึ่งได้กำหนดไว้โดยไม่เป็นอัตราเดียวกัน แต่สำหรับความผิดดูโทษเป็นความผิดไปคือ ข้ออย่างเช่นได้กำหนดโทษปรับไว้ ๑๐ บาท

สำหรับความผิดดูโทษ ที่ยังคงบัญญัติไว้ในร่างประมวลกฎหมายอาญาได้มีการพิจารณาข้อว่า ^{แต่} บางครั้งก็ได้ขยายให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น (เช่นการกระทำให้ประกาศหรือภาพโฆษณาตามร่างมาตรา ๑๕๐ การพาคนไปในทางราชการตามร่างมาตรา ๑๕๕ การทรวุ่นต่อคือความร่างมาตรา ๑๖๕ และมาตรา ๑๖๖ ฯลฯ)

ต่อไปนี้จะขอรวบรวมเรื่องที่น่าสนใจดังนี้
มาตรา ๑๓๕ (๑) และ (๒) ได้ถูกตัดออกเพราะเป็นบทบัญญัติ

ที่พนักงานและไม้มันอย่างอยู่ในประมวลกฎหมายต่างประเทศ

แต่ได้เพิ่มมาตราใหม่สองมาตรา เพื่อที่จะลงโทษการกระทำเช่นนั้น
ในฐานที่เป็นความผิดหุโทษคือ

การวางเงินหรือซุ่มแทงบุคคลในสาธารณสถาน การรบกวนเช่นนี้ประมวล
กฎหมายต่างประเทศบางประเทศได้บัญญัติเป็นความผิด เพราะเป็นการ
ปู้มผิดใหม่ทั้งปวารณาและนางธอช โดยเฉพาอย่างอื่นเนื้อหาต่อบุคคล
ปู้มจกัชวเองไม่ได้ เช่นหญิง ฯลฯ (ดูร่างมาตรา ๓๕๒)

การวางเงินหรือซุ่มแทงผู้อื่นในถิ่นลับสามปี คนชรา หรือบุคคลที่ป้องกัน
ตนเองไม่ได้ (ดูร่างมาตรา ๓๕๓)

บทที่ ๑๓

ขอให้ ระองค์ฯ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลักษณะอาญา
๒๕๖๖ ได้มีมติว่า รัวด้วยควมผิดอันเกออดกับห้างหุ้นส่วน บริษัท สังคม
และมอชชานบัญญัติเพิ่มเติมไว้ (ดูมาตรา ๒๕๓ ถึงมาตรา ๓๗๖) แต่ บัญญัติ
นี้ได้กบบัญญัติเดิมแต่เดอกละพระราชบัญญัติหนึ่งฉบับรัวชวเองเรื่องไม่
บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ประมวลกฎหมายแห่ง
นี้ตามหลักก่อนไม้มันที่กระทำโทษ

ในรัวนี้ (พ.ศ. ๒๕๖๗) ได้เห็นถึนว่า จะเป็นการเหมาะสมมากกว่า
ที่จะกำหนดบทลงโทษไว้ในพระราชบัญญัติเสีย เพราะเรื่องเหล่านี้เป็น
เรื่องเฉพาะของระกชกัชวเปิดชวเองได้ ในบางชวณะ เกออดกับควมคังการ
ของกฎหมายพาณิชย์ อนักรวมถว้ไม่เสนอให้เปลี่ยนแปลงนโยบายคังการ
วลัชกัชวกับ พระราชบัญญัติ แต่เสน จรต่องคราจ ให้ได้ประกาศใช้ ในชวณะ
แต่ยอกับการประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญาที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมไว้ เพื่อ

ระยะเวลาที่ควรมีผลมาตรา ๓๔๓ ถึงมาตรา ๓๕๖ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา
เดิมซึ่งจะถูกลบเลิกไปนั้นจะไม่ขาดตอนไป ซึ่งอนุกรรมการฯ ได้ดำเนินการ
การให้บังเกิดผลเช่นนี้ในเวลาที่กำหนด

ในแบบ

ร่างพระราชบัญญัติประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา

อนุกรรมการฯ ขอเสนอให้เอาบทเริ่มต้นของกฎหมายลักษณะอาญาร.ศ.
๑๒๒ ซึ่งเรียกว่า "ความเบื้องต้น" (มาตรา ๓ ถึงมาตรา ๔) ออกเสียและ
ให้พิจารณา ถึงการประกาศ ใช้ประมวลกฎหมายอาญาและผลของการ ประกาศ
ใช้นั้น อนุกรรมการฯ ขอให้พระราชบัญญัติประกาศ ใช้ประมวลกฎหมาย
อาญาแทน บทบัญญัติในส่วนนั้นซึ่งจะบัญญัติเป็นต้นหนึ่งต่างหากจากประ
มวลกฎหมายอาญาในฐานะเป็นแบบ จึงได้เคยปฏิบัติมาตั้งในกรณีประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ฉบับแรกในเบื้องต้น (พระราชบัญญัติกา ตั้ง
วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๔๖๘ และวันที่ ๓ มกราคม ๒๔๖๙) และในกรณีประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา) และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (พระ
ราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๒๔๗๗)

เมื่อกฎหมายใหม่จะใช้นั้นกฎหมายเก่า ปัญหากฎหมายบางประการ
ย่อมจะเกิดขึ้นเกี่ยวกับผลของการประกาศใช้กฎหมายใหม่ แต่นักปฎิบัติ
ทฎ ๆ ไปซึ่งอยู่ได้บังคับแห่งกฎเกณฑ์ทั่วไปซึ่งทนายความและศาล ฯลฯ ทราบ
ค้อยู่แล้ว บทบัญญัติที่จะทำให้เป็นกฎเกณฑ์ทั่วไปนั้นมอยู่ในกฎหมาย
ลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๒ (มาตรา ๗ มาตรา ๘ ฯลฯ) และจะพบบทบัญญัติ
ที่คล้ายคลึงกัน แต่ถ่วงขวาง มากกว่า ใน ร่างประมวล กฎหมายอาญา จึงได้
อธิบายมาตัวในรายงาน (ดูร่างมาตรา ๒ และร่างมาตรา ๑)

เห็นออกจากร่างอนุกรรมการขอเสนอให้ถือโอกาสในการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา วางข้อบังคับบางอย่างเกี่ยวกับความยุ่งยากบางประการ ซึ่งอาจเกิดขึ้นเมื่อใช้บังคับประมวลกฎหมายอาญา เพราะมีระบบในทางวิชาการอันใหม่ใช้แทนระบบเดิมดังต่อไปนี้

๑) คงได้อธิบายมาแล้วในรายงานของประมวลกฎหมายอาญา ได้ยกเลิกการแบ่งความผิดต่อไทยออกเป็น ๔ ประเภท แต่มีกฎหมายบางฉบับได้บัญญัติต่อไทยตามมาตรา ๙ (หรือชั้น ๒ ชั้น ๓ หรือชั้น ๔) แห่งความผิดต่อไทยในกฎหมายลักษณะอาญา โดยที่ไม่สามารถระบ่งโทษกฎหมายที่หมิ่นได้ บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ ประกาศ ใช้ประมวลกฎหมายอาญาดังกำหนดว่า คือไปโทษอย่างใดจึงระบ่งความหมายตรงกับอัตราโทษชั้น ๑ (หรือชั้น ๒ ชั้น ๓ หรือชั้น ๔) ในกฎหมายต่าง ๆ เหล่านี้

๒) คงได้กล่าวมาแล้ว ในรายงาน ร่าง ประมวลกฎหมาย ในกรณีไม่ชำระเงินค่าปรับ บทนี้จะพ้นจากคุกได้ให้ชั่งแทน แต่โดยที่การลงโทษเช่นนี้ไม่รุนแรงเหมือนแต่ก่อนการจำกัดเสรีภาพจึงอาจขยายไปถึง ๒ ปี (แทนที่จะเป็น ๑ ปี ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๑) การบัญญัติแตกต่างออกไปทั้งนี้ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องมีกำแพงกันบางประการ เพื่อว่าการเปลี่ยนแปลงเช่นอันจะไม่เป็นผลร้ายแรงแก่ผู้ต้องคำพิพากษา อนุกรรมการจึงเสนอโดยไม่ว่า กฎเกณฑ์ของร่างประมวลกฎหมายนี้จะใช้บังคับแต่กรณีไม่ชำระค่าปรับซึ่งเกิดขึ้นก่อนการใช้บังคับประมวลกฎหมายอาญา อย่างไรก็ดี ถ้าการระบ่งความผิดซึ่งเป็นเหตุให้ต้องโทษปรับได้เกิดขึ้นก่อนวันที่ใช้บังคับประมวลกฎหมายอาญา ผู้กระทำผิดยังคงได้รับกรจกคดีเสรีภาพอย่างสูงตามที่ใช้อยู่ในการระบ่งความผิด (กล่าวคือ ๑ ปี แต่ถ้าทำผิดหลายกระทงอาจเป็น ๒ ปี)

๓) กฎหมายต่าง ๆ ที่ยังคง ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ได้วางต้น มาตรฐานหรือบทบัญญัติแห่งกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๑๗ บคินเดชาติกับมาตราและกรจัดแบ่งหมวดหมู่ในร่าง ประมวลกฎหมายอาญาได้ เปลี่ยนแปลงไปแล้ว ก็ไม่สามารถจะแก้ไขกฎหมายพิเศษต่าง ๆ ทั้งหมด และไม่สามารกรอ้างอิงประมวลกฎหมายอาญานับใหม่ได้ โดยเหตุนี้อนุกรรมการจึงมีความเห็นว่าวิธีที่นาคจะพึงพอใจและเหมาะสมกับทางปฏิบัติมากที่สุด ก็คือบัญญัติไว้ในกฎหมายว่า การวางองค์สถาน ให้ถือเอาข้างคังมาตราหรือบทบัญญัติแห่งมาตราของร่างประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งตามความเห็นของศาลมัยของเดิมอยู่กับกฎหมายลักษณะอาญา.

ตุลาคม ๒๔๘๘

พระมณฑานวิมลศาสตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม :
 ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กรมประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งร่างเข้ามาได้ ๕ ปีแล้ว ตามประเทศต่าง ๆ เขามักจะมีการปรับปรุงกัน เมื่อประมวลกฎหมายได้เข้ามาเป็นเวลานาน รัฐบาลก่อน ๆ ได้ รับเรื่องกันมาหลายรัฐบาลแล้ว ได้ตั้งกรรมการผู้เชี่ยวชาญในกฎหมายลักษณะอาญา ได้ร่างประมวลกฎหมายขึ้นมา และรัฐบาลก่อน ๆ นั้นก็ได้เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ต่อสภาผู้แทน ในสมัยก่อนรัฐประหาร สภาก็ได้รับหลักการและตั้งกรรมาธิการชันพิจารณาต่อมาได้มีรัฐประหารและมีรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว ร่างพระราชบัญญัตินี้จึงเป็นอันตกไป ครึ่งหนึ่งเมื่อสมัยที่ไชยรัฐธรรมนุญฉบับชั่วคราว รัฐบาลก็ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นมาอีก และสภาผู้แทนก็ได้รับหลักการและตั้งกรรมาธิการร่างตามรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว ๓ ในระหว่างที่พิจารณาของกรรมาธิการวิสามัญนั้น ก็ได้มีรัฐธรรมนูญฉบับถาวรเกิดขึ้นมา ร่างพระราชบัญญัติตกเป็นอันตกไปอีก รัฐบาลจึงขอเสนอขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง ร่างพระราชบัญญัตินี้ผู้เชี่ยวชาญได้ใช้เวลาร่างมาเป็นเวลานานหลายปี สภา

ที่แฉ่ง ๆ มากได้รบหัตถ์การมา ๒ ครั้งแล้ว รัฐบาลหลวงเจ้าถนาคงจะไม่
ขัดข้องที่จะรับหัตถ์การแห่งวังพระราชบัญญัติฉบับนี้ต่อไป

นายกิจจา วัฒนสินธุ์ (ฉะเชิงเทรา) : ร่างประมวลกฎหมาย
อาญาตามที่รัฐบาลได้เสนอมายังโดยหัตถ์การแล้ว ข้าพเจ้าเชื่อว่า ด้งานไม่
ขัดข้องที่จะรับหัตถ์การ แต่ว่าเป็นความสามารถของกรรมการที่จะพิจารณา
ประมวลวิพิจารณาความอาญา ในฐานะที่ข้าพเจ้าเคยเป็นกรรมการด้วย
ผู้หนึ่ง ก็อยากจะเรียนฝากข้อสังเกตของที่ประชุมว่า เหตุขัดข้องของการ
พิจารณาประมวลกฎหมายอาญาที่เป็นมาแต่ก่อนมิได้เป็นไปด้วยความราบรื่น
แต่ได้พิจารณามาแต่เป็นเวลาหลายครั้งหลายหน พิจารณากันมาเรื่อย ๆ ถ้า
ให้การพิจารณาประมวลกฎหมายนี้แล้ว เพราะมีอุปสรรคคือได้คงกรรมการ
การจำนวนมาก คราวที่แล้ว ๓๓ คน และในที่สุดไม่มีกรรมการมาประชุม
ครบองค์ประชุม ต้องมาเสียเวลาชดช้อย ต้องโทรศัพท์ตามเมื่อไม่ครบ
องค์ประชุมก็ต้องเลื่อนการประชุมอย่างหลายครั้ง และโดยเฉพาะผู้ที่จะเป็น
กรรมการก็ออกไปก็ควรจะต้องพิจารณา ผู้ที่มีเวลาว่างจะมาประชุมได้
หน่อย โดยเฉพาะผู้แทนที่เป็นรัฐมนตรีนั้น ข้าพเจ้าก็อยากจะกราบเรียนว่า
ท่านมีธุระมาก ราชการการเมืองมาก เคยประชุมที่ในทันที ซึ่งเป็น
อุปสรรคสำคัญที่จะทำให้ท่านมาประชุมไปไม่ได้ เพราะท่านคิดเวลาราชการ
ไม่สามารถจะมาประชุม เป็นปัญหาที่ข้าพเจ้าอยากจะกราบเรียน การ
แจ้งถึงกรรมการเป็นปัญหาเรื่องจำนวนพอสมควรนั้นอย่าให้มากเกินไป ผู้
ที่จะเป็นกรรมการก็ขอให้มีความว่าง ระยะเวลาการประชุมได้ ข้าพเจ้าเชื่อ
ว่าประมวลกฎหมายอาญาจะพิจารณาไปได้โดยเร็วว่าเป็นมาแล้ว

นายเสวี อิศรางกูร ณ อยุธยา (บุรีรัมย์) : ข้าพเจ้าขอเสนอ
ให้ลงมติ

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : มีผู้เสนอให้ตั้งมติ และมีผู้
รับรองถูกต้องแล้ว ท่านผู้ใดจะอภิปราย ไม่มี เป็นอันว่าประชุมให้ตั้งมติ
ข้าพเจ้าขอถามที่ประชุมว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะรับหลักการหรือไม่ ผู้
ใดเห็นว่าควรรับหลักการ ไปประชุมข้อ ๕

ตั้งมาชิกยกมือเป็นส่วนใหญ่

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย ไปประชุม
ข้อ ๕

ไม่มีตั้งมาชิกยกมือ

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : เป็นอันรับหลักการแห่งร่าง
พระราชบัญญัติ

พระมณฑลวิมลศาสตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม :
รัฐบาลขอเสนอคณะกรรมการวิสามัญ

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : รัฐบาลขอเสนอกรรมการ
วิสามัญ ถ้าไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นกถอว่าประชุมอนุมัติ

พระมณฑลวิมลศาสตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม :
รัฐบาลเห็นพ้องด้วยกับท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องว่า ควรตั้งแต่มีจำนวน
มากขึ้นไป แต่ในเวลาเดียวกัน ต้องระมัดระวังเพราะว่าเป็นเรื่องสำคัญ
มากกฏหมายนี้อาจจะใช้บังคับถึง ๕๐ ปี ก็อาจจะเปลี่ยนต้องหาผู้เชี่ยวชาญ
ไม่น้อยที่จะช่วยดูให้รอบคอบ รัฐบาลจึงขอเสนอ ๑๕ คน

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : รัฐบาลเสนอ ๑๕ คน ใคร
เห็นเป็นอย่างอื่น

นายเทียน ไชยหนันทน (ตอก) : เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติ
นี้กรมการรัฐคดีต้องมีสมาชิกสภาเราไปร่วมด้วย ควรจะมีจำนวนมาก
กว่าสักหน่อยขอเสนอ ๒๐ คน ผู้ใดเห็นด้วยไปครบบรอง

นายเทียม ไชยอนันต์ (ตัก) : ขอเสนอนายกจาก วัฒนรัตน์,
มีดมาชิกรับรอง

นายโชติ วิชัยรัฐ (สุราษฎร์ธานี) : หม่อมราชวงศ์เสด็จ

ปราโมช

มีดมาชิกรับรอง

นายประพัฒน์ วรรณะสาร (พระนครศรี) : นายเกษม บุญศรี

มีดมาชิกรับรอง

นายฟ่อง สัทธีธรรม (อุบลราชธานี) : นายชัน วัชรวัฒน

มีดมาชิกรับรอง

นายล้วน เวชชาลีทานน (นครปฐม) : นายประจักษ์ สันทนฉิมพ์

นายเพทาย ไชตินุชิต (ธนบุรี) : ร.ท.จากรุณทร เมืองสุวรรณ

มีดมาชิกรับรอง

นายบุญมี ปาริมวงศ์ (ถพบุรี) : นายทิม สันตศร

มีดมาชิกรับรอง

ร้อยเอก ขุนสุรจิตร์จตุรงค์ (นครราชสีมา) : หลวงพระวิม

ประจักษ์คาม

หลวงพระวิมประจักษ์คาม (นครราชสีมา) : ขอดอน

นายสวน พรหมประกาย (อุตรธานี) : นายถัด ธิบุญต

มีดมาชิกรับรอง

ร้อยเอก ประเสริฐ สุตบรรทัด รัฐมนตรี : นายประพัฒน์

จรรจนะสาร

มีดมาชิกรับรอง

นายชัน ววิวัฒน (หนองคาย) : นายพลก เงินตาบ

มีดมาชิกรับรอง

นายภู เนาวรังสี (นครพนม) : หลวงนพกิจบริหาร

มีตมาชิกบริบรอง

นางอรพิน ไชยกาล (อุบลราชธานี) : นายเสวี อิศรางกูร ณ อยุธยา
มีตมาชิกบริบรอง

เลขาธิการรัฐสภา : นายช็อกกร มาชิกกรมตัง

- ๑. พระยาตตพลตรีกรมประคตภัก ๒. นายพิชชาญ บุตยง ๓. นายเสวีม วัฒนคณย์
- ๔. นายหยุก เตงอักษย์ ๕. นายประมุด ตูวรัตนศรี ๖. นายพันคำวอจโท
- พฒน นตฉิมนามนท ๗. หตองอรตตปรัชาชนูปการ ๘. พระยานคิคำตตร
- ไพศาคอ ๙. พระยารกตประจิตธรรมจาวรดี ๑๐. นายกัจจา วัฒนสินช
- ๑๑. ทนอมตราของค้เสนย์ ปราวโมช ๑๒. นายเกษม บุญศรี ๑๓. นายชน
- รวจจรัตน ๑๔. นายประวดี จันทนพิมพ์ ๑๕. ร.ท. จารุบุตร เรืองสุวรรณ
- ๑๖. นายทิม จันทศรี ๑๗. นายถัด ชัยบุตร ๑๘. นายประพฒน วรรณเสวาร์
- ๑๙. นายนาถ เจริงคาบ ๒๐. หตองนรทกบริบหาร ๒๑. นายเสวี อิศรางกูร ณ อยุธยา

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : เปรมฤคตักกน

พระมณูภาณวิมลศาสตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม :
เสวีตตมาชิกเสนอ

นายเขียม ไชยนั้นทน์ (ตาก) : ขอเสนอ ๓ เดือน
มีตมาชิกบริบรอง

นายนาถ เจริงคาบ (มหาสารคาม) : ขอเสนอ ๓ เดือน
มีตมาชิกบริบรอง

นายนาถ เจริงคาบ (มหาสารคาม) : ข้าพเจ้าขอถอน
ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : ผู้เสนอขอถอนเสนอ
นายเสวี อิศรางกูร ณ อยุธยา (บุรีรัมย์) : ข้าพเจ้าขอเสนอ
๓ เดือน

ไม่มีสมาชิกรับรอง

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : เมื่อคุณเสวี ๓ เดือน ๓
เดือน ไม่มีผู้รับรอง ดังนั้นเหลือเพียงญัตติเดียว คือ ๓ เดือน

นายสวัสดิ์ สารสาถิน (กาญจนบุรี) : ขาพเจ้าขอเสนอเดือนครึ่ง
ไม่มีสมาชิกรับรอง

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : ไม่มีผู้รับรองก็เป็นอย่างนี้ไป
เหลืออันเดียวคือ ๓ เดือน

ไม่มีสมาชิกผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : ถ้าไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็น
อย่างอื่น ก็จากประชุมอนุมัติให้ปรญัตติภายใน ๓ เดือน

คือไปยื่นขอปรึกษาเรื่องมีผู้เสนอญัตติ ๒ ท่าน คือ คุณนาค เงินทาบ
กับ คุณทองดี อีสราชีวิน เสนอว่า ให้มีการประชุมสัปดาห์ละ ๒ วัน

นายทองดี อีสราชีวิน (เชียงใหม่) : เท่าที่ได้เสนอญัตติเข้า
มาขอให้เพิ่มวันประชุมเป็นสัปดาห์ละ ๒ ครั้งนั้น เพราะเห็นว่ในงานในสัปดาห์
ค้างมา เช่นกรรตุ กามและพระวราชญญัตติ จึงอยู่เมื่อใดถึงนั้นจะปิดสมัย
ประชุมก็ตาม แต่ข้าพเจ้าเห็นควรที่จะเพิ่มวันประชุมเป็นสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง นอก
จากนั้นข้าพเจ้ายังมีเศษไปอีกในญัตตินั้น คือขอเพิ่มเวลาประชุมอีก คือเท่าที่
ได้ทราบ เวลานั้นคณะรัฐมนตรีซึ่งมีท่านนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ยังเริ่ม
ประชุม ๘ น.ครึ่ง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเสนอขยายเวลาประชุมไม่ถึงเวลา
๘ น. ก็เมื่อรัฐมนตรีทำได้ ทำไมในสภานี้แทนราษฎรของเราจะทำได้
เพราะฉะนั้นขอบรรดาสมาชิกสภาผู้แทนผู้ มีเกียรติ ทั้งหลาย โปรดรับรองญัตติ
ของข้าพเจ้าด้วยความเห็นอกเห็นใจ

นายนาถ เงินทาบ (มหาสารคาม) : ถึงแม้ว่าสมัยประชุมจะ
เสร็จลงในระยะเวลาอันสั้นได้ตรงหน้าก็ตาม แต่เนื้อหาคงงานของสภา

นมกางป่นชงนมมาก ข้าพเจ้าขอจึงขอจดต่อทางรัฐบาล จังอยู่ในขณะนี้
ตามการประชุมนั้น ทางรัฐบาลได้รับการรบกวนจากสมาชิกเป็นอย่างมาก
ไม่โอกาสบริหารราชการแผ่นดินไปตามนโยบาย แต่อย่างไรก็ระยะเวลา
อันสั้นยาวนาน ถ้าหากว่าเรามีการขยายเงินประชุมให้มากขึ้นเป็นลำดับหะ ๒
ครั้ง คงเห็นสมาชิกซึ่งได้เสนอเมื่อนั้น งานที่ค้างอยู่ก็จะสำเร็จลงไม่
ค่อยรวดเร็ว เพราะฉะนั้นขอให้ทางสมาชิกผู้เกี่ยวข้องให้ความสนับสนุนให้
การประชุมประจำปีหะ ๒ ครั้ง ส่วนจะประชุมวันไหนก็แล้วแต่ถ้าจะตกลงกัน

นายสาคร ภักดีผลา (พังงา) : ตามที่ทางสมาชิกผู้เกี่ยวข้อง
ทั้งสองนายเสนอมานำให้ประชุมอาทิตย์ละ ๒ ครั้ง ผมไม่เห็นด้วย เพราะ
ว่าเวลานี้พอถึงเวลานักก็มากด้วยกัน ขอให้คิดถึงหัวอกรัฐบาลบ้าง คณะ
รัฐมนตรีประชุมอาทิตย์ละ ๒ ครั้ง และมีประชุมพิเศษอีก ประชุมกลางไหม
บ้างที ในหนั้นบ้าง งานเหลืออยู่แล้ว จะหาเวลาที่ไหนมาประชุมสภาได้
จึงอยู่งานคงค้างมกรเหตุ บางอะไรบ้าง แต่ถ้าเราจะเอาผลของงานที่ค้างรั้งๆ
แล้วเราจะต้องทำด้วยละเอียดถี่ถี่จนจะได้ถึงงานทุก รัฐบาลเองไม่มีเวลา
ประชุมอาทิตย์ละครั้งก็ยังไม่ควรของค้ประชุมเสียบ้าง อาทิตย์
ละ ๒ ครั้งไม่ควรของค้ประชุมรัฐมนตรีก็ออกมา นี้เราผูกมัดรัฐบาล ไม่ไหว
แน่ ทุกคนอยากจะทำงานเพื่อประโยชน์แก่ประเทศชาติ แต่คิดถึงหัวอก
รัฐบาลบ้าง ไม่ควรมัดมือรัฐบาลจนเกินไป งานที่ค้างซึ่งเราเจ้าก็ไม่อยาก
จะพูดให้มาก เห็นออกอยู่แล้วว่ามีงานมากเพียงไร ข้าพเจ้าขอเสนอว่า
อาทิตย์ละครั้งพออยู่แล้ว

นายเพทาย โชติมจิด (ธนบุรี) : คือได้มีสมาชิกผู้เกี่ยวข้อง
เห็นแก่งานของสภาคือฝ่ายนิติบัญญัติ แต่จกได้เป็นห่วงและก็เห็นว่าทั้งหมดสมัย
ประชุมแล้ว งานของสภานั้นคงค้างอยู่มาก และขอเทศจรั้งเป็นอย่างไร
นั้นจริง ๆ ซึ่งทุกคนได้ยอมรับและมีแก่คิดแก้ไขเห็นแก่งานของสภา เช่นขอ
ผู้คดีขอ ให้เปิดประชุมสภาอาทิตย์ละ ๒ วันนั้น ข้าพเจ้าเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง เท่าที่

ได้มีสมาชิกฝ่ายค้านในเรื่องนี้ ได้กล่าวว่าเป็นห้อง รัฐบาลในอันที่ระ มติบริหารงาน
 ไม่ได้โดยอิสระคง เพราะจะต้องมาคิดประชุมงานด้วยกัน ข้าพเจ้าใคร่
 จะเรียนคือสภาอันมีเกียรติกันว่า งานนั้นไม่ใช่ของฝ่ายบริหารจะสำคัญแต่อย่าง
 เดียว งานแห่งนั้นบัญญัติซึ่งเป็นอำนาจอธิปไตยอันหนึ่งกษัตริย์มีถือว่าเป็นของ
 สำคัญไม่เฉพาะแต่ฝ่ายบริหารบัญญัติ ข้าพเจ้าอยากจะให้คำพิงเพียงแก่รัฐบาล
 ที่เคารพของข้าพเจ้าดังกล่าวนี้ คือว่าคงพยายามงานหลวงอย่าให้ขาดงาน
 ราษฎรอย่าให้เสีย ในเมื่อปรากฏว่างานราษฎร โดยเฉพาะอย่างยิ่งของฝ่าย
 สภาผู้แทนมีงานค้างคางอยู่มาก แต่โดยเฉพาะอย่างยิ่งคงการเวดออกอย่าง
 แล้ว ทำให้ท่านไม่เห็นใจ แต่โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐบาลไม่จำเป็นต้อง
 มานั่งประชุมหมกทุกคืน คือให้มาเพื่อเป็นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
 หรือติดต่อบรรทุก คำถามสมควร แล้วผลัดเปลี่ยนเวรกันไป ถ้าไม่ทำใน
 มีสติปัญญาเปลี่ยนแก้ไขถ่ายเทให้ประชุมได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย ข้าพเจ้าเห็น
 ว่าท่านสมาชิกผู้เกียรติเสนอให้มีการประชุมอาทิตย์ละ ๒ วัน ข้าพเจ้าเห็น
 ดวยโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าพเจ้า รู้สึกว่าสภาของชาติเรา ในฐานะที่กำหนดสมัย
 ประชุมเพียง ๑๐ วันคือ ๑ เดือน แต่ความจริงวันประชุมหรือสมาชิกผู้เกียรติ
 มาประชุมเพียงไม่กี่วัน แต่ท่านผู้เกียรติมาคานเช่นนี้ ข้าพเจ้าไม่เห็น
 ชอบด้วย เพราะฉนั้นเพียงแต่ประชุมวันเดียวท่านให้คำคิดค้นว่าพวกเราก
 มีมาไม่ครบเลย เรื่องนี้เป็นเรื่องช่วยกันไม่ได้ในเมื่อเรารับหน้าที่จากราษฎร
 เราในฐานะที่เป็นผู้แทนราษฎรแล้วเราไม่สั่งวรหน้าที่ ไม่พยายามรักษา
 หน้าที่ของตน อย่างนี้เป็นเรื่องช่วยไม่ได้ เพราะฉนั้นเหตุที่เราควรประชุม
 อาทิตย์ละ ๒ วันเป็นเหตุสุดท่วงจะสนับสนุน ข้าพเจ้ามีความเห็นอย่างนี้

นายบุญคุ้ม จันทรศรีสุริยวงศ์ (อุตรธานี) : ข้าพเจ้าเสีย
 ใจหรือเกินกว่าท่านสมาชิก ทั้งกล่าวอ้างสมาชิกนามภควรรัฐบาล ข้าพเจ้า

ไม่ทันทราบมาก่อน ที่ราษฎรต่างตั้งความหวังไว้อาณาภิรมย์ญาติ ข้าพเจ้า
ทราบอย่างนั้น ไม่ทราบมาก่อนว่าใครมาลอบจ้อง รบกดขี่ ข้าพเจ้าเสียใจ
มาก

นายโกศล สีนุเสลา (ราชบุรี) : ข้าพเจ้ากำลังคิดอยู่ ว่า
ข้าพเจ้าจะยกมือให้แก่ผู้ ขอให้ประชุมสภาที่ใดครั้งหรือสองครั้ง แต่ข้าพเจ้า
จำได้ว่าวันที่ ๑๕ ปักประชุมแล้ว ๑ ตุลาคมเป็นี่ประชุมใหม่ ก็มีเวลา ๑๕ วัน
เท่านั้น หมายความว่าเรียนตามวิธีปกติหรือออกพระวาทกรรมอีก
๑๕ วัน ที่ตกลงเมื่อเช้าจะประชุมวันที่ ๑ ตุลาคม

นายถ้วน เวชชชานาน (นครปฐม) : ข้าพเจ้าขอเสนอให้
ตั้งมติ

มีสมาชิกรับรอง

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : มีผู้เสนอให้ตั้งมติ ไม่มีผู้
มีความเห็นเป็นอย่างอื่น ถ้าหากประชุมอนุมัติให้ตั้งมติได้ จึงอยากจะ
เรียนตามที่ประชุมในคำถามญัตติที่เสนอมานี้ ท่านผู้ใดเห็นว่าจะให้เพิ่มหรือใน
ท่านเห็นควรเพิ่มอีกสักหัด ๒ วัน โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๑๑ คน

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรด
ยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๒๐ คน

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : เป็นอันว่าประชุมกันตามเดิม

นายทองดี อีสราวิช (เชียงใหม่) : ญัตติข้าพเจ้ามี ๒ อย่าง
ด้วยกัน คือเพิ่มวันประชุมของข้าพเจ้าตกไปแล้ว กับเวลาข้าพเจ้าเสนอ
ให้เพิ่มเวลาออกหนังสือไม่ ก่อเริ่มประชุม ๑.๐๐ นาทีจากตรงทุก ๆ นาทีของ
การประชุม ทั้งนี้ข้าพเจ้าเห็นจำเมื่อคณะรัฐมนตรียังริเริ่มประชุม ๑.๐๐

นาฬิกาตรง แล้วทำไมเราดมาชิกสภาผู้แทนจะประชุม ๗.๐๐ นาฬิกาตรงไม่ได้
ทำไมไม่ใช้วาระที่มนตรีจะอภิเสกจำเรา เราเป็นผู้แทนราษฎร ข้าพเจ้า
ขอเสนอท่านผู้มเกียรติทั้งหลายโปรดขยายเดือนเวลาให้มากเรา เพื่อประโยชน์
ส่วนรวมแก่ราษฎรแต่ละประเทศชาติด้วย

นายสุวัฒน์ พุดตลก (ร้อยเอ็ด) : ในการที่ผู้แทนเรียงใหม่ได้
ขอรองมาให้เพิ่มเวลาประชุมรณอกัน ทั้งแต่การประชุมตามปกติของเรา
เวลาเดิมก็ยังมีสมาชิกมาประชุม ไม่ค่อยขาดครบของที่ประชุมอยู่แล้ว และยัง
รวดเร็วเวลาบอช ๆ ถ้าเราเพิ่มเช่นนี้แล้วมันก็คิดว่าไม่มีประโยชน์อะไรเลย
ความเห็นของมนตรีให้เป็นไปตามเดิม

นายบุญมี ป่าเข้มวงศ์ (สพบุรี) : โทน ๆ ก็เรียกว่าจะวันเวลา
กต่าง ๆ กับของรัฐบาลหรือรัฐมนตรีแล้ว เมื่อไหน ๆ ก็วันเวลาเดีอก์เอา
เดีย ๗.๐๐ นาฬิกาตรงเหมือนกันมีรัฐบาลเดียเดีอก์เดีอกัน

นายเสวี อิศรางกูร ณ อยุธยา (บุรีรัมย์) : ข้าพเจ้าขอเสนอให้
องมติ

มีสมาชิกรับรอง

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : มีผู้เสนอให้ลงมติและมีรับ
รองแล้วข้าพเจ้าขอมติจากที่ประชุม ผู้ใดเห็นว่าควรเปลี่ยนแปลงเวลาประชุม
โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๗ คน

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรประชุม
ตามเดิมคือไม่เปลี่ยนแปลงเวลาประชุมโปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๑๗ คน

ทำการแทนประธานสภาผู้แทน : มีผู้เห็นว่าควรเปลี่ยนแปลง
ประชุม ๗ คน และไม่เห็นด้วย ๑๗ คน

เป็นอันว่าที่ประชุม ให้เป็นไปตามเดิม หมดเวลาเลิกประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๒๐ นาฬิกา

ประเสริฐ ปัทมสุคนธ์	ผู้ช่วยรายงาน
ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ	..
อรวรรณ บุญ	..
เด็ก จารุณี	..
โฉมเฉลา ตัณฑการ	..
โชค ศุภตวาทิน	..
อุดม พทยสังวาลย์	..
จิจักร นัถไพจิตร	..
สุนทร ตัณฑการ	..
สุนันท์ จิตรภักดิ์	..
พิพัฒน์ เอกะโรหิต	..
สุพงศ์ ศรีพูนเกียรติ	..
สมชาย ศุภรต์มิต	..
เจริญ บัณฑโว	เกษม บุญศรี
เลขาธิการรัฐสภา	ประธานสภาผู้แทน